

WGN 89

EESTI STATISTIKA

KUUKIRI

RECUEIL MENSUEL

DU

BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

1932

JAANUAR

SISUKS PEALE MUU:

Sündivus, surevus, abielluvus ja rahvaarv 1930 a.

Vallavalitsuste tulud ja kulud 1929/30 m./a.

Avalikud raamatukogud 1929/30 a.

Salakaubandus 1922—30 a.

Töölud suurtööstuses 1931 a.

Nr. 122(1)

TALLINN

Nr. 122(1)

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO
BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE DE L'ESTONIE

SISUKORD

TABLE DES MATIÈRES

	<i>LHE.</i>		<i>Page</i>
Sündivus, surevus, abielluvus ja rahvaarv 1930 a. — H. Reiman	1	<i>Naissances, décès, mariages et mouvement de la population en 1930</i>	1
Vallavalitsuse tulud ja kulud 1929/30 m./a. — V. Feldman	25	<i>Recettes et dépenses des administrations communales rurales en 1929/30</i>	25
Avallikud raamatukogud 1929/30 a. — A. Tuisk	39	<i>Bibliothéques populaires en 1929/30</i>	39
Salakaubandus 1922—30 a. — V. Kuusberg	44	<i>Contrebande de 1922—30</i>	44
Tööolud suurtöötuses 1931 a. — R. Sõrmus	49	<i>Conditions du travail en 1931</i>	49

ALALISED TABELID — TABLEAUX PERMANENTS

(Standart-numeratsioon)

	<i>(Numération permanente)</i>	
<i>Tab. 1. Välskaubandus novembris</i>	<i>56</i>	<i>Tab. 1. Commerce extérieur en novembre</i>
<i>” 2. Välskaubandus muude riikidega novembris</i>	<i>58</i>	<i>2. Commerce extér. avec les autr. pays en novembre</i>
<i>” 3. Tähtisamate ainete välskaubandus novembris</i>	<i>58</i>	<i>3. Commerce extér. des princip. artici. en novembre</i>
<i>” 4. Tolliametite läbikäik novembris</i>	<i>60</i>	<i>4. Activité des bureaux douaniers en novembre</i>
<i>” 5. Tollitasutiste tulud</i>	<i>55</i>	<i>5. Recettes douanières</i>
<i>” 6. Riigirauardeed oktoobris</i>	<i>55</i>	<i>6. Chemins de fer en octobre</i>
<i>” 7. Tallinna sadama tegevus detsembris</i>	<i>61</i>	<i>7. Mouvement du port de Tallinn en décembre</i>
<i>” 8. Eesti Panga äriseis 31. XII. 31</i>	<i>61</i>	<i>8. Bilans de la Banque d'Estonie le 31.XII.31</i>
<i>” 9. Maapanga äriseis</i>	<i>61</i>	<i>9. Situation financière de la Banque agraire</i>
<i>” 10. Erapankade äriseis 1. XI. ja 1. XII. 31</i>	<i>62</i>	<i>10. Situation financ. des banques privées au 1.XI. et 1.XII.31</i>
<i>” 11. Tähtisamate ühispankade äriseis 1. XI. ja 1. XII. 31</i>	<i>62</i>	<i>11. Bilans des princip. banques coopér. au 1.XI. et 1.XII.31</i>
<i>” 12. Riigi sissetulekud novembris</i>	<i>63</i>	<i>12. Recettes de l'Etat en novembre</i>
<i>” 13. Väiguuta hinnad Tallinna börsil detsembris</i>	<i>63</i>	<i>13. Cours du change à Tallinn en décembre</i>
<i>” 14. Vabariigi piirides ülesööndud oktoobris ja novembris</i>	<i>758*</i>	<i>14. Nombre de personnes passées les confins de la République en octobre et novembre</i>
<i>” 15. Linnade rahvastik detsembris</i>	<i>68</i>	<i>15. Mouv. de la population dans les villes décembre</i>
<i>” 16. Liikvel olev raha 1. III. 31</i>	<i>634*</i>	<i>16. Billets en circulation 1. VIII. 31</i>
<i>” 18. Pankadevahelise arvekoja tegevus septembris</i>	<i>634*</i>	<i>18. Mouvement de la chambre de compensation en sept.</i>
<i>” 19. Protesttusi vekslike augustis</i>	<i>634*</i>	<i>19. Effets protestés en août</i>
<i>” 20. Kapitali emissioonid augustis</i>	<i>634*</i>	<i>20. Emissions des capitaux en août</i>
<i>” 21. Tööstustoodang augustis</i>	<i>634*</i>	<i>21. Production de quelques industries en août</i>
<i>” 22. Loomatauditid augustis</i>	<i>634*</i>	<i>22. Épizooties en août</i>
<i>” 23. Tapamajade tegevus augustis</i>	<i>634*</i>	<i>23. Fonctionnement des abattoirs en août</i>
<i>” 24. Suurmuügihind nad oktoobris</i>	<i>759*</i>	<i>24. Prix de gros en octobre</i>
<i>” 25. Toiduaineete maksimus kalorilises sisalduse järgi 1926—31</i>	<i>68</i>	<i>25. Coût des denrées alimentaires à la base de leur valeur nutritive 1926—31</i>
<i>” 26. Turuhinnad detsembris</i>	<i>64</i>	<i>26. Prix de détail en décembre</i>
<i>” 27. Elutuksusindeksid</i>	<i>67</i>	<i>27. Nombres-indices du coût de la vie</i>
<i>” 28. Suurmuügihindeskid</i>	<i>67</i>	<i>28. Nombres-indices des prix de gros</i>
<i>” 29. Töötung novembris</i>	<i>65</i>	<i>29. Marché du travail en novembre</i>
<i>” 30. Tööstusettevõted ja töölolu 1. detsembris</i>	<i>68</i>	<i>30. Entreprises industrielles et leur main d'œuvre au 1 decembre</i>
<i>” 31. Tööönnetused tööstusettevõteis oktoobris</i>	<i>763*</i>	<i>31. Accidents du travail dans les entreprises industrielles en octobre</i>
<i>” 32. Tööstustööliste arvu liikumise indeksid</i>	<i>763*</i>	<i>32. Nombres-indices du mouvement du nombre de la main d'œuvre dans les entrepr. industrielles</i>
<i>” 33. Nakkusehaigused oktoobris</i>	<i>763*</i>	<i>33. Maladies contagieuses en octobre</i>

* Võimased andmed ilmunud eelmistes kuukirjades.

Par* sont désignés les tableaux parus dans NN précédents.

SÜNDIVUS, SUREVUS, ABIELLUVUS ja RAHVAARV 1930 a.¹⁾

NAISSANCES, DÉCÈS, MARIAGES et MOUVEMENT de la POPULATION en 1930.

Sisu: 1) Abielluvus, lk. 1. 2) Sündivus, lk. 3. 3) Surevus, lk. 6. 4) Rahvaarvu liikumine, lk. 10.

Lõplikel kokkuvõtte andmeil toome järgnevalt lühikesed ülevaate rahva looduslikust liikumisest Eestis 1930 a., seoses eelmiste aastate andmetega. Selles on rõhutatud vaid 1930 a. andmeis ilmnevaid erinevusi, kuna rahva looduslikust liikumisest täieliku ülevaate saavutamiseks on vajaline pidada silmas ka 1929 a. andmeid „Eesti Statistika“ N. 106(9) ja eriviljannet „Rahvastik ja Tervishoid Eestis“.

1. Abielluvus. 1930 a. registreeritud abiellude arv — 8 897 — ületab eelmise aasta arvu 90 juhu ehk ümmarguselt 1% võrra (tab. 1). Ka arvatult 1 000 elaniku kohta (tab. 2) saame 1930 a. abielluvuse koeffitsiendi 8,0 eelmise aasta 7, vastu. Kuna abielluvuse järsku tõusu 1927 ja 1928 a. võis lugeda tingituks suurelt osalt uue Perekonnaseisu seaduse maksmapaneku mõjust, sellega aga nüüd enam arvestada ei saa, ja tulundusliku konjunktuuri halvenemine sugugi ei võiks soodustada abiellumise kasvu, siis viimase aja abielluvuse tõusu, kuigi mitte suure, põhjused peavad peituma mujal. Arvestamisele tuleb siin eeskätt sõja ja revolut-

Abielluvus 1922–30 a.—Mariages de 1922–30.

1.	Maad ühes neis asuvate linnadega Arrond. avec villes	Abielusid registreeritud—Mariages enregistrés									Keskml. 1922–26 Moyen.
		1930	1929	1928	1927	1926	1925	1924	1923	1922	
Viru	1161	1203	1219	1183	1245	1124	1187	1238	1278	1214	
Järva	471	490	488	436	333	309	349	406	399	359	
Harju	2275	2286	2252	2209	2159	2095	2210	2321	2272	2212	
Lääne	493	508	512	516	475	477	515	506	608	584	
Saare	381	333	342	322	312	329	360	415	423	368	
Pärnu	693	736	739	777	819	705	732	870	907	807	
Viljandi	573	539	586	578	493	519	544	613	680	570	
Tartu	1476	1449	1387	1381	1335	1263	1366	1482	1490	1387	
Valga	310	266	266	296	292	310	316	339	359	323	
Võru	581	562	575	578	580	610	620	636	690	637	
Petseli	453	495	441	384	507	466	562	528	538	520	
Kokku - Tot.	8897	8807	8801	8660	8550	8207	8761	9494	9644	8931	

siooni hävingust puutumata ja seega arvurikkama noorpõlve abiellumiseesse joudmine, samuti võiks pidada silmas lahutatute osatähtsuse kasvu abiellujate meeste seas. Kuid lahutatute uesti abiellumine võib teataval määral tõsta küll abiellujate arvu jättes mõjutamata abielusolijate üldarvu.

Abielluvus 1 000 elaniku kohta — Nombre des mariages par 1000 habitants.

2.	Üldine abielluvus—Coefficient général pour le pays	Abielluvus maades Arrondissements	1930 1929 1928 1927 1922—1926						Abielluvus linnades Villes				1930 1929 1928 1927
			1930	1929	1928	1927	1922	1926	1930	1929	1928	1927	
1930	8,0	Maad üma linnadega Arondissement sans villes							Linnad	9,4	9,9	9,3	9,5
1929	7,9		7,4	7,1	7,3	7,1		Tallinn	11,4	12,0	11,4	11,7	
1928	7,9	Maad ühes linnadega Arondissement avec villes						Haapsalu	4,3	6,4	7,2	8,8	
1927	7,8							Kuressaare	6,9	4,7	6,0	6,5	
1926	7,7							Narva	8,7	9,6	7,1	7,8	
1925	7,3							Nõmme	9,6	9,3	7,0	7,7	
1924	7,9							Pайди	8,8	8,0	5,3	9,2	
1923	8,6							Paldiski	1,7	0,9	2,6	4,1	
1922	8,7							Petseli	8,3	8,2	7,7	11,5	
1921	9,9							Pärnu	8,5	8,7	8,4	7,5	
1914	6,6							Pölisamaa	6,4	5,1	4,4	5,0	
1910—1919	7,3							Rakvere	7,7	6,8	7,6	7,3	
1901—1908	6,8							Tapa	8,8	9,9	14,4	12,0	
1888—1889	7,1							Tartu	8,4	9,1	8,9	8,6	
								Tõrva	7,4	4,9	4,2	8,4	
								Türi	6,7	10,6	13,5	7,1	
								Valga	7,3	7,8	5,1	6,6	
								Viljandi	6,9	8,7	7,9	8,8	
								Võru	8,9	9,1	7,7	7,1	

Kas ja mil määral nende tegurite mõju on erinev linnas ja maal on raske öelda. Fakt on aga, et abiellumise üldine tõus 1930 a. langeb maa arvele, andes 1 000 elaniku kohta 7,1 eelmise aasta 7,1 vastu, kuna linnade koeffitsient on koguni langenud 9,4 : 9,9 vastu. Ent 1929 a. abielluvuse võrdlus eelmise aastaga

andis jälle vastupidise vahekorra: linnades tõusu ja maal languse. Tabada selliste kõikumiste põhjusi aga on raske. On vajalised pikema rea aastate arvud, et selgitada linna ja maa abiellumises ilmsiks tulevaid erisuune. Seepärast ei peatu meie ka üksikute linnade arvude kõikuva erinevuse juures.

¹⁾ Sündivuse, surevuse jne. kohta varem Keskküroo väljaandeis ilmunud andmed v. Eesti Statistika rr. 1011, 1011 lk. 485—495.

Abielunute vanuslik koostis % — Répartition des mariés d'après l'âge en %.

3.													Kokku	Teadmata	
	- 18 a.	18 a.	19 a.	20—24 a.	25—29 a.	30—34 a.	35—39 a.	40—44 a.	45—49 a.	50—54 a.	55—59 a.	60—64 a.	65 ja üle		
a) Mehed — Hommes.															
1930	0,0	0,2	0,6	23,8	37,8	16,6	8,3	5,2	3,0	2,0	1,3	0,6	0,6	100,0	0,2
1929	0,0	0,3	0,8	23,9	36,8	17,4	8,8	4,8	3,1	1,7	1,1	0,7	0,6	100,0	0,2
1928	0,0	0,2	0,9	22,7	36,5	17,9	9,2	5,3	2,8	1,8	1,3	0,8	0,6	100,0	0,1
1927	0,0	0,3	0,7	22,2	34,8	17,9	10,7	5,9	3,4	2,1	1,0	0,8	0,6	100,0	0,8
Keskmine — Moyenne 1927—30	0,0	0,2	0,8	23,1	36,5	17,5	9,2	5,2	3,1	1,9	1,2	0,7	0,6	100,0	0,3
Sellest: — Dont: Linnas — Villes	0,0	0,2	0,6	23,8	35,6	16,6	9,5	5,6	3,4	2,0	1,2	0,8	0,7	100,0	0,5
Maal — Arrondissements	0,0	0,3	0,9	22,8	36,9	17,9	9,1	5,0	2,9	1,8	1,1	0,7	0,6	100,0	0,2
b) Naised — Femmes.															
1930	2,0	2,8	5,1	41,9	25,7	11,6	5,6	2,9	1,3	0,7	0,2	0,1	0,1	100,0	0,6
1929	1,7	3,4	5,3	41,2	26,3	11,9	5,9	2,8	1,5	0,6	0,2	0,1	0,1	100,0	0,4
1928	1,7	2,9	5,4	40,7	26,2	12,0	6,2	2,8	1,2	0,6	0,2	0,1	0,0	100,0	0,5
1927	1,6	2,8	5,3	39,7	26,3	12,5	6,5	2,9	1,5	0,7	0,1	0,1	0,0	100,0	1,2
Keskmine — Moyenne 1927—30	1,7	3,0	5,3	40,9	25,9	12,0	6,0	2,8	1,4	0,6	0,2	0,1	0,1	100,0	0,7
Sellest: — Dont: Linnas — Villes	1,4	2,6	4,6	38,4	26,3	13,5	6,8	3,3	1,6	0,9	0,3	0,2	0,1	100,0	0,9
Maal — Arrondissements	1,9	3,2	5,7	42,2	25,6	11,2	5,6	2,6	1,2	0,5	0,2	0,1	0,0	100,0	0,5

Abielujate vanuslikus koostises (tab. 3) võib konstaterida, et eelpool mainitud kohaselt, meestel 25—29 a. ja naistel 20—29 a. osatähtsuse väikest töusu. Ent see ei ole mõjutanud suurelt abiellunute keskmist vanust (tab. 4): ainult linnades on see naistel pisut langenud, muidu aga kõik arvud püsivad eelmise aasta tasemel.

Abielujate keskmise vanus — Âge moyen des mariés.									
4.	1930		1929		1928		1927		
	M.	N.	H.	F.	M.	N.	M.	N.	
	30,8	27,2	30,8	27,3	31,0	27,5	31,3	27,5	
Linnas — Villes	30,8	27,2	30,8	27,3	31,0	27,5	31,3	27,5	
Maal — Arrond.	30,5	26,3	30,5	26,3	30,7	26,3	31,0	26,6	
Kokku — Total	30,6	26,6	30,6	26,7	30,8	26,7	31,1	26,9	

Abielujate endises perekonnaseisus (tab. 5) võib märkida meestel lahutatute

osatähtsuse kasvu ja mõlemal sool leskedes osatähtsuse jätkuvat langust.

Abielujate endine perekonnasel %.
État civil antérieur des époux en %.

5.	Mehed — Hommes			Naised — Femmes		
	Vallal. Célibat.	Lesed Veufs	Lahut. Divor- cées	Vallal. Filles	Lesed Veuves	Lahut. Divor- cées
1930	89,2	7,4	3,4	93,3	4,0	2,7
1929	89,3	7,5	3,2	93,2	4,1	2,7
1928	89,5	7,5	3,0	92,9	4,4	2,7
1927	88,8	8,0	3,2	93,1	4,8	2,1

Ühiskondlikult kihitusest (tab. 6) 1930 a. abiellumine osutab töusu vaid palgalise tööjõuga ettevõtete pidajate ja ametnikkude, s. o. kindlustatud sissetulekuga rühmades; pöllupidajate ja tööliste rühmades koeffitsiendid püsivad eelmise aasta tasemel, isetöötajail väikeettevõtjail aga on see tunduvalt langenud.

1000 vastavast ühiskondlikust kihist mehest abiellust 1927—30 a.
De 1000 hommes appartenant à la classe sociale correspondante ont se marié (1927—30).

6.	Pöllupidajad Agriculteurs	Palgalise tööjõu- tööstuse- ja kaub- and. ettevõtte pi- dajad ning kapitalist elavat isikud Entrepreneurs industriel et com- merciaux et rentiers	Isetöötajad tööst. ja kauband. väikeette- võtjad — Petits entre- preneurs travaillant leur nèmès dans l'industrie et com- merce	Töölised ja teenijad Ouvriers et service		Ametnikud (ühes poliisi ja õpetja- tega ilma kaitsevi- lasteta) — Employés (y compris police et instituteurs sans milices)		
				1930	1929	1928	1927	
				5,7	4,6	8,4	9,6	15,2
				5,7	4,1	10,2	9,6	13,3
				6,0	4,3	10,1	9,2	13,7
				5,9	6,3	10,0	8,8	13,2
Keskmine — Moyenne 1927—30	5,8	4,8	9,7	9,3				13,9

Abielumise ajalt (kuudelt) (tab. 7) 1930 a. erineb eelmisest tunduvalt, lähenedes rohkem 1927 a.: aasta esimese poole suurim abielumine on märtsist nihkunud üle aprilli peale, suvine maist juunile; talvistest abieludest, suurima arvu püsides detsembris, on siiski novembri peale langenud eelmistest aastatest suurem arv.

Abielude lõppemise arvud (tab. 8) 1930 a. on surevuse alal paremad eelmisest neljast aastast. Seetõttu, vaatamata abielulahutuste arvu kasvule, on abielude juurekasv 1930 a. suurem kui eelmisel aastal: 1000 abielumise kohta oli 1930 a. abielu lõppemisi surma töötu vaid 680,, lahutuse töötu 78,.

Keskmine päevase abielluvuse suhe kuude järgi (aasta keskmine = 100).
Rapport du nombre des mariages par jour (moyenne pour l'année = 100).

	Jaanuar	Veebruar	Märts	April	Mai	Juuni	Juuli	August	September	Oktober	November	Detember
1930	57,0	101,8	95,7	128,3	108,2	168,2	69,9	74,4	75,1	72,0	91,9	157,3
1929	61,6	90,1	122,3	100,7	137,2	146,4	73,6	75,4	77,2	72,2	87,0	155,5
1928	71,6	105,9	123,9	114,2	145,9	112,7	81,3	85,4	83,9	80,6	75,5	155,7
1927	62,8	106,6	103,0	128,8	98,7	156,6	86,0	80,2	75,7	79,8	80,6	162,6
Keskm.—Moyenne 1927—30	63,3	102,7	111,2	118,0	121,3	146,0	77,7	88,9	78,0	70,9	84,5	158,6
Sellest: Linnas—Villes . . .	60,0	80,4	78,6	76,9	98,8	133,2	79,1	91,7	103,0	91,1	94,5	187,5
Dont: Maal—Arrond.	65,0	114,6	128,8	127,4	133,4	152,9	76,9	56,6	64,5	80,0	79,1	143,0

Abletude sõlmimine ja lõppemine 1922—30 a.—Mariages enregistrés et mariages dissous de 1922—30.

8.	Sõlmitud abiellud arv Nombre de mari- ages enregis- trés	Surma tõttu lõppe- nud abiellud Mariages finis à cause de décès	Lahutatud abiellud Divorces	Abielude ümkehrav- ustus Accroissement des mariages	1 000 abiellumise kohta Pour 1000 mariages		Abielutõ- tutööpäeud abielusid Mariages finis à cause de décès	Lahut. tõt- tu lõppe- nud abi- elusid Divorces	Abielutõ- tutööpäeud 100 000 elaniku kohta Divorces pour 100 000 habitants
					Surma tõttu lõppe- nud abiellud Mariages finis à cause de décès	Lahutatud abiellud Divorces			
1930	8 897	6 058	697	2 142	680,9	78,3			62,4
1929	8 807	7 290	855	862	827,7	74,4			58,7
1928	8 801	6 354	566	1 881	722,0	64,3			50,7
1927	8 660	6 595	553	1 512	760,1	64,0			49,6

2. Sündivus. 1930 a. elussündinute arv
Naissances.

— 19 471 — ületab eelmise aasta sündivuse 361 juhu ehk 1,0% võrra (tab. 9), andes 1000 elaniku kohta 17,4 juhtu (tab. 10) eelmise aasta 17,1 vastu. Kui võtame

sündinute koguarvu (ühes surnultsündidega), saame veel suurema tõusu — 2,1% võrra ehk 1000 elan. kohta 17,8 : 17,5 vastu eelmisel aastal. Ent siiski 1930 a. sündivus jääb taha teistest varemaist aastaist peale 1917 ja 1919 a., eriti

Sündivus 1922—30 a.—Naissances de 1922—30.

9.	1930			1929			1928			1927			Keskm. 1922—26 Moyenne		
	M.	N.	K.	H.	F.	T.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.
Maad ühes neis asuvate linna- dega—Arrondiss. avec les villes															

Elusalt — Nés-vivant.

Viru	1 885	1 359	2 744	1 475	1 327	2 802	1 495	1 843	2 838	1 448	1 265	2 713	1 511	1 424	2 935
Järva	608	566	1 174	577	521	1 098	574	571	1 145	525	528	1 051	515	488	1 003
Harju	1 684	1 326	3 810	1 657	1 592	3 249	1 565	1 688	3 248	1 608	1 555	3 168	1 888	1 802	3 690
Lääne	728	669	1 392	732	649	1 381	748	702	1 450	684	658	1 342	791	751	1 542
Saare	612	545	1 157	491	523	1 014	586	586	1 172	580	488	1 068	670	622	1 292
Pärnu	839	781	1 620	828	726	1 549	857	808	1 065	880	805	1 665	904	889	1 793
Viljandi	598	589	1 185	622	598	1 221	664	640	1 304	707	656	1 303	880	822	1 303
Tartu	1 621	1 516	3 137	1 473	1 436	2 909	1 596	1 453	3 049	1 580	1 490	3 070	1 619	1 565	3 184
Valga	354	294	648	292	331	623	357	340	697	331	326	657	423	402	825
Võru	795	724	1 519	759	767	1 526	849	819	1 668	862	777	1 639	863	805	1 668
Petseri	836	750	1 585	863	875	1 738	930	898	1 828	1 013	961	1 974	1 070	989	2 059

Kokku—Total 10 052 9 419 19 471 9 764 9 346 19 110 10 221 9 843 20 064 10 198 9 507 19 705 10 934 10 359 21 293

Surnalt — Mort-nés.

Viru	30	31	61	27	18	45	32	30	62	26	22	48	42	38	80
Järva	16	15	31	15	20	35	14	13	27	14	10	24	22	18	38
Harju	36	35	72 ^{a)}	41	38	79	41	36	77	20	44	73	62	48	110
Lääne	28	10	36	14	13	27	18	14	32	14	12	26	21	17	38
Saare	15	17	32	14	12	26	18	9	27	12	18	30	25	15	38
Pärnu	19	22	41	15	13	28	16	16	32	21	5	26	27	18	45
Viljandi	13	10	23	17	17	34	19	12	31	16	15	31	20	17	37
Tartu	36	20	56	28	17	45	29	21	50	34	15	49	35	31	66
Valga	12	7	19	9	2	11	11	5	16	12	7	19	6	9	15
Võru	18	14	32	12	17	29	21	12	33	17	15	32	24	18	42
Petseri	5	4	9	4	4	8	3	5	8	6	2	8	4	2	6

Kokku—Total 226 185 412^{a)} 196 171 367 222 173 395 201 165 366

Peale selle registreeritud enne 7 kuu kandmisaja surnultsündiidi—En plus les mort- nés enregistrés ayant eu avant 7 mois de grossesse	29	14	87	16	22	38	18	7	25	20	14	34	286	229	515
--	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	-----	-----	-----

¹⁾ Kuni 1927 a. puuduvad andmed enne 7 kuu kandmisaja surnultsündiidi. mispärast pole võimalik neid eraldada üldarvust.

²⁾ Arsti teadaandel sugu võimata kindlaks teha 1 juhul.

aga 1922–26 a. vahemikust. Seepärast oleks veel varane rääkida sündivuses murrangust

paremusele, vaid peame ootama, mis annavad järgnevad aastad.

Eliissündinute arv 1000 elaniku kohta — Nombre des nés-vivant par 1000 habitants.

10.	Üldine sündivus Coefficient général pour le pays	Sündivus maades Arrondissements	1930	1929	1928	1927	1922–26	Sündivus linnades Villes	1930	1929	1928	1927
1930	17,4	Maad ilma linnaedeta—Arrondissement, sans villes						Linnad—Villes	12,0	11,6	11,7	11,6
1929	17,1							Tallinn . . .	11,1	11,0	11,0	10,7
1928	18,0							Haapsalu . . .	16,5	13,8	12,0	16,4
1927	17,7							Kuressaare . . .	10,2	12,0	11,1	10,1
1926	17,9							Narva	18,2	12,4	12,5	13,3
1925	18,3							Nõmme	15,8	16,8	13,7	14,3
1924	19,2							Pärde	15,1	13,6	11,0	11,2
1923	20,1	Viru	18,4	18,8	19,0	18,2	19,6	Paldiski	11,6	9,6	9,5	10,6
1922	20,2	Järva	20,2	18,9	19,7	18,0	17,2	Petseri	13,7	17,0	19,7	19,1
1921	20,3	Harju	15,1	14,8	14,8	14,4	16,8	Pärnu	12,6	10,3	12,3	10,9
1920	18,4	Lääne	18,1	18,2	19,1	17,7	20,3	Poissamaa	10,0	8,4	5,4	11,0
1919	17,8	Saare	20,2	17,7	20,4	18,7	22,6	Rakvere	10,1	12,9	10,5	9,9
1918	20,2	Pärnu	17,3	16,5	17,7	17,7	19,1	Tapa	20,3	14,3	17,9	20,6
1917	16,9	Viljandi	15,4	15,8	16,9	17,7	16,9	Tartu	10,9	10,5	11,4	10,9
1916	19,5	Tartu	17,8	16,5	17,3	17,4	18,1	Tõrva	17,1	16,8	14,6	13,6
1915	22,6	Valga	16,3	15,7	17,6	16,5	20,8	Türi	20,2	17,5	22,8	14,2
1914	24,7	Võru	18,3	18,4	20,1	19,8	20,1	Valga	18,0	10,3	11,7	12,6
1910–1913	25,1	Petseri	26,0	28,6	30,1	32,4	33,8	Viljandi	14,0	13,6	13,0	14,4
								Võru	12,0	11,5	11,2	12,0

1930 a. sündivuses pälvis erilist tähelepanu tōus linnades. Kuna maade koeffitsient 19,0% jaääb taha 1927 ja 1928 a. omast, linnade koeffitsient 12,0% ületab köik kolm eelmist aastat, mille kohta eraldi andmed olemas. Linnade keskmisele omast, s. o. eelmist kolme aastat ületavat, tōusu leiame üksikuis linnes peale Tallinna vaid Paides, Paldiskis, Tõrvas ja Valgas; mujal, peale langust osutava Petseri, sündivuse koeffitsiendid kõiguvad.

Vaadeldes maid neis asuvate linnadega, leiame 1930 a. sündivuse muutunud väga ebäühitlasest: nii eelmist 3 a. kui ka 1922–26 a. keskmist ületava koeffitsiendi leiame vaid Järvamaal. Eelmist kolme a. ületavad, kuid 1922–26 a. tahajäävad arvud leiame Harju- ja Tartumaal; Saare- ja Pärnumaa sündivus on 1930 a. võrreldes eelmisega küll tōusnud, kuid siiski asub languse liinil; mujal aga, eriti Viljandi- ja Petserimaal leiame pea järjekindla languse. Kuid võrreldes teiste maa-dega on Petserimaal sündivus siiski veel kõrgeim; madalaim aga on see, peale Harjumaa (Tallinna mõjul), ikkagi Viljandimaal.

Eliissündinute ema rahvus. (1000 elan. kohta, 1922 a. rahvalug. andmeil).—Nationalité des mères des nés-vivant. (par 1000 hab. d'après les données du rec. de 1922).

11.	Eesti Estonienne	Vene Russie	Sakska Allemagne	Rootsi Suédoise	Jundi Finne	Muud Autres	Kokku Total	Teatudaste % Inconnu %				
									1930	1929	1928	1927
1930	17,5	22,9	7,7	16,7	9,2	11,6	17,6	0,1				
1929	16,9	23,3	7,9	17,7	10,7	11,3	17,3	0,7				
1928	17,0	24,0	10,9	18,1	10,5	14,4	18,1	0,8				
1927	17,3	24,7	11,2	17,8	9,6	11,9	17,8	0,6				
Keskmine— Moyen. 1927–1930	17,3	23,7	9,4	17,5	10,0	12,3	17,7	0,6				

1) Ühes spetsiataje, politsei ja kaitseväega — Employés d'Etat et des administrations publiques.

Rahvuselt (tab. 11) 1930 a. sündivuses leiame silmapaistva tōusu vaid eestlastel ja peale selle veel muude rühmas; teistel rahvustel on sündivus, vastupidi, koguni lange nud.

Töölalalt (tab. 12) on 1930 a. sündivus põllumajanduses tōusnud vaid vörreledes eel-mise aastaga, tööstuses jätkuvalt langenud, kaubanduses tōusnud, eriti silmapaistvalt tōusnud aga riigi- ja omavalitsuse teenistuses, ühiskondlikul alal ja majateenijail.

Sündinute isa tööala % (Välgaspool abielu stund. éma järgi). Occupation des parents des nés-vivant en % (nés illégit. d'après l'occup. de la mère).

12.	Põllumajand. Agriculture	Tööstus Industrie	Kaubandus Commerce	Riigijahomava- llusseeteen- nisus ¹⁾ , Service public	Ulkostondi alal tegevad Prof. libér.	Majateenijad Services domes- tiques
1930	19,3	17,2	17,4	17,7	28,7	5,3
1929	18,7	17,6	16,8	16,2	26,5	4,2
1928	20,5	21,4	17,4	17,2	28,2	4,0
1927	20,4	19,4	16,4	16,8	19,6	4,1
Kesk.—Moyen. 1927–30	19,7	18,9	17,0	17,0	25,7	4,4

Ühiskondlikult kihituselt (tab. 13) leiame sündivuses samad suunad: põllupidajate koeff. on küll tōusnud, kuid jääb taha 1927–28 a., ettevõtete pidajail mõlemas rühmas sündivus jätkuvalt langeb, töölistel kõigub, ametnikel, riigi-omaval. ja erateenistuses 1930 a. ületab köik eelmised aastad. Siin on elumaksumuse languse mõju sündivusele ilmne.

Sündivuse järjekorras (tab. 14) jätkub ka 1930 a. tōus 1 lapse kasuks; 2 lapse

Sündinute isa ühiskondlik klubi (väljaspool abielu sünd. ema järgi) — Situation sociale des pères des nés-vivant (nés illég.-sit. de la mère)

13.	Pöllupidajad Agriculture	Palgatööde töötajad ja kauband. ettevõttepildajad ning kapitalistid elavat isikud—Entrepreneurs industriels commerciaux ainsi que rentiers etc.	Isetöötajad, tööstuse ja kauband. väikeettevõtjad—Petits entrepreneurs travaillant eux-mêmes dans l'ind. et comm.	Töölised ja teenijad Ouvriers et service	Ametnikud (ühes politsei ja õpetajaega ilma kaitseväelasteta) Employés (compris police et instituteurs, sans militaires)
1930	19,1	5,0	15,3	17,0	18,7
1929	18,7	6,1	15,4	16,6	16,4
1928	19,8	6,5	17,0	17,1	18,1
1927	19,8	7,9	16,4	16,1	17,3
Kesk.—Moyenne 1927—30	19,3	6,4	16,0	16,7	17,6

Elusständinute sündimise järjekord — Ordre de naissance des nés-vivant.

14.	1 laps 1-er en- fant	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12 ja enam 12 et pl.	Kokku Total	Teadm. Inconnu
1930	34,8	24,2	15,3	10,2	6,3	3,8	2,3	1,5	0,8	0,4	0,2	0,2	100,0	0,1
1929	34,7	23,8	15,9	10,1	6,1	3,9	2,3	1,4	0,8	0,5	0,3	0,2	100,0	0,7
1928	33,0	24,4	15,8	10,7	5,9	3,9	2,5	1,7	0,9	0,5	0,4	0,3	100,0	0,3
1927	33,0	24,2	16,2	9,9	6,2	4,1	2,4	1,8	1,0	0,6	0,3	0,3	100,0	0,6
Kesk.—Moyen. 1927—30	33,9	24,1	15,8	10,2	6,1	3,9	2,4	1,6	0,9	0,5	0,3	0,3	100,0	0,5
Sellest—Donc:														
Linnas—Villes . .	48,3	25,9	12,9	6,5	3,1	1,8	1,1	0,6	0,3	0,2	0,1	0,1	100,0	0,6
Maal—Arrondiss. .	30,4	23,7	16,7	11,2	6,9	4,4	2,7	1,8	1,0	0,6	0,3	0,3	100,0	0,4

osatähtsus, vaatamata tōusule võrreldes eelmine aastaga, püsib madalamal varematest aastatest, 3 lapse osatähtsus jätkuvalt langeb, 4 ja 5 osat. on vähe tōusnud. Näib et sünnitamist mõjutavad tegurid on võrdlemisi püsivad.

Sedasama näeme ka sündinute vanemate abielu kestuses (tab. 15). Väljaspool abielu sündinute % järjest kasva-

des on jõudnud juba 9% peale; samuti on kasvanud enne abiellumist ja kuni 0,5 a. kestusega abieludes sündinute arv — mis kõik on mõjutanud esimese lapse osatähtsusse tōusu. Kuid on tōusnud uuesti 2 a. ja 10—14 a. kestusega abieludes sündinute osatähtsus. Nähtavasti on siiski mõningais kihtes muutumas meeolelu laste sünnitamise kasuks.

Elusständinute vanemate abielu kestus. — Durée de mariage des parents des nés-vivant.

15.	Enne abi- ellumist ¹⁾	Kuni 0,5 a.	0,5—1 a.		1 a.	2 a.	3—4 a.	5—9 a.	10—14 a.	15—19 a.	20—24 a.	25—29 a.	30 ja üle 30 a. et plas	Kokku Total	Teadmata Inconnu	Väljaspool Illégitimes
1930	1,4	7,0	9,5	12,2	10,3	14,4	28,0	9,5	5,7	1,8	0,2	0,0	100,0	4,2	9,0	
1929	1,2	6,9	9,5	12,7	9,6	15,6	28,0	8,5	6,0	1,9	0,1	0,0	100,0	7,1	8,8	
1928	1,0	6,3	10,3	11,5	9,2	16,3	27,7	8,9	6,5	2,1	0,2	—	100,0	7,0	8,2	
1927	0,8	6,2	10,1	11,3	9,3	16,8	26,9	9,8	6,7	2,1	0,2	—	100,0	6,7	8,1	
Keskmine—Moyenne 1927—1930	1,1	6,6	9,9	11,9	9,6	15,8	27,6	9,1	6,2	2,0	0,2	0,0	100,0	6,3	8,4	
Sellest—Donc:																
Linnas—Villes . .	1,8	7,5	12,4	15,0	11,0	16,6	23,2	7,6	3,7	1,0	0,2	—	100,0	2,7	9,7	
Maal—Arrond. . .	0,9	6,4	9,2	11,1	9,2	15,6	28,8	9,5	6,9	2,2	0,2	0,0	100,0	7,1	8,1	

Nii, elusständinute vanemate vanusrühmis (tab. 16) võime lugeda sümpтоматseks isadel 40—44 ja 50—54 a., emadel 35—39 ja 40—44 a. osatähtsusse tōusu. Kuna aga ühtlasi on tōusnud isadel 20—24 a. ja emadel 30—34 a. osatähtsus, siis vanemate keskmises vanuses pole olulisi muutusi: isadel on see eelmissest aastast vähe madalam — 34,7 : 34,8 vastu, emadel eelmise aasta tasemel — 29,0 a.

Kuude järgi (tab. 17) sündivuses leimeame eelmise aasta esimese veerandaasta kõrge sündivuse langenud tagasi normalsele tasemele. Seevastu aga on tōusnud sündide

arv suvekuudel teist aastat, kõrgeima arvuga septembris.

Sooline vahekord (tab. 18) on 1930 a. muutunud uuesti poiste kasuks: 1 000 tüdr. kohta 1 067 eelmise aasta 1 045 vastu. See muutus on seda olulisem, et 1930 a. poiste ülekaalu leiate kõigis maades, kuna varem arvatud välja kõrge poiste ülekaaluga 1925 a. ikka mõnes maas sündis tüdrukuid rohkem. Eriti suur on seekord poiste ülekaal Valga-, Põderi- ja Saaremaal, väiksem aga Viru- ja Viljandimaal.

¹⁾ Enfants nés avant le mariage et légitimés par le mariage compris.

Etuusundinote vanemate vanus — Age des parents des nés-vivant.

16.	Alla 18 a.	Isa — Âge du père.										Kokku Total	Teadantava nõemu	Välijaspool abiellumistest	Eestkonne vanus Moyenne
		18 a.	19 a.	20—24 a.	25—29 a.	30—34 a.	35—39 a.	40—44 a.	45—49 a.	50—54 a.	55—59 a.				
1930	0,0	0,2	7,0	25,1	24,9	19,0	13,2	6,8	3,0	0,9	0,4	100,0	0,2	9,0	34,7
1929	0,0	0,1	6,4	25,1	25,2	19,5	12,9	6,6	2,7	1,0	0,5	100,0	0,9	8,3	34,8
1928	0,0	0,2	6,3	23,8	24,5	20,0	13,5	7,1	2,9	1,2	0,5	100,0	0,5	8,2	35,1
1927	0,1	0,1	6,1	24,5	23,6	20,2	13,6	7,3	2,9	1,1	0,5	100,0	0,8	8,1	35,1
Kesk. — Moyenne 1927—30	0,0	0,2	6,4	24,6	24,6	19,7	13,3	6,8	2,9	1,1	0,4	100,0	0,6	8,4	34,9
Sellest — Dont:															
Linnas — Villes	0,0	0,2	8,7	28,6	24,8	18,2	11,1	5,2	2,2	0,7	0,3	100,0	0,7	9,7	33,7
Maal — Arrond.	0,0	0,2	5,9	23,7	24,5	20,0	13,8	7,2	3,1	1,1	0,5	100,0	0,6	8,1	35,2
Ema — Âge de la mère.															
1930	0,4	0,8	1,6	21,8	29,1	24,4	15,0	6,3	0,6	0,0	0,0	100,0	0,5	—	29,9
1929	0,4	0,8	1,7	21,8	30,3	23,6	14,9	5,9	0,6	0,0	0,0	100,0	1,4	—	29,8
1928	0,4	0,9	1,6	21,4	29,4	24,0	15,3	6,3	0,7	0,0	0,0	100,0	1,2	—	30,0
1927	0,4	0,6	1,6	21,7	29,7	23,5	15,3	6,4	0,8	0,0	0,0	100,0	1,6	—	30,0
Kesk. — Moyenne 1927—30	0,4	0,8	1,6	21,7	29,6	23,9	15,1	6,2	0,7	0,0	0,0	100,0	1,2	—	30,0
Sellest — Dont:												! —	—	—	
Linnas — Villes	0,4	0,9	1,8	24,4	31,6	28,0	13,2	4,3	0,4	0,0	0,0	100,0	1,1	—	29,2
Maal — Arrond.	0,4	0,7	1,6	21,0	29,2	24,1	15,6	6,7	0,7	0,0	0,0	100,0	1,2	—	30,1

Keskmine päevane sündivns kuude järgi (aasta päevane keskmine = 100).
Natalité moyenne par jour d'après les mois (moyenne annuelle par jour = 100).

17.	Jaan.	Veebr.	Märts	April	Mai	Juuni	Juuli	August	Sept.	Okt.	Nov.	Dets.		
1930	102,9	105,4	108,4	99,5	101,8	100,1	100,9	96,2	106,1	89,4	96,2	98,7		
1929	110,3	114,5	107,7	104,3	96,1	94,9	98,8	99,2	106,0	94,1	82,9	92,2		
1928	106,7	103,3	104,4	100,2	91,5	95,5	103,6	102,2	99,1	93,2	100,5	99,6		
1927	99,5	102,7	96,2	105,8	100,0	101,7	105,5	98,0	100,8	95,8	94,6	99,8		
Kesk. — Moyenne 1927—30	104,8	106,4	104,1	102,4	97,3	98,0	102,2	98,9	103,0	93,1	93,6	96,4		
Sellest — Dont:														
Linnas — Villes	101,1	104,5	100,8	104,9	104,6	101,9	107,3	98,6	102,5	85,7	89,5	98,7		
Maal — Arrond.	105,7	106,8	105,0	101,8	95,6	97,1	101,0	99,0	103,1	94,9	94,7	95,8		

1000 tildruku kohta sündis poisse (maadeis ühes linnadega).
Nombre des garçons pour 1000 filles.

18.	1930	1929	1928	1927	Mitmikute arv (tab. 19) on üldse 1930 a. väiksem kahest eelmisest aastast. Kuid selle vastu on töusnud kolmikute arv; koguni 1 neljikjuht tuli ette. Kaksikute sugude vahekorras aga on töusnud uuesti segasolistesse arv, eriti kaksikpoiste arvel.				
Viru	1 019,1	1 111,5	1 113,2	1 144,7					
Järva	1 074,2	1 107,5	1 005,2	998,1					
Harju	1 035,7	1 040,8	929,9	1 034,1					
Lääne	1 030,7	1 127,9	1 065,5	1 039,5					
Saare	1 122,9	938,8	1 000,0	1 188,5					
Pärnu	1 074,3	1 133,6	1 080,6	1 068,3					
Viljandi	1 011,9	1 088,4	1 037,5	1 077,7					
Tartu	1 069,3	1 025,8	1 098,4	1 060,4					
Valga	1 204,1	882,2	1 050,0	1 015,3					
Võru	1 098,1	939,6	1 086,6	1 109,4					
Petsari	1 113,3	986,8	1 035,6	1 054,1					
Üldse Eestis	1 067	1 045	1 039	1 073					

Mitmikud — Accouchements multiples.

19.	% sünditusjuhtudest % au total des naissances		Kaksik-sündinute soor % Seize dans les accouch. doubles			Mitmikute sur. sünd. % % des mort-nés lors des accouchem. multiples	
	Kaksikud Acc. doubles	Kolmikud Acc. triples	2 poissi 2 garçons	1 p.—1 g. 1 t.—1 f.	2 tütarli. 2 filles	P.	T.
1930	14,2	0,5 ¹⁾	25,6	41,7	32,7	7,7	8,1
1929	14,7	0,2	33,8	32,7	33,5	4,9	4,9
1928	14,8	0,3	31,2	42,3	26,5	9,7	6,3
1927	14,0	0,3	30,1	39,8	30,1	9,1	4,2
Kesk. — Moyenne 1927—1930	14,4	0,3	30,2	39,2	30,6	8,2	6,1
Sellest — Dont: Linnas — Villes	11,9	0,1	28,0	35,7	36,3	7,0	2,5
Maal — Arrond.	15,0	0,4	30,6	39,9	29,5	8,5	6,3

¹⁾ Siin hulgas üks neljikjuht.

langusega 1923—1925 a. tasemele, jäägu lahiseks, kuigi, nii kui allpool näeme, 1930 a. surevus on eelmistest aastatest madalam mit-

te üksnes neis vanusrühmes, milles oli külma talve tõttu suur surevus 1929 a. vaid pea üldiselt.

Surevus 1922—30 a. — Mortalité de 1922—30.

20.	1930			1929			1928			1927			Keskmine 1922—1926 Moyenne		
	M.	N.	K.	H.	F.	T.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.
Maad ühes neis asuvate linnadega - Arrondis. avec les villes															
Viru	1 269	1 030	2 299	1 502	1 202	2 704	1 380	1 188	2 568	1 408	1 186	2 594	1 300	1 064	2 364
Järva	431	419	850	546	433	1 029	519	440	959	533	555	1 089	442	384	826
Harju	1 745	1 553	3 298	2 027	1 861	3 888	1 761	1 547	3 308	2 014	1 731	3 743	1 723	1 484	3 207
Lääne	638	592	1 230	840	797	1 637	675	624	1 299	772	640	1 412	691	617	1 308
Saare	407	409	816	563	617	1 180	466	472	938	558	592	1 150	494	493	987
Pärnu	772	744	1 518	894	878	1 772	772	738	1 510	844	831	1 675	770	720	1 490
Viljandi	567	529	1 096	729	689	1 418	686	675	1 381	723	738	1 461	678	609	1 287
Tartu	1 411	1 326	2 737	1 659	1 584	3 249	1 510	1 381	2 891	1 054	1 547	3 201	1 478	1 321	2 799
Valga	306	270	576	340	304	644	285	259	544	379	297	676	337	318	655
Võru	599	564	1 183	730	641	1 371	644	580	1 224	718	567	1 285	663	615	1 278
Petseri	557	472	1 024	690	602	1 292	647	536	1 183	552	517	1 069	610	516	1 126
Kokku—Total	8 702	7 908	16 610	10 520	9 658	20 178	9 345	8 440	17 785	10 155	9 201	19 356	9 186	8 141	17 327

Suurim on 1930 a. surevuse langus just maal (tab. 21), kus tavaliselt surevus on linnest palju kõrgem — suhteliselt rohkem arvul leiduvate laste ja raukade tõttu, kelle surevus suurem. Kuid ka linnades on 1930 a. surevus madalam eelmisest kolmest aastast,

mille kohta olemas eraldi andmed. Üksikuis linnas aga leiame 1930 a. surevuse madalamalt eelmisest kolmest aastast vaid osalt; võrdlemissi kõrgel püsib surevus veel Haapsalus, Pärnus, Viljandis, samuti Narvas, Kuresaares, kuigi viimaseis see näib langevat.

Surevus 1000 elaniku kohta — Mortalité par 1000 habitants.

21.	Üldine surevus Coefficient général pour le pays	Surevus maades Arrondissements	1930	1929	1928	1927	1922—1926	Surevus linnades Villes					1930	1929	1928	1927
								Aastad Années	1930	1929	1928	1927				
1930	14,9	Maad ühes linnadeta Arrondissements sans villes	15,5	19,0	16,9	17,9	...	Linnad—Villes	18,3	15,7	13,7	15,9				
1929	18,1							Tallinn	18,4	15,4	13,4	15,2				
1928	15,9							Haapsalu	19,6	22,6	15,0	17,9				
1927	17,3							Kuressaare	15,0	21,1	12,6	21,9				
1926	16,2							Narva	16,0	18,5	17,1	19,0				
1925	14,9	Maad ühes linnade- ga—Arrondisse- ments avec villes	15,2					Nõmme	13,4	15,6	11,7	13,1				
1924	15,2							Paide	13,6	12,1	14,3	20,7				
1923	15,0							Paldiski	12,5	16,7	13,0	20,3				
1922	16,7							Petseri	13,2	14,9	9,9	12,4				
1921	15,8							Pärnu	16,5	18,9	16,1	17,4				
1920	20,0							Pötsamaa	7,7	15,2	10,5	13,5				
1919	27,0							Rakvere	10,3	12,3	12,2	14,3				
1918	30,3							Tapa	10,8	15,4	12,6	17,6				
1917	25,2							Tartu	11,9	15,2	13,4	16,5				
1916	23,3							Tõrva	13,1	24,8	11,1	17,2				
1915	20,0							Türi	9,5	11,2	11,9	15,2				
1914	19,2							Valga	11,4	10,3	11,3	12,5				
1910—1913	18,4							Viljandi	15,8	16,2	15,1	15,8				
1901—1908	19,1							Võru	12,0	16,8	14,3	13,2				
1888—1889	22,2	Petseri	16,9	21,2	19,4	17,6	18,5									

Maid ühes linnadega vaadeldes leiame 1930 a. surevuse madalama mitte üksnes eelmisest kolmest aastast (mõne erandiga 1928 a. suhtes) vaid kohati koguni 1922—26 a. keskmisest. Eriliselt paistab silma 1930 a. surevuse langus tavaliselt kõrgema surevusega Lääne-, Saare-, Viljandi- ja Petserimaal.

Suremisikuude (tab. 22) arvud 1930 a. esinevad, vastandina eelmisele aastale, võrdlemisi reeglipäristena, ilma erakorralisi suremis osutamata. Vahe talvise ja suvise surevuse vahel on väiksem mitte üksnes 1929, vaid ka 1928 ja 1927 a.

Surnute vanuses (tab. 23) leiame 1930 a. positiivseid muutusi. Nimelt, üksikute vanus-

rühmade indeksid näitavad rinna- ja väike- laste surevuses järjekindlat langust; ainult kooliealiste laste ja noorurite surevusarvud pole kõik head. Seevastu langenud on jälle pea kõigi täisaliste rühmade arvud. Samuti on lugu raukadega. Kuid raukade osatähtsus surnute koguarvus $\frac{41,1\%}{51,0\%}$ on madalam vaid 1929 a. $\frac{43,9\%}{55,0\%}$ ületades kõik eelmised aastad.

Jälgides tab. 24 järgi surnute vanuslikku koostist linnades ja maades, peame pidama silmas rahvastiku erinevat vanuslikku koostist, millega aga andmete puudusel arvestada ei saa. Ent siis näib, et kohati rinna- ja väl-

Keskmine päevane surevus kuude järgi (keskmine päevane surevus aastas = 100) — Nombre moyen des décédés par jour et par les mois (moyenne par jour pour l'année = 100).

22.	Jaanuar	Veebruar	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	August	September	Oktoober	November	Detsember
Mehed — Hommes.												
1930	103,6	111,3	117,9	105,8	105,3	98,1	90,8	93,4	91,9	93,5	92,2	102,4
1929	102,0	193,7	170,2	110,8	88,3	85,7	79,3	71,5	70,7	78,3	77,5	79,3
1928	105,2	110,3	122,0	112,4	95,9	94,1	89,1	83,5	80,8	97,6	101,1	108,1
1927	119,9	112,5	106,3	116,8	116,0	100,4	82,7	83,0	84,7	87,7	92,0	99,1
Keskm. 1927—30	107,5	138,5	130,1	111,6	101,2	93,2	85,1	82,3	81,4	88,8	90,3	96,6
Sellest: Linnas	105,4	125,4	116,7	110,5	98,5	99,5	89,5	88,0	87,8	92,2	89,6	95,5
Maal	107,3	136,2	134,6	112,0	102,1	91,1	83,7	80,4	79,3	87,7	90,5	97,0
Naised — Femmes.												
1930	108,2	116,8	111,0	109,0	104,9	91,7	85,0	88,6	93,1	96,2	85,4	110,8
1929	100,5	227,8	182,2	101,8	96,5	76,5	65,0	71,3	71,1	70,8	72,8	79,9
1928	108,1	113,2	121,1	113,2	101,1	91,8	84,5	81,1	86,3	94,0	95,1	108,0
1927	105,0	114,6	125,5	121,3	112,0	88,8	80,2	71,3	81,3	82,5	91,0	97,3
Moyenne 1927—30	113,1	145,5	136,8	111,2	101,9	86,8	78,1	77,5	82,3	85,1	86,4	98,1
Dont: Villes	110,4	137,8	125,0	110,6	101,7	88,6	80,4	82,0	86,1	86,3	94,5	98,9
Arondissement	114,0	148,2	141,0	111,5	101,9	86,2	77,3	75,9	81,0	84,6	83,0	97,8
Kokku — Total.												
1930	105,8	114,0	114,6	107,4	105,1	92,4	88,0	91,1	92,2	94,8	88,9	106,4
1929	101,3	210,0	176,0	106,5	89,3	81,3	72,4	71,4	70,9	74,6	75,3	79,6
1928	106,6	111,7	121,6	112,8	98,3	93,0	86,9	82,4	83,4	95,9	99,7	108,1
1927	127,1	113,5	115,5	118,9	114,0	94,9	81,5	77,4	83,1	85,2	91,5	98,2
Keskm. 1927—30	110,3	139,2	133,3	111,4	101,5	90,2	81,8	80,0	81,9	87,0	88,5	97,3
Sellest: Linnas	109,4	131,4	120,7	110,5	100,1	94,1	86,1	85,1	87,0	89,3	92,1	97,2
Maal	110,7	141,9	137,6	111,8	102,0	88,8	80,7	78,3	80,1	86,3	87,2	97,4

Surnute vanus — Âge des décédés.

23.	— 1 a.	1—4 a.	5—6 a.	7—9 a.	10—14 a.	15—	20—24 a.	25—29 a.	30—39 a.	40—49 a.	50—59 a.	60—69 a.	70—79 a.	80—89 a.	90—99 a.	Kokku Total	Teadm. Femeen	Keskmine õigemoren.
Mehed — Hommes.																		
1930	12,7	4,8	1,1	1,2	1,3	2,9	3,7	3,6	6,0	8,4	18,1	17,0	16,6	6,9	0,7	100,0	0,7	45,9
1929	11,3	5,1	1,0	1,0	1,2	2,2	3,8	3,7	6,0	8,5	12,3	17,8	17,6	7,8	0,7	100,0	0,8	47,4
1928	12,8	6,0	1,1	1,0	1,5	2,5	4,3	3,8	5,9	8,2	12,3	16,8	16,1	7,6	0,6	100,0	0,8	45,4
1927	12,7	7,3	1,7	1,3	1,6	2,6	4,4	3,5	6,3	7,7	12,0	16,1	15,5	6,3	0,5	100,0	1,2	43,7
Keskm. 1927—30	12,4	5,8	1,2	1,1	1,4	2,6	4,0	3,5	6,1	8,2	12,4	16,9	16,5	7,3	0,6	100,0	0,8	45,6
Sellest: Linnas	8,3	4,4	1,2	1,1	1,0	2,3	5,1	4,7	8,6	11,9	15,6	17,8	13,3	4,4	0,8	100,0	0,9	45,8
Maal	13,7	6,3	1,3	1,1	1,5	2,6	3,7	3,1	5,2	7,0	11,3	16,7	17,5	8,3	0,2	100,0	0,8	45,6
Naised — Femmes.																		
1930	10,8	5,5	1,1	1,5	1,4	2,4	3,8	3,2	5,2	6,1	8,5	15,5	22,6	11,7	1,2	100,0	0,8	49,9
1929	9,7	4,8	0,9	1,0	1,3	2,7	3,2	3,0	4,6	5,8	8,0	16,8	24,2	12,9	1,6	100,0	0,9	52,3
1928	10,6	6,3	1,2	1,1	1,6	2,8	3,7	3,4	6,1	5,2	8,0	16,1	21,0	11,6	1,3	100,0	0,8	49,0
1927	10,8	7,6	1,9	1,5	2,0	2,7	3,9	3,0	5,2	5,7	7,7	15,1	20,0	11,3	1,4	100,0	1,4	47,8
Moyenne 1927—30	10,5	6,0	1,3	1,2	1,6	2,7	3,4	3,1	5,3	5,7	8,0	15,7	22,2	11,9	1,4	100,0	1,0	49,8
Dont: Villes	6,7	3,9	1,1	1,0	1,2	2,5	4,0	4,2	6,9	7,1	9,2	17,0	22,1	11,9	1,2	100,0	0,8	52,5
Arrondiss.	11,8	6,8	1,3	1,4	1,7	2,7	3,2	2,8	4,7	5,2	7,6	15,3	22,2	11,9	1,4	100,0	1,1	48,8
Indeksid (1927 a. = 100). Mehed — Hommes.																		
1930	86,1	56,8	56,0	80,6	73,7	98,6	72,7	89,6	85,0	98,9	98,9	90,7	92,1	87,8	114,0	86,2	46,5	105,0
1929	92,6	72,3	65,5	79,1	78,8	88,7	89,3	111,0	99,5	114,4	106,8	114,7	117,9	119,2	138,0	104,0	68,8	108,5
1928	93,3	75,3	80,7	76,0	87,2	88,4	91,1	90,2	87,4	98,7	94,8	96,5	95,9	103,2	114,0	92,7	42,5	103,9
1927	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Naised — Femmes.																		
1930	86,6	68,1	50,9	86,0	81,6	76,6	85,8	93,4	85,7	92,1	96,3	89,2	98,6	80,5	71,9	86,5	46,2	104,4
1929	94,6	67,3	48,5	69,1	71,7	105,7	99,7	104,0	86,4	107,9	110,2	114,8	122,5	120,1	119,5	105,6	62,9	109,4
1928	90,4	76,9	60,4	65,4	72,2	97,1	101,0	105,9	108,4	85,5	96,5	98,4	98,1	94,5	84,4	92,3	53,3	102,5
1927	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

kelaste surevus 1930 a. oli suur, eriti Nõmmel (Rinnalaste kodus) Saare- ja Petserimaal.

Perekonna seisult (tab. 25) leiame 1930 a. surnute koostise võrdlemisi „normaalse“: raukade surevuse langusega on, võrreltes eelmise aastaga, leskede osatähtsus langenud ja vastavalt vallaliste ning abielus olijate oma tõusnud. Ka lahutatute osatähtsus püsib 1928 a. tasemel.

Surnute töölas (tab. 26) leiame 1930 a., võrreltes eelmise 3 a. arvudega, pea üldiselt languse, arvatud välja riigi- ja omavalitsuse teenijad, kellegist surnute % 1930 a. on vaid vähe madalam 1929 a., kuid hästi kõrgem 1927 ja 1928 a.

Sedasama osutavad ka surnute ühiskondliku kihituse indeksid: (tab. 27) ka need on 1930 a. madalamad kolmest eel-

Surnute vanus linnades ja maades 1927–30 a. — Âge des décédés dans les villes et arrondissements 1927–30.

24.	—1a.	—1—4	5—9	10—14	15—19	20—49	50 ja üle	Kokku Total	Teadm. Incor.
		6—7	8—9	10—11	12—13	14—15	16—17		
Tallinn	6,7	3,6	2,3	1,1	2,6	30,7	53,0	100,0	0,5
Tartu	6,2	3,5	2,0	1,3	2,2	22,7	62,1	100,0	0,4
Narva	9,8	5,4	1,9	0,7	2,6	24,9	54,7	100,0	2,8
Pärnu	5,6	3,9	2,3	1,2	2,7	22,9	61,4	100,0	0,8
Valga	7,0	4,4	1,6	1,0	2,7	27,3	58,0	100,0	0,2
Viljandi	6,9	4,9	0,9	1,0	2,2	21,6	62,5	100,0	0,4
Rakvere	8,5	3,0	1,7	1,2	2,0	24,1	59,5	100,0	0,8
Nõmme	15,6	8,5	1,9	0,6	2,1	32,7	88,6	100,0	0,6
Muud linnad—Autres villes	9,5	4,8	2,9	1,2	2,0	21,0	58,6	100,0	1,5
Linnad kokku—Total	7,5	4,2	2,1	1,1	2,4	26,4	56,3	100,0	0,8
Viru	13,1	7,2	3,0	1,5	2,9	19,7	52,6	100,0	0,8
Järva	10,6	5,6	3,0	1,7	3,1	17,6	58,4	100,0	0,6
Harju	11,0	4,8	2,8	2,0	2,6	18,4	58,4	100,0	0,9
Lääne	11,8	4,6	2,3	1,5	2,1	17,0	60,7	100,0	0,7
Saare	13,4	5,3	2,6	1,8	3,2	14,7	59,0	100,0	1,0
Pärnu	8,4	5,3	2,3	1,5	2,8	18,1	61,6	100,0	1,4
Viljandi	7,8	4,5	1,6	1,4	2,7	16,4	65,6	100,0	1,1
Tartu	11,9	7,5	2,6	1,5	2,7	16,9	56,9	100,0	1,2
Valga	10,7	6,4	1,9	1,8	3,3	16,8	59,3	100,0	0,4
Võru	12,2	6,2	2,4	1,5	2,3	18,0	57,4	100,0	0,8
Petseri	30,8	14,0	2,6	1,6	2,0	16,5	32,5	100,0	0,6
Maad kokku—Arrondissement	12,8	6,6	2,5	1,6	2,7	17,5	56,3	100,0	0,9
Üldse—Gr. total	11,5	5,9	2,4	1,5	2,6	19,8	56,3	100,0	0,9

Surnute perekonnasels—Etat civil des décédés.

25.	15 aastat ja vanematest oli—15 an. et plus					
	Valitisi Celibataires	Ablehus Mariess	Leski Veefs	Lahutatuid Divorces	Kokku Total	Teadm. Incor.
Mehed — Hommes.						
1930	22,0	60,6	17,0	0,4	100,0	1,3
1929	21,5	59,6	18,4	0,5	100,0	3,2
1928	21,9	60,1	17,6	0,4	100,0	1,8
1927	23,4	58,9	17,3	0,4	100,0	2,2
Kesk. 1927—30	22,2	59,9	17,5	0,4	100,0	2,4
Sellest: Linnas	24,8	61,0	13,2	1,0	100,0	2,5
Maal	21,2	59,3	19,3	0,2	100,0	2,3
Naised — Femmes						
1930	21,7	30,4	47,5	0,4	100,0	1,6
1929	21,4	28,4	50,0	0,2	100,0	2,3
1928	22,6	30,3	46,7	0,4	100,0	1,3
1927	22,2	30,0	47,5	0,3	100,0	1,9
Moyen. 1927—30	22,0	29,7	48,0	0,3	100,0	2,0
Donc: Villes	23,9	27,4	47,8	0,9	100,0	1,6
Arrond.	21,2	30,6	48,1	0,1	100,0	2,1

misest aastast, arvatud välja ametnikud (riigi- ja erateenistuses), kelle 1930 a. indeks ületab 1928 a. oma.

Surnute tööala (1000 vastava ala elaniku kohta). Occupation des décédés (par 1000 habitants des occup. correspond.).

26.	Põllumajandus Agriculture	Tööstus Industrie	Kauhandus Commerce	Elamiga omavasse- täitus [Service public]	Ulikekondl. alal Prof. libér.	Majateenuid Service domes- tique
1930	13,1	12,6	11,7	6,3	16,0	9,2
1929	15,1	12,7	12,3	6,9	17,2	10,0
1928	13,5	14,7	11,0	3,9	18,9	9,9
1927	14,8	15,9	11,7	5,0	18,4	10,5
Kesk. 1927—30	14,2	14,0	11,7	5,9	17,1	9,8

Rahvusest (tab. 28) surnute koostis 1930 a. on muutunud eestlastele ja juutidele ebasoodas suunas, soodsalt aga venelastele, sakslastele ja rootslastele. 1927—1930 a. keskmised surevusindeksid aga on siiski madalaimad juutidel, muude rahvuste rühmal ja rootslastel, kõrgeimad aga venelastel.

Surnute ühiskondlik kihitus (1000 vastava kihvi elaniku kohta). Situation sociale des décédés (par 1000 habitants de la situation correspondante).

27.	Põllupidajad Agri- culteurs	Palgalise tööjõuga töös- tuse ja kauband. ette- võtjepidajad ning ka- pitalist elavad isikud Entrepr. industrielles, commerciaux et rentiers	Isetöötajad, tööstuse ja kaubanduse välke- ettevõtjad—Petits entrepreneurs travaillant eux-mêmes dans l'industrie et commerce	Töölised ja tee- nijad Ouvriers et service	Ametnikud (ühes politsel ja õpetajate ilmaga kaitse- väelasteta) Employés, (compris police, institu- teurs, sans militai- res)
1930	12,9	13,8	10,5	11,4	8,1
1929	14,9	14,5	13,2	13,6	8,3
1928	13,0	14,9	11,6	12,0	7,6
1927	14,1	16,3	12,6	13,5	9,0
Kesk. 1927—30	13,7	14,8	12,0	12,6	9,3

²⁾ Ühes politsei, õpetajate ja kaitseväega — Compris police, instituteurs et militaires.

Surnute rahvus — Nationalité des décédés.

28.

	Eestlased	Estoniens	Veneased	Russes	Saksalased	Allemands	Rootslased	Šveidžiai	Lithases	Jurūdai	Žydai	Mund	Audres	Kokku	Total	Readmine	Inconnue
Üldse — Gr. total.																	
1930	38,7	7,9	1,5	0,6	0,5	0,5	0,8	0,5	100,0	0,2							
1929	87,7	8,5	1,7	0,8	0,5	0,2	0,6	100,0	0,3								
Keskm.—Moyen 1927—30	88,1	8,3	1,7	0,6	0,5	0,3	0,5	100,0	0,4								
Sellest—Dont: Linnas—Villes	84,9	6,4	5,4	0,3	0,8	1,1	1,1	100,0	0,9								
Maal—Arrond.	89,2	9,0	0,4	0,7	0,4	0,0	0,3	100,0	0,2								
Mehe — Hommes.																	
Keskm.—Moyen 1927—30	88,0	8,6	1,3	0,6	0,6	0,3	0,6	100,0	0,4								
Sellest—Dont: Linnas—Villes	88,9	6,3	6,8	0,2	0,8	1,1	0,9	100,0	0,9								
Maal—Arrond.	89,6	8,7	0,8	0,7	0,4	0,0	0,3	100,0	0,2								
Naised — Femmes.																	
Keskm.—Moyen 1927—30	88,1	8,1	2,0	0,6	0,5	0,3	0,4	100,0	0,4								
Sellest—Dont: Linnas—Villes	88,9	6,3	6,8	0,2	0,8	1,1	0,9	100,0	0,9								
Maal—Arrond.	89,6	8,7	0,8	0,7	0,4	0,0	0,3	100,0	0,2								
1000 vast. rahv. elan. kohta 1927—30 a.																	
Par 1000 hab. de la nationalité correspond.																	
Mehi	18,6	18,6	17,1	18,4	...*)	12,3	15,7	18,6	—								
Naisi	15,0	15,2	18,2	12,8	—	11,0	10,6	15,0	—								
Kokku—Total .	16,7	16,9	16,6	14,5	...	11,7	13,0	16,7	—								

4. Rahvaarvu liikumine.
Mouvement de la population.

Eelselgitatu kohaselt sündivuse tõusu ja surevuse suure languse tagajärjel

kujunes 1930 a. võrdlemisi suur sündivuse ülekaalu — 2 861 in. (tab. 29) ehk 1 000 elaniku kohta +2,6% (tab. 30). Sellist sündivuse ülekaalu pole olnud juba 1925 a. saadik, mil see oli 3,4%; eelmisel — 1929 a. oli koguni surevuse ülekaalu 1%, nii et 1930 a. tõus, vörreldes eelmise aastaga, oli 3,6%.

1930 a. sündivuse ülekaalu on annud ainultks maad — 3 290 in., kuna linnades on ülekaalu ikkagi surnutel — 429, kuigi väiksemal määral kui eelmistel aastatel. Sündivuse ülekaalu leiate osas linnas — Nõmmel, Poides, Petseris, Põltsamaal, Tapal, Tõrvas, Türil, Pärnus. Teistes linnades leiate surevuse ülekaalu.

Maades on sündivus 1930 a. ülekaalus kõikjal.

Sündivuse (+) vält surevuse (-) ülekaal linnades ja maades.
Excédent de la natalité (+) ou de la mortalité (-) d'après les villes et arrondissements.

	1930	1929	1928	1927
Linnad—Villes	— 429	— 1 353	— 632	— 1 327
Tallinn	— 296	— 571	— 311	— 565
Raapsala	— 18	— 40	— 14	— 7
Kuressaare	— 21	— 37	— 5	— 42
Narva	— 73	— 159	— 119	— 151
Nõmme	— 33	+ 16	+ 25	+ 13
Paide	+ 5	+ 5	+ 11	+ 32
Paldiski	+ 1	+ 2	+ 4	+ 12
Petseri	+ 2	+ 8	+ 29	+ 23
Pärnu	+ 81	+ 185	+ 88	+ 142
Põltsamaa	+ 7	+ 20	+ 15	+ 7
Rakvere	+ 3	+ 8	+ 21	+ 51
Tapa	+ 38	+ 4	+ 18	+ 9
Tartu	+ 70	+ 304	+ 122	+ 329
Tõrva	+ 9	+ 19	+ 9	+ 9
Türi	+ 35	+ 20	+ 33	+ 3
Valga	+ 20	+ 1	+ 6	+ 2
Viljandi	+ 15	+ 33	+ 29	+ 17
Võru	+ 30	+ 18	+ 7	+ 7
Mand—Arrondiss.	+ 3 290	+ 285	+ 2 911	+ 1 676
Viru	+ 521	+ 249	+ 410	+ 321
Järv	+ 246	+ 48	+ 146	+ 11
Harju	+ 277	+ 75	+ 230	+ 18
Lääne	+ 180	+ 216	+ 165	+ 63
Saare	+ 362	+ 129	+ 289	+ 40
Pärnu	+ 185	+ 38	+ 288	+ 132
Viljandi	+ 97	+ 144	+ 13	+ 74
Tartu	+ 470	+ 30	+ 280	+ 198
Valga	+ 42	+ 3	+ 138	+ 12
Võru	+ 356	+ 185	+ 462	+ 361
Petseri	+ 554	+ 438	+ 616	+ 382
Kokku—Total .	+ 2 861	+ 1 068	+ 2 279	+ 349

Võttes peale loodusliku rahvaliikumise ka mehaanilise liikumise arvud (tab. 30), saame rahva üldarvu liikumise. Ülepiiri väljasöitnute väikese ülekaalu töttu — 162 in. — 1930 a. rahva juurekasv peab vördu looduslikule juurekasvule, andes rahvaarvu kasvu 2 698 in. ehk 2,4%. Sellist juurekasvu pole olnud 1923 a. saadik, mil see oli 6,0%. Vahepeal suurem rahva väljaränd neelas ära loodusliku juurekasvu, mispärast peale 1929 a. ka 1926 ja 1927 a. andsid rahvaarvu vähenemise. See-töttu rahvaarv Eestis pärast 1922 a. rahvalu gemist 8 a. jooksul on kasvanud ümmarguselt 10 000 in. võrra ja püsib 1931 a. 1 jaan. samal tasemel kui 1926 a. 1 jaan.

Rahvaarvu liikumine Eestis — Mouvement de la population en Estonie.

30.	Sündinud (ilmata surnu, sündinuteta) Naissances (excl. mort- nées)	Suriund—Déces Surmud—Décès	Sündinute (+) vält sur- nute (-) Ülekaalu Excédent des naissances ou accroissement naturel en %	Rahva loodus- lik juurekasv või kahanemine % Exceedant des arrivées ou des départs	Süste—(+) vält välja- söitnute (-) Ülekaalu Excéder des arrivées ou des départs	Rahvaarvu kasv (+) vält kahanemine (-) aasta jooskul Accroissement ou diminution mécanique	Rahva üldi- ne juure- kasv vält kahanemine % Résultat général en %	Rahvaarv 1. I. Population de la population au 1. I. Rahvaarv 1. VI. Population de la population au 1. VI.	
1922	22 255	18 401	+ 3 854	+ 3,5	35 879	30 336	+ 5 543	+ 8,5	1 097 783 1 102 431
1923	22 347	18 630	+ 5 717	+ 5,1	39 719	38 068	+ 1 651	+ 6,6	1 107 130 1 110 814
1924	21 441	18 918	+ 4 528	+ 4,1	35 330	35 734	— 434	+ 2,0	1 114 498 1 115 614
1925	20 445	16 880	+ 3 765	+ 3,4	35 994	39 219	— 3 235	+ 0,5	1 116 730 1 117 000
1926	19 977	18 047	+ 1 930	+ 1,7	127 405	130 262	— 2 857	+ 0,8	1 117 270 1 116 806
1927	19 705	18 356	+ 349	+ 0,3	192 690	194 441	— 1 751	+ 1,3	1 118 343 1 115 642
1928	20 064	17 785	+ 2 279	+ 2,0	246 551	247 218	— 667	+ 1,4	1 114 941 1 115 747
1929	19 110	20 178	+ 1 063	+ 1,0	260 640	261 378	— 738	+ 1,6	1 116 553 1 115 630
1930	19 470	16 610	+ 2 860	+ 2,6	251 182	251 344	— 162	+ 2,4	1 114 747 1 116 096
1931	1 117 445 ...

*) Koos muudega.

*) Arvu saavutamisel on arvatud maha Eesti-Läti pliridiendamisel 1924 a. Eestile kadumatuks olnud arv — 1887.

Tab. 3. ABIELLUMISED PEIGMEHE ELUKOHA JÄRGI — MARIAGES D'APRÈS le DOMICILE des ÉPOUX.

	Jaan.	Veebr.	Märts	April	Mai	Juuni	Juuli	August	Sept.	Okt.	Nov.	Dets.	Kokku
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
LINNAD—VILLES	142	199	159	289	226	400	194	269	237	232	240	512	3099
Tallinn	61	81	68	140	114	183	97	119	104	123	129	243	1462 ^{a)}
Haapsalu	—	1	1	2	1	—	—	1	3	2	2	4	19
Kuressaare	1	2	1	5	3	5	2	—	2	—	2	7	30
Narva	5	17	18	19	21	23	12	21	16	14	17	36	224
Nõmme	13	11	8	11	4	13	6	11	9	8	11	24	129
Paide	2	—	2	3	2	5	3	3	3	1	1	4	29
Paldiski	—	1	2	1	—	1	2	—	—	1	1	1	10
Petseni	2	1	—	4	4	4	3	2	3	5	3	4	35
Pärnu	8	14	17	17	11	22	13	15	11	9	14	28	179
Pöltsamaa	—	1	—	3	—	3	3	4	—	1	1	4	20
Rakvere	7	10	2	10	5	9	4	7	14	9	6	13	96
Tapa	2	2	—	2	2	9	4	6	2	—	1	5	35
Tartu	26	46	25	47	40	81	34	57	47	38	29	94	564
Tõrva	2	—	—	3	1	3	1	—	1	1	1	4	17
Türi	—	2	1	2	1	5	—	2	2	3	2	2	22
Valga	6	7	8	7	9	9	3	9	11	5	6	13	93
Viljandi	3	3	4	7	8	10	3	6	6	6	10	18	84
Võru	4	—	2	6	—	8	4	6	3	6	4	8	51
MAAD—ARROND.	289	537	564	649	554	830	335	293	312	306	452	677	5798
Viru	38	69	87	96	87	138	89	40	45	45	67	90	841
Järva	14	27	35	40	37	62	22	25	27	16	30	50	385
Harju	29	43	57	68	68	127	38	36	38	34	44	92	674
Lääne	22	45	37	48	53	92	26	22	30	29	35	35	474
Saare	24	41	33	51	42	48	9	13	14	16	24	36	351
Pärnu	21	35	44	63	54	51	32	28	31	27	60	58	514
Viljandi	22	39	51	54	34	68	21	23	24	22	36	75	469
Tartu	49	75	107	103	80	121	53	33	50	44	64	133	912
Valga	14	13	16	32	16	28	12	6	4	14	31	200	
Võru	31	43	64	62	51	68	39	31	26	24	29	62	580
Petseni	25	107	33	32	32	27	44	36	28	25	49	15	448
Kokku mitad ühes neis asuvate linnadega — Arrond. avec les villes	431	736	723	938	780	1230	529	562	549	538	692	1189	8897
Viru	50	96	107	125	113	176	55	68	75	68	90	139	1161
Järva	18	31	38	47	42	81	29	36	34	20	34	61	471
Harju	103	136	135	220	188	324	143	166	151	166	185	360	2275
Lääne	22	46	38	50	54	94	26	23	33	31	37	39	493
Saare	25	43	34	56	45	53	11	13	16	16	26	43	381
Pärnu	29	49	61	80	65	73	45	43	42	46	74	86	693
Viljandi	25	43	55	64	42	81	27	33	30	29	47	97	578
Tartu	75	121	132	150	120	202	87	90	97	82	93	227	1476
Valga	22	20	24	42	26	40	16	15	16	20	21	48	310
Võru	35	43	66	68	51	76	43	37	29	30	39	70	581
Petseni	27	108	33	36	36	31	47	38	26	30	52	19	488

1) Selles arvus 20 juhtu—peigmees välismaalane; 9 juhtu—pruut välismaalane ja 2 juhtu kus mõlemad pooled välismaalased.

Tab. 4. ABIELLUNUTE VANUS ja PEREKONNASEIS — ÂGE et ÉTAT CIVIL des ÉPOUX.

Pruudi v. ^{1)*}	18a.	18a.	19a.	20—24a.	25—29a.	30—34a.	35—39a.	40—44a.	45—49a.	50—54a.	55—59a.	60—64a.	65— a.	Teadm. Inconn.	Kokku Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
a) Abiellunute vanus -- Âge des époux.															
—18 a.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
18 "	3	4	1	10	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	20
19 "	4	4	6	33	4	3	2	—	—	1	—	—	—	—	56
20—24 "	71	97	208	1197	402	91	30	4	4	1	—	—	—	—	8
25—29 "	71	102	177	1625	998	280	67	17	4	—	—	—	—	—	14
30—34 "	18	31	52	582	479	246	72	24	9	3	—	—	—	—	5
35—39 "	7	7	14	190	213	167	101	29	9	—	—	—	—	—	3
40—44 "	2	1	3	76	92	124	99	44	15	5	—	—	—	—	5
45—49 "	1	1	1	22	51	52	50	57	19	6	—	—	—	—	466
50—54 "	—	—	—	9	20	34	32	48	24	8	3	—	—	—	174
55—59 "	—	—	—	7	6	18	22	25	15	15	2	2	—	—	112
60—64 "	—	—	1	1	8	5	10	8	8	13	1	1	—	—	53
65— "	—	—	1	—	1	4	6	9	11	11	6	2	6	—	57
Teadmata—Inconnu	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	16
Kokku—Total	178	247	459	3703	2271	1026	492	260	118	62	16	6	6	53	8897
b) Peigmehe perekonnaseis — État civil de l'époux.															
Vallaline—Célibat.	1	20	56	2097	3277	1827	586	309	136	65	31	10	1	15	7931
Lesk—Veuf	—	—	6	45	77	97	99	88	84	71	41	53	1	1	682
Lahutatud—Divorcé	—	—	4	33	66	57	58	40	25	10	2	3	3	3	301
Teadmata—Inconnu	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3
Kokku—Total	1	20	56	2108	3355	1471	740	466	264	174	112	53	57	20	8897
c) Pruudi perekonnusels — État civil de l'épouse.															
Vallaline—Jeune fille	178	247	459	3671	2165	901	376	160	61	29	6	1	2	45	8301
Lesk—Veuve	—	—	—	15	43	58	80	64	48	82	7	4	3	3	358
Lahutatud—Divorcée	—	—	—	17	63	66	36	36	13	1	3	1	4	4	240
Teadmata—Inconnu	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	1	3
Kokku—Total	178	247	459	3703	2271	1026	492	260	118	62	16	6	6	53	8897

*) A ja c on pruudi vanus, b osas peigmehe vanus.

1) Âge de l'épouse. 2) Âge de l'époux.

Tab. 6. ABIELLUNUTE TÜÖALA —

Põllumajandus — Agriculture										Tööstus -- Industrie					Kaubandus										
Kokku—Total		Põllumajanduse aland — land, ja metsand, ette- võjaid — agriculteurs et forêts, pêcheurs et fo- rest, (entrepreneurs)		Asetnikud — Nouveaux exploiteurs		Popisid, vabasid ja käike- maapäide — Peuls, exploit- ants des terres à bâti		Töölised ja teenijad Ouvriers et service		Muid sellel alal tege- vat isikud — Autres Ouvriers et service		Põllumajut (erilistamata) Agricult. non spéciale		Kokku—Total		Tööstuse suuretavõ- lad (paigatud töötajaga) Grands entrepreneurs industrielles		Töölised ja teenijad Ouvriers et service		Asetnikud — Employés		Muid tööstuse alal tegevad isikud — Autres		Kokku—Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16										
LINNAD — VILLES	143	35	1	1	1	1	1	60	43	21	287	729	755	75											
Tallinn	27	9	1	1	1	1	1	10	10	9	96	381	433	40											
Haapsalu	7	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	23	2	6											
Kuressaare	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	32										
Narva	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	44										
Nõmme	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	38										
Paide	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2										
Paldiski	5	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2										
Petseri	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Pärnu	14	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Põltsamaa	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Rakvere	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Tapa	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Tartu	55	8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Tõrva	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Türi	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Valga	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Viljandi	6	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Võru	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
MAAD — ARROND.	4 195	2 531	341	90	1 019	59	151	774	349	347	74	74	275	275											
Viru	534	357	46	32	72	12	12	12	43	43	115	115	38	38											
Järva	263	152	38	4	49	9	11	61	26	27	58	58	26	26											
Harju	461	255	32	1	138	4	30	109	42	42	12	12	32	32											
Lääne	374	229	30	5	104	2	4	42	23	23	12	12	21	21											
Saare	285	192	37	10	30	3	13	25	31	31	11	11	14	14											
Pärnu	341	196	7	5	109	5	19	77	24	24	10	10	46	46											
Viljandit	355	164	37	11	123	2	18	56	24	24	9	9	16	16											
Tartu	630	347	61	12	186	6	18	145	88	88	22	22	34	34											
Valga	147	53	22	1	66	4	1	26	54	54	8	8	7	7											
Võru	394	241	31	9	95	1	18	7	35	35	9	9	29	29											
Petseri	411	345	—	9	47	1	1	7	6	6	9	9	12	12											
Kokku—Total	4 338	2 566	342	90	1 079	102	4	155	1 879	25	636	1 076	142	1 030	77										
LINNAD — VILLES	174	71	2	1	1	1	1	1	7	1	264	475	401	22											
Tallinn	43	18	1	1	1	1	1	1	1	1	89	238	214	12											
Haapsalu	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3										
Kuressaare	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2										
Narva	8	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Nõmme	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Paide	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Paldiski	8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Petseri	11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Pärnu	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Põltsamaa	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Rakvere	10	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Tapa	42	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Tartu	42	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Tõrva	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Türi	10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Valga	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Viljandi	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
Võru	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1										
MAAD — ARROND.	3 631	1 969	116	67	1 468	13	197	381	219	143	17	17	93	93											
Viru	547	300	19	81	165	2	8	80	27	51	1	1	1	1											
Järva	224	117	12	2	79	5	8	20	14	4	2	2	25	25											
Harju	387	134	8	1	201	2	41	64	32	32	28	28	4	4											
Lääne	358	203	12	4	125	9	18	13	14	14	8	8	7	7											
Saare	804	182	25	11	68	2	29	43	25	25	16	16	16	16											
Pärnu	344	153	2	1	158	2	22	22	46	46	13	13	11	11											
Viljandi	336	119	4	1	192	2	16	19	28	28	6	6	5	5											
Tartu	531	252	14	2	287	1	13	69	28	28	1	1	1	1											
Valga	146	41	9	9	98	1	1	1	1	1	1	1	1	1											
Võru	300	178	11	1	51	1	1	1	1	1	1	1	1	1											
Petseri	359	295	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1											
Kokku—Total	4 005	2 040	118	67	1 559	16	1	204	1 130	3	483	618	26	26											

¹⁾ Emplois d'Etat et des administrations publiques. ²⁾ Service domestique, ouvr. exerç. la prof. chang. et chôm. ³⁾ Personnes sans profession. ⁴⁾ Empl. (aussi de police et institutrices).

PROFESSIONS des ÉPOUX.

Commerce				Riigi- ja omavalitsussteenistus ¹⁾				Ühiskond. alal Service public				Majateenijad, kindla tööalata ja tööta tööliser ²⁾				Väljasp. tööbarusid seisvad isikud ³⁾												
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42			
Isategevad välketöötavad (palgatud töölärid) — Petits entrepreneurs commerciaux	Töölisted ja teenijad Ouvriers et service	Ametnikud — Employés	Mundi kauband. alal tegevad isikud — Autres	Kokku — Total	Ametnikud (ühes polit. ja üpetatjatega) ⁴⁾	Sõjaväelased Militaires	Töölisted ja teenijad Ouvriers et service	Mundi — Autres	Kokku — Total	Etevõtjad Entrepreneurs	Vabakutselised Professions libérales	Ametnikud — Employés	Töölisted ja teenijad Ouvriers et service	Mundi — Autres	Kokku — Total	Majateenijad Service domestique	Ilma kindla püsiva tööalaga — Quor, elevant ja prof. chagrenne	Töölaadised Clémencis	Kapitalistid elavad Rentiers	Öpilased — Etudes des établissements d'instr.	Hoolikaslaste	Mundi — Autres	Teamata ala ja kihita Profession incomme	Üldse — Grand total				
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42			
<i>Occupation de l'époux.</i>																												
56	364	243	17	554	281	214	59		132							6												
20	228	138	7	234	130	66	33		65							292												
2	1	1	4	3	3	1	2		5							139												
2	2	1	10	7	1	1	2		1							1												
14	14	8	55	10	42	42	2		2							99												
17	17	18	26	16	10	10	3		1							50												
1	1	1	1	1	1	1	1		1							1												
3	3	3	14	4	4	9	1		1							24												
17	17	11	20	12	2	2	2		2							10												
1	1	1	1	1	1	1	1		1							1												
9	9	6	85	52	27	27	6		14							9												
11	11	33	23	9	9	13	1		14							5												
10	10	22	1	1	1	1	1		1							1												
9	9	4	29	10	16	16	3		14							1												
3	3	8	12	8	8	3	1		14							1												
3	3	8	23	9	9	12	2		14							1												
86	113	71	3	218	134	60	24		27							263												
17	17	10	1	46	21	16	9		2							37												
12	12	9	13	7	4	4	2		2							19												
11	11	12	35	20	11	11	4		2							29												
11	11	5	17	17	1	1	4		2							11												
8	8	9	9	3	4	4	2		3							25												
24	24	13	17	12	1	1	4		3							27												
19	19	7	11	10	7	7	2		32							24												
4	4	8	26	17	7	7	2		12							64												
14	14	11	9	8	1	1	2		12							10												
7	7	2	20	12	7	8	1		12							27												
142	477	314	20	772	415	274	83		159							561												
																7		554		98		69		10				
<i>Occupation de l'épouse.</i>																												
17	212	148	2	175	160	160	—		77							452		229		223		56		12		1015		
6	112	83	1	84	72	72	—		37							216	1	97	1	119	1	23	1	513	1	3 099		
3	1	1	4	3	3	3	—		1							50	27	1	1	1	1	1	1	1	4	1	1 462	
10	10	9	13	12	1	1	1		4							18	6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19	
4	4	4	9	3	3	3	—		1							9	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	30	
13	13	1	1	1	1	1	1		1							1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	224	
6	6	6	6	6	6	6	—		2							50	27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	229	
2	2	2	2	2	2	2	—		2							42	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	29	
31	31	22	1	32	31	31	—		24							85	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	35	
									1							3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	36	
1	1	1	1	1	1	1	—		2							13	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	38	
5	5	5	5	5	5	5	—		2							4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	39	
1	1	1	1	1	1	1	—		1							9	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	40	
7	7	7	7	7	7	7	—		2							10	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	41	
5	5	5	5	5	5	5	—		2							22	22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	42	
1	1	1	1	1	1	1	—		1							13	13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	43	
11	11	32	1	134	128	128	6		21	3	3	2	1	1	1	143	3	53	1	163	1	14	1	1013	5	5 798		
4	4	7	1	18	18	18	—		2							29	11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	841	
12	12	3	14	14	14	14	—		2							16	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	855	
3	3	7	19	18	18	18	—		2							32	17	1	1	1	1	1	1	1	1	1	856	
7	7	2	14	13	13	13	—		2							56	56	1	1	1	1	1	1	1	1	1	857	
6	6	6	16	16	16	16	—		2							23	17	1	1	1	1	1	1	1	1	1	858	
4	4	4	14	12	12	12	—		2							55	55	1	1	1	1	1	1	1	1	1	859	
1	1	1	6	6	6	6	—		2							21	21	1	1	1	1	1	1	1	1	1	860	
28	259	180	3	309	288	288	—		98							668	282	386		70		15		54	1	2123	8	8 897

Tab. 5. ABIELLUNUTE VANUS ja ENDINE PEREKONNASEIS (peigmehe elukoha järgi) 1930 a.
MARIAGES SUIVANT L'ÂGE et L'ETAT CIVIL ANTERIEUR des EPOUX en 1930 a.

Vanus — Âge															Perekonnaseis Etat civil antérieur				Üldse—Grand total										
—18 a.		18 a.		19 a.		20—24 a.		25—29 a.		30—34 a.		35—39 a.		40—44 a.		45—49 a.		50—54 a.		60—64 a.		65—8.		Teadmata Inconnu	Vallaline Célibataires	Leak—Veuf ou veuve	Lahutatud Divorces	Teadmata Inconnu	Üldse—Grand total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26				
Peigmehe — De l'époux.																													
Linnad—Villes			9	16	732	1 162	485	252	178	98	66	46	20	21	14	2 668	235	194	2	3 099									
Tallinn		1	7	342	554	233	116	97	49	21	19	5	6	12	12	1 260	99	103	1 462										
Haapsalu			5	8	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	1	2	19									
Kuressaare			3	7	9	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	24	30	30	30									
Narva		1	87	67	28	12	6	3	3	8	1	1	1	1	1	1	192	13	13	13									
Nõmme		2	33	45	15	13	8	2	2	1	1	1	1	1	1	1	109	7	1	1									
Paide		6	13	4	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8	1	1	1									
Paldiski		1	3	3	3	3	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	33	35	35	35									
Petserti			6	18	6	4	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	150	16	16	16									
Pärnu		3	41	51	31	23	9	7	7	7	7	7	7	7	7	7	83	9	9	9									
Põltsamaa		4	22	34	17	6	8	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	1	1	1									
Rakvere		1	11	12	5	2	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	44	27	27	27									
Tapa		3	117	249	83	48	26	14	15	15	15	15	15	15	15	15	492	17	17	17									
Tartu		1	1	1	8	5	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	347	22	22	22									
Tõrva			3	13	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	615	13	13	13									
Türi			24	27	16	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	424	474	474	474									
Valga		1	19	30	12	9	9	4	4	4	4	4	4	4	4	4	308	351	351	351									
Viljandi			19	30	12	9	9	4	4	4	4	4	4	4	4	4	458	514	514	514									
Võru			7	23	7	4	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	844	469	469	469									
Maad—Arrond.	1	11	40	1 376	2 193	986	488	288	166	108	66	33	36	6	6	5 263	427	107	1	5 798									
Viru	5	194	322	149	86	34	21	13	8	3	4	4	4	4	4	4	757	56	18	841									
Järva	2	73	165	72	27	20	12	9	4	1	1	1	1	1	1	1	347	30	8	385									
Harju	3	2	162	256	112	55	32	17	12	9	4	4	4	4	4	4	615	46	13	674									
Lääne	2	5	112	172	80	37	27	20	9	4	4	4	4	4	4	4	424	39	11	474									
Saare	1	2	87	133	50	28	22	8	4	4	4	4	4	4	4	4	308	39	4	351									
Pärnu	1	4	133	187	88	39	22	16	10	7	1	1	1	1	1	1	458	46	10	514									
Viljandi	1	2	98	150	85	51	35	14	14	10	4	5	5	5	5	5	425	8	6	469									
Tartu	2	5	191	359	174	75	43	28	20	7	3	4	4	4	4	4	844	52	15	912									
Valga	1	1	48	61	38	28	10	9	6	3	3	3	3	3	3	3	474	28	11	530									
Võru	2	9	174	194	86	17	9	3	3	3	3	3	3	3	3	3	422	3	3	448									
Kokku—Total	1	20	56	2 108	3 355	1 471	740	466	264	174	112	53	57	20	20	7 931	662	301	3	8 897									
Pruudi — De l'épouse.																													
Linnad—Villes	51	76	141	1 202	818	396	187	111	47	27	7	3	2	2	31	2 819	118	160	2	3 099									
Tallinn	19	41	59	568	388	207	88	49	15	7	1	1	1	1	20	1 345	45	71	1	1 462									
Haapsalu		1	11	5	10	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	17	2	3	19									
Kuressaare		8	11	113	47	21	11	11	5	5	5	5	5	5	1	1	198	12	12	224									
Nõmme	6	8	46	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	1	1	116	7	7	14									
Paide		2	12	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	1	1	28	1	1	29									
Paldiski		3	12	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	1	1	159	10	10	10									
Petserti		2	18	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	1	1	34	1	1	1									
Pärnu	4	8	67	49	19	19	14	6	6	4	2	2	2	2	1	1	159	10	10	179									
Põltsamaa	1	2	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	1	1	87	1	1	20									
Rakvere	1	9	33	23	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	1	1	32	1	1	1									
Tapa	4	15	15	10	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	1	1	505	20	20	35									
Tartu	10	8	25	198	157	79	41	20	15	5	5	5	5	5	1	1	16	1	1	39									
Tõrva	3	2	7	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	1	1	3	3	3	3									
Türi	3	6	35	22	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	1	1	3	2	2	2									
Valga	1	3	36	16	16	10	10	10	10	10	10	10	10	10	1	1	3	6	6	6									
Viljandi	1	1	3	26	13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	77	4	4	34								
Võru	1	1	22	252	119	11	11	6	6	6	6	6	6	6	1	1	49	1	1	1									
Mand—Arrond.	127	171	318	2 501	1 453	630	303	149	71	35	9	3	4	4	22	5 452	235	80	1	5 798									
Viru	22	38	38	387	198	102	36	26	27	11	6	4	4	4	22	779	46	16	841										
Järva	5	13	24	155	99	42	26	9	6	6	4	4	4	4	22	359	22	4	385										
Harju	7	14	45	276	173	77	45	22	8	2	1	1	1	1	3	625	82	17	674										
Lääne	15	14	20	209	118	54	22	10	4	4	4	4	4	4	3	448	21	4	474										
Saare	10	9	12	158	91	36	13	11	5	5	5	5	5	5	1	339	10	2	351										
Pärnu	14	19	40	224	110	50	30	15	6	6	2	2	2	2	2	485	20	2	469										
Viljandi	11	19	27	166	113	73	31	14	14	14	14	14	14	14	1	442	19	5	322										
Tartu	20	21	55	408	226	89	51	16	14	14	14	14	14	14	1	372	83	7	912										
Valga	4	5	14	67	59	30	10	6	6	6	6	6	6	6	1	191	5	6	200										
Võru	9	12	21	219	147	66	30	13	13	13	13	13	13	13	1	503	21	6	530										
Petserti	10	15	22	252	119	11	11	6	6	6	6	6	6	6	1	439	6	3	448										
Kokku—Total	178	247	459	3 703	2 271	1 026	492	260	118	62	16	6	6	6	53	8 301	353	240	3	8 897									

Tab. 7. SÜNDIVUS 1930 a. — NAISSANCES en 1930.
 Sündinute arv kuude järgi (linna surnult-sündinuteeta, ühes väljaspool abielu sündinutega)
 Naissances d'après les mois (excl. les mort-nés, incl. les naissances illégitimes).

Jaanuar			Veebruar		Märts		April		Mai		Juuni		Juuli		August		September		Oktoober		November		Detsember		Kokku Total		Üksne Grund total
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
LINNAD — VILLES.	162	176	144	172	183	164	170	171	177	190	173	168	182	168	150	151	171	179	137	159	166	114	171	160	1986	1972	3958
Tallinn . .	59	66	53	66	55	62	72	57	63	69	54	61	67	53	49	62	69	70	42	56	54	38	63	64	700	724	1424
Haapsalu . .	3	3	4	4	5	1	8	1	1	1	4	3	3	1	2	3	1	4	1	5	3	2	3	3	38	31	69
Kuressaare . .	2	—	3	2	2	1	1	2	1	3	3	2	—	1	2	4	1	2	2	1	1	2	5	1	23	21	44
Narva . .	13	12	14	16	13	18	16	18	14	14	19	10	15	13	13	20	17	16	8	11	19	9	14	8	175	165	340
Nõmme . .	8	13	6	5	18	7	7	8	15	8	8	7	12	13	9	7	3	8	6	14	3	3	2	1	26	24	50
Paide . .	2	1	2	4	2	1	3	2	3	4	2	—	2	1	—	2	2	3	3	—	1	—	—	6	7	13	
Paldiski . .	1	—	—	—	—	1	—	1	2	—	1	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	58
Petseli . .	1	5	3	3	1	1	4	2	2	1	1	2	3	4	5	7	3	1	4	2	—	2	1	1	29	29	58
Pärnu . .	10	14	4	10	11	16	12	13	7	13	10	12	12	13	7	12	9	12	13	13	15	8	10	10	120	146	266
Põltsamaa . .	—	2	—	4	—	—	—	3	—	2	1	1	1	1	1	2	1	—	3	2	2	1	2	2	19	31	
Rakvere . .	7	8	5	1	2	4	4	4	5	9	9	4	9	4	1	7	4	7	4	5	6	4	5	8	61	66	126
Tapa . .	8	8	4	2	6	2	6	1	5	2	2	4	6	4	3	1	4	—	2	3	5	7	3	3	49	32	81
Tartu . .	27	28	22	37	39	30	21	30	32	45	38	35	20	33	34	14	39	31	30	33	31	19	35	30	368	365	733
Törva . .	3	1	—	1	—	1	1	1	2	1	1	5	3	—	4	—	1	3	1	1	3	—	4	2	23	16	39
Türi . .	3	3	2	1	4	6	—	4	7	3	7	2	6	4	2	3	—	1	2	—	2	1	1	2	36	30	66
Valga . .	11	7	7	6	12	4	7	8	7	7	8	4	12	7	6	7	7	8	8	4	8	4	8	4	96	70	166
Viljandi . .	8	9	10	9	7	8	5	10	6	5	2	8	9	12	4	5	9	7	6	3	7	4	7	12	80	92	172
Võru . .	—	1	5	1	6	1	3	6	6	3	2	7	—	1	4	1	3	4	4	2	3	2	3	2	39	30	69
MAAD — ARRONDEMENT	732	632	653	605	775	671	659	593	693	623	660	601	670	649	655	635	699	649	596	596	659	600	615	603	8066	7447	15513
Viru . .	103	90	91	102	121	90	105	89	89	103	108	99	104	101	96	103	89	101	72	78	89	90	82	89	1149	1129	2278
Järva . .	43	47	46	49	51	45	39	39	48	41	37	38	39	35	37	40	46	49	31	40	38	28	42	34	497	480	977
Harju . .	80	70	75	55	80	80	63	70	93	63	70	59	71	78	72	58	67	64	60	59	76	65	66	73	873	789	1662
Lääne . .	65	50	54	57	57	64	63	49	63	48	54	53	51	55	55	53	49	55	58	62	68	48	44	685	638	1328	
Saare . .	58	40	44	46	59	44	36	28	44	47	53	50	52	46	55	45	61	49	38	47	40	43	49	39	589	524	1113
Pärnu . .	68	51	50	53	57	61	58	45	56	58	64	55	51	49	50	48	67	57	70	52	64	49	64	57	719	635	1354
Viljandi . .	50	44	43	32	50	35	36	47	39	29	35	32	38	37	52	42	52	43	35	42	34	44	40	51	504	478	982
Tartu . .	104	110	103	84	97	101	100	81	113	90	96	88	110	103	97	107	132	96	107	89	100	101	94	92	1253	1151	2404
Valga . .	14	17	26	12	23	19	9	18	31	17	24	11	11	20	21	22	16	16	22	17	21	22	17	235	208	449	
Võru . .	68	47	67	63	77	70	74	62	65	61	60	47	66	58	58	59	63	66	40	47	54	58	64	56	756	694	1450
Petseli . .	79	68	54	52	103	62	76	65	52	57	59	69	77	67	62	63	57	53	63	53	75	57	49	57	806	721	1527
Kokku maad ühes neis asuv. lin-ga Arround.avec les villes	894	808	797	777	958	835	829	764	870	813	833	769	852	817	805	786	870	828	733	745	825	714	786	763	10052	9419	19471
Viru . .	123	110	110	119	136	112	125	111	108	126	136	113	128	118	110	130	110	124	84	94	114	103	101	99	1385	1359	2744
Järva . .	52	54	54	56	63	54	48	46	63	50	48	44	53	44	42	46	52	52	38	46	48	33	47	41	603	586	1174
Harju . .	148	149	134	126	153	150	142	136	173	140	133	127	151	148	131	122	139	142	108	132	137	112	135	144	1884	1626	3310
Lääne . .	68	53	58	61	62	65	71	50	64	49	58	56	54	56	57	56	60	59	59	67	71	50	51	47	728	669	1892
Saare . .	60	40	47	48	61	45	37	30	45	50	56	52	52	47	57	49	62	51	40	48	41	45	54	40	612	545	1157
Pärnu . .	78	65	54	68	68	77	70	58	63	71	74	67	63	62	57	60	76	69	83	65	79	57	74	67	839	781	1620
Viljandi . .	53	55	53	45	57	43	41	60	45	36	38	41	48	50	58	48	62	50	44	47	43	50	49	64	596	589	1185
Tartu . .	131	138	123	121	136	131	121	111	145	144	134	128	130	136	131	121	171	127	137	122	131	120	129	122	1821	1516	3187
Valga . .	28	25	33	19	35	24	17	27	40	25	33	20	28	27	31	27	31	22	27	26	29	23	23	354	294	848	
Võru . .	68	48	72	64	83	71	77	68	71	64	62	54	66	59	62	59	60	70	44	49	57	60	67	58	765	724	1519
Petseli . .	80	71	57	53	104	63	80	67	53	58	61	72	81	72	69	66	58	57	53	77	58	50	58	835	750	1585	

Tab. 9. SÜNDINUTE ARV SOO LA VANEMATE VANUSE JARGI 1930 a. *)
NAISSANCES SUIVANT LE SEXE ET L'ÂGE DES PARENTS EN 1930.

		Ala 18 a. Mõisade 18		18 a.		19 a.		20-24 a.		25-29 a.		30-34 a.		35-39 a.		40-44 a.		45-49 a.		50-54 a.		55-59 a.		60 ja vanem 60 et plus		Teadmata		Inconnu		Väijaspool abielu Etu läigit.		Kokku Total		Ula-e-er. total		
		M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31						
LINNAD — VILLES .																																				
Tallinn .		2	1	5	5	176	176	509	507	433	447	313	314	215	170	90	86	33	50	8	17	3	4	1	6	4	192	194	1986	1972	3958					
Haapsalu .						2		76	72	179	201	161	176	107	114	87	59	28	29	8	17	3	4	1	1	1	48	51	700 ¹⁾	724 ²⁾	1424					
Kuressaare .						2	1	7	8	8	8	5	5	5	4	2	6	2	2	1	2	—	—	—	—	—	38	31	55 ³⁾	33 ³⁾	69					
Narva .		1	1	2	1	29	21	43	33	39	35	24	21	10	10	10	10	4	3	3	1	—	—	—	—	—	23	21	44	340	44					
Nõmme .						4	5	28	27	26	20	14	14	14	14	14	14	4	2	2	1	2	—	—	—	—	—	20	24	175	165 ¹⁾	211				
Paide .						2	1	8	11	4	5	7	3	3	3	3	3	3	3	1	2	—	—	—	—	—	3	1	13	13	105 ¹⁾					
Paidiski .						2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	26	7	13				
Petseni .						2	1	9	4	4	14	7	7	3	3	3	3	6	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	29	29	58				
Pärnu .						11	15	30	31	23	20	20	22	7	9	7	9	6	6	1	1	1	1	1	1	1	1	13	13	120	146	266				
Põltsamaa .						2	1	5	5	5	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	19	31				
Rakvere .						2	1	5	3	14	12	12	10	8	3	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	61	65	126					
Tapa .						2	1	32	27	97	85	79	73	63	70	29	28	28	21	4	11	2	3	2	1	1	1	40	45	388 ²⁾	385 ¹⁾	733				
Türi .						1		3	7	6	5	4	5	4	3	2	3	2	1	1	3	3	2	3	2	1	1	1	23	16	39					
Valga .						1	1	13	10	3	5	8	3	5	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	36	30	66					
Viljandi .						6	6	13	15	11	21	10	17	7	6	6	6	5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13	12	80	92	172				
Võru .						1	1	13	7	6	7	6	7	6	6	6	6	5	1	1	1	1	1	1	1	1	3	4	39	30	69					
MAAD — ARROND.	4	1	13	10	429	453	1795	1623	1868	1630	1411	1319	990	962	491	438	244	206	70	71	34	28	19	12	698	674	8066	7447	15513							
Viru .						1	1	62	63	271	259	297	253	209	217	129	143	60	70	33	21	7	6	4	3	2	3	74	90	11491	1129	2278				
Järva .						1	1	26	22	103	97	125	124	71	63	63	57	44	29	7	21	4	4	1	1	1	53	61	497	480	977					
Harju .						1	1	50	58	186	155	197	156	168	153	102	112	51	52	31	16	4	2	3	5	3	74	79	873	789	1062					
Lääne .						2	2	48	33	124	126	173	160	117	114	84	75	28	19	6	8	2	3	1	1	1	57	61	685	638	1223					
Saare .						1	2	21	42	132	111	130	115	118	116	86	70	73	33	22	15	12	3	5	2	1	1	61	56	589	524	1113				
Pärnu .						2	1	41	42	154	175	158	135	122	96	87	75	38	43	24	12	10	4	2	1	50	44	719	635	1354						
Viljandi .						1	1	19	15	111	95	111	103	80	81	65	71	30	23	16	7	9	2	3	1	1	63	53	504	478	982					
Tartu .						1	1	51	70	290	244	265	239	206	228	169	188	76	71	41	33	18	12	10	5	1	1	125	109	12531	1151	2404				
Valga .						1	1	9	14	43	39	61	53	32	34	36	25	18	13	15	6	2	4	1	2	1	17	18	235	208	443					
Petseni .						1	1	32	26	163	148	176	153	121	118	94	98	65	46	18	23	6	13	8	3	3	69	58	736	694	1450					
Kokku-Totai	6	2	18	15	605	629	2304	2130	2301	2097	1724	1633	1205	1132	581	524	277	256	78	85	38	28	25	16	890	868	10052	9419	19471							
b) Ema vanus — Âge de la mère.																																				
LINNAD — VILLES .	8	5	15	13	43	27	475	493	610	628	468	448	264	258	83	79	8	11	—	2	—	—	12	13	—	—	—	1986	1972	3958						
Tallinn .	3	1	6	5	18	11	176	182	211	227	160	186	94	81	30	24	1	3	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	700	724	1424			
Haapsalu .						3	3	6	5	6	9	8	7	3	1	2	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	38	31	69				
Kuressaare .		1	2	1	5	3	57	60	53	41	34	29	20	17	21	6	7	2	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	23	21	44			
Narva .						6	6	23	28	34	35	18	24	15	13	7	6	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	105	106	211			
Nõmme .						9	4	6	6	7	4	8	8	3	3	2	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	26	50	13				
Paide .						1	1	1	1	1	1	3	4	1	1	1	2	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	29	29	58				
Paidiski .						8	7	8	5	5	5	13	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	120	146	266			
Petseni .						1	1	4	1	2	2	23	40	54	27	26	12	28	5	5	2	1	1	1	1	1	1	1	120	146	31					
Pärnu .						2	1	1	2	13	18	14	22	17	10	9	9	9	3	4	2	1	1	1	1	1	1	1	12	19	31					
Põltsamaa .						1	1	12	11	11	11	12	11	6	8	2	2	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	61	65	126						
Rakvere .						1	1	13	17	28	21	26	20	15	6	6	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	49	49	81						
Tapa .						2	2	4	6	77	81	130	123	98	72	40	60	10	19	2	2	1	1	1	1	1	3	2	3	368	365	733				
Türi .						1	1	8	6	13	10	6	6	5	5	5	5	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16	16			
Valga .						2	2	18	17	28	21	26	20	15	6	6	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	3	36	30	66			
Viljandi .						1	1	18	17	28	21	26	20	15	6	6	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	96	70	166			
Võru .						1	1	12	8	9	10	8	5	9	9	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	39	30	69
MAAD — ARROND.	32	31	74	57	122	123	1673	1594	2291	2099	1933	1814	1231	1146	556	507	55	49	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8066	7447	15513	
Viru .	3	4	12	7	11	21	248	272	314	289	296	284	169	158	77	82	13	15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1149	1129	2278	
Järva .	1	7	4	10	18	102	87	187	180	128	127	70	67	36	42	4	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	497	480	977	
Ilari .	7	3	10	10	15	10	186	178	250	211	205	188	129</																							

Tab. 10. SÜNDINUTE ARV 500 ja VANEMATE RAHVUSE JÄRGI 1930 a. *)
NAISSANCES SUIVANT le SEXE et la NATIONALITÉ des PARENTS en 1930.

	Eesti Estonienne		Vene Russe		Saksa Allemande		Rootsi Suédoise		Läti Lettonne		Soome Finnoise		Poola Pologne		Judi Juive		Murd Autres		Teedmatu Inconnu		Valjaspool abielu illégitimes		Kokku Total		Ukse Grand total			
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	25			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25			
LINNAD — VILLES . .																										3958		
Tallinn . .	570	576	47	37	17	3	25	1	1	1	3	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1424	
Haapsalu . .	24	25	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	69	
Kuressaare . .	18	16	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	
Narva . .	105	86	44	49	7	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	340	
Nõmme . .	81	83	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	106	
Paide . .	22	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	211	
Paldiski . .	4	7	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	
Petseli . .	16	21	11	7	4	4	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	58	
Pärnu . .	96	120	2	5	4	4	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	266	
Põltsamaa . .	11	15	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	
Rakvere . .	45	52	2	1	7	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	126	
Tapa . .	43	29	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81	
Tartu . .	297	295	10	12	11	7	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	33	
Tõrva . .	19	13	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39	
Türi . .	32	22	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	66	
Valga . .	75	54	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	166	
Viljandi . .	64	78	10	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	172	
Võru . .	33	22	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69	
MAAD — AR- RONDISS . .	6341	5842	866	820	35	23	70	55	17	13	4	6	9	9	2	23	11	3	1	1	1	1	1	1	1	15513		
Viru . .	898	885	152	140	5	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2278	
Järva . .	436	410	2	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	977	
Harju . .	783	691	6	7	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1682	
Lääne . .	558	519	5	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1323	
Saare . .	515	461	4	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1113	
Pärnu . .	642	575	11	10	3	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1854	
Viljandi . .	427	418	8	5	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	982	
Tartu . .	946	871	173	166	4	4	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2404	
Valga . .	209	180	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	443	
Võru . .	663	613	10	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1450	
Petseli . .	264	219	489	457	7	7	7	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1527	
Kokku—Total . .	7896	7378	1002	946	84	72	74	59	28	25	8	6	16	13	14	26	35	21	5	6	890	868	10052	9419	19471			
b) Ema rahvus — Nationalité de la mère.																										3958		
LINNAD — VILLES . .	1709	1724	166	138	46	46	3	1	13	8	5	4	5	4	5	9	15	27	16	5	8	10	1986	1972	1424			
	Tallinn . .	621	685	43	38	20	18	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	700	
MAAD — AR- RONDISS . .	7005	6492	893	836	29	20	73	54	21	15	7	5	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15513	
	Viru . .	980	986	139	130	3	1	1	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2278
Viljandi . .	482	472	8	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	497	
	Järva . .	855	768	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1662
Tartu . .	616	585	• 4	2	61	48	4	4	6	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1323
	Valga . .	579	518	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1113
Pärnu . .	704	622	8	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	504	
	Võru . .	492	474	7	3	4	4	2	2	6	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	478
Kokku—Total . .	8714	8216	1059	974	75	66	76	55	34	23	10	11	13	13	15	27	42	23	14	11	10052	9419	19471	19471				

*) Valjaspool abielu sündinud on jaotatud vaid ema rahvuse järgi.

Tab. 11. SÜNDINUTE VANEMATE ABIELU KESTUS 1930 a.—NAISSANCES D'APRÈS la DURÉE du MARIAGE en 1930.

Vallispool abielu aastalimes			Abielu kestus — Durée du mariage																			Üldse—Gr. total														
	M.	N.	Eine abielu- aastust ¹⁾		Kuni 0,5 a. Moins de 0,5 a.		0—1 a.		1 a.		2 a.		3—4 a.		5—9 a.		10—14 a.		15—19 a.		20—24 a.		25—29 a.		30 a. ja üle 30 a. et plus		Teadmata incomeu		Kokku Total							
			M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.					M.	N.	M.	N.								
LINNAD —	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33			
VILLES . . .	192	194	31	29	132	123	94	85	130	119	265	200	196	210	274	252	405	387	134	153	58	56	15	17	1	4	—	—	59	53	1986	1972	3958			
Tallinn . . .	48	51	10	14	38	31	36	47	106	112	78	85	94	103	140	118	49	53	19	16	6	4	1	2	—	—	33	39	700	724	1424					
Haapsalu . . .	9	3	—	—	4	3	1	1	1	1	5	4	5	4	5	2	3	8	2	3	1	1	—	—	—	—	38	31	69	—	—					
Kuressaare . . .	5	3	—	—	1	2	2	1	1	—	4	1	2	1	5	6	3	5	1	1	1	1	—	—	—	—	23	21	44	—	—					
Narva . . .	20	24	—	—	2	14	12	10	6	16	14	22	27	16	11	25	15	32	31	12	14	5	4	1	2	—	—	175	165	340	—	—				
Nõmme . . .	13	13	—	—	2	1	—	—	3	9	3	12	15	10	15	9	15	24	23	8	2	2	1	—	—	—	—	105	106	211	—	—				
Paide . . .	3	1	—	—	—	—	5	3	—	—	4	1	1	5	1	3	7	2	2	5	1	—	—	—	—	2	1	6	7	50	—	—				
Paldiski . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—				
Petseni . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Pärnu . . .	13	13	—	—	2	1	—	—	1	—	4	2	5	—	—	5	3	2	4	4	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	58	—	—	—
Põltsamaa . . .	—	2	—	—	12	—	8	7	6	4	9	14	17	10	11	18	19	21	37	5	13	7	5	1	—	—	—	—	120	146	266	—	—			
Rakvere . . .	5	9	—	—	4	3	1	3	2	4	10	11	4	10	11	7	10	13	6	1	2	4	2	—	—	—	—	61	65	126	—	—				
Tapa . . .	—	—	—	—	4	3	1	3	2	4	10	11	4	10	11	7	10	6	3	—	—	1	4	2	—	—	49	32	81	—	—					
Tartu . . .	40	48	11	—	24	22	20	14	28	22	45	53	37	30	56	41	74	78	23	36	6	12	1	4	—	—	368	365	733	—	—					
Tõrva . . .	3	2	—	—	—	—	2	1	—	1	1	1	1	4	5	1	6	5	2	2	1	—	—	—	—	—	—	23	16	39	—	—				
Türi . . .	2	6	—	—	2	1	2	1	—	1	7	3	6	3	3	5	8	3	1	2	1	—	—	—	—	36	30	66	—	—						
Valga . . .	13	6	—	—	4	2	2	5	4	8	9	9	13	7	10	11	27	26	14	7	4	3	2	1	1	—	—	96	70	166	—	—				
Viljandi . . .	12	12	—	—	2	1	2	1	2	6	7	14	3	9	12	11	24	23	22	9	2	1	—	—	—	—	80	92	172	—	—					
Võru . . .	3	4	2	—	2	2	2	1	2	6	3	2	8	6	8	1	2	2	1	—	—	—	—	3	2	39	30	69	49	69	—	—				
Kokku—Total . . .	890	869	136	98	587	600	356	325	472	457	1020	1039	872	863	1295	1142	2477	2251	845	762	498	455	152	152	12	17	2	2	438	387	10052	9419	19471	—	—	

Tab. 12. MITMIKUD 1930 a.—ACCOUCHEMENTS MULTIPLES en 1930.

Juhitudo arv Nombre des cas	Kaksikud—Accouchemens doubles						Kolmikud—Accouchemens triples																										
	Sugude vahekord—Seze			Kokku—Total			Elusaltedündinud Nés-vivant			Surult sündinud Mort-nés			Juhitudo arv Nombre des cas			Elusaltedündinud Nés-vivant																	
	2 p.—g.	1 p.—g.	2 t.—f.	P.—G.	T.—F.	P.—G.	T.—F.	P.—G.	T.—F.	P.—G.	T.—F.	P.—G.	T.—F.	P.—G.	T.—F.	P.—G.	T.—F.																
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18															
LINNAD—VILLES . . .	43	8	16	19	30	52	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Tallinn . . .	15	1	6	8	8	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Haapsalu . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Kuressaare . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Narva . . .	7	—	1	5	3	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Nõmme . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Paide . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Paldiski . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Petseni . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Pärnu . . .	1	5	1	1	3	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Põltsamaa . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Rakvere . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Tapa . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Tartu . . .	7	—	3	2	2	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Tõrva . . .	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Türi . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—														
Valga . . .	17	18	1	11	9	15	19	24	22	24	32	22	65	60	16	13	14	6	3														
Võru . . .	89	58	9	15	4	10	15	19	24	22	32	22	65	60	16	13	14	7	9														
Petseni . . .	45	42	25	10	25	28	13	9	27	29	56	58	39	47	78	66	191	153	110	99	39	36	15	14	2	1	—	2	141	128	806	721	1527
Kokku—Total . . .	278	71	116	91	251	239	22	24	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	13	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

1) Enf. nés avant le mar. et légitimés par le mariage. 2) Selles arvus 1 juht neljätkuid (2 poissi ja 2 tüdr.), kes kõik elusaltedündinud.

Põllumajandus — Agriculture

Tööstus — Industrie

Traduction
française
voir p. 12.

Neist — Dont												Neist — Dont																													
Kokku			Põllumajand., kauband., talan- duse ja muetas- duse ettevõjat			Asunikud			Populi, vabadi- kud ja väike- maapühijad			Töölised ja teenijad			Ametnikud			Muud sellel alal tegevad isikud			Põhutöö (eris- tamata)			Kokku			Tööstuse suur- ettevõtjad (pa- gatu töökoopa)			Iselgevad väikeettevõtjad (paigutatud töö- jateks)			Töölised ja teenijad			Ametnikud			Muud tööstuse alal tegevad isikud		
M.	N.	K.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	K.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30												
LINNAD — VILLES	97	82	179	33	30	1	1	—	—	—	44	36	16	12	1	—	—	2	1	690	678	1368	22	24	166	151	454	448	48	55											
Tallinn	9	10	19	2	6	—	—	—	—	—	4	2	3	2	—	—	229	234	468	5	8	32	30	173	172	19	24														
Haapsalu	3	3	8	1	3	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	9	10	19	—	8	4	1	6	—	—	—	—													
Kuressaare	4	1	5	2	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	2	4	6	—	1	1	1	1	—	—	—	—													
Narva	7	9	16	5	4	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	98	98	196	1	1	1	1	1	1	7	6	—	—												
Nõmme	6	6	6	5	4	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	32	32	64	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1											
Pайде	—	4	4	4	2	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	7	7	14	—	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1											
Paldiski	2	2	4	2	2	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	2	2	2	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1											
Petseli	3	1	4	2	2	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1											
Pärnu	9	10	19	7	5	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	7	8	15	—	5	7	2	2	3	1	6	—	—												
Põltsamaa	3	6	9	1	1	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	26	43	69	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1												
Rakvere	4	3	7	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	7	6	13	—	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1											
Tapa	23	14	37	6	6	1	—	—	—	—	12	7	4	1	—	—	144	124	268	7	7	57	47	71	63	3	1	1	1	1	1										
Tõrva	6	3	9	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	10	10	32	—	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1											
Türi	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	10	32	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1											
Valga	5	3	8	1	—	—	—	—	—	—	4	2	—	—	—	—	27	27	54	4	1	1	9	17	16	2	1	1	1	1	1										
Viljandi	12	11	23	3	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	22	22	36	16	13	12	20	4	2	1	1	1	1												
Võru	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	12	4	—	2	6	4	2	1	1	1	1	1	1												
MAAD — ARROND.	6439	5940	12379	4289	3962	586	542	169	177	1246	1142	30	24	—	—	119	93	808	728	1536	7	11	364	301	382	357	58	59	—	—	—										
Viru	827	820	1647	593	498	116	114	61	66	106	100	3	4	—	—	8	8	196	185	381	4	60	52	121	118	14	5	7	—	—	—										
Järva	383	368	761	234	223	59	57	3	4	81	77	3	2	—	—	60	56	115	11	1	—	22	20	32	28	32	11	7	—	—	—										
Harju	665	608	1273	448	422	63	53	9	8	128	106	3	2	—	—	14	13	105	89	197	—	23	22	32	32	50	11	7	—	—	—										
Lääne	574	554	1228	408	385	63	58	13	16	82	94	2	1	—	—	40	36	76	1	1	—	23	21	14	8	2	6	—	—	—											
Saare	516	442	958	325	284	87	91	26	29	47	28	4	1	—	—	27	6	22	29	51	—	12	14	9	15	1	4	6	—	—	—										
Pärnu	542	471	1013	338	306	26	15	9	5	158	143	4	2	—	—	65	53	123	1	1	—	24	14	13	10	4	4	4	4	4	—										
Viljandi	434	410	844	239	225	36	36	11	12	140	128	4	2	—	—	12	10	163	146	309	—	88	68	68	74	7	8	—	—	—	—										
Tartu	922	841	1768	532	503	74	61	17	22	284	241	3	4	—	—	12	10	163	146	309	—	88	68	68	74	7	8	—	—	—	—										
Valga	183	163	346	102	88	17	20	2	3	61	52	—	—	—	—	24	22	46	—	17	13	4	8	3	1	1	1	1	1	—	—	—									
Võru	625	576	1201	428	405	45	39	17	12	127	113	3	2	—	—	5	5	68	61	129	—	4	46	32	15	18	1	9	—	—	—	—									
Petseli	768	687	1155	702	629	—	—	1	—	32	30	—	1	—	—	33	27	12	12	24	—	10	11	2	1	1	1	1	1	1	1	1	—								
Kokku — Tot.	6536	6022	12558	4322	3992	557	543	169	177	1290	1180	46	36	1	—	121	94	1498	1406	2904	29	35	527	452	836	805	106	114	—	—	—	—	—	—							

Tab. 15. SÜNDINUTE ISA TÖÖALA ja ÜHISKONDLIK KIHT (väljaspool abieliu sündinutele ema järgi) 1930 a.
NAISSANCES SUIVANT L'OCCUPATION et SITUATION SOCIALE du PÈRE (enfants illégitimes suivant l'occupation de la mère) en 1930.

Tab. 16. SURNUTE TÖÖALA JA ÜHISKONDLIK KIHT 1930 a.
DÉCÉDÉS SUIVANT L'OCCUPATION et SITUATION SOCIALE en 1930.

LINNAD — VILLES	94	64	158	22	22	5	1	2	2	54	33	10	6	1	—	1	—	888	523	1361	10	6	193	109	594	390	41	18	9	—	—	—	—				
Tallinn	27	11	38	9	4	2	1	—	—	10	6	5	1	—	—	550	192	542	1	2	2	2	36	268	145	17	9	—	—	—	—	—	—				
Haapsalu	2	2	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5	3	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Kuressaare	3	1	4	2	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	14	3	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
Narva	6	6	12	1	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	97	95	192	2	1	1	1	9	84	81	21	7	4	—	—	—	—	—	—			
Nõmme	1	1	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	15	50	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Paidie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Paldiski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Petseli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Pärnu	9	6	15	4	4	2	—	—	—	—	1	4	2	1	2	—	65	53	123	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Põltsamaa	2	2	4	4	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	23	8	31	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Rakvere	3	4	7	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	7	3	10	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tapa	19	18	37	2	7	—	—	—	—	1	15	10	1	—	—	1	—	148	94																		

Tab. 15. Sündinute isa tööala ja ühiskondlik kiht (väljaspool abielu sündinutel ema järgi) 1930 a.

LINNAD — VILLES	457	416	873	29	17	118	115	174	173	131	109	5	2	292	304	596	164	181	111	104	17	19	—	—	80	91	171			
Tallinn	186	180	366	13	6	40	42	74	57	57	57	2	1	100	99	199	61	65	31	29	8	5	—	—	33	49	82			
Haapsalu	8	6	13	13	1	3	3	2	2	3	1	—	—	2	3	5	2	3	—	—	—	—	—	—	1	1	5			
Kuressaare	5	8	13	—	—	—	—	6	6	1	1	1	1	1	32	17	49	12	9	19	12	1	2	—	—	2	2	10		
Narva	23	13	36	2	2	2	9	9	10	16	10	1	1	1	17	16	4	11	9	7	6	1	1	—	—	1	2	3		
Nõmme	28	28	54	—	—	1	4	4	4	8	11	16	10	—	1	8	16	4	7	2	1	—	—	—	—	1	1	5		
Paide	10	4	14	1	—	3	4	4	3	1	3	1	—	—	8	15	1	—	1	5	1	1	—	—	4	2	8			
Paidiski	1	2	3	—	—	—	5	5	7	1	1	1	1	1	7	12	17	29	5	11	6	5	1	1	—	—	1	2	3	
Petseli	7	11	18	46	3	1	5	5	9	5	7	11	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	
Pärnu	23	23	46	—	—	—	5	5	3	3	4	4	6	4	10	12	12	22	6	4	4	6	4	4	—	—	2	2	5	
Põltsamaa	1	2	3	—	—	—	4	3	3	4	6	4	—	—	7	8	15	1	4	4	4	6	4	4	—	—	1	1	4	
Rakvere	14	12	26	1	1	—	3	3	3	4	6	4	—	—	10	12	12	22	1	4	4	6	4	4	—	—	2	2	5	
Tapa	21	17	38	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	57	76	138	40	49	13	24	4	4	3	3	—	—	19	14	33
Tartu	70	60	130	1	4	29	23	19	23	21	10	10	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	
Tõrva	3	1	4	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Türi	7	10	17	1	—	—	5	5	15	9	6	3	2	2	—	18	12	30	5	6	10	5	1	1	2	2	2	1	1	1
Valga	27	17	44	1	—	1	4	5	5	2	4	7	4	2	13	13	26	5	3	3	3	5	3	3	3	4	4	4	3	3
Viljandi	12	12	24	—	—	—	5	5	5	5	5	5	2	1	—	6	8	14	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Võru	12	12	24	3	1	1	5	5	5	5	5	5	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
MAAD — ARROND.	267	269	536	4	8	96	101	121	122	41	35	5	3	3	185	172	357	122	112	53	51	10	9	—	—	25	27	52		
Viru	49	52	101	—	1	13	15	29	26	7	10	—	—	—	81	35	68	18	16	12	17	1	2	—	—	2	4	6		
Järva	22	17	39	—	—	8	4	11	10	3	1	—	—	1	12	8	20	8	8	8	3	1	1	—	—	1	1	10		
Harju	36	27	68	2	1	9	9	18	17	5	3	2	2	2	20	25	45	11	11	7	13	2	1	—	—	6	4	4		
Laane	26	18	43	1	—	2	6	6	15	10	6	2	2	2	12	10	22	6	8	6	2	—	—	—	—	4	2	4		
Saare	12	18	28	—	2	3	3	6	8	2	2	1	1	1	13	13	26	12	12	10	2	1	1	—	—	2	6	10		
Pärnu	43	44	87	1	1	10	13	23	25	8	8	5	1	1	13	13	15	4	4	2	2	1	1	—	—	5	4	4		
Viljandi	11	19	30	—	—	27	29	2	10	3	3	3	3	3	—	36	28	65	26	22	6	2	—	—	2	2	3	2	3	
Tartu	32	42	74	—	—	27	29	2	10	3	3	3	3	3	—	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
Valga	13	7	20	—	—	4	2	5	4	4	4	1	1	1	12	11	27	16	43	9	8	7	1	1	1	1	1	1		
Võru	18	22	40	—	2	10	12	3	3	1	1	1	1	1	12	11	29	14	7	8	4	4	4	4	4	4	4	4		
Petseli	6	5	11	—	—	2	2	3	3	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kokku	Total	724	685	1409	33	25	214	216	295	295	172	144	10	5	477	476	953	286	293	164	155	27	28	—	—	105	118	223		

Tab. 16. Surnute fööala ja ühiskondlik kiht 1930 a. (järg). -

LINNAD — VILLES	443	266	709	61	34	149	67	136	87	91	74	6	4	158	70	228	76	48	51	15	31	7	—	—	—	—	—	51	49	100	
Tallinn	189	100	283	19	4	68	25	61	35	40	34	1	2	28	28	98	29	19	24	7	17	1	—	—	—	—	—	22	39	100	
Haapsalu	10	1	11	—	—	7	—	9	—	—	1	—	—	4	1	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	1	1	1	
Kuressaare	4	1	5	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	3	1	2	1	1	1	—	—	—	—	—	3	2	7	
Narva	28	25	53	6	6	11	11	5	4	11	4	2	2	19	9	9	9	4	12	5	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
Nõmme	24	3	27	3	—	1	1	8	1	12	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Paide	2	1	3	2	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Paldiski	1	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Petseri	6	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Pärnu	31	31	62	10	3	2	2	2	2	2	1	2	1	11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Põltsamaa	2	2	4	—	1	2	2	2	2	9	14	3	3	2	6	1	7	7	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Rakvere	16	8	24	1	1	6	2	2	2	7	2	2	2	3	1	6	1	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6			
Tapa	7	4	11	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Tartu	74	50	124	15	13	26	15	18	10	13	11	2	1	1	24	16	40	14	11	4	2	6	3	3	3	3	3	16			
Tõrva	1	1	2	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Türi	3	3	8	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Valga	20	15	35	3	1	7	3	8	9	9	2	3	2	3	2	4	3	7	2	1	1	1	1	1	1	1	1	9			
Viljandi	14	11	25	1	3	4	3	3	1	3	2	1	1	1	1	4	5	11	6	2	1	1	1	1	1	1	1	2			
Võru	11	8	19	3	4	3	3	1	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2		
MAAD — ARROND.	170	64	234	10	4	56	24	73	24	27	12	4	1	—	71	41	112	33	28	27	7	11	6	—	—	—	—	—	17	7	24
Viru	40	14	54	1	—	12	5	17	5	9	4	1	—	—	13	8	21	5	8	4	6	3	1	1	1	1	1	3	1	4	
Järva	18	6	24	1	1	3	2	10	3	4	1	—	—	5	5	9	9	9	3	3	4	1	1	1	1	1	1	1	1		
Harju	19	3	22	3	1	6	—	7	—	—	2	2	2	3	3	2	6	6	15	2	7	1	1	1	1	1	2	2			
Lääne	14	9	23	2	1	1	1	1	1	10	1	1	1	1	1	2	1	2	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1			
Saare	6	2	8	1	1	1	1	1	1	8	1	1	1	1	1	2	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Pärnu	20	9	29	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5	10	1	1	1	1	1	1	1			
Viljandi	8	2	10	1	—	18	7	7	7	7	1	2	2	4	1	1	14	8	22	9	6	1	3	2	2	1	1	1			
Tartu	31	10	41	—	—	18	7	7	7	7	1	2	2	4	1	1	1	2	6	1	4	10	3	2	1	1	1	4			
Valga	4	3	7	—	1	3	2	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1			
Võru	4	3	10	—	1	3	2	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1			
Petseri	3	3	6	—	—	2	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1			
Kokku — Tot.	613	330	943	71	38	205	91	209	111	118	86	10	4	229	111	340	109	76	78	22	42	13	—	—	—	—	—	68	56	124	

Kokku—Tot. 613 330 943 71 38 205 91 209 111 118 86 10 4 229 111 340 109 76 78 22 42 19 — — 68 56 124 —

alal tegevad public								Majateen., kindla tööalata ja tööta töölised Service domestique, ouvr. exerç. la prof. chang. et chôm.								Valjaspool tööharusid seisvad isikud Personnes sans occupation déterminée																					
Don't								Neist—Don't								Ne ist — Don t																					
Vabakutselised		Ametnikud		Töölised ja teenijad		Muud		Kokku			Majateenijad			Inna kindla püsiva tööalata			Tööta töölised			Kokku			Kapitalist elavad			Opijased			Hoolelased			Muud					
M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	K.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	K.	M.	N.	K.	M.	N.	K.		
60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93				

Naissances suivant l'occupation et situation sociale du père (enfants illégitimes suivant l'occupation de la mère) en 1930.

Décédés suivant l'occupation et situation sociale en 1930 (suite).

28	31	19	11	4	7	1	-	-	155	127	282	49	75	106	52	-	-	347	520	867	96	23	29	238	392	-	3	150	532	682	2236	2 151	4 387		
	12	9	1	1	1	1	-	-	44	35	79	20	24	24	11	-	-	107	188	295	27	25	9	29	71	143	-	79	261	340	388	832	1 720		
	-	1	1	1	1	1	-	-	1	4	5	2	1	4	1	-	-	7	9	16	5	1	1	29	7	4	-	14	27	41	43	44	87		
	-	2	2	2	2	1	-	-	23	15	38	9	9	14	6	6	-	13	10	23	8	4	1	25	38	1	1	5	6	8	37	27	65		
	-	2	2	2	2	1	-	-	6	7	13	5	6	6	2	-	-	32	47	79	7	8	1	2	1	13	5	2	7	9	8	20	25	45	
	-	2	1	1	1	1	-	-	1	1	1	1	1	1	1	-	-	1	1	6	7	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14	
	-	2	1	1	1	1	-	-	22	12	34	2	4	20	8	1	-	-	30	47	77	10	16	4	2	20	29	-	11	16	27	32	24	56	
	-	3	2	1	1	1	-	-	1	2	3	1	1	1	1	-	-	1	1	6	2	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	34	
	-	3	1	1	1	1	-	-	10	7	17	1	2	9	5	-	-	1	6	18	23	3	7	1	2	11	3	-	1	12	13	69	60	129	
	-	3	2	1	1	1	-	-	1	1	1	1	1	1	1	-	-	1	2	5	7	1	6	6	5	5	1	10	11	21	22	48			
	-	3	3	2	1	2	-	-	21	23	44	11	16	10	7	-	-	76	100	135	20	18	6	6	50	85	-	17	98	115	385	418	803		
	-	3	6	2	2	1	-	-	2	1	3	1	2	10	2	-	-	1	3	3	6	6	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30		
	-	1	4	2	1	1	-	-	1	3	5	8	1	3	2	2	-	1	12	14	26	3	7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	31	
	-	1	4	2	1	1	-	-	12	8	20	4	2	8	6	6	-	1	22	33	55	7	4	3	15	28	-	1	2	10	12	99	88	187	
	-	1	4	2	1	1	-	-	7	3	10	1	1	1	1	-	-	1	6	11	17	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	69		
	5	5	10	2	2	2	-	-	92	101	193	2	39	90	60	-	-	2	360	521	981	18	17	31	29	307	472	4	3	630	996	1626	6 466	5 757	12223
	1	1	1	2	1	1	-	-	7	19	26	-	10	7	7	-	-	2	96	44	80	3	2	3	3	30	39	-	61	109	170	920	767	1 757	
	-	1	1	1	1	1	-	-	1	6	7	-	4	1	2	-	-	32	32	64	3	1	2	28	29	-	26	56	82	375	356	731			
	-	1	1	1	1	1	-	-	10	12	22	1	7	10	5	-	-	38	48	86	3	1	6	6	29	40	-	109	184	263	743	642	1 385		
	-	1	1	1	1	1	-	-	6	5	11	-	1	6	5	-	-	17	40	57	3	2	1	1	13	37	-	44	72	116	595	548	1 143		
	-	1	1	1	1	1	-	-	2	1	3	-	1	2	2	-	-	11	28	39	1	2	1	1	9	27	-	32	38	70	389	382	751		
	-	1	1	1	1	1	-	-	12	14	28	-	7	12	7	-	-	53	74	127	4	5	5	2	2	49	67	-	50	99	149	609	580	1 169	
	-	1	1	1	1	1	-	-	6	4	10	2	1	4	3	-	-	56	71	127	2	2	1	1	52	70	-	41	66	107	460	425	885		
	-	1	1	3	1	1	-	-	40	27	67	-	4	20	23	-	-	62	103	185	2	2	11	5	49	96	2	1	12	172	284	1026	908	1 984	
	-	1	1	1	1	1	-	-	1	4	5	-	2	1	2	-	-	15	24	39	1	1	3	15	21	-	23	42	65	213	188	401			
	-	1	1	1	1	1	-	-	7	9	16	-	3	7	6	-	-	34	52	86	11	1	2	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	987	
	23	36	29	13	6	7	-	-	247	228	475	51	114	198	112	-	-	2	707	1041	1748	104	113	54	58	545	864	4	6	780	1528	2306	8 702	7 908	16610

Tab. 13. SÜNDIMISE JÄRJEKORD (mitmes laps emal) 1930 a.
NOMBRE ORDINAL des NAISSANCES en 1930 (en comptant les accouchements antérieurs de la mère).

	Linnad — VILLES.												Maad — ARROND.												Kokku Total		Üldse Gr. total		
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12 ja enam 12 et plus		Teadmata Incon- nu				
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.			
LINNAD — VILLES.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Tallinn	968	958	514	519	214	216	117	137	62	51	37	35	24	25	9	8	8	4	2	6	4	3	2	3	5	7	1936	1972	3958
Haapsalu	395	400	180	194	59	56	38	37	12	5	11	3	3	7	3	2	3	2	1	1	—	—	—	—	1	5	708	724	1424
Kuressaare	14	10	12	7	7	6	—	1	2	4	2	2	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38	31	69
Narva	7	7	2	5	6	6	3	1	2	1	1	1	1	2	3	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	21	44
Nõmme	86	71	43	38	17	21	18	17	3	4	4	4	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	175	165	340	
Paide	53	44	20	31	14	12	6	9	5	4	4	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	105	106	211	
Paldiski	14	8	6	7	2	4	1	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	24	50	
Petseri	1	6	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	7	13	
Pärnu	14	11	6	5	2	4	2	6	1	1	1	1	2	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	29	58	
Pöltsamaa	54	53	32	44	13	23	9	14	5	6	2	2	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	146	266		
Rakvere	29	32	15	16	5	7	5	3	3	4	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	61	65	126		
Tapa	19	18	17	9	8	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	49	32	81		
Tartu	184	174	98	101	43	44	16	25	14	14	1	1	4	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	388	365	733	
Tõrva	6	4	7	6	6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23	16	39		
Türi	18	15	9	4	1	7	2	2	2	1	—	4	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	30	66		
Valga	36	32	81	18	12	11	7	7	6	6	5	2	3	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	98	70	166		
Viljandi	32	48	22	22	11	8	6	6	6	5	2	3	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	80	92	172		
Võru	22	18	9	4	4	3	3	4	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	39	30	69		
MAAD — ARROND.	2478	2345	1917	1748	1327	1214	899	837	556	521	355	304	218	190	137	131	73	73	34	39	19	19	17	23	6	3	8066	7447	15513
Viru	380	348	279	192	179	144	123	91	77	49	41	28	27	18	22	9	6	3	3	4	1	1	2	2	1	1149	1129	2278	
Järva	163	156	120	116	84	84	46	55	39	27	21	15	10	14	5	5	4	3	4	1	1	1	2	1	497	480	977		
Harju	303	278	205	161	138	142	85	74	60	46	31	24	28	17	6	9	8	11	5	5	3	2	1	1	873	789	1662		
Lääne	200	194	160	159	112	103	62	66	59	42	44	30	21	21	10	5	5	2	4	2	1	1	1	1	668	658	1323		
Saare	165	122	92	103	93	74	64	64	46	43	24	27	15	15	11	11	8	7	1	1	1	1	1	1	589	524	1113		
Pärnu	233	205	179	155	124	94	70	59	50	43	27	15	11	11	8	6	5	2	2	1	1	1	1	1	719	635	1354		
Viljandi	189	149	130	136	83	77	46	48	18	32	14	18	10	8	10	5	2	1	1	1	1	1	1	1	504	478	982		
Tartu	332	263	218	227	179	171	157	131	72	72	59	46	31	27	23	12	17	6	6	5	5	2	1	1	1253	1151	2404		
Valga	78	64	54	58	28	30	26	26	17	16	10	6	7	3	4	3	3	1	1	1	1	1	1	1	235	208	443		
Võru	230	210	186	140	134	132	88	98	55	44	32	25	12	25	14	12	4	6	4	2	1	1	1	1	1	756	694	1450	
Petseri	205	197	162	145	145	109	104	95	79	79	44	28	36	29	12	17	10	10	4	4	2	1	1	1	1	806	721	1527	
Kokku — Total .	3466	3303	2431	2267	1541	1430	1016	974	6481	572	392	339	292	215	146	139	81	77	36	45	23	22	19	26	11	10	10052	9419	19471

Tab. 14. SURNUTE VANUS (üheasustased rühmad) — ÂGE des DÉCÉDÉS (groupes d'un an).

	Linnad Villes						Maad Arroundissem.						Kokku Total						Linnad Villes						Maad Arroundissem.						Kokku Total					
	M.			N.			H.			F.			T.			M.			N.			K.			M.			N.			K.					
	(Järg)																																			
Alla 1 a. — Moins d'un an 1 a.	174	140	314	925	711	1636	1099	851	1950	55 a.	30	18	46	78	45	123	108	61	169	56 a.	57	33	85	50	135	142	83	225								
2	41	42	33	156	162	318	197	204	401	57	31	16	47	90	46	130	121	62	183	57	58	24	71	92	148	139	75	214								
3	22	14	36	70	88	158	92	102	194	58	47	24	67	103	65	168	148	87	205	59	60	22	71	93	187	174	87	285								
4	17	16	33	48	65	113	65	81	146	59	45	22	67	103	65	168	148	87	205	60	61	21	71	93	187	174	87	285								
5	10	9	19	54	36	90	64	45	109	60	40	28	67	103	65	168	148	87	205	61	62	21	71	93	187	174	87	285								
6	16	13	29	32	34	66	48	47	95	62	38	21	49	74	74	134	121	62	183	63	64	21	71	93	187	174	87	285								
7	14	11	25	32	27	59	46	38	84	64	36	25	61	105	65	170	141	90	231	65	66	21	71	93	187	174	87	285								
8	12	15	27	41	28	69	53	43	96	66	33	21	49	74	74	134	121	62	183	67	68	21	71	93	187	174	87	285								
9	5	10	17	21	18	24	42	24	32	68	30	21	49	74	74	134	121	62	183	69	70	21	71	93	187	174	87	285								
10	12	10	20	39	34	72	49	44	92	70	28	17	53	123	123	221	211	62	183	71	72	21	71	93	187	174	87	285								
11	9	15	24	46	36	82	55	51	106	75	27	16	46	73	73	218	218	62	183	76	77	21	71	93	187	174	87	285								
12	24	9	33	32	41	79	56	50	106	76	28	17	46	73	73	218	218	62	183	77	78	21	71	93	187	174	87	285								
13	17	12	29	49	36	85	66	66	114	77	28																									

Tab. 17. SUREVUS KUUDE JÄRGU 1930 a. — MORTALITÉ par les MOIS en 1930.

Jaan.	Veebr.		Märts		April		Mai		Juuni		Juuli		August		Sept.		Okt.		Nov.		Dets.		Kokku Total		Üldse (gr.)			
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
LINNAD — VILLES.	207	203	195	189	227	217	190	190	183	195	181	155	163	159	188	184	151	148	206	176	153	167	198	188	2236	2151	4387	
Tallinn	84	86	90	56	96	80	75	78	64	70	72	66	65	64	73	64	62	58	66	65	71	73	69	70	888	832	1720	
Haapsalu	5	4	2	7	9	7	4	3	4	6	4	3	1	2	3	2	4	4	5	6	1	3	4	1	43	44	57	
Kuressaare	4	9	1	4	—	1	5	2	3	1	2	1	1	4	2	2	7	3	2	2	1	6	2	2	38	27	65	
Narva	17	25	17	20	18	12	12	13	20	25	18	14	20	18	25	16	8	7	21	13	14	17	20	25	210	203	413	
Nõmme	11	5	6	3	7	10	9	10	9	8	13	6	9	8	9	3	7	2	7	9	3	5	16	4	108	73	179	
Paide	2	2	—	3	3	2	2	1	4	2	2	2	2	2	2	3	1	3	2	1	1	1	1	—	20	25	45	
Paldiski	—	—	1	1	—	2	3	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	1	1	1	1	8	6	14	
Petseri	4	4	1	4	—	2	3	2	3	3	—	6	4	2	2	1	3	1	1	1	1	1	1	1	32	24	56	
Pärnu	13	9	17	24	19	19	14	12	10	23	14	11	12	9	19	15	11	15	14	26	6	1	8	14	13	163	184	347
Põltsamaa	5	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	24
Rakvere	8	2	4	4	11	11	5	6	6	6	4	3	3	7	7	3	6	3	8	4	1	4	4	6	60	60	129	
Tapa	—	—	4	4	2	3	—	3	2	3	5	1	4	2	2	1	2	2	1	1	2	1	2	1	21	22	43	
Tartu	37	33	30	40	40	46	33	35	37	35	30	30	25	29	24	38	30	38	40	35	27	26	32	33	385	418	808	
Töri	3	2	4	1	2	3	1	1	—	1	3	1	1	2	7	5	1	1	2	1	1	1	1	1	15	15	30	
Türi	—	—	1	1	4	1	—	—	—	—	1	3	1	1	1	7	5	8	8	6	6	5	10	5	10	16	31	
Valga	10	7	5	4	3	5	10	5	5	7	3	2	2	7	5	6	8	6	6	6	7	6	7	8	67	145		
Viljandi	7	10	7	9	6	11	15	13	11	6	3	5	4	3	7	5	6	3	4	18	6	6	7	9	88	187		
Võru	2	5	4	5	7	1	1	2	2	2	2	1	5	3	3	3	3	1	2	1	4	7	3	31	31	69		
MAAD — ARROND.	559	524	548	520	644	529	567	519	595	510	485	441	508	412	502	431	502	457	491	470	506	388	559	556	6466	5757	12223	
Viru	97	59	74	64	95	71	94	56	86	64	60	86	59	91	64	77	65	70	64	76	64	97	70	90	767	767	1757	
Järva	35	26	35	27	32	34	31	36	39	25	30	38	22	27	21	28	37	34	27	30	32	32	34	25	375	356	731	
Häru	60	75	51	60	81	67	68	57	77	51	58	53	62	50	59	37	66	45	57	55	59	44	45	48	748	642	1985	
Lääne	49	48	52	47	54	45	58	56	47	45	43	45	61	28	50	47	40	46	45	52	39	49	58	58	595	548	1143	
Saare	34	30	35	35	36	32	34	25	32	21	19	33	34	28	29	36	44	31	24	31	21	37	44	389	382	751		
Pärnu	41	63	54	50	56	47	59	53	66	56	61	47	51	40	30	39	47	43	40	51	47	609	580	1189				
Viljandi	45	38	42	41	35	38	48	40	41	39	36	30	32	28	29	36	46	33	46	28	40	43	460	425	885			
Tartu	90	72	95	78	112	86	81	104	85	74	65	72	66	62	72	74	75	79	84	76	102	91	1026	908	1934			
Valga	16	20	25	15	31	17	21	18	21	16	17	15	16	11	10	19	9	14	15	27	5	14	17	213	188	401		
Võru	47	45	62	57	58	46	45	51	49	41	41	33	29	40	48	45	36	49	36	37	38	51	68	561	533	1094		
Petseri	45	58	46	37	49	43	44	31	44	49	39	28	47	32	55	42	40	27	50	30	34	39	46	525	448	973		
Kokku — Total ¹⁾	766	727	743	709	871	746	757	709	778	705	666	596	671	571	690	595	653	605	691	646	659	555	757	744	3702	2908	16610	

Tab. 18. SURNUTE VANUS ja PEREKONNASEIS 1930 a. — DÉCÉDÉS SUIVANT L'ÂGE et L'ÉTAT CIVIL.

Kuu ja Moins d'un an	1—4 a.		5—6 a.		7—9 a.		10—14 a.		15—19 a.		20—24 a.		25—29 a.		30—39 a.		40—49 a.		50—59 a.		60—69 a.		70—79 a.			
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
LINNAD — VILLES.	174	140	90	81	30	24	25	37	28	33	64	49	114	78	98	99	183	136	269	143	367	203	397	343	290	515
Tallinn	68	53	30	32	13	9	12	20	11	14	28	23	45	30	39	40	83	58	124	55	179	84	145	126	81	196
Haapsalu	4	2	—	—	2	2	1	—	—	1	2	—	—	2	2	1	—	1	6	3	6	7	8	9	9	
Kuressaare	1	1	3	—	—	—	1	—	2	1	1	2	—	—	2	2	1	6	1	5	5	5	6	6	9	
Narva	19	21	7	11	2	1	—	—	2	1	1	4	6	15	12	10	12	11	15	19	7	29	14	43	38	48
Nõmme	15	9	5	8	3	—	—	—	1	1	1	—	—	2	7	3	—	6	4	1	1	1	3	2	6	
Paide	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	
Paldiski	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
Petseri	7	2	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	5	
Pärnu	9	15	7	2	2	—	2	5	1	1	3	1	5	6	11	8	5	9	13	10	19	11	23	30	27	43
Põltsamaa	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	1	1	1	1	2	
Rakvere	3	—	5	—	—	—	1	—	—	2	—	3	1	4	1	5	—	6	1	2	1	1	1	1	19	
Tapa	5	—	13	14	13	5	5	4	4	1	5	10	7	5	14	16	16	10	26	16	41	37	50	38	92	60
Tartu	—	2	3	2	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	2	—	—	3	2	1	2	4	1	4	2	
Töri	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2	3	2	—	8	6	7	7	5	4	4	6	
Türi	—	4	5	6	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	9	1	—	7	5	5	15	11	8	12	14	
Valga	—	4	5	6	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	7	5	5	10	11	8	12	21	
Viljandi	8	6	7	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	3	3	2	1	4	3	7	3	4	
Võru	3	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	
MAAD — ARROND.	925	711	328																							

Tab. 18. Surnute vanus ja perekonnaseis 1930 a. (järg) — Décédés suivant l'âge et l'état civil (suite).

	Vanus — Âge						Perekonnaseis — État civil												Kokku Total		
	80—89 a.		90—99 a.		Teadmata Inconnu		1—14 a.		15 a. ja vanemad — 15 a. et plus												
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.			
	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
LINNAD—VILLES	97	234	2	31	8	5	347	315	455	436	1151	504	232	859	21	18	30	19	2236	2151	4387
Tallinn	28	84	—	7	2	1	134	128	187	174	489	189	68	322	14	11	16	8	838	832	1720
Haapsalu	2	9	—	1	—	—	—	—	—	—	15	8	6	20	—	—	—	43	44	87	
Kuressaare	4	4	—	—	1	1	—	4	2	6	7	20	7	8	—	—	—	38	27	65	
Narva	6	11	—	1	—	1	—	29	18	36	44	112	44	28	77	—	—	2	210	203	413
Nõmme	2	6	—	1	—	1	—	25	19	19	9	54	24	8	21	—	1	106	73	179	
Paide	—	—	—	1	—	1	—	2	3	3	4	14	4	1	14	—	—	20	25	45	
Paldiski	1	1	—	—	—	—	—	—	3	2	1	3	1	—	2	—	—	8	6	14	
Petseli	2	1	—	11 ¹⁾	—	—	—	—	11	3	10	4	9	8	2	9	—	—	32	24	56
Pärnu	7	23	—	1 ³²⁾	—	1	1	22	25	40	35	78	36	20	86	—	—	2	163	184	347
Põltsamaa	—	2	—	—	—	—	—	—	2	3	5	3	4	—	5	—	—	8	16	24	
Rakvere	4	4	—	3	—	—	—	—	9	6	18	11	32	16	8	27	—	—	69	60	129
Tapa	1	4	—	—	—	—	—	—	3	3	2	7	6	3	11	—	—	21	22	43	
Tartu	28	54	—	10	—	3	1	53	47	66	81	210	101	49	179	4	5	345	418	803	
Tõrva	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	3	9	4	1	9	—	—	15	15	30	
Türi	1	2	—	—	—	—	—	—	2	4	4	7	2	1	3	—	—	15	16	31	
Valga	4	7	—	1	1	—	—	14	9	15	17	44	19	5	22	—	—	78	67	145	
Viljandi	7	11	—	2	—	—	—	16	9	17	23	47	22	17	33	1	1	99	88	187	
Võru	5	5	—	—	—	—	—	4	5	9	6	18	9	7	9	—	2	38	31	69	
MAAD—ARROND.	502	683	55	61	52	57	1483	1281	1032	906	2944	1373	917	2081	6	9	84	107	6466	5757	12223
Viru	84	77	3	8	7	10	218	173	183	118	465	180	186	272	1	1	17	99	787	1757	
Järva	36	47	2	2	1	3	65	56	73	52	161	93	71	147	—	—	5	375	356	731	
Harju	54	73	5	5	12	9	149	128	123	95	350	180	113	254	—	1	9	748	642	1985	
Lääne	56	84	7	5	5	2	112	109	104	102	272	133	99	191	—	1	8	595	548	1143	
Saare	30	49	1	2	3	100	86	55	73	162	83	48	136	—	1	4	3	369	382	751	
Pärnu	65	91	5	12	4	7	96	77	96	103	311	149	97	217	1	2	12	609	560	1169	
Viljandi	56	70	10	8	3	2	67	52	88	84	225	102	74	185	1	2	5	460	425	885	
Tartu	72	98	12	9	10	17	287	195	159	142	481	227	129	317	2	2	18	25	1026	908	1934
Valga	16	19	1	2	—	—	51	44	47	28	87	47	27	68	—	1	1	213	188	401	
Võru	39	49	5	5	2	2	256	220	42	37	169	74	55	114	—	7	10	561	533	1094	
Petseli	14	31	4 ¹⁾	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	9	525	448	973	
Kokku—Total	599	917	57	92	60	62	1830	1596	1487	1342	4085	1877	1149	2946	27	27	114	126	8702	7908	16610

Tab. 19. SURNUTE RAHVUS 1930 a. — DÉCÉDÉS SUIVANT la NATIONALITÉ en 1930.

	Eesti Eestoniens	Vene Russes	Saksa Allemands	Rootsi Suédois	Läti Lettons	Soome Finnois	Poola Polonais	Juudi Juifs	Mund Autres	Teadmata Inconnu	Kokku Total	Üldse Grand total	
	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
LINNAD—VILLES	1926	1837	148	123	75	128	10	2	15	16	5	3	2236 2151 4387
Tallinn	786	724	45	41	23	42	4	1	3	4	1	—	888 832 1720
Haapsalu	35	37	3	1	2	5	3	—	—	—	2	1	43 44 87
Kuressaare	20	17	1	5	7	7	1	1	—	1	1	—	38 27 65
Narva	150	143	50	48	4	6	—	—	—	2	1	1	210 203 413
Nõmme	86	69	6	1	7	4	2	—	—	—	—	1	106 73 179
Paldiski	17	22	—	1	2	2	—	—	—	—	—	1	20 25 45
Petseli	7	4	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	8 6 14
Pärnu	18	10	14	13	7	16	—	—	2	1	—	—	163 184 347
Põltsamaa	8	16	2	1	—	—	—	—	—	—	1	—	8 16 24
Rakvere	65	55	2	2	1	2	—	—	—	—	1	—	169 60 129
Tapa	19	22	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	21 22 43
Tartu	348	358	18	11	11	36	—	—	—	—	1	—	1 385 418 803
Tõrva	15	14	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	15 16 31
Türi	15	15	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	15 16 31
Valga	62	54	5	3	10	2	—	—	1	—	2	2	78 67 145
Viljandi	86	86	1	—	3	2	—	—	1	—	2	—	99 88 187
Võru	32	26	—	—	3	2	—	—	1	—	2	—	38 31 69
MAAD—ARRONDISSÈM.	5767	5175	568	478	25	24	43	37	31	17	4	4	5 6466 5757 12223
Viru	869	660	102	87	4	4	—	—	1	—	4	3	990 787 1757
Järva	374	355	—	—	1	—	—	—	1	—	—	7	375 356 731
Harju	727	630	3	1	—	1	9	10	—	—	—	1	743 642 1385
Lääne	554	513	1	1	4	6	84	27	—	—	1	1	1 369 382 751
Saare	309	379	—	—	1	1	—	—	1	—	—	1	609 560 1189
Pärnu	595	550	3	4	3	3	—	—	8	3	—	—	460 425 885
Viljandi	454	421	4	2	9	1	—	—	—	1	—	1	1 213 188 401
Tartu	907	815	108	89	5	2	—	—	2	1	—	1	1 1026 908 1934
Valga	206	184	1	—	3	5	—	—	5	3	—	1	1 561 533 1094
Võru	540	516	5	7	8	5	—	—	9	6	—	1	1 525 448 973
Kokku—Total	7693	7012	716	601	100	152	53	39	46	33	9	7	8 8702 7908 16610

*) Selles arvus üks 102 a. *) Selles arvus üks 101 a. *) Selles arvus üks 103 a. *) Selles arvus üks 110 ja üks 105 a.

V. Feldman.

VALLAVALITSUSTE TULUD ja KULUD 1929/30 m.a.
RECETTES et DÉPENSES des ADMINISTRATIONS COMMUNALES RURALES
en 1929/30.

Sisus: 1) Eelarve täitmine, lk. 26. 2) Kulude ja tulude vahekord, lk. 26. 3) Valla suuruse mõju eelarvele, lk. 27. 4) Kulud, lk. 28. 5) Tulad, lk. 29. Varanduslik seis 31. III. 30., lk. 31.

Vallavalitsuse 1929/30 m./a. tulude ja kulude kokkuvõete koostati vallavalitsuse aruannete ja maavalitsuse vastavate kokkuvištete alusel. Üldiselt arvestati aruandeaastal tegelikult saadud tulud ja väljaantud kulud, vaatamata millise aasta eelarvega need määratki, kuna saadajännud tulud ja tegemata jäänud kulud jäid arvestamata. Estrandiks on Viru- ja Saaremaa vallavalitsused, millised kasutasiid teistest erinevat arvestusviisi (katseliselt kuni 1. IV. 1931 a.) ja näitasid aruandels ainult aruandeaasta eelarvele põhjenevaid tulusid ja

kulusid. Seetõttu mainitud veldade tuluna tuli arvestada laekunud kui ka saadajäändud 1929/30 m./a. tulusummad ja kulu- na vastavat väljaantud ning väljanda jääinud kulusum- mad. Mainida tuleb, et 1928/29 a. kokkuvõteis Viru- ja Saaremaa vallavalitsuste saada- ja makstajäändud summad jäid arvestamata (V. Vallavalitsuste tulud ja kulud 1928/29 m./a., „Eesti Statistika“ nr. 110 (1) 1931 a.), kuid käesolevas üle- vaates võrdluseks toodud eelmise aasta arvud parandati tu- gaat järele vastavalt.

Vallavalitsuse tegelikud tulud ja kulud 1929/30 a. (kroonides).
Recettes et dépenses des communes rurales en 1929/30 d'après les arrondissements (en kr).

	K	u	l	u	d	-	D	é	p	e	n	s	s	e	s			
	Vallavalitsus Admistratiiv- tšon	Vallakohus Tribunal com- munal	Rahvaharidus Instruction	Hoolkonne Assistance	Headolu Bien-être publique	Valla kapitalid Fonds	Valla ildava- randused Biens	Valla ettevõt- ted Entreprises	Valla vältad Dettes	Mitmesugused külad Dép. diverses	Tagavar- summa Réserves	Kokku kuhud Total des dépenses	Kokku kuhud Total d. dépen- ses en 1928/29	1 elaniku kohta senti Par habitant en sus.				
Víru . . .	214 919	8 361	292 090	75 408	8 996	14 534	5 578	304	17 581	8 034	9 159	652 963	765 893	698	602	708	706	
Järva . . .	112 357	2 501	139 022	57 101	4 428	1 514	1 339	1 118	9 491	4 740	60	333 671	321 170	651	656	660	683	
Harju . . .	171 931	4 010	306 209	75 638	4 853	1 870	8 407	106	15 772	3 666	10 649	602 111	516 155	684	681	597	567	
Lääne . . .	119 772	3 847	234 544	47 865	4 114	4 653	887	—	3 480	2 003	7 498	428 660	356 809	636	611	564	508	
Saare . . .	81 867	1 944	104 614	29 961	1 188	1 000	409	—	3 433	4 996	2 187	231 899	186 255	465	433	388	348	
Pärnu . . .	149 471	4 443	155 926	53 701	7 548	6 078	23 522	100	16 122	9 285	12 267	468 418	449 266	706	681	709	634	
Viljandi . . .	174 100	5 620	132 163	90 151	4 581	6 025	45 194	1 250	5 427	12 042	—	476 458	405 200	768	738	681	621	
Tartu . . .	299 375	7 500	341 362	106679	12 277	25 036	15 343	4 042	28 846	44 117	109	885 092	770 019	733	731	677	636	
Valga . . .	75 205	3 294	41 562	37 134	1 286	1 835	5 360	197	2 188	3 299	1 302	172 862	159 437	622	607	583	561	
Võru . . .	168 679	4 795	113 208	78 062	7 060	2 255	6 098	1 202	16 273	6 636	2 683	402 011	427 547	550	544	581	578	
Petseli . . .	86 756	6 559	62 999	12 856	11 241	100	799	—	11 685	18 844	4 865	216 694	201 985	356	368	322	343	
Kokku -Total	1 654 432	50 874	1 922 767	689 551	67 572	64 904	112 936	9 219	129 748	117 612	51 014	4 870 629	4 559 536	639	615	607	576	
" 1928/29	1 552 916	43 434	1 586 312	685 437	49 184	42 035	69 278	123 440	186 806	149 978	121 266	4 559 536						

1. Eelarve täitmine. 374 vallavalitsuse poolt
Exécution du budget. (ilma Ruhnu vallata, milleline, nagu eelmiselgi aastal, ei esitanudki aruannet) eelarvete järgi (Viru- ja Saaremaal 1929/30 a. eelarved ja teistes maades peale selle veel ülekanded eelmiste aastate eelarveist) nähti ette üldsummas tulusid 7 248 tuh. kr ja kulusid 7 189 tuh. kr (1928/29 a. vastavalt 6 165 tuh. kr ja 6 142 tuh. kr). Tegelikult laekus tulusid 4 870 tuh. kr ehk 67,3% eelarvega määratud summast ja anti välja 4 759 tuh. kr ehk 66,3% eelarveliste kulude summast (1928/29 a. 4 518 tuh. kr ehk 73,3% ja 4 267 tuh. kr ehk 69,6%), jäi saada 1 793 tuh. kr ehk 24,7% ja anda välja 1 500 tuh. kr ehk 20,9% määratud summast (1928/29 a. 1 569 tuh. kr ehk 25,3% ja 1 513 tuh. kr ehk 24,6%) ning kustutati lootusetaka maksuvõlgasid ja muid ettenähtud tulusid 585 tuh. kr ehk 8,1% ja väljaandmisenst vabanenud kulude krediidite 930 tuh. kr ehk 12,9% (1928/29 a. 79 tuh. kr ehk 1,3% ja 362 tuh. kr ehk 5,0%).

Suuremaid kustutamisi toimiti kavatsetud laenude (38,8% määratud summast), saadavate toetuste (18,2%), haridusekulude (17,2%), varade korraseloi ja soetamiskulude (26,0%), mitmesuguste kulude (22,8%) ja ettenägemata kulude (=tagavarasummad — 50,4%) alal. Summalt olid suurimad kavatsetud laenude (601 tuh. kr) ja ettenähtud haridusekulude (550 tuh. kr) kustutamised; viimaseist kustutust langes peaosa koolimajade ehitamise ja remondi arvele, milliseid töid nähtavasti osalt lükati edasi, osalt teostati väiksemas ulatuses kui esialgselt oli määratud.

Kustutamiste tunduva suurenemise tingisid mitte küllaldane kahtlaste tulude kustutamine eelmisel aastal, ebatäpne eelarvete koostamine ja üldine majandusliku olukorra halvenemine 1929/30 a. jooksul, mistöttu eelarvete koostamise ajal kindlatena paistnud tulud võisid osutuda pärast lootusetuks. Samal põhjusel suurennes aruandeaasta lõpul saadajäänud tulude summa. Kuna majanduslikud raskused 1930/31 a. veelgi suurennesid, siis on töenäoline, et kustutuste summa veel kasvab täitjäändud eelarveosade arvel. Ühtlasi eelmainitud põhjusil vähenesid tunduvalt laekunud tulud osa-suuruselt köigi liikide järgi, arvatud välja mitmesugused tulud, millised suurennesid; suurimal määral langesid sissetulekud ette-võtteist (-10,0%).

Vastavalt tulude laekumisele tuli korraldada kulusid ning need seetõttu osasuuruselt näitavad samuti vähememist, vähestega eranditega. Seejuures võeti arvesse kulude hädavaljakku määra ja kärbiti suuremas ulatuses

edasilükkamist võimaldavaid kulusid, nagu väljaminekud heaolu (-12,4%) ja üldvaran-duste alal (-12,3%).

Laekunud tulude ja tegelikkude kulude (väljaantud) % vastavaist määratud summa-dest üksikute tuluallikate ja kulude oststarve-te järgi kujunesid järgmisiks: tulud — mak-sud 78,3% (1928/29 a. 81,5%), kapitalid 87,3% (88,4%), varandused 52,8% (56,8%), ettevõtted 58,8% (69,1%), toetused 60,9% (63,3%), kulude ta-su 53,0% (60,8%), laenud 29,3% (34,7%) ja mit-mesugused tulud 90,0% (85,5%); kulud — val-lavalitsus 89,0% (1928/29 a. 89,0%), vallakohus 73,3% (76,7%), rahvaharidus 57,7% (63,2%), hoo-lekanne 75,9% (78,3%), heaolu 51,6% (64,0%), ka-pitalid 30,2 (32,0%), üldvarandused 38,0% (50,3%), ettevõtted 92,5% (35,6%), völad 55,3% (45,3%), mitmesugused kulud 64,7% (46,8%) ja ettenä-gemata kulud (tagavara summad) 34,7% (56,0%).

Täitmatajäänud eelarve osad (saada- ja makstajäänud summad ja kustutamised) moodustasid üksikus maa järgmised %:

	Tulude alal		Kulude alal	
	1929/30 a.	1928/29 a.	1929/30 a.	1928/29 a.
Virumaal . . .	37,2	33,3	39,5	35,7
Järvamaal . . .	32,4	23,8	29,8	25,2
Harjumaal . . .	26,2	20,6	25,8	23,8
Läänemaal . . .	29,8	29,2	34,4	37,3
Saaremaal . . .	49,3	14,0	52,3	22,0
Pärnumaal . . .	24,8	22,8	30,5	30,5
Viljandimaaal . .	19,4	22,2	24,3	30,0
Tartu maal . . .	31,1	28,4	31,0	32,1
Valgamaal . . .	25,3	21,7	25,5	26,2
Võru maal . . .	48,1	32,4	46,3	30,5
Petsermaal . . .	38,6	34,5	32,1	27,8
Üldse . . .	32,8	26,8	33,8	30,5

2. Kulude ja tulude vaherkord.

Rapport des dépenses et recettes.

Eelarved olid seatud kokku tulude ülekaaluga 180 vallavalitsuses (274 tuh. kr), kulude ülekaaluga 147

vallavalitsuses (226 tuh. kr) ja tulude-kulude tasakaaluga 47 vallavalitsuses ning eelarvete

Üle- ja puudujäägiga teotsevad arv ning üle- ja puudujäägi summa maade järgi.

Communes avec un excédent ou déficit d'après les arrondissements.

2.	Välade arv Nombre des communes ayant un			Ülejäägiga Excédent	Puudu-jäägiga Déficit	Kokku Ensemble	Ülejäägiga Montant des excé-	Puudujäägiga Montant des défic-	Välie kr Différence
	Ülejäägiga Excédent	Puudu-jäägiga Déficit	Kokku Ensemble						
Viru . . .	37	2	40 ¹⁾	95 165	1 724	96 889	95 165	1 724	93 441
Järva . . .	9	11	20	8 844	12 141	20 985	8 844	12 141	-3 297
Harju . . .	28	16	44	23 088	20 414	43 502	23 088	20 414	2 674
Lääne . . .	26	9	35	36 423	18 859	55 282	36 423	18 859	17 564
Saare . . .	15	2	18 ²⁾	10 892	128	11 020	10 892	128	16 764
Pärnu . . .	30	11	41	43 902	11 909	55 811	43 902	11 909	31 993
Viljandi . . .	28	12	38	36 775	17 569	54 344	36 775	17 569	19 206
Tartu . . .	36	28	64	42 741	39 661	82 402	42 741	39 661	3 080
Valga . . .	11	6	17 ³⁾	6 215	2 095	8 310	6 215	2 095	4 126
Võru . . .	26	18	45 ¹⁾	18 006	9 435	27 441	18 006	9 435	9 171
Petsari . . .	7	4	11	8 941	16 202	25 143	8 941	16 202	-7 361
Kokku . . .	251	119	375	337 592	150 297	487 889	337 592	150 297	187 355
" 1928/29 . . .	234	102	375 ⁴⁾	331 137	88 761	422 898	331 137	88 761	242 898

¹⁾ Ühel vallavalitsusel tulud ja kulud olid tasakaalus. ²⁾ Üks vald (Ruhno) ei esitanud aruannet. ³⁾ Kahel vallava-

litusel tulud ja kulud olid tasakaalus. ⁴⁾ Üks vallav. ei esitanud aruannet, 38 olid tulud ja kulud tasakaalus.

järgi üldtulemuseks osutus 48 tuh. kr suurune ülejääk (1928/29 a. 23 tuh. kr). Tegelikult lõpetas majapidamise 1929/30 m/a. (võttes arvesse laekunud tulusid ja väljantud kulusid) ülejäägiga 251, puudujäägiga 119 ja tulude-kulude tasakaaluga 4 vallavalitsust (1928/29 a. vastavalt 234, 102 ja 38 vallavalitsust). Ülejäägi summa oli 337 tuh. kr, ehk 10,6% vastavate valdade tulusummast, puudujäägisumma vastavalt 150 tuh. kr ehk 9,2%, ning üldtulemuseks osutub 187 tuh. kr ülejääk moodustas 3,7% sissetulekuete üldsummast (1928/29 a. 242 tuh. kr ehk 5,0%). Tulude ja kulude vahekord osutus ebasoodsaks Järva- ja Petserimaa valdades, nimelt ületasid kulud tulusid esimeses 1,0% ja viimases 3,5% võrra ning vahekord oli soodsam teistest Viru- ja Saaremaa valdades (ülejääk moodustas Virumaal 12,5% ja Saaremaal 6,7% tulust), mille peamiseks põhjuseks oli asjaolu, et nende maade teotsemise tulemuse arvutamisel arvati tegelikeks sissetulekuiks ja väljaminekuiks ka saada- ja makstajäänud summad, milliste vahekord oli eriti soodus, nimelt ületasid esimesed viimaseid 19,6% võrra. Maitnitud summade arvestamisel tegelikkude tuludena ja kuludena, nagu vallavalitsused toimivadki, muutub tulude ja kulude vahekord tunduvalt soodsamaks ja puudujäägiga valdade arv kahaneb 91-ni. Selline arvestusviis oleks aga ebaõige, sest sel puhul esineksid

need summad osalt kahel aastal, nimelt valla valitsust ja summade laekumiseks maksmisaastal, ning osalt need üldse ei laekuks ehk ei kuuluks väljaandmisele, seega kuuluks kustutamisele.

Puudujäägiga lõpetanuid vallavalitsusi leidus kõigis maades, kuid suhteliselt suurim oli nende arv Järvamaal (55%).

Puudujäägi tekkimise põhjuste selgitamiseks oleks mainida järgmist: 80 vallavalitsusel olid tulud keskmisest määrasid väiksemad, kusjuures 64 neist ei ulatunud ka kulud keskmise tasemeeni kuna 16 vallavalitsusel kulud ületasid keskmist normi; 39 vallas põhjustasid puudujäägi kõrged kulud, ehkki nende tulud olid keskmisest suuremad.

Kui tuluna mitte arvestada saadud laenusid (479 tuh. kr), siis moodustab tulusumma 4 579 tuh. kr, üldtulemuseks osutub 292 tuh. kr suurune puudujääk ja pudujääk esineb 147 vallavalitsusel (+28). 63 laenu teinud vallavalitsusest laenu abil hoidsid ära puudujäägi tekkimise 28 vallavalitsust, vähendasid puudujäägi summat 25 vallavalitsust ja, suurendasid ülejäägi summat 10 vallavalitsust.

Puudujäägiga vallad moodustasid valdade üldarvust 31,7%, valdade rahvaarvuga kuni 500 vastavalt 54,5%, 501—1000 — 22,4%, 1 001—1 500 — 30,1%, 1 501—2 000 — 31,8%, 2 001—3 000 — 40,4%, üle 3 000 — 25,6%.

Valdade arv rahvaarvu järgi ning vastavad tulude ja kulude summad.
Nombre des communes rurales d'après le nombre de leur population et leurs budgets.

3.	Kuni 500	500—1000	1000—1500	1500—2000	2000—3000	Üle 3000	Kokku	Valdade arv—Nombre des communes rurales.						
								1	2	3	4	5	6	7
Viru	—	—	4	5	15	16	40							
Järva	—	1	3	3	7	6	20							
Harju	2	7	8	7	12	8	44							
Lääne	—	8	11	6	9	6	35							
Saare	1	—	—	—	7	10	18							
Pärnu	3	7	6	10	13	2	41							
Viljandi	2	7	13	3	8	5	38							
Tartu	2	9	9	20	17	7	64							
Valga	—	7	6	2	2	2	19							
Võru	1	8	13	11	8	4	45							
Petseri	—	—	—	—	1	10	11							
Kokku—Total	11	49	73	67	99	76	375							
%	2,9	18,1	19,5	17,9	26,4	20,2	100							
Tulud ja kulud — Recettes et dépenses.														
Tulud kr—Recettes kr	30 186	268 262	608 302	810 685	1 590 398	1 750 151	5 057 984							
%	0,6	5,3	12,0	16,0	31,5	34,8	100							
Kulud kr—Dépenses kr	29 471	259 309	587 221	784 730	1 550 225	1 665 673	4 870 629							
%	0,6	5,2	12,1	16,1	31,8	34,2	100							

3. Valla suuruse mõju eelarvelle.

Influence du nombre de la population dans le budget.

moodustati valdadest 6 suuruserühma (tulles vastu sellekohaseile sooviavaldisile suurendati rühmade arvu 3-lt 1928/29 a.—6-ni 1929/30 a.). I rühma koondati vallad rahvaarvuga kuni

500; selliseid valdu leidus 11 ja neil osutus keskmiseks rahvaarvuks 335; teistes rühmade kujunes valdade arv ja keskmise rahvaarv 1 valla kohta vastavalt järgmiseks: II rühm 501—1 000, 49, 796; III rühm 1 001—1 500, 73, 1 242; IV rühm 1 501—2 000, 67, 1 742; V rühm 2 001—3 000, 99, 2 455; VI rühm — üle 3 000, 76, 3 928.

Üksikute tululikkide summa 1 elaniku kohta (sentides) valdades neude rahvaaru järgi.
Montant des recettes par habitant d'après les groupes de communes à la base du nombre de leur population.

4.	Kuni 500 elan.	500— 1000 habit.	1000— 1500	1500— 2000	2000— 3000	Üle 3000	Kokku Total	Kokku 1928/29
Kinnisvaraamaks— <i>Impôt des immeubles</i>	90	61	62	63	58	46	55	62
Tuluuaks— <i>Impôt sur le revenu</i>	39	35	37	34	36	38	36	30
Valla omaval. maks— <i>Impôts des communes</i>	507	403	383	391	377	324	362	324
Sellest istikumaks— <i>Dont impôt personnel</i>	369	314	292	297	290	248	278	..
Erimaksud dokum— <i>Timbres etc.</i>	4	4	4	3	3	3	3	9
Muud maksud— <i>Autres impôts</i>	40	32	33	34	33	38	33	29
Kokku maksud— <i>Total des impôts</i>	630	535	519	525	507	444	489	454
Valla kapitalid— <i>Fonds</i>	7	9	13	15	12	6	10	4
Valla varandused— <i>Biens</i>	19	32	26	34	14	11	18	14
Valla ettevõtted— <i>Entreprises</i>	—	0	2	2	3	2	2	3
Toetused— <i>Subventions</i>	—	16	17	6	4	5	7	14
Kulude tasu— <i>Dépenses reversibles</i>	23	14	13	9	6	7	8	7
Kavatset. laenud— <i>Emprunts projetés</i>	9	21	39	67	61	70	61	60
Mitmesug. tulud— <i>Recettes diverses</i>	80	61	42	37	47	41	44	51
Kokku—Total	818	688	671	695	654	586	639	
Kokku 1928/29		621		621		573		607

Üksikute kululikkide summa 1 elaniku kohta (sentides) valdades nende rahvaaru järgi. Montant des dépenses par habitant d'après les groupes de communes à la base du nombre de leur population.								
Vallavalitsus— <i>Administration</i>	450	291	266	241	206	168	209	196
Valla kohtus— <i>Tribunal communal</i>	13	9	7	7	6	6	6	6
Rahva haridus— <i>Instruction</i>	186	170	208	256	243	254	243	200
Hoolekanne— <i>Assistance</i>	85	86	105	101	94	71	87	80
Heaolu— <i>Bien-être publique</i>	12	9	10	9	8	8	9	6
Valla kapitalid— <i>Fonds</i>	0	8	9	18	5	6	8	5
Valla üldvarandused— <i>Biens</i>	16	26	6	12	29	4	14	9
Valla ettevõtted— <i>Entreprises</i>	—	1	4	1	1	1	1	16
Valla võlad— <i>Dettes</i>	8	18	13	13	16	19	16	24
Mitmesug. kulud— <i>Dép. diverses</i>	15	24	11	8	18	15	15	19
Tagavarra summa— <i>Réserves</i>	14	8	8	6	7	6	7	15
Kokku—Total	799	650	647	672	638	558	615	
		600			578	561		576

4. Kulud.—Dépenses. Vallavalitsuste kulud moodustasid üldsummas 4 871 tuh. kr, keskmiselt 1 valla kohta 13 023 kr ja 1 maaelaniku kohta 615 snt (1928/29 a. vastavalt 4 560 tuh. kr, 12 191 kr ja 576 snt) ning seega anti välja 6,8% võrra rohkem eelmisest aastast. Keskmise kulusemma 1 valla ja 1 elaniku kohta oli I valdade rühmas 2 679 kr ja 799 snt, II rühmas 5 169 kr ja 650 snt, III rühmas 8 044 kr ja 647 snt, IV rühmas 11 712 kr ja 672 snt, V rühmas 15 659 kr ja 638 snt ning VI rühmas 21 917 kr ja 558 snt. Nagu eelmiselgi aastal, langes suhteliselt suurim kulu väiksemaile valdadele ja ja väikseim kulu suuremale valdadele ning üldiselt näitas kulu järjekindlat kahanemist valdade kasvuga. Erandiks ses suhtes oli IV rühm, mille kulusumma 1 elaniku kohta ületas II ja III rühma vastava summa, peamiselt hariduse-kulu erakordse suuruse töttu; rühmade arvu suurenemisega, vähenes valdade arv üksikuis rühmes, milline asjaolu võis soodustada juhuslike mõjutuste esilekulut. Üksikute keskmiste rühmade erinevus kulusuuruses oli võrdlemisi väike (638—672 snt 1 elaniku kohta) kuna lahkuminek oli suur äärmiste rühmade vahel ja ka viimaste ja keskmiste rühmade vahel; nii ületas I rühm VI rühma kulu suuruselt 48,3% ehk 241 snt võrra 1 elaniku kohta ja IV rühma (kõrgeima

eelse kuluga) 18,0% ehk 127 snt võrra, ning V rühma kulu (madalaima eelne kulu) oli suurem VI rühma kulust 14,3% ehk 80 snt võrra 1 elaniku kohta. VI rühmale langes absoluutselt suurim kulusumma ja rahvaarv, mille töttu selle mõju oli suur keskmise üldkulusemma kujunemisel ja viimane asus madalaima (VI rühm) ja madalaima eelse (V rühm) kulu vahel.

Erinevus kulude kõrguses kahanes väikseil ja keskmisil valdadel ning kasvas suurja teistel valdadel, võrreldes eelmise aastaga; nimelt langes 1 elaniku kohta 1929/30 a. valdades rahvaarvuga kuni 1500—652 snt, rahvaarvuga 1 501—3 000 — 649 snt ja rahvaarvuga üle 3 000 — 558 snt ning 1928/29 a. vastavalt 600, 578 ja 561 snt. Tingis selle nähtuse ebaühtlane kulude kasv esimesel kahel rühmal ja kulude kahanemine viimasel rühmal.

Üksikust küluligist suurenedesid 1929/30 a. vallavalitsuste ülapidamine 6,8% (1929/30 a. 1 654 tuh. kr, 1928/29 a. 1 553 tuh. kr), vallakohtus 17,3% (1929/30 a. 51 tuh. kr, 1928/29 a. 43 tuh. kr), rahvaharidus 21,3% (1929/30 a. 1 923 tuh. kr, 1928/29 a. 1 586 tuh. kr), hoolekanne 8,3% (1929/30 a. 689 tuh. kr, 1928/29 a. 635 tuh. kr), heaolu 37,4% (tervishoid, tuletoörje jne. 1929/30 a. 67 tuh. kr, 1928/29 a. 49 tuh. kr), valla kapitalide asutamine, täiendamine ja valitsemine 54,3% (1929/30 a. 65 tuh. kr, 1928/29

Vallavalitsuse kulud % ja ühe elaniku kohta - Dépenses des communes rurales en % et par habitant.

5.	Vallavalitsus Administra- tion	Vallakohus Tribunal communal	Rahva haritus Instruction	Hoolekande Assistance	Headolu Bien-être publique	Valla kapit. Fonds	Valla üld- varandused Biens	Valla ettevõtete Entreprises	Valla voldad Dettes	Mitmes, kulud Dép. dhèreses	Tagavara summa Reserves	Kokku kulud Total des dépenses
Viru	32,9	1,0	44,7	11,5	1,4	2,2	0,9	0,1	2,7	1,2	1,4	100
Järva	33,6	0,8	41,7	17,1	1,3	0,5	0,4	0,3	2,9	1,4	0,0	100
Harju	28,5	0,7	50,7	12,6	0,8	0,3	1,4	0,0	2,6	0,6	1,8	100
Lääne	27,9	0,9	54,7	11,2	1,0	1,1	0,2	—	0,8	0,5	1,7	100
Saare	36,3	0,8	45,1	12,9	0,5	0,4	0,2	—	1,5	2,2	1,1	100
Pärnu	31,9	1,0	33,3	17,9	1,6	1,3	5,0	0,0	3,4	2,0	2,6	100
Viljandi	36,5	1,2	27,7	18,9	1,0	1,3	9,5	0,5	1,1	2,5	—	100
Tartu	33,8	0,9	38,6	12,1	1,4	2,8	1,7	0,5	3,2	5,0	0,0	100
Valga	43,5	1,9	24,1	21,5	0,7	1,1	3,1	0,1	1,3	1,9	0,8	100
Võru	41,9	1,2	28,2	18,2	1,8	0,6	1,5	0,3	4,0	1,6	0,7	100
Petseri	40,0	3,0	29,1	5,9	5,2	0,1	0,4	—	5,4	8,7	2,2	100
Kokku—Total .	34,0	1,0	39,5	14,2	1,4	1,3	2,3	0,2	2,7	2,4	1,0	100
" 1928/29 .	34,0	1,0	34,8	13,9	1,1	0,9	1,5	2,7	4,1	3,3	2,7	100
Ühe vallaelaniku kohta senti — Par un habitant (snt).												
Viru	198	6	269	70	3	14	5	0	18	7	9	602
Järva	221	5	274	113	9	3	3	2	19	9	0	658
Harju	189	5	335	88	5	2	9	0	17	4	12	661
Lääne	171	5	384	68	6	7	1	—	5	8	11	611
Saare	153	4	195	56	2	2	1	—	6	9	5	433
Pärnu	211	6	220	118	11	9	33	0	23	13	17	661
Viljandi	270	9	205	140	7	9	70	2	28	18	—	738
Tartu	247	6	282	88	10	21	13	4	28	37	0	731
Valga	265	11	146	131	4	6	19	1	8	12	4	607
Võru	228	7	153	99	9	3	8	2	22	9	4	544
Petseri	148	11	107	22	19	0	1	—	20	32	8	368
Kokku—Total .	209	6	243	87	9	8	14	1	16	15	7	615
" 1928/29 .	196	6	200	80	6	5	9	16	24	19	15	576

a. 42 tuh. kr), varade muretsemine, valitsemine jne. 62,9% (1929/30 a. 113 tuh. kr, 1928/29 a. 69 tuh. kr) ja vähenesid järgmised kululiigid: ettevõtete väljaminekud 89,8% (1929/30 a. 9 tuh. kr, 1928/29 a. 123 tuh. kr), võlgade ja % tasumine 30,6% (1929/30 a. 130 tuh. kr, 1928/29 a. 187 tuh. kr), mitmesugused kulud 21,9% (1929/30 a. 118 tuh. kr, 1928/29 a. 149 tuh. kr) ja ettenägemata väljaminekud 57,6% (1929/30 a. 51 tuh. kr, 1928/29 a. 121 tuh. kr).

Suuremaid kulusid olid vallavalitsuse (34,0%), rahvahariduse (1929/30 a. 39,6%, 1928/29 a. 34,8%) ja hoolekande väljaminekud (1929/30 a. 14,9%, 1928/29 a. 13,9%); mainitud kolmele kululiigile langes 87,7% (1928/29 a. 82,9%) kulude üldsummast, kuna teiste kulude suurimaks % osutus 2,7 (1928/29 a. 4,1%, voldad).

Kulu kõrguse sõltuvus valla suurusest ilmneb eriti silmapaistvalt vallavalitsuste ülalpidamiskulude alal: valdade vähenedes suurenem mainitud kulu järjekindlast ja intensiivselt. Valdades rahvaarvuga üle 3 000 kultutati vallavalitsuste ülalpidamise peale keskmiselt 168 snt 1 elaniku kohta ja valdades rahvaarvuga kuni 500 vastavalt 450 snt ehk 167,8% rohkem; ühtlasti oli vallavalitsuse ülalpidamine suurimaks kuluks 3 esimesel rühmal (rahvaarvuga kuni 1 500) kuna 3 viimasel rühmal (rahvaarvuga üle 1 500) selleks osutus haridusekulü.

Vallavalitsuse ülalpidamiskulude hulgas esinevad ka vallavolikogu ja selle esinduste (komisjonide) liikmeile makstud tasud koos-

olekuil käimise eest. Andmeid koguti mainitud kulu suuruse kohta Tartumaa valdades. Tartumaa 64 vallast maksis 60 valda selliseid koosolekute rahasid üldsummas 17 784 kr, keskmiselt 1 valla kohta 296 kr ja 1 elaniku kohta 15 snt. Tartumaa valdade kulude üldsummast langes koosolekute rahadele 2,1% ja vallavalitsuste ülalpidamiskulust vastavalt 6,2%.

Teiste kulude taseme võnkumises järjekindlust märkida ei saa; osalt ületasid väiksemate valdade kulud suuremate kulusid ja osalt suuremate valdade kulud väiksemate omi. Viimased juhtumid üldiselt siiski ei töenda suuremate valdade suuremat kulukust vastavail aladel, vaid vajaduste täielikumat rahuldamist ja tulesannete paremat täitmist, nagu näit hariduse alal.

Üldiselt väiksemate valdade majapidamise suurem kulukus olenes peamiselt vallavalitsuse ülalpidamiskulu kõrgest tasemest.

5. Tulu.—Recettes.

Vallavalitsuste sissetulekud suurenedes 4 802 tuh. kr 1928/29 a. — 5 058 tuh. kr 1929/30 a. (+5,8%). Keskmise tuluse summa oli 1 valla kohta 13 524 kr ja 1 elaniku kohta 639 snt ning üksikuis valdades vönkus tuluse summa 1 518—88 108 kr ehk 1 elaniku kohta 213—2 209 snt (1928/29 a. keskmise tulu: 12 889 kr 1 valla kohta, 607 snt 1 elaniku kohta, üksikuis valdades vastavalt

846—88 197 kr ja 200—2 211 snt). Üksikuit tululiigist suurennesid — tulumaks 20,0% (1929/30 aastal 289 tuh. kr, 1928/29 a. 241 tuh. kr), vallaomavalitsuse maksud 11,6% (1929/30 a. 2 862 tuh. kr, 1928/29 a. 2 565 tuh. kr), muud maksud 16,1% (1929/30 a. 263 tuh. kr, 1928/29 a. 227 tuh. kr), maksud kokku 7,7% (1929/30 a. 3 873 tuh. kr, 1928/29 a. 3 596 tuh. kr), tulud kapitalidelt 133,6% (1929/30 a. 80 tuh. kr, 1928/29 a. 34 tuh. kr), sissetulekud varadelt 28,5% (1929/30 a. 144 tuh. kr, 1928/29 a. 112 tuh. kr), kulude tasu 28,0% (1929/30 a. 64 tuh. kr).

1928/29 a. 50 tuh. kr) ja saadud laenud 0,0% (1929/30 a. 479 tuh. kr, 1928/29 a. 474 tuh. kr), ning vähenesid — kinnisvaramaks 12,1% (1929/30 a. 434 tuh. kr, 1928/29 a. 494 tuh. kr), erimaksud dokumentidelt 63,8% (1929/30 a. 25 tuh. kr, 1928/29 a. 70 tuh. kr), sissetulekud ettevõtteilt 25,3% (1929/30 a. 17 tuh. kr, 1928/29 a. 23 tuh. kr), saadud toetused 49,3% (1929/30 a. 53 tuh. kr, 1928/29 a. 105 tuh. kr) ja mitmesugused tulud 14,6% (1929/30 a. 347 tuh. kr, 1928/29 a. 406 tuh. kr).

Vallavalitsuste tulud % ja 1 elaniku kohta — Recettes des communes rurales en % et par habitant.

6.

	Kinnisvaramaks Impôt des terrains	Tulumaks Impôts sur le revenu	Valla omavalitsuse maks Impôts des communes	Sellest isikumaks Doux impôt personnal	Erimaksud Taxes etc.	Muud maksud Autres impôts	Kokku maksud Total des impôts	% Valla kapitalid Fonds								Valla varandus Biens	Valla ettevõtted Entreprises	Toetused Subventions	Kutude tasu Dépenses réversibles	Kavalust. Emprunts projétés	Mitmesugused tulud diverses	Kokku tulu Total des recettes			
								Valla	Varandus	Valla ettevõtted Entreprises	Kutude tasu Dépenses réversibles	Kavalust. Emprunts projétés	Mitmesugused tulud diverses												
Viru	8,8	6,2	56,9	40,8	0,5	6,3	78,7	2,0	1,5	0,3	1,6	0,6	7,3	8,0	100										
Järva	10,3	5,9	62,1	42,9	0,6	7,9	86,8	0,6	4,2	0,9	0,5	2,7	8,2	1,1	100										
Harju	9,7	4,8	52,9	40,8	0,4	3,8	71,6	1,1	1,8	0,4	1,5	1,4	17,9	4,3	100										
Lääne	8,5	5,0	47,4	36,1	0,4	3,9	65,2	0,6	0,9	0,2	0,2	1,3	22,4	9,2	100										
Saare	6,4	7,2	64,4	53,7	0,5	2,8	80,8	0,2	1,0	0,1	0,8	1,1	11,8	4,2	100										
Pärnu	7,4	5,1	54,7	41,4	0,8	6,4	74,2	2,6	2,8	0,2	2,3	1,5	7,4	9,0	100										
Viljandi	8,3	7,1	56,1	43,4	0,4	5,4	77,3	3,0	3,2	0,5	1,2	1,7	6,1	7,0	100										
Tartu	8,1	4,4	57,0	46,6	0,5	3,8	73,8	1,7	4,2	0,2	0,5	1,1	8,3	9,2	100										
Valga	9,5	4,4	68,7	48,6	0,8	9,7	82,1	0,7	7,0	0,0	3,1	1,6	0,5	5,0	100										
Võru	8,8	4,8	64,1	52,7	0,4	5,6	88,7	1,9	4,7	0,5	0,1	1,0	2,6	5,5	100										
Petseli	8,9	12,5	50,9	35,4	1,0	10,4	83,7	0,5	1,1	0,2	0,2	0,9	7,2	6,2	100										
Kokku—Total	8,6	5,7	56,6	43,5	0,5	5,2	76,6	1,6	2,3	0,3	1,1	1,3	9,5	6,8	100										
" 1928/29	10,3	5,0	53,4	...	1,5	4,7	74,9	0,7	2,8	0,5	2,2	1,1	9,9	8,4	100										
Ühe vallaelaniku kohta senti — Par un habitant (snt).																									
Viru	61	43	391	281	3	43	541	14	11	2	11	4	50	55	688										
Järva	67	39	405	279	3	51	565	4	27	6	3	18	21	7	651										
Harju	64	32	351	271	3	26	476	8	12	2	10	9	119	28	664										
Lääne	54	32	301	229	2	25	414	4	6	2	1	8	142	59	636										
Saare	30	34	299	250	2	11	376	1	4	1	4	5	55	19	405										
Pärnu	53	36	386	292	4	45	524	19	20	1	16	10	52	84	708										
Viljandi	64	54	431	333	3	41	593	23	25	4	9	13	47	54	768										
Tartu	59	33	418	342	3	28	541	12	31	2	4	8	63	67	733										
Valga	59	28	396	302	5	23	511	4	44	0	19	10	3	31	622										
Võru	49	26	356	293	3	32	466	11	26	3	0	6	14	30	550										
Petseli	52	45	181	126	3	37	298	2	4	1	1	3	25	22	356										
Kokku—Total	55	36	362	278	3	33	489	10	18	2	7	8	61	44	639										
" 1928/29	62	30	324	...	9	29	451	4	14	3	14	7	60	51	607										

Vallavalitsuste suuremaiks tuluallikaiks olid maksud (1929/30 a. 76,0%, 1928/29 a. 74,0%), saadud laenud (1929/30 a. 3,5%, 1928/29 a. 9,0%) ja mitmesugused tulud (1929/30 a. 6,8%, 1928/29 a. 8,4%), millised andsid kokku 92,0% (1928/29 a. 93,2%) tulust, kusjuures peatuluallikaiks oli vallaomavalitsuse maksude rühma kuuluv isikumaks; selle summa oli üldse 2 201 tuh. kr, 1 elaniku kohta keskmiselt 278 snt (üksikuis mais 126—342 snt) ja tulude üldsummest langes mainitud maksu arvele 43,5% (üksikuis mais 35,4—53,7%).

Tulude tase valdade suuruserühmade järgi kujunes vastavalt kuludele, nimelt langes suhteliselt väikseim tulusumma suurimaile valdadele, (IV rühm), valdade vähenedes kasvas järgekindlalt tulusumma ja ulatus kõrgeimale väikseimate valdade (I rühm) juures. Erandiks oli, nagu kulude suhteski, IV rühm, millel tulu ületas II ja III rühma tulusumma 1 elaniku

niku kohta. Keskmiste rühmade tulukõrgus võnkus võrdlemisi kitsais piires (II rühm 688 snt, III rühm 671 snt, IV rühm 695 snt ja V rühm 654 snt 1 elaniku kohta), nimelt moodustas suurim vahesumma 41 snt. Äärmised rühmad tulu tasemelt erinesid suurel määral teine teistest (I rühm 818 snt ja VI rühm 586 snt, seega vahe 232 snt 1 elaniku kohta) ja väga tunduvalt ka keskmisest rühmadest, eriti I rühm. Nii ületas I rühm IV rühma, millel oli kõrgeimaelne tulu, 123 snt võrra 1 elaniku kohta ja V rühm, millel oli madalaima eelne tulu, ületas VI rühma vastavalt 68 snt võrra. Selline järvekindel erinevus üksikute valdade suuruserühmade tulu kõrguse suhtes, avaldub silmapaistvamalt vallaomavalitsuste maksude, kui ka nende hulka kuuluva isikumakstu juures (vallaomavalitsuste maksud 1 elaniku kohta: VI rühm 324 snt, V rühm 377 snt, IV rühm 391 snt, III rühm 383 snt, II rühm 408

snt, I rühm 507 snt ja isikumaks vastavalt 248, 290, 297, 292, 314 ja 369 snt. Sellest ilmneb, et väiksematel valdadel nende suurema kulukuse tõttu tekkinud kulude ülekaal (võrreldes suuremate valdade kuluga) kaeti peamiselt mainitud valdade kõrgete omavalitsusmaksudega, eriti isikumaksuga, mille määramine kuulub vallavolikogu võimkonda.

**Varanduslik seis
31. III. 30.**
*Situation financière
des administrations
communales le
31. III. 30.*

Vallavalitsuste bilansid 31 III. 1930 a., samuti nende maavalitsuste poolt tehtud kokkuvõtted sisaldavad osalt ebäapsusi, millised kandusid üle ka siin toodud valdade üldbilanssi; neistoleks mainida—erikapitalide osade erinevust vastavate aktiva ja passiva punktide järgi, saada jäänud eelarveliste tulude ja maksta jäänud kulude summade lahku minekut aruannete ja bilansside järgi jne.

Vallavalitsuste bilanss 31 märtsil 1930 a. % — Balance des communes rurales en 1930 (en %).

7.

	Viru	Jüri	Hari	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petsari	Kokku	Kokku 1929 a.
Aktiva — Actif.													
I. Kassa—Caisse	13,1	2,4	5,5	7,4	9,3	7,1	6,8	4,0	3,0	2,7	15,3	6,4	6,5
II. Hoiusummad ja v. p.—Dépôts et effets	0,8	0,8	2,2	2,8	2,3	1,2	3,9	3,8	4,8	1,8	—	2,2	2,5
III. Varandused—Biens	73,2	84,9	79,9	79,8	78,5	80,5	79,5	78,6	79,4	70,0	40,8	77,8	77,9
IV. Erikapitaldest antud laenud—Prêts de fonds spéciaux	0,7	1,6	0,8	0,2	0,1	0,1	1,6	1,8	2,3	1,9	1,9	1,2	1,5
V. Saada jäänud eelarvelised tulud—Recettes à percevoir	12,6	9,5	10,9	9,6	9,8	10,2	7,7	11,5	10,5	18,0	40,7	12,0	10,6
VI. Eelarve täitmise puudujäägid—Déficits	0,1	0,8	0,3	0,0	0,3	0,4	0,3	0,0	0,1	1,0	0,3	0,5	0,5
VII. Muud aktividad—Autres actifs	—	—	0,4	0,1	0,0	0,6	0,1	—	0,0	0,0	0,3	0,1	0,5
Kokku—Total	100												
Passiva — Passif.													
I. Kinnisvaraade maksud—Impôts sur les immeubles	0,7	0,3	0,5	0,2	0,2	0,2	0,4	0,5	0,6	0,8	1,3	0,5	0,4
II. Tulumaksud—Impôt sur le revenu	0,4	1,0	0,7	0,2	0,0	0,3	0,5	0,4	0,5	0,3	2,7	0,5	0,4
III. Maa omaval. maksud—Impôts des admin. d'arrondissement	0,2	0,1	0,1	—	0,1	—	0,0	0,0	—	—	0,0	0,1	0,1
IV. Rikklike pensionid ja toetused—Pensions et subventions de l'Etat	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1
V. Õpetajate palkade riigi osad—Subvention d'Etat pour les salaires des instituteurs	0,5	0,5	0,1	0,5	1,0	0,6	0,0	0,2	—	0,1	4,2	0,4	0,2
VI. Mitmesug. edasiantavad summad—Passifs transitoires	1,1	0,8	1,0	0,7	0,2	0,3	0,7	0,3	0,8	0,8	3,2	0,7	0,7
VII. Naturaal kohustuste summad—Montants des obligations en nature	0,1	0,2	1,1	0,5	0,1	0,4	0,9	0,5	0,2	0,1	0,4	0,4	0,4
VIII. Erikapitalid—Fonds spéciaux	31,1	1,8	3,0	3,8	7,9	2,6	6,2	4,6	6,6	3,8	1,6	4,0	3,3
IX. Varanduse kapital (võlgja etu varandas)—Fonds des biens	67,5	78,8	60,5	63,6	60,6	71,4	73,8	68,1	71,5	67,1	34,8	67,4	70,0
X. Maksta olevad laenud—Emprunts à payer	12,3	8,4	20,8	16,2	19,3	9,2	5,8	10,5	8,1	8,9	6,9	11,6	9,3
XI. Maksta jäähnud eelarvelised kulud—Dépenses à effectuer	9,5	7,9	8,5	10,3	7,5	9,5	6,8	10,4	8,9	14,7	31,0	10,2	9,9
XII. Eelarve täitmise ülejäägid—Excédents des budgets	4,6	2,2	3,7	3,9	8,0	5,5	4,9	4,4	2,7	3,3	12,6	4,2	4,4
Kokku—Total	100												

Bilansi summa suurennes 14 143 tuh. kr 1929 a. — 16 016 tuh. kr 1930 a. (+13,2%). Keskmine 1 vallavalitsuse bilanss oli 42 824 kr ja üksikuil valdadel 954—188 602 kr (1929 a. vastavalt 37 815 kr ja 1 138—161 496 kr). Absoluutsest suurennes suurem osa passiva ja aktiiva summadel, kuid see liikumine sündis ebaühtlase intensiivsusega, mille tõttu üksikud summad muutusid osasuuruselt. Passivaist suurennesid — edasiantavate kinnisvara-, tulumaksu- ja maaomavalitsusmaksude osad, rikklike pensionid ja toetused, õpetajate palkade riigi osad, ning mitmesugused edasiantavad summad, kokku 1,9% 1929 a., 2,2% 1930 a., erikapitalid vastavalt 3,6%—4,0%, makstaolevad

laenud 9,8% — 11,6%, ja makstajäähnud eelarvelised kulud 9,0%—10,2%, ning vähenesid — varanduste kapital 70,0% 1929 a. — 67,4% 1930 a. ja eelarve täitmise ülejäägid 4,4% — 4,2%. Aktiivaist suurennesid saadajäähnud eelarvelised tulud 10,6% 1929 a. — 12,0% 1930 a. ja kahanesid — kassa, hoiusummad ja väärtpaberid 9,0% 1929 a. — 8,8% 1930 a., varandused 77,0%—77,8%, antud laenud 1,6%—1,2%, eelarve täitmise puudujäägid 0,5%—0,8% ja muud aktividad 0,5% — 0,1% bilansist.

Üldiselt kasvasid vallavalitsuste kohustused ja nõudmised teiste vastu ning kahanesid kapitalid ja valdamisel olevad varad (osasuuruselt).

Vallavalitsuste tulude ja kulude kohta varem Keskbüroo väljaandeis ilmunud artiklid ja andmed:

Vallavalitsuste tulud ja kulud 1928/29 m./a., V. Feldman, Eesti Statistika nr. 110 (1) 1931 a., lk. 11—24.

VALLAYALTSUSIF TULUD JA KULJD VALDADE JKRH 1929/30 m/a. (kroonides) — **RECHTES** et **DÉPENSES D'APRÈS des COMMUNES RURALES en 1929/30 (en krr).**

Alavere	1411	432	4886	3778	65	289	7083	-	115	-	225	7423	37474	506	511	455	444	1							
Anja	1019	668	7920	4447	27	606	10240	-	1277	333	-	107	1197	5063	601	616	675	501	543						
Hageri	2	3	1722	860	12935	9635	95	755	15717	157	40	-	333	16517	3657	70	983	2564	250	3					
Hauku	4	4	2400	960	7869	15419	4149	1614	294	100	-	211	718	13738	388	3669	1542	50	523	22					
Inglate	1328	395	3155	2637	32	364	6274	130	150	-	560	1077	37	7228	2452	89	3137	1147	100	86					
Juuru	6	6	3554	11007	6130	5214	133	11604	1373	103	-	-	147	13558	4243	106	4761	3463	290	-					
Kehelma	7	7	1440	823	1380	7930	40	6440	13445	300	-	-	251	12602	3462	250	2188	2875	150	-					
Jurvakandi	8	8	1381	663	4610	2767	26	661	7231	320	-	500	210	272	8653	3844	75	3232	1125	50	422				
Kahala	9	9	110	502	2899	2548	29	228	3690	110	-	66	75	219	4050	2099	10	1257	326	12	433				
Kalu	10	10	1130	692	13559	11932	76	492	15399	56	-	1022	687	2397	44	1495	921	100	115	70	9				
Kekuta	11	11	2260	561	1741	15282	73	786	21607	320	-	2990	843	4015	4497	10	3352	1264	100	115	87	1			
Kenn	12	12	1051	554	7610	5090	45	945	9265	27	-	1003	3005	101	149	11001	5135	1008	65	799	-				
Kenn	13	13	1143	562	1278	1141	13	1076	18449	1022	-	1855	210	595	5895	132	3607	1176	70	22	-				
Kiili	14	14	1696	161	1278	1141	13	1076	18449	1022	-	1048	539	4551	111	111	631	114	114	-					
Kiostri	15	15	688	416	4500	4055	36	423	5779	74	-	60330	675	1151	111	6285	2617	100	109	636	1021				
Kodasso	16	16	2000	1203	2310	18101	120	101	16494	101	-	1040	510	4010	5899	60	8343	4133	100	109	545	116			
Kohila	17	18	1704	1250	1882	1678	108	851	22895	37	-	5924	11	2914	1144	20	237	1093	210	-					
Kolga	18	19	608	922	3140	2614	52	252	4893	27	-	1003	3005	101	149	11001	5135	1008	65	799	-				
Kuimetsa	20	20	1895	548	3439	3076	87	971	8858	27	-	357	114	1048	539	111	6285	2617	100	109	545	116			
Kuivajõe	21	21	1290	669	6412	5894	112	102	18101	120	-	25411	675	1175	111	6285	2617	100	109	545	116				
Kuuna	22	22	1315	1144	22562	18101	120	102	18101	120	-	280	11	170	773	111	6285	2617	100	109	545	116			
Laiuse	23	23	897	260	1450	1322	22	271	2578	62	-	1040	510	4010	5899	60	8343	4133	100	109	545	116			
Nabala	24	24	409	279	2046	1407	9	245	3098	62	-	1003	3005	101	149	11001	5135	1008	65	799	-				
Neharre	25	25	114	1446	1435	1145	11	135	1658	97	-	332	50	490	111	6285	2617	100	109	545	116				
No	26	27	639	556	3901	3403	96	321	5083	217	-	377	114	1048	539	111	6285	2617	100	109	545	116			
Paleki	28	28	35	182	884	894	11	139	10346	40	-	11000	1105	2353	111	6285	2617	100	109	545	116				
Pentti	29	29	2891	821	6865	5825	90	669	10346	40	-	1000	295	29498	111	6285	2617	100	109	545	116				
Praegnansariae	30	30	48	139	1145	1098	22	271	2578	62	-	1040	510	4010	5899	60	8343	4133	100	109	545	116			
Raasiku	31	32	2671	734	5135	4552	91	532	9063	66	-	905	84	70	1150	4556	93	3103	1893	73	43				
Rae	32	32	1967	1185	9347	7415	71	532	11702	95	-	322	50	490	111	6285	2617	100	109	545	116				
Raitika	33	33	96	493	4400	4401	114	965	14018	342	-	377	114	1048	539	111	6285	2617	100	109	545	116			
Rapla	34	34	2647	1371	2025	1523	161	1452	26916	77	-	1000	295	29498	111	6285	2617	100	109	545	116				
Ratila	35	35	1026	680	8338	5882	77	10121	68	-	754	20	1182	1245	4088	126	3815	2702	550	117	545	116			
Riisipere	36	37	1503	873	7521	5519	41	310	10494	1275	-	1000	198	12993	114	4593	1409	180	450	117	545	116			
Saku	37	37	688	331	4211	3744	22	340	10494	1275	-	390	200	198	12993	114	4593	1409	180	450	117	545	116		
Saare	38	38	1438	609	8143	6122	75	662	11122	110	-	975	36	1040	510	4010	5899	112	387	112	545	116			
Traigi	39	39	1275	1698	9326	6334	99	1026	13854	23	-	324	222	2935	112	7515	2490	80	1295	557	116				
Tobila	40	40	568	253	2954	2276	42	309	4171	250	-	376	114	1048	539	111	6285	2617	100	109	545	116			
Vainola	41	41	2716	603	5418	4446	64	524	1245	139	-	609	10385	3356	60	4115	1245	181	2887	27	545	116			
Väherpalu	42	42	389	322	3247	2849	29	351	4518	322	-	817	114	1048	539	111	6285	2617	100	109	545	116			
Väimsi	43	43	541	587	5354	4865	55	346	6883	87	-	2000	418	694	1041	2544	160	4707	1124	128	-				
Väärna	44	44	789	511	9347	2658	49	405	5665	45	-	544	99	8860	99	3826	2714	2663	1081	-	174	7518	558	575	444
Lätte	45	45	537	398	5071	4507	8	296	1246	2462	-	-	61	2094	1422	500	367	1256	2462	100	109	545	116		
Lähi	46	46	1388	314	2189	1923	10	306	4217	101	-	160	324	686	134	7098	2649	5	321	112	545	116			
Martna	47	47	1386	768	5881	3477	44	348	15679	4584	-	67	323	884	154	1616	1336	60	1677	395	306	372	116		
Kolovere	48	48	1367	659	5294	5295	30	692	8847	7	-	1445	15	1445	417	6753	3481	125	740	808	382	76	-		
Kõrgesare	49	49	1209	1132	12829	11284	89	118	15977	9	-	13000	59	13400	380	30046	5052	139	2202	1032	43	191	-		
Iihals	50	50	1881	915	10653	7974	-	791	14175	9	-	5738	20163	4300	97	16097	1405	210	1509	199	24227	735	863	777	416
Oudeima	51	51	1388	314	2189	1923	10	306	4217	101	-	160	324	686	134	7098	2649	5	321	112	545	116			
Lahtru	52	52	1388	314	2189	1923	10	306	4217	101	-	160	324	686	134	7098	2649	5	321	112	545	116			
Massu	53	53	1550	879	12956	10545	31	681	16101	142	-	458	65	2420	18663	4302	100	6888	3801	496	74	-			
Marijana	54	54	1772	972	12040	8603	112	929	1525	168	-	20	1017	1743	5687	33	5167	2095	70	106	166	1675	545	444	145
Oudeima	55	55	1388	314	2189	1923	10	306	4217	101	-	160	324	686	134	7098	2649	5	321	112	545	116			
Paeisalu	56	56	1161	652	11668	7824	83	447	1381	107	-	2200	418	697	1408	4536	186	493	1139	7	2200	-			
Pallvere	57	57	266	433	3432	3432	468	1265	642	1261	-	20	27491	2464	1	444	5471	5471	5471	283	-				
Passepa	58	58	1221	441	3432	3432	468	1265	642	1261	-	20	27491	2464	1	444	5471	5471	5471	283	-				

Vallavallsste tolud ja kulted valdade järgi 1929/30 m/a. (kroonides) — Recettes et dépenses d'après les communes rurales en 1929/30 (en fer.)

Vallavalitsuse tulud ja kulud valitsejat 1929/30 m/a. (kroonides) — Revenues et dépenses d'après les communes rurales en 1929/30 (en kr.).

Vala-	nimetus	K u l u d										K u l u d																		
		Maakond	Vald	Uimaa	Uimaa	Uimaa	Uimaa	Kokku	Mitmeõigus	Leitud	Leitud	Kokku	Mitmeõigus	Leitud	Leitud	Kokku	Mitmeõigus	Leitud	Leitud	Kokku	Mitmeõigus	Leitud								
13	K.-Võru	1428	1367	22031	19797	110	1118	26064	19	228	—	686	26987	9380	268	8489	4570	563	—	972	1256	645	645							
14	Käespa	266	999	9380	8897	111	1056	10566	—	—	—	675	1931	9143	28	3106	845	20	—	4168	587	587	645							
15	Käresti	1996	1068	15109	13079	119	1182	10456	—	—	—	693	10765	4832	20	751	1325	1375	1734	581	107	107	645							
16	Kärvila	549	549	5727	5631	65	509	5885	67	444	—	618	83	1071	494	78	2640	684	—	696	71	849	849							
17	Kirep.	207	172	6344	6175	57	399	8211	—	—	—	224	6018	2226	50	5067	1136	1136	224	84	107	107	645							
18	Kodijärv	13	172	6344	6175	57	399	8211	—	—	—	615	10392	9646	50	3067	1136	1136	76	870	870	870	645							
19	Kokora	420	420	4176	4351	71	710	5865	47	411	9178	412	20935	6529	100	2610	368	258	76	668	822	822	645							
20	Konguta	546	546	5631	5639	—	—	—	—	—	—	381	15529	678	—	3445	802	1028	—	13106	718	718	645							
21	Kudina	1274	1274	15141	12728	103	1266	19837	351	1614	—	412	10367	400	678	4245	100	478	—	648	9895	9895	645							
22	Kuremaa	798	798	4389	7112	70	409	9078	400	226	—	399	99	8906	4973	151	2412	1414	310	—	648	9895	9895	645						
23	Kübidineri	228	228	7650	5888	76	409	9078	400	226	—	1164	—	99	8906	4973	151	2412	1414	310	—	648	9895	9895	645					
24	Laeva	840	840	7747	7554	47	535	11078	133	7500	—	1164	—	3872	17325	4847	28	2025	1946	117	—	424	880	972	645					
25	Laidue	1160	1160	10869	9126	8	892	14246	1473	—	—	1420	370	15769	6181	138	5056	9785	100	2023	1620	109	1220	610	600	645				
26	Lohusuu	731	731	6031	5558	69	617	7718	—	—	—	3706	11434	3623	68	3270	587	587	—	1034	995	995	645	645	645	645				
27	Luuke	205	205	6055	6055	45	451	6062	560	160	—	44	61105	2407	77	2610	704	73	180	60	12094	817	795	645	645	645	645			
28	Lounja	481	481	7807	6228	52	949	10364	1583	168	—	270	—	42	61425	4858	137	4505	1740	70	—	27	—	—	645					
29	Märel	276	276	6032	5771	51	10088	77	98	—	744	—	1806	16222	5638	142	4980	1608	161	129	1000	175	1219	1219	1219	645				
30	Mäeksi	596	596	652	10104	9	955	42	695	12958	51	116	—	42	6526	5505	91	1891	1954	569	—	789	1383	1383	645					
31	Mäksa	222	222	760	7477	57	535	11078	133	7500	—	1164	—	551	12453	5252	67	3941	16102	249	—	726	123	123	645					
32	Palpa	944	944	11067	9179	107	892	14246	1473	—	—	388	600	366	12401	4516	60	7717	2431	160	—	409	2793	1040	645					
33	Pangodi	784	784	735	650	52	617	6062	560	160	—	29	—	78	230	6401	3931	152	1642	1642	100	—	79	1034	1034	645				
34	Pärna	480	480	4846	4846	43	3714	43	359	5796	—	70	—	676	397	2153	40	1642	1642	100	—	—	1034	1034	645					
35	Pilkuse	301	1187	11060	10993	82	605	11634	58	58	—	744	—	1806	16222	5638	142	4980	1608	161	129	1000	58	2842	141	645				
36	Pelpjäärä	129	221	9495	7822	57	535	11078	133	7500	—	500	1377	12939	174	5012	1692	99	104	300	—	—	648	1216	1216	645				
37	Purmani	407	407	4840	3652	31	728	5505	25	150	—	8	70	21000	1377	2726	3829	70	984	2100	200	—	104	104	104	645				
38	Päldla	788	361	5101	40611	74	444	6758	3048	50	—	78	—	78	593	13417	6117	167	25454	163	3075	40	60	60	645					
39	Pühajärve	788	543	7835	6416	4228	65	653	6213	48	—	78	—	78	593	13417	6117	167	25454	163	3075	40	60	60	645					
40	Räpina	645	645	1572	8959	72	449	6397	127	188	—	215	—	181	815	7373	3511	70	2388	123	136	136	136	136	645					
41	Ranna	1770	664	8510	8510	59	126	6560	1167	112	—	17	879	879	1288	1322	1564	161	162	162	162	162	162	162	645					
42	Rannu	1505	641	8601	8608	89	790	11626	1481	126	—	25	—	1055	14187	6094	817	2114	2060	207	—	1113	—	—	645					
43	Rasina	880	917	8968	8968	37	526	5354	128	126	—	199	—	253	253	2715	2715	2715	2715	2715	2715	2715	2715	2715	645					
44	Roeka	944	573	7745	7222	51	650	650	25	150	—	385	98	100	273	9245	3906	80	900	242	300	300	300	300	300	645				
45	Täbi	644	644	7004	5059	52	417	6762	5455	5455	—	2500	—	162	162	162	162	162	162	162	162	162	162	162	162	645				
46	Rongu	1802	749	5455	3992	57	556	6130	127	125	—	170	—	1221	10084	1634	24	167	1892	299	—	420	299	299	299	299	299	645		
47	Saadjarve	999	526	6296	6296	65	639	639	136	136	—	170	—	1524	121	10702	121	1018	1840	185	—	420	299	299	299	299	299	645		
48	Saare	1082	600	6901	5219	89	466	919	208	208	—	170	—	394	15501	4224	324	12551	1035	46	—	1113	—	—	645	645	645	645		
49	Sootaga	1505	641	8601	8608	89	790	11626	1481	126	—	25	—	1055	14187	6094	817	2114	2060	207	—	1113	—	—	645	645	645	645		
50	Tammsi	880	917	8968	8968	37	526	5354	128	126	—	199	—	253	253	2715	2715	2715	2715	2715	2715	2715	2715	2715	2715	2715	2715	645		
51	Torma	1416	1886	15112	12768	103	1041	15988	327	327	—	199	—	116	21651	6819	349	1634	1634	1634	1634	1634	1634	1634	1634	1634	1634	1634	1634	645
52	Täbi	1559	526	7104	4380	54	429	11449	149	149	—	199	—	416	1000	643	6403	1615	1615	1615	1615	1615	1615	1615	1615	1615	1615	1615	1615	645
53	Tä-Täbi	1170	984	11759	9358	62	723	14699	120	120	—	976	—	5000	5446	8472	8569	8569	8569	8569	8569	8569	8569	8569	8569	8569	8569	8569	645	
54	Uderna	525	239	2289	2289	208	208	3285	125	125	—	168	—	45	9102	3145	1888	1888	1888	1888	1888	1888	1888	1888	1888	1888	1888	1888	645	
55	Ulmastvere	1164	621	7054	6433	64	643	64	467	11210	1299	4914	—	24	17557	6371	475	17557	871	17557	17557	17557	17557	17557	17557	17557	17557	645		
56	Välgo	1198	338	7123	5658	57	527	527	419	419	—	199	—	416	1000	202	19316	3937	80	2013	1783	170	—	199	199	199	199	199	645	
57	Välgo	1198	338	7123	5658	57	527	527	419	419	—	199	—	416	1000	202	19316	3937	80	2013	1783	170	—	199	199	199	199	199	645	
58	Vana-Kuuste	1142	693	10492	8452	157	673	13755	120	120	—	976	—	5000	5446	24267	5659	5659	5659	5659	5659	5659	5659	5659	5659	5659	5659	5659	645	
59	Väste	944	525	7288	5647	52	441	52	441	52	441	—	5	415	9350	349	349	349	349	349	349	349	349	349	349	349	349	349	645	
60	Vana-Otepää	515	416	4499	4099	63	541	541	541	541	541	—	42	1415	637	8694	93	2164	482	22	22	22	22	22	22	22	22	645		
61	Väste	212	217	2436	1560	38	38	38	38	38	38	—	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	645			
62	Väste	847	301	1901	1560	38	38	38	38	38	38	—	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	645			
63	Väste	847	301	1901	1560	38	38	38	38	38	38	—	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	1200	645			
64	Vorbuse	369	100	1566	1014																									

	Viru	Järva	Harju	Lääne	Saare	Pärnu	Viljandi	Tartu	Valga	Võru	Petseli	Kokku Total	Kokku 1928/29	
A k t i v a — A c t i f.														
I. Kassa—Caisse	269 746	26 458	59 299	90 331	57 389	122 848	112 230	122 748	15 922	51 680	48 395	1 017 046	918 066	
1. Rahana valla kassas	40 586	13 548	57 221	55 384	14 358	28 688	36 255	108 876	15 922	42 943	24 092	437 823	481 950	
2. Jooksvatel arvetel pankades et effets	229 160	12 910	42 078	34 947	43 031	94 210	75 975	13 872	—	8 737	24 303	579 223	436 116	
II. Holusummad ja väärtpb.—Dépôts et effets	7 252	8 249	39 704	31 424	14 412	20 182	65 336	116 945	25 777	24 368	—	353 649	352 150	
1. Tagavarakapitali	1 827	7 365	24 574	16 476	13 438	3 175	8 961	10 028	4 905	2 410	—	93 159	102 654	
2. Toituskapitali	365	153	1 411	521	210	552	29 586	25 890	2 188	4 167	—	65 043	59 379	
3. Hoolekandekapitali	—	—	6	58	0	238	5 506	382	5	378	—	6 546	7 324	
4. Koolikapitali	12	781	9 788	10 109	84	15 219	20 657	41 407	7 888	12 731	—	118 636	91 218	
5. Muud erikapitali	5 048	—	1 811	3 828	680	1 000	534	34 846	5 788	4 652	—	58 217	84 005	
6. Naturaalkohuste	—	—	2 114	437	—	—	92	4 412	473	0	—	7 528	7 072	
III. Varundused—Biens	511 193	914 300	1 444 725	975 949	485 264	1 399 947	1 322 901	2 398 107	42 501	1 463 578	1 289 222	12 649 009	11 019 306	
1. Klinnisvarad	1 247 520	778 446	1 187 008	868 881	421 021	1 187 771	1 150 721	2 102 067	339 011	1 285 041	1 025 041	10 245	10 634 533	
2. Vallavarad	263 673	140 854	257 118	107 068	63 643	212 176	172 180	296 040	85 406	178 587	58 677	1 835 370	1 003 332	
IV. Erikapital antud laenuud—Prêts de fonds spéciaux	14 595	16 992	14 814	2 501	338	1 023	27 100	53 817	12 310	36 710	5 924	186 124	208 513	
Sellest: a) Isikutele ja asutis.	2 368	14 021	13 814	2 250	171	522	25 966	26 817	6 604	30 000	5 789	127 822	175 249	
b) Eelarvele	12 227	2 971	1 000	251	167	501	1 134	27 500	5 706	6 710	135	58 302	33 264	
Laeand antud:	—	—	1 701	4 758	348	99	522	510	250	750	240	—	9 178	16 259
1. Tagavarakapitalist	9 763	863	632	1 881	207	—	3 818	30 644	7 965	11 460	—	67 233	66 810	
2. Toituskapitalist	—	30	44	—	—	—	—	—	—	345	—	419	342	
3. Hoolekandekapitalist	—	3 530	1 000	—	3	501	10 710	13 038	2 287	10 827	—	41 671	26 556	
4. Koolikapitalist	4 832	10 868	8 380	272	29	—	12 062	9 890	1 328	14 038	5 924	67 023	98 546	
V. Saadajäändud eelarvelised tulud—Recettes à percevoir	260 198	102 284	197 727	117 414	60 444	178 194	127 869	348 942	56 033	345 695	128 460	1 923 260	1 503 284	
1. Aruande aasta	155 671	92 918	165 419	111 129	42 049	98 746	123 778	313 292	53 470	332 947	79 018	1 563 407	1 332 579	
2. Eelimiste aastate	104 527	9 360	32 308	8 285	18 395	84 448	4 091	35 680	2 563	12 748	49 442	359 853	170 705	
VI. Eelarvetühimise puudujäigid—Déficit	1 843	8 625	4 805	4 076	49	4 609	7 088	9 557	170	2 276	3 204	46 302	70 643	
1. Aruande aasta	1 843	4 602	4 805	4 076	49	1 045	1 180	7 867	—	647	242	26 320	51 843	
2. Eelimiste aastate	—	4 023	—	—	—	3 564	5 938	1 680	170	1 629	2 962	19 976	18 800	
VII. Maud aktivid—Autres actifs	—	—	6 108	737	217	11 114	687	—	62	59	927	19 911	70 717	
VIII. Aktivid kokku—Total	2 064 827	1 076 908	1 807 182	1 222 432	618 113	1 737 917	1 663 211	3 050 116	535 291	1 924 366	315 832	160 16195	141 42679	
Kokku 1928/29 a.—Total en 1928/29	1 792 194	880 652	1 585 409	1 078 699	490 287	1 626 911	1 542 798	2 753 827	508 460	1 638 024	245 968	141 42679	—	
P a s s i v a — P a s s i f.														
I. Kunnisvarade maksud—Impôts sur les immeubles	14 704	3 555	9 273	3 018	1 187	3 726	7 421	13 889	3 122	15 450	4 036	79 381	57 446	
II. Tulumaksumd—Impôt sur le revenu	7 222	10 812	12 089	1 944	304	4 465	7 540	11 324	2 708	5 455	8 562	72 425	57 845	
III. Maasomvalitsuse maksud—Impôts des administr. d'arrondissement	4 885	554	1 861	—	729	—	421	2	—	437	3 442	12 331	14 342	
IV. Eliklikud pensionid ja toetused—Pensions et subvent. de l'Etat	723	47	446	698	394	59	719	1 861	229	1 539	647	7 362	6 383	
V. Õpetajate palkade riigi osad—Subvent. d'Etat pour les sal. d'instit.	11 410	5 416	1 289	6 280	5 941	10 286	131	5 759	—	839	13 135	60 486	31 507	
VI. Mitmesugused edasiantavat summad—Passifs transitoires	22 808	8 518	18 077	8 816	1 350	6 081	11 662	10 011	4 686	15 415	10 111	117 535	99 659	
VII. Naturaalkohuste summid—Montants des obligations en nature	1 722	2 374	20 444	5 851	398	7 629	14 760	16 790	1 030	1 354	1 283	73 635	56 390	
1. Vallakassas	1 722	2 374	15 361	5 408	398	7 576	14 668	11 870	557	1 354	1 283	62 577	45 618	
2. Jooksvatel arvetel palkades	—	—	2 918	5	—	53	—	502	—	0	—	3 478	5 217	
3. Väärtpab. ja hoiusummid	—	—	2 165	438	—	—	92	4 412	473	—	—	7 580	5 555	
VIII. Erikapitaluid—Fonds spéciaux	64 207	19 647	54 759	45 904	48 859	45 767	103 065	141 291	35 337	72 493	5 227	636 616	507 178	
a) Vallakassas	18 020	4 949	7 560	12 478	26 137	24 562	22 833	14 436	8 115	11 415	3 705	148 911	106 025	
b) Väärtpab. ja hoiul pankd.	33 543	8 249	45 235	30 987	15 503	20 182	62 271	79 178	20 784	24 368	1 522	341 915	272 058	
c) Laenudes	12 644	6 449	1 984	2 501	7 124	1 028	17 961	47 679	11 735	36 710	—	145 790	129 095	
1. Tagavarakapital	12 343	13 294	35 363	25 700	34 818	24 285	28 232	11 903	6 615	10 270	5 010	207 833	155 894	
2. Eelarve	6 165	4 227	16 400	8 937	14 280	20 538	18 761	1 575	1 244	7 620	3 488	91 775	53 897	
3. Hoolekandekapital	6 178	7 366	29 449	16 475	13 456	3 175	8 961	10 028	4 969	2 410	1 522	103 989	73 500	
4. Koolikapital	—	—	—	—	—	—	522	510	300	402	240	12 059	28 488	
V. Eelarvetühimise summid—Fonds des obligations varanées	64 207	19 647	54 759	45 904	48 859	45 767	103 065	141 291	35 337	72 493	5 227	636 616	507 178	
a) Vallakassas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62 475	64 246	
b) Väärtpab. ja hoiul pankd.	566	152	1 411	522	364	552	26 663	25 890	2 138	4 167	—	—	—	
c) Laenudes	6 814	1 118	—	1 881	18	—	6 741	25 644	7 965	11 460	—	61 641	60 961	
3. Hoolekandekapital	1 216	562	6	74	11	512	5 640	512	56	808	5	9 490	14 129	
Vallakassas	16	462	0	20	11	276	134	150	52	83	5	1 208	1 111	
4. Koolikapital	—	100	—	—	—	—	—	—	—	345	—	445	3 143	
5. Muud erikapitalidid	17 825	4 500	13 132	12 827	3 811	15 784	31 808	67 641	10 454	24 862	109	202 763	148 976	
6. Eelarve	277	239	2 344	2 728	3 724	64	441	8 893	556	1 804	109	20 879	29 486	
7. Väärtpab. ja hoiul pankd.	15 308	731	9 788	10 109	87	15 219	20 657	41 408	7 898	12 731	—	133 986	88 681	
8. Laenudes	2 240	3 530	1 000	—	—	501	10 710	17 840	2 000	10 627	—	47 948	30 879	
9. Muud erikapitalidid	16 689	—	4 611	4 801	9 733	2 886	1 698	5 883	7 267	19 469	3	72 540	50 475	
Vallakassas	2 808	—	30	702	8 018	1 886	1 214	—	174	749	3	15 084	9 084	
Väärtpab. ja hoiul pankd.	10 291	—	4 581	3 827	1 691	1 000	484	1 488	5 725	4 682	—	33 769	35 787	
Laenudes	3 590	—	—	272	24	—	—	—	—	4 995	1 368	14 038	23 687	
X. Varunduse kapital (võlgadeta varandus)—Fonds des biens	1 393 804	826 434	1 093 260	777 485	374 834	1 240 100	1 227 840	2 075 948	382 516	1 291 705	109 899	1079 885	9 895 717	
X. Makstaolevad laenud—Emprunts à payer	254 467	90 802	375 081	198 463	119 198	180 539	95 866	322 253	43 480	171 812	21 714	1 853 680	1 336 855	
1. Erikkapitalidele	41 049	2 100	1 078	251	—	501	1 134	20 546	3 894	8 709	—	77 282	66 525	
a) Tagavarakapitalile	—	—	78	—	—	—	—	250	588	—	—	916	1 288	
b) Toituskapitalile	—	—	—	51	—	—	234	12 218	1 709	4 000	—	18 212	18 854	
c) Koolikapitalile	20 162	2 100	1 000	—	—	501	900	9 524	—	2 709	—	31 164	23 284	
d) Muud erikapitalile	20 887	—	—	200	—	—	—	4 554	1 329	—	—	26 970	23 099	
2. Riigikassale	187 081	54 643	243 236	178 664	117 612	123 085	41 589	174 692	23 587	130 089	21 639	1 305 817	961 817	
3. Pankadele ja teistele asutisetele ja isikutele asutis.	28 897	34 059	130 767	19 545	1 586	36 953	53 143	127 020	15 999	25 114	75	470 801	358 513	
XI. Makstajalood eelarvelised kulud—Dépenses à effectuer	194 981	84 956	153 841	125 468	46 093	164 406	112 146	316 352	47 561	283 823	97 969	1 627 596	1 409 688	
1. Aruandeasta	98 150	80 040	129 742	122 727	35 889	97 276	102 424	297 576	41 401	275 150	79 614	1 359 983	1 208 168	
2. Eelmiste aastate	96 881	4 916	24 099	2 741	10 210	67 130	9 722	18 776</td						

AVALIKUD RAAMATUKOGUD 1929/30 a.
BIBLIOTHÈQUES POPULAIRES en 1929/30.

Sisu: 1) Kogude arv, lk 39. 2) Raamatute arv, lk 39. 3) Kogude koostis, lk 40. 4) Raamatukogude kasutamine, lk 41.
 5) Tulud ja kulud, lk 42. 6) Andmed välisriigist, lk 43.

Andmed. Aruanded avalikkude raamatukogude tegevuse kohta, milliseid koostatakse neljandat aastat, muutuvad iga aastaga täielikumaiks. Kuid leidub veel kogusid, kelle aruandeis puudub osa olulisemaid andmeid või vigu, mis teevad aruande kasutamiskõlbmatuks. Eriti segavad on vead kassa aruandes: kirjutatakse aruandelehele mitte raamatukogu kassa aruanne, vaid raamatukogu üalpidaja organisatsiooni oma; summad, mis peaksid kuulumata kassa aruandes eraasutisilt ja -organisatsioonelt saadute hulka (toetused, liikmemaksud, summad üalpidajalt eraorganis. või -isikult jne.), paigutatakse muude tulude

alla. Need puudused on andmete kokkuvõiteis võimalust mõõdu kõrvaldatud.

1. Kogude arv. 1929/30 a. töötas 618 avalikku raamatukogu, linna 42 ehk 7% ja maal 576 ehk 93% (linnades harukogud arvestatud iseselvainaga; Tallinna V harukogu pole arvatud kaasa — oli avamisel). Ühe raamatukogu kohta tuli keskmiselt 1800 elanikku (elan. arv 1. I. 1930) (tab. 1).

Raamatute arv ja juurekavu kogudes — Nombre des livres et complètement des bibliothèques.

1.	Kogude arv ¹⁾ Nombre des bibliothèques	Raamatute arv Nombre des livres	Raamatuid keskmiselt—Moyenne des livres 31. III.				Raamatute juurekavu % arvust arvandeaasta algul Accroissement en comparaison avec le nombre au commencement de l'année en %		
			Ühe kogu kohta Par une bibliothèque		100 elan. kohta Par 100 habitants		1929/30	1928/29	1927/28 ²⁾
			31.III.1930	31.III.1930	1930	1929			
Linnad—Villes .	42	158 676	3 778	3 727	48	42	10,0	12,2	16,4
Tallinn	5	48 440 ³⁾	9 288 ³⁾	10 128	36 ³⁾	31	13,1	18,6	20,7
Haapsalu	2	1 689	844	693	38	32	21,9	2,4	2,1
Küressaare	3	3 116	1 039	850	74	74	22,2	31,5	31,5
Narva	3	21 211	7 070	6 922	79	77	2,2	1,3	3,1
Nõmme	1	3 196	3 196	2 762	25	20	15,7	28,1	29,1
Paide	2	3 023	1 511	1 016	89	59	7,7	5,9	7,2
Paldiski	1	1 041	1 041	905	92	78	15,0	22,5	11,1
Petseli	2	3 784	1 892	1 639	92	88	15,4	14,8	42,8
Pärnu	6	13 226	2 204	2 252	62	52	17,5	9,2	17,1
Pöltsamaa	1	1 749	1 749	1 809	57	54	8,7	1,2	2,8
Rakvere	2	4 921	2 460	2 309	38	36	7,0	7,2	12,5
Tapa	2	1 465	732	1 090	37	29	6,9	19,3	42,5
Tartu	5	39 591 ⁴⁾	7 918	8 953	69	55	7,7	13,5	17,3
Tõrva	1	1 706	1 706	1 427	72	57	7,0	4,2	17,5
Türi	1	1 425	1 425	1 181	44	37	18,7	21,6	100,0
Vaiga	2	3 090	1 545	1 396	23	18	10,6	18,4	26,6
Viljandi	1	4 489	4 489	4 415	36	31	1,7	2,5	3,9
Võru	2	3 514	1 757	1 621	60	57	8,4	14,8	18,2
Maad—Arrond.	576	334 415	581	533	40	36	12,5	16,8	22,2
Viru	49	39 266	801	718	34	31	12,4	15,1	19,7
Järva	47	27 228	579	517	49	45	10,7	18,5	16,9
Harju	85	47 844	563	527	50	43	14,3	21,3	28,3
Lääne	36	19 562	543	486	27	24	13,6	18,1	27,1
Saare	39	19 814	508	481	37	31	11,0	16,3	26,3
Pärnu	70	48 496	621	590	58	52	10,6	12,6	20,4
Viljandi	56	31 883	569	522	47	43	11,4	18,7	14,1
Tartu	89	49 891	561	510	40	35	14,7	17,0	28,1
Vaiga	25	11 057	442	432	37	33	11,1	15,1	22,0
Võru	61	32 706	536	479	42	37	11,7	16,2	21,2
Petseli	19	11 670	614	536	20	16	16,2	23,5	44,0
Kokku—Total .	618	493 091	798	737	44	38	11,7	15,2	20,2

2. Raamatute arv. Raamatuid oli 618 aruanud kogus (tab. 1) aruandeaasta lõpul — 31. III. 1930 a. 493 091, neist linnas 158 676 ehk 32% ja maal 334 415 ehk 68%. Peale selle oli Tallinna linna keskraa-

matukogu käsikogus 3 928 r., avamata V harukogus 372 r. ja arhiivis 5 042 r. Ühe kogu keskmise suurus 31. III. 1930 oli 798 r., linnas 3 778 r., maal 581 r. — kasvanud aasta jooksul 61 r. võrra, linnas 51 r. ja maal 48 r. võrra.

¹⁾ Linnades on harukogud arvestatud iseselvatenena. ²⁾ 15 kuud: 1. I. 1927 — 31. III. 1928. ³⁾ Pole arvestatud Tallinna linna keskraamatukogu juures asuv käsikogu 3 928 r., V harukogu (avamisel) 372 r. ja arhiiv 5 042 r.; koos käsi- ja V harukoguga Tallinnas 50 740 r., 1 kogu kohta 10 148 r. ja 100 elaniku kohta 39 r. ⁴⁾ Peale selle ühendab 10 054, mis järgnevaid tabelis raamatute arvu kaasas.

Raamatute arvu muutumine—Fluctuation du nombre de livres.

2.

	1929/30			1928/29		
	Muretsetud	Kõrvaldatud kasutamisele	Juurekasv	Acquis	En cours de l'usage	Acroissement
Üldse	53 420	2 028	51 392	60 380	2 408	57 972
Linnades 1)	14 720	396	14 324	16 501	1 147	15 354
Maades	38 700	1 632	37 068	43 879	1 261	42 618
Total	12,2	0,5	11,7	15,9	0,6	15,2
Villes	10,3	0,3	10,0	18,1	0,9	12,2
Arrondissements	13,1	0,6	12,5	17,3	0,5	16,8

100 elaniku²⁾ kohta tuli 31. III. 1930 a. 44 raamatut (1929 a. 38 r.), linnas 48 r. (1929 a. 42 r.) ja maal 40 r. (1929 a. 36 r.); arv kõikus linnades 23 (Valga) — 92 (Paldiski, Petseri) ja

maades 20 (Petseri) — 58 (Pärnu) piires. Aruandeaastal muretseti kogudesse 53 420 uut raamatut ehk 12,2% arvust aasta algul, linnas 14 720 r. ehk 10,3%, maal 38 700 r. ehk 13,1%. 1929/30 a. on muretsetud ca 7 tuh. uut raamatut vähem kui eelneval aastal (tab. 2). Tarvitamiselt kõrvaldati 1929/30 a. 2 028 r. ehk 0,5% arvust aasta algul, linnas 396 r. ehk 0,3%, maal 1 632 r. ehk 0,6%; ka kõrvaldatud raamatute arv oli eelnevast aastast väiksem. Aastane juurekasv oli kogudes 51 392 r. ehk 11,7% arvust aasta algul; eelneval aastal — 57 972 r. ehk 15,2%. Kõigil aastail oli kogude kasv kiri maal kui linnas — 1929/30 a. raamatute juurekasv maal 12,5%, linnas 10,0% arvust aasta algul. Linnades kõikus nimetatud juurekasvu % laiades plirides: 1,7 (Viljandi) — 22,3 (Kuressaare), maades oli võrdlemisi ühtlane: 10,6 (Pärnum.) — 16,2 (Petserim.)

Avalikkude raamatukogude suurus % 31. III. 1930 a. — Grandeur des bibliothèques en % le 31. III. 1930.

3.	Kogude arvu järgi—D'après le nombre des bibliothèques								Raamatute arvu järgi—D'apr. le nom. d. livres									
	Kuni 50 r. Jusqu'à 50 r.	51—200 r. 1 à 200 r.	201—500 r. 201 à 500 r.	501—1000 r. 501 à 1000 r.	1001—2500 r. 1001 à 2500 r.	2501—5000 r. 2501 à 5000 r.	5001—10000 r. 5001 à 10000 r.	10001—20000 r. 10001 à 20000 r.	20001 ja üle et plus IX	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX
Üldse—Total . . .	1,0	7,6	39,0	37,6	12,0	1,9	0,3	0,3	0,3	0,0	1,4	17,6	31,9	20,7	7,5	2,3	6,8	11,8
Linnad—Villes . . .	—	—	7,1	11,9	45,2	21,4	4,8	4,8	4,8	—	—	0,5	2,0	18,0	17,4	6,8	20,2	35,1
Maad—Arrondissements . . .	1,0	8,2	41,3	39,4	9,6	0,5	—	—	—	0,1	2,1	26,2	47,0	22,1	2,5	—	—	—

Tab. 3 on toodud kogude suurus kogude ja raamatute arvu järgi. Linnas olid sagedamad kogud 1 001—2 500 raamatuga (45,2%); kogusid kuni 200 r. linnades polnud. Maal tüüpilisemaks olid kogud 201—1 000 r. (80,3%); kogusid kuni 50 raamatuga 1,0%, kogusid üle 5 000 raamatuga ei leidunud. Linnas oli raamatuid kõige rohkem rühmas 1 001—20 000 raamatuga (20,2%), peaaegu samapalju ka rühmas 1 001—2 500 r. ja sellele järgnevas. Maal oli raamatukammaks rühm 501—1 000 r. (47,0%) ja selle kõrvalolevad.

3. Kogude koostis. Raamatud jaotame sisult Répartition des livres d'après le contenu et les langues. kolme liiki ja eristame nelja tähtsamat keelt (tab. 4). 31. III. oli avalikes raamatukogudes % raamatute koguarvust:

	1930 a.	1929 a.	1928 a.
ilukirjandust . . .	59,2	58,2	56,8
teaduslikku . . .	38,1	38,9	40,4
lastekirjandust . . .	2,7	2,9	2,8

Ilukirjanduse osatähtsus tõuseb aast-aastalt, teaduslikul kirjandusel kahaneb, laste-

kirjandusel kõigub olles aruandeaastal madalaim. Ilukirjanduse osatähtsus oli kõrgem maal (62,0%) kui linnas (58,4%); teadusliku — suurem linnas (41,0%) kui maal (36,8%), saati lastekirjanduse. Ilukirjanduse osatähtsus kasvab nii linnas kui maal. Teaduslikul ja lastekirjandusel kahaneb maal ning kõigub linnas. Uusi raamatuid muretseti % arvust aasta algul ilukirjandust 14,1%, laste- 10,7% ja teaduslikku- 9,3%. Kulused kõige enam laste raamatud — kõrvaldati 0,7%, ilukirjandus 0,6% ja teaduslik 0,3%. Juurekasvu oli ilukirjandusel 18,5%, laste- 10,0% ja teaduslikul 9,0% arvust aasta algul (tab. 5).

Raamatust oli 77,6% eestikeelseid, linnas 44,0%, maal 94,7%. Saksakeelseid raamatuid oli 6,6%, linnas 18,7%, maal 0,6%; rootsikeelseid üldse 0,6%, peamiselt maal (Lääne- 4,3%); venekeelseid 14,4%, linnas 34,4%, maal 4,3% (Petserimaal 49,2%); muukeelseid 1,2%. Aastate jooksul pole raamatute kõeles märgata erilisi muutusi. Raamatute arvu juurekasvust keele järgi % arvust aasta algul annab ülevaate tab. 5.

1) V. märkus tab. 1.

2) Rahvastikuarv linnades 1. I. 30, maades 1922 a. rahvalugemise arv.

Raamatute jaotus % üldarvust 31. III. 1930 a. — Répartition des livres en % au nombre total le 31. III. 1930.

4.

	Sisu järgi—D'après le contenu			Keele järgi—D'après les langues				
	Ilukirjand. Belle-lettres	Teaduslik kirjandus Littérature scientifique	Lastekirjandus Littérature d'enfants	Eesti Estoniens	Saksa Allemands	Rootsi Suédois	Vene Russes	Muud Autres
Linnad—Villes .	53,4	41,9	4,7	44,0	18,7	0,0	34,4	2,9
Tallinn	50,8	46,2	3,0	47,8	19,8	0,0	25,4	7,5
Haapsalu	61,7	38,3	—	84,0	16,0	—	—	—
Kuressaare	60,9	36,9	2,2	87,3	8,0	—	3,6	1,1
Narva	49,8	36,3	18,9	11,1	14,5	—	73,3	1,1
Nõmme	68,8	22,8	8,4	70,5	3,4	—	25,9	0,2
Pайде	77,9	21,8	0,3	22,8	74,8	—	2,4	—
Paldiski	65,2	33,8	1,0	79,3	—	—	20,7	—
Petseli	69,2	30,2	0,6	32,8	0,1	—	67,9	0,1
Pärnu	67,5	31,1	1,4	55,0	31,6	—	11,1	2,8
Põltsamaa	58,7	40,5	0,8	70,6	22,2	—	7,2	—
Rakvere	75,8	24,2	—	46,2	40,2	—	13,4	0,2
Tapa	73,0	27,0	—	99,9	0,1	—	—	—
Tartu	41,3	53,2	5,5	36,2	15,2	0,0	47,1	1,5
Tõrva	44,9	47,8	7,8	100,0	—	—	—	—
Türi	72,1	26,9	1,0	88,4	3,8	—	7,8	—
Valga	61,5	36,8	1,7	78,2	21,2	—	0,4	0,2
Viljandi	61,2	30,5	2,3	80,5	11,7	—	5,3	2,5
Võru	63,5	31,5	5,0	45,4	29,3	—	24,3	1,0
Maad—Arrond.	62,0	36,3	1,7	94,7	0,3	0,4	4,3	0,3
Viru	62,9	33,3	1,8	89,5	0,1	0,1	8,6	1,7
Järva	62,1	35,3	2,6	99,7	0,1	—	0,2	0,0
Harju	62,3	36,4	1,3	96,9	0,1	1,2	1,7	0,1
Lääne	57,5	40,6	1,9	95,2	0,3	4,3	0,2	0,0
Saare	59,0	33,1	2,9	99,7	0,0	—	0,3	0,0
Pärnu	62,7	36,1	1,2	99,0	0,4	—	0,6	0,0
Viljandi	62,7	36,2	1,1	99,3	0,3	—	0,4	0,0
Tartu	64,9	34,3	0,8	92,2	0,2	—	7,6	0,0
Valga	62,8	35,6	1,6	99,2	0,3	—	0,4	0,1
Võru	57,9	40,8	1,5	98,5	1,2	—	0,3	0,0
Petseli	64,9	29,2	5,9	49,8	0,1	—	49,2	0,9
Kekku—Total .	59,2	38,1	2,7	77,6	6,5	0,3	14,4	1,2

Kogude koostise muutumine % arvust aasta algul 1929/30 a.
Changement de contenu des bibliothèques en % au nombre des
livres au commencement de l'année en 1929/30.

5.

	Muresestut Aegust	Kõrvvaldatud Eclus de Tüsga	Selts aasta lõpu Situation à la fin de l'année	Juurikav Accroissement
	Sisu järgi D'après le contenu			
Ilukirjandus—Belles-lettres	14,1	0,5	112,8	13,5
Teaduslik. kirj.—Ouvrages scientifiques .	9,3	0,3	110,2	9,0
Lastekirjand.—Livres pour la jeunesse	10,7	0,7	110,0	10,0
	Keele järgi D'après les langues			
Eesti—Estoniens	15,8	0,5	112,7	12,7
Saksa—Allemands	8,7	0,2	108,5	8,5
Rootsi—Suédois	10,8	—	110,8	10,8
Vene—Russes	5,7	0,2	105,4	5,4
Muu—Autres	22,1	0,0	122,0	22,1

4. Raamatukogude kasutamine. Raamatukogude kasutaja — lugeja — on arvestatud laenajad kõju (tab. 6). Lugejate arvu on teatanud 595 raamatukogu. Lugejaid oli neis kogudes 1929/30 a. 78 248, mis rahvastikust ca 7%. Lugejaist kuulus linna 30,7% ja maale 69,3%. Keskmiselt 1 kogu kohta tuli 181 lugejat, linnas 669, maal 97. Linnas oli lugejate arv 1 kogu kohta lagenud, maal jäanud samaks. 1 lugeja kohta oli kogudes keskmiselt 6 raamatut, ühtlasi nii linnas kui maal.

Lugemiseks võetud raamatute arvu teatas 604 kogu (tab. 6). Neist raama-

tukogudest võeti 1929/30 a. lugemiseks 1 283 315 raamatut, linnas 746 058 r. ehk 53,0%, maal 637 257 ehk 46,1%.

Sisu järgi loeti % loetud raamatute üldarvust:

	1929/30 a.	1928/29 a.	1927/28 a.
ilukirjandust	79,5	78,7	76,1
teaduslikku	18,3	19,1	21,4
lastekirjandust	2,3	2,2	2,5

Arvud näitavad tõusu ilukirjanduse lugemises võrreldes teaduslikuga. Linnas on ilukirjanduse osatähtsus loetud raamatute hulgas madalam kui maal (74,7 : 85,2) ja selle aast-aastane kasv aeglasem; teaduslikul osatähtsus suurem linnas.

Loetud raamatuid oli eestikeelseid 80,2%, milline % tõuseb vähe iga aastaga (1928/29 a. 79,7%, 1927/28 a. 76,1%). Linnas oli loetud raamatuid eestikeelseid 65,8%, maal — 96,0%. Niemetatud % kõigub linnades 43,0 (Narva) — 100,0 ja maades 43,5 (Petseri) — 99,0 (tab. 6).

Raamatukogude kasutamist iseloomustav lugemise intensiivsus koeffitsient (tab. 7) võrdus 1929/30 a. 51,0, 1928/29 a. 49,8. Linnas näitab lugemise intensiivsus väikest tõusu: 1929/30 a. oli intensiivsus koeffitsient 157,8, 1928/29 a. — 140,4. Tõus esineb ainult osas linnadest, üle poolt neist on intensiivsus koeffitsient, võrreldes eelneva aastaga, lan-

Lugelate ja loetud raamatute arv 1929/30 a. — Nombre des lecteurs et des livres prêtés en 1929/30.

6.	Lug. arvu teatandud kogend—N. des bibliog. ayant fourni des données	Lug. keskmiseit 1 kogu kohta N. moyen des lecteurs par une bibliothèque	Raamat. kogudes keskm. 1 lugeja kohta N. moyen des livres par un lecteur	Loetud kirjandust—Livres prêtés				Sellest—Dont %	Loetud eestikeelset kirjandust % Livres estoniens prêtés		
				Loetud kirjandust—Livres prêtés		Kogude arv Number des bibliothèques	Sellest—Dont %				
				Uus Belles-lettres	Teadusliku Ouvrages scientifiques						
		Lug. arvu 1929/30	1928/29	1929/30	1928/29				Laste Livres pour jeunesse		
Linnad—Villes ¹⁾	36	24 070	669	718	6	39	746 058	74,7	23,3	2,0	
Tallinn	5	10 302	2 060	2 172	4	5	352 775	73,5	25,3	1,2	
Haapsalu	1	74	74	35	20	2	1 587	95,2	4,8	100,0	
Kuressaare	3	505	188	113	6	3	3 647	90,3	7,9	1,8	
Narva	3	1 555	512	315	14	3	41 606	84,4	9,0	6,6	
Nõmme	1	655	655	479	5	6	15 193	82,0	9,7	43,0	
Paide	1	30	5	1	3 132	87,7	12,0	8,3	
Paldiski	1	318	318	231	3	1	3 567	89,5	10,5	...	
Petserti	2	577	288	290	7	2	13 694	93,2	6,6	100,0	
Pärnu	5	1 054	211	210	10	10	42 793	77,2	22,2	0,6	
Põltsamaa	1	149	149	199	12	1	3 646	96,7	3,3	72,7	
Rakvere	2	512	256	475	10	2	20 901	89,4	10,6	82,8	
Tapa	2	277	138	125	5	2	5 555	88,7	13,2	0,1	
Tartu	3	5 736	1 912	3 121	5	3	182 565	67,1	29,9	100,0	
Tõrva	1	277	277	324	6	1	8 344	70,2	24,9	4,9	
Türi	1	514	514	396	3	1	5 496	89,1	10,5	100,0	
Valga	2	620	310	264	5	2	17 119	78,8	20,8	0,4	
Viljandi	1	626	626	702	7	1	16 647	86,3	12,2	1,5	
Võru	2	839	169	178	10	2	7 792	76,4	23,2	0,4	
Maad—Arrond.	559	54 178	97	96	6	565	637 257	85,2	12,5	2,3	
Viru	48	5 465	114	157	7	48	87 556	85,1	12,6	95,6	
Järva	46	3 067	67	63	9	47	47 307	84,7	11,2	4,1	
Harju	85	8 923	105	89	5	85	101 482	86,8	11,3	99,9	
Lääne	35	4 042	115	99	5	35	39 053	87,4	9,8	2,8	
Saare	36	3 928	109	103	5	36	43 557	80,0	15,8	42,9	
Pärnu	68	5 659	86	83	7	69	77 379	87,9	11,2	99,9	
Viljandi	55	3 923	71	72	3	55	52 534	89,6	9,6	0,8	
Tartu	84	8 134	97	83	6	86	83 809	86,0	13,2	0,8	
Valga	24	2 013	84	88	5	24	20 807	85,7	13,2	1,1	
Võru	60	5 687	95	95	6	61	59 720	79,8	18,1	2,6	
Petserti	18	3 137	174	220	4	19	24 053	78,8	11,9	9,3	
Kokku—Total	595	78 248	131	134	6	604	1 383 315	79,5	18,3	80,2	

Raamatukogude kasutamise intensiivsus.
Intensité de l'utilisation des bibliothèques.

7.	Koeffisiendid—Coefficients				
	1929/30		1928/29		1927/28*)
	1	2	1×2	1	1
Linnad—Villes	5,1	30,9	157,6	140,4	122,8
Tallinn	7,6	34,2	259,9	236,4	261,8
Haapsalu	0,9	10,3	17,4	9,9	3,2
Kuressaare	1,2	7,2	8,6	7,9	19,2
Narva	2,0	27,1	54,2	105,4	79,0
Nõmme	4,8	23,2	111,4	111,8	48,5
Paide	1,0	12,8	...
Paldiski	3,4	11,2	38,1	15,4	23,2
Petserti	3,6	23,7	85,3	113,9	95,6
Pärnu	4,2	40,8	170,9	174,7	150,5
Põltsamaa	2,1	24,5	51,4	89,4	67,6
Rakvere	4,2	40,8	171,4	103,0	184,7
Tapa	3,8	20,1	76,4	78,0	156,5
Tartu	5,9	31,8	187,6	140,1	70,7
Tõrva	4,9	30,1	147,5	152,8	110,7
Türi	3,9	10,7	41,7	62,6	36,0
Valga	5,5	27,6	151,8	178,6	14,9
Viljandi	3,7	26,8	98,4	97,1	105,2
Võru	2,2	23,0	50,6	46,4	31,7
Maad—Arrondiss.	1,9	11,7	22,2	22,8	23,3
Viru	2,3	16,0	34,3	25,3	29,5
Järva	1,7	15,3	26,0	30,8	20,1
Harju	2,1	11,4	29,9	24,8	24,2
Lääne	2,1	9,7	20,4	19,1	19,7
Saare	2,8	11,1	25,5	26,9	29,7
Pärnu	1,8	13,1	23,6	28,0	31,2
Viljandi	1,7	13,4	22,8	28,9	18,8
Tartu	1,7	10,2	17,3	20,0	18,7
Valga	2,0	10,3	20,6	43,8	22,5
Võru	1,8	10,4	18,7	18,2	20,7
Petserti	2,1	7,4	15,5	14,4	16,4
Kokku—Total	2,9	17,6	51,0	49,8	47,0

genud. Maal on intensiivsus peaaegu ühtlane mõlemal aastal (1929/30 a. koeff. 22,2). Elavamaks on läinud kogude kasutamine, võrreltes eelneva aastaga, ainult neljas maas. Linnas oli aval. raamatukogude kasutamine 7 korda intensiivsem kui maal. Lugemise intensiivsus linnades kõigub laiades piirides: 8,6 (Kuressaare) — 259,9 (Tallinn), maades on ühtlasem: 15,6 (Petserti m.) — 36,8 (Viru m.). Raamatute loetavuse koeffitsient (loetud raamatuid 1 lugeja kohta) oli 17,6, linnas 30,9, maal 11,7. Linnas langeb 1 lugeja kohta üha suurem arv loetud raamatuid, mis tõstabki lugemise intensiivsust. Raamatute liikuvuse koeffitsient (loetud raamatuid ühe raamatukogus) oli 2,2, linnas 5,1, maal 1,8, viimane koeffitsient on peaaegu võrdne eelneva aastasega.

5. **Tuivid ja kulud.** Kassa aruanne on 613 avatud raamatuid ja 1 383 315 kr. likult raamatukogult (tab. 8). 1929/30 a. oli nende kogude bilanss 306 200 kr, linnas 172 160 kr, maal 134 040 kr. Raamatukogude kulud ulatusid üldse 256 994 kr, linnas 143 871 kr, maal 113 123 kr. Uute raama-

*) Linnades on harkogud arvestatud iseselvinatena.

**) Saadud 15 kuule vastavaist arvudest korrigatud 0,8. ¹⁾ Du mouvement (nombre de livres prêtés par un livre). ²⁾ De la lisibilité (nombre de livres prêtés par un lecteur).

Raamatukogude kulud ja tulud % kulude üldsummast 1929/30 a.
Dépenses et recettes des bibliothèques en % des dépenses totales en 1929/30.

8.

	Kogude arv Nombre des bibliothèques	Kulude üldsumma kr ¹⁾ Dépenses totales en kr	Raamat. ostmiseks Actions de livres	Ajalehtede ja ajakirjade ostmiseks Actions d'ateliers de journaux	Köitmiskulud Recherche de livres	Selgest % — Dont %			Tulu % kuludest Recettes en % des dépenses totales			
						Palgad Salaires du personnel	Tägismiskulud Fagatised reverses	Muid ¹⁾ Autres	Riigilt De l'Etat	Omavalitsuselt Administrations locales	Tagatisist Centraux et locaux	
Linnad—Villes	42	143 871	20,6	4,5	8,4	30,7	21,2	14,6	7,4	57,8	23,7	14,2
Tallinn	51	62 196	19,3	3,5	9,3	36,7	17,5	13,9	7,7	66,3	20,1	8,5
Haapsalu	2	891	73,4	—	3,7	12,3	9,7	0,9	61,2	29,2	13,7	18,9
Kuressaare	3	1 628	29,2	10,8	12,1	8,3	23,0	16,6	27,6	32,6	23,2	18,2
Narva	1	4 080	27,4	5,1	11,8	35,9	12,6	7,2	10,3	23,0	14,6	59,5
Nõmme	1	2 048	34,7	—	19,5	29,2	14,4	2,2	9,8	76,9	18,1	—
Paide	2	1 115	58,2	—	10,6	7,2	8,1	15,9	40,4	49,3	28,0	38,8
Paldiski	1	477	61,2	—	26,5	—	—	12,3	35,6	64,4	—	1,3
Petsari	2	1 448	52,3	—	13,6	9,7	1,3	23,1	20,7	45,9	1,0	32,0
Pärnu	6	10 403	29,8	5,2	9,2	28,8	11,5	15,5	5,8	45,7	13,9	37,8
Põltsamaa	1	565	30,2	—	14,1	32,9	—	22,8	35,4	35,4	—	30,3
Rakvere	2	2 379	40,1	—	14,8	28,8	—	16,3	12,6	42,4	—	43,8
Tapa	1	441	64,2	2,1	17,3	12,5	1,8	2,1	—	55,3	1,8	36,1
Tartu	5	45 147	13,2	5,9	6,0	26,8	36,1	12,0	2,5	54,4	39,1	7,4
Torva	1	430	69,8	—	27,9	2,3	—	34,9	34,9	2,6	16,0	—
Türi	1	1 298	44,5	0,9	11,5	15,0	—	28,1	15,4	56,1	—	28,5
Valga	2	3 207	22,8	11,9	5,0	27,4	12,2	20,7	7,8	71,9	10,9	8,2
Viljandi	1	3 650	8,2	3,1	2,4	31,2	4,3	50,8	5,5	38,4	6,1	48,1
Võru	2	2 468	24,7	11,2	6,0	21,8	4,6	31,7	10,1	75,0	5,7	11,0
Maad—Arrondissem.	574	113 123	58,0	2,3	10,5	11,1	0,8	17,3	34,5	38,0	1,1	30,1
Viru	47	14 943	52,7	4,0	10,7	15,2	3,1	14,3	30,2	41,8	3,1	24,0
Järva	47	8 477	57,4	1,2	7,5	8,9	0,1	24,9	20,7	27,6	1,5	45,6
Harju	85	16 062	68,2	1,9	13,5	10,1	0,5	10,8	40,3	42,6	1,1	20,6
Lääne	36	5 829	68,5	1,9	9,4	12,2	0,3	7,7	41,0	48,3	0,3	19,3
Saare	88	5 659	62,7	2,9	13,6	8,5	—	12,3	39,2	42,2	—	19,8
Pärnu	69	15 228	45,1	2,2	12,3	12,9	0,6	26,9	30,9	31,2	0,3	41,3
Viljandi	56	9 988	58,0	2,3	9,2	14,7	0,2	15,6	34,9	38,0	0,8	34,4
Tartu	88	18 761	66,1	2,7	9,4	9,1	1,3	11,4	37,1	37,4	1,5	24,8
Valga	25	3 505	46,4	0,4	8,1	5,7	—	39,4	26,5	30,7	0,3	60,9
Võru	61	11 489	56,5	1,8	9,0	8,5	0,1	24,1	33,7	34,9	0,2	35,9
Petsari	19	3 185	61,1	1,5	9,5	13,6	—	14,3	58,3	54,8	—	12,0
Kokku—Total	613	256 994	37,1	3,5	9,3	22,1	12,2	15,8	19,3	49,1	13,7	21,2

tute muretsemiseks kulus üldse 95 224 kr ehk 37,1% kulude üldsummast, linnas 29 654 kr ehk 20,6%, maal 65 570 kr ehk 58,0%; ajalehtede ja ajakirjade muretsemiseks tarvitati 9 029 kr ehk 3,5%, linnas 6 413 kr ehk 4,5%, maal 2 616 kr ehk 2,8%; köitmiskulusid oli 23 979 kr ehk 9,9%; palkadeks maksti 56 831 kr ehk 22,1%, linnas 44 224 kr ehk 30,7%, maal 12 607 kr ehk 11,1%; inventari muretseti 7 160 kr värtuses, maal 5 542 kr, linnas 1 618 kr; üüriks, kütteks ja valgustuseks kulus 14 015 kr, linnas 11 714 kr, maal 2 301 kr. Tagatisi (mis ei kuulu raamatukogude otsekoheste kulude hulka) maksti lugejaile tagasi 31 362 kr, linnas 30 457 kr, maal 905 kr. Tulu saadi 1929/30 a. vaadel-davas 618 kogus riigilt toetusena 49 616 kr ehk 19,3% kuludest; omavalitsused andsid 126 238 kr ehk 49,1%, linnas 83 213 kr ehk 57,8%, maal 43 025 kr ehk 38,0%. Tagatisina on saadud lugejailt 35 309 kr ehk 13,7%, linnas 34 077 kr, maal 1 232 kr. Eraasutisilt ja -isikult said avalikud raamatukogud 21 666 kr, lugemismaksudena 7 828 kr, trahvidena 4 891 kr, tagasitoomata ja rikutud raamatute eest 1 476 kr ja muid tulu-

sid oli 19 156 kr. Uhe lugeja kohta oli 1929/30 a. raamatukogudel kulu üldse 3,2 kr, linnas 5,8 kr, maal 2,8 kr. Raamatute ostmiskuludest langes ühele lugejale 1,18 kr, linnas 1,15 kr, maal 1,10 kr, ajalehtede ja -kirjade muretsemiseks 12 snt ja köitmiseks 30 snt; seega üldse kirjanduse muretsemiseks ja lugemiskõlvuliseks korraldamiseks 3,20 kr ühe lugeja kohta, linnas 5,77 kr, maal 2,06 kr. Palgakulu 1 lugeja kohta teeb 71 snt, linnas 1,71 kr, maal 23 snt. Võrreldes eelneva aastaga on palgakulu 1 lugeja kohta tõusnud (65 snt 1928/29 a.) nii linnas (1,55 kr) kui maal (20 snt).

6. Andmed välis- **Taanis³⁾** (rahvastikuarv rülistest. **Données de l'étranger.** ca 3 540 000) oli riigilt toetust saavaid avalikke ehk rahvaraamatukogusid 1929/30 a. 850, neist linnas 81, maal 769. Neis kogudes oli kirjandust 2 009 011 köidet, linnas 1 039 547 ja maal 969 464 köidet. Aasta jooksul võeti lugemiseks 7 997 086 köidet, linnas 5 021 104 ja maal 2 915 982 köidet. Nimetuist Kopenhaagenis töötas 1 kogu, kus 269 220 köidet, loeti aastas 1 818 263 köidet. Tu-

¹⁾ Saldo pole selle hulgas. ²⁾ Saksa kultuuravalitsuse toetus muude all.

³⁾ Annuaire statistique 1931 (Taan).

lusid oli rahvaraamatukogudel toetusena riigilt 928,7 tuh. *Tkr.*, omavalitsusilt 1 508,1 tuh. *Tkr.* ja muid kohalikke toetusi 318,1 tuh. *Tkr.*

Läris¹⁾ (rahvastikuarv ca 1900 000) oli 1. I. 1930 a. rahvaraamatukogusid 819, era-

raamatukogusid 63, kokku 882 kogu, linnas 284, maal 598, 882 kogus oli kirjandust 1 553 171 köidet. Lugejaid oli 153 251. Loeti 1930 a. jooksul 3 388 255 köidet.

¹⁾ *Annuaire statistique de la Lettonie 1930.*

Avalikkude raamatukogude kohta varem Keskbüroo väljaandeis ilmunud artiklid:

Avalikud raamatukogud 1928/29 a., A. Tuisk, Eesti Statistika nr. 107 (10), 1930 a., lk. 551—557.
Avalikud raamatukogud 1926 ja 1927/28 a., A. Tuisk, Eesti Statistika nr. 91, 1929 a., lk. 358—367.

V. Kuusberg.

SALAKAUBANDUS 1922—30 a. — CONTREBANDE de 1922—30.

Sisar; Andmestik; lk. 44. Salakaubaveo möiste, süüteod ja karistused; lk. 44. 1) Salakaubatoimetused tabamispõirkondade järgi; lk. 44. 2) Salakaubatoimetused tolliametite ringkondade järgi; lk. 46. 3) Tollinöukogu poolt määratud rahatrahvid salakauba tabamistel; lk. 47. 4) Löpetatud süüteosajad salakaubaveos 1928/29—1930/31 a.; lk. 48.

Andmestik. Meil kasutada olev salakaubanduse andmestik on kogutud Keskbüroo soovil Tallinna peatolliamet ja Narva ning Valga maksuameti (end. tolliametite) poolt, nende togevusepiirkondades ettetulnud salakaubatoimetuste põhjal. Alates 1922 a. on andmed kõigi kolme tolliametit kohta, kuna Narva kohta on andmed 1920 a. ja Valga kohta 1921 a. peale. Salakauba andmete kogumiseks oli kavatust haarrata võimalikult laiemalt sellesse puntuvaid küsismisi. Nii oli küsismustikus: salakauba tabamiste ja konfiskeerimiste arv, tollinöukogu poolt määratud trahvisumma, sellest tegelikult makstud summa, summa mille pealt asekaristus kantud ja konfiskeeritud salakauba väärthus. Nimetatud andmed aga sisaldasid mõningaid puudusi. Nad ei olnud aasta kestel omavahel võrreldavad. Tegelikult makstud trahvisumma ei vastanud sama aasta salakauba toimetuse arvule ja määratud trahvisummale. Ühel aastal tabatud ja konfiskeeritud salakaup võis tulla kohu poolt otsustamisele alles aastaid hiljem; samuti võis kohus tollinöukogu poolt määratud trahvisummat vähendada või sella hoopis tühistada. Asekaristus oleneb kohduskesest ja on samuti aastasse edasikanduv. Konfiskeeritud kauba väärthus on sageli hinnalud mittevastavalt turuhinnale, sest kaup kuulub müügile enampakkumise teel. See ei võimalda õiget ülevaade konfiskeeritud kauba tegelikust väärthusest. Neil põhjusil tulib viimaseist andmest loobuda ja piirduda salakauba tabamistega, konfiskeerimistega ja tollinöukogu poolt määratud trahvidega. Viimase kohta peab nimetama, et need trahvimäärad on sageli muutlikud ja ebapüsivad, kuna tollinöukogu otsus ei ole lõplik. Seda iseloomustab 1927 a. jaanuaris tabatud plirituslaeva „Tormi“ juht, kus tollinöukogu määras ligi 9 milj. kr trahvi, konfiskeerimine aga tühisti ja asi löpetati.

Möödunud aastal koguti Tallinna peatolliameti ettpanekul andmeid salakaubaveos löpetatud süüteosajade kohta. Et need andmed lõplikud, on nad võrreldavad ja omavad seetõttu suurema väärtsuse. Salakaubaveos löpetatud süüteosajadest on andmed koostatud kolme viimase eelarveaasta kohta. (tab. 3). Siin kujul on ka edaspidi kävatsetud salakauba andmeid koguda ja võimalus korral veel uutega täiendada.

Üldiselt peab nimetama salakaubaveo avastamise kohta, et see on sõltuv juhusest. Salakaubaveedu ei ole regulaarselt arenev nähtus, nagu seda võib panne tühelte teiste majanduselu avalduse jaures. Tabamiste sagedus on väga kõikuv. Teataval mõõdal on siin mõõduandev salakaubaveo vastu võilemisse alal tegelova personaali aktiivsus ja arv. Mida suurem see — seda suuremad ka tagajürgede arvud. Tähtis on siin ka salakaubaveo korraldava, illegaalse organisatsiooni aktiivsus ja oskus, mis vähendab selle vastu võilemisse tulemusi. Salakaubaveo statistilise andmestiku puudus seisab selles, et

saame leada ainult avastamisi — mille tegelikku ulatust. Pundub ülevaade salakaubaveos avastatud juhtude osatühsuse kohta, nii nagu see on võimalik teiste majandus- ja sotsiaal-elu avalduse jaures.

Salakaubaveo möiste, süüteod ja karistused. Dérmination de la contrebande et punitions.

Salakaubaveosse puituraid määru-si käsitab tolliseadustiku VII ja-gu, pealk. all: „Kaupade ja as-jado salajane ülepüri vedamine“. Tähtsamad osad ses määrustikus on: A. Üldised määrused; B. Karistused salakaubaveo eest; C. Salakauba süüasjade ajamise kord; D. Konfiskeeritud kaupade mitümme ja salakau-baasjus sissetulnud summade jaotamine. Salakaubaveoks loetakse ts. § 410 alusel: „1) Salajane, s. o. ilme tolliasutistele ehk neid asendavaile võimudele ette panemata, üle piiri Eestiisse välismaa kaupade, asjade ja väärtsuse toomine, mis tollile alluvad eik siisveeoks on keelatud; niisugune Eesti kaupade ja asjade salajane välismaalt sissetoomine, mis olid välismaale veelud erilisi tingimusi, niimelt: tolli tagasi-namiseksaga nende valmistamiseks tarvitatud ainetest eest, aktiisi mahajätmisega jne. 2) Salajane, samas mõttes, kaupade, asjade ja väärtsuse Eestist välismaale viimine ehk niisuguse viimise kats, kui need kaubad, asjad ja väärtsused väljaveo-toolle alluvad eik on väljaevoos keelatud“ Järgmine § 420 käsitab kaupade, asjade ja väärtsuse vedu, mis loetakse salakaubaveoga ühtaoliseks. Karistustel tehakse vahet puhtvormiliistest tollinäärustest üleasumises ja salakaubaveo asjades. Esimesed alluvad tolliasutistele ja kõrgemalte instantsidele ad-ministratiivkorras otsustamisoks. Salakaubaasjad otsustatakse kriminaalkohtu korras, avastamise viisi ja koha peale vaatamata, kui situlased tollinöukogu otsuse alla ei paondu. Kvalifitseeritud salakaubaasjad (niisugused, mille tagajürjeks on istiklik karistus), antakse aga igal juhul kohtule üle. Üldiselt on karistused salakaubaveo eest kolmosugused: 1) lihit-sad — kauba konfiskeerimine, rahatrahv (ts. § 422 pp. 1—3, § 426); 2) I liigi kvalifitseeritud karistus — kauba konfiskeerimine, rahatrahv, kinnipidamine türmis 2—8 kund (ts. § 422 p. 4, § 480); II liigi kvalifitseeritud karistus — kauba konfiskeerimine, rahatrahv, isiklik karistus muhiluseseadusis järgi (ts. § 422 p. 4, § 481).

1. Salakaubatoimetused tabamispõirkondade järgi. Contrebande décelée d'après les frontières.

Tähtsamaks vahetegemi-seks salakauba tabamistel on võetud piirkonnad, kus salakaubaavastamine sün-nib. Sealjuures on pii-ride eristus umbkaudne. Merepiiri all on vöe-

tud merepind ja rannaäärsed külad ning asulad. Läti ja Vene piiride juures on arvestatud samuti piirile lähedaid asulaid. Kauge mal neist asuv piirkond on võetud sisemaana.

Intensiivseimaks salakaubatamamise piirkonnaks osutub s i s e m a a, ületades kõigil aastail mujal ettetulevaid salakaubatoimetuste arve. 1930/31 a. on tabamisi 852 ja konfiskeerimisi — 553. See on aastate kestel ka suurim. Üldiselt on viimaseil aastail salakauba tabamiste ja konfiskeerimiste arvud tunduvalt suurenenedud. Konfiskeerimiste % on aastate

keskmiselt 58%, 1930/31 a. — 65%. Piirituse osatahtsus üldisest tabamisest on 55% ümber, konfiskeerimisest — 46%. Muu salakauba toimetuste arv näitab 1930/31 a. enam kui kahekordset suurenemist, vörreldes 1929/30 a. Tabamiste arv on 1930/31 a. 383 (1929/30 a. — 180), konfiskeerimiste arv — 291 (187). Konfiskeerimise % on keskm. 68, piirituse juures — 50%.

Järgnev salakauba avastamise sageduselt on m e r e p i i r. Siin on huvitav panna tähele algaastail — 1922—26 a. intensiivset ja korrapärasalakauba tabamiste arvu juurekasvu.

Salakaubandus tabamispürikondade järgi. — Contrebande décélée d'après les frontières.

1.	Piiritus—Alcool			Muu salakaup Autre contrebande			Kokku—Ensemble		
	Salakauba		Tollinõukogu poolt määratud trahv kr	Cas		Amende infligée par le conseil de douane *) kr	Salakauba		Tollinõukogu poolt määratud trahv kr
	Tabamiste arv	Konfiskeerimiste arv		De décélé- ment	De confis- cation		Tabamiste arv	Konfiskeerimiste arv	
Vene piiril—Frontière russe									
1930/31	—	—	—	1	1	39	1	1	39
1929/30	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1928/29	—	—	—	3	1	—	3	1	—
1927/28	—	—	—	2	2	—	2	2	—
1927 (1. I.—31. III)	—	—	—	3	—	—	3	—	—
1926	—	—	—	6	5	75	7	6	79
1925	1	1	4	6	5	277	15	9	290
1924	4	4	13	11	5	—	18	12	35
1923	1	1	9	17	11	26	49	39	550
1922	6	4	12	43	35	538	—	—	—
Läti piiril—Frontière lettone									
1930/31	—	—	—	70	58	4 335	70	58	4 335
1929/30	—	—	—	28	75	14 636	78	75	14 636
1928/29	—	—	—	20	56	15 104	70	56	15 104
1927/28	—	—	—	73	60	12 414	73	60	12 414
1927 (1. I.—31. III)	—	—	—	8	6	566	8	6	566
1926	2	2	—	21	20	8 017	23	22	8 017
1925	—	—	—	32	28	5 291	32	28	5 291
1924	—	—	—	20	16	16 955	20	16	16 955
1923	—	—	39	12	4	2	12	4	2
1922	2	2	39	7	6	195	9	8	284
Sisemaal—À l'intérieur									
1930/31	469	262	136 715	383	291	1 680 117	852	553	1 816 832
1929/30	409	259	168 544	180	187	1 295 812	559	396	1 461 356
1928/29	255	156	448 760	171	145	40 906	426	301	459 666
1927/28	242	107	282 939	235	176	378 262	477	283	661 201
1927 (1. I.—31. III)	39	29	41 597	45	41	16 249	84	70	67 846
1926	230	36	...	319	128	...	549	164	...
1925	417	181	37 851	227	122	30 025	644	303	67 876
1924	208	80	105 007	103	50	12 467	811	180	117 474
1923	64	38	36 066	63	41	25 931	127	79	61 997
1922	26	22	86 025	134	98	52 218	160	120	137 238
Merepiiril Frontière maritime									
1930/31	337	292	241 600	169	183	17 675	506	430	259 275
1929/30	57	50	75 729	31	25	8 254	88	75	83 983
1928/29	48	46	323 477	19	18	11 874	67	64	335 351
1927/28	37	27	48 977	11	6	12 878	48	33	61 855
1927 (1. I.—31. III)	6	6	8 723 944	5	2	106	11	8	8 724 050
1926	81	21	...	50	10	...	131	31	...
1925	180	165	20 612	83	47	8 217	263	152	28 829
1924	145	75	172 245	98	75	19 302	243	150	191 547
1923	70	54	47 566	127	112	49 873	197	166	97 739
1922	56	44	14 019	128	103	5 369	184	147	19 388
Kokku Eestis—Total									
1930/31	806	554	378 315	623	488	1 702 166	1429	1042	2 080 481
1929/30	466	309	241 273	289	287	1 318 702	755	546	1 559 975
1928/29	303	202	772 237	260	219	67 884	583	421	840 121
1927/28	279	134	381 916	322	243	403 554	601	377	735 470
1927 (1. I.—31. III)	45	35	8 768 541	60	51	16 921	105	86	8 732 462
1926	313	59	...	393	158	...	706	217	...
1925	598	287	58 467	348	200	48 808	946	487	102 075
1924	357	159	277 265	232	146	49 001	589	305	326 266
1923	135	93	88 941	219	168	76 832	354	261	159 773
1922	90	72	99 095	312	242	58 315	402	314	157 410

*) Pouvant être discutée en appel devant les tribunaux.

Vahepeal tugevalt langedes, algab uuesti aeglane suurenemine, püsides mõnekümne juhu ulatusel. 1930/31 a. on äikiline tõus, nii tabamiste kui konfiskeerimiste arvus. 1930/31 a. oli tabamisi 506 ja konfiskeerimisi 430, 1929/30 aastal — ainult 88 ja 75. Suurenemine ühe aasta jooksul ligi 6-e kordne. Suurenemine avaldub nii piirituse kui muu salakauba tabamise ja konfiskeerimise juures, piirituse juures veidi suurem kui muul salakaubal. Merepiir osutub suhteliselt suurimaks piiritusetabamise kohaks. Iga 100 tabamise kohta tuleb keskmiselt 58 piiritusega tabamist ja 100 konfisk. kohta 57 piirituse konfiskeerimist. Ka üldine konfiskeerimise % on suur, keskmiselt — 73%; piiritusel — 71% ja muul salakaubal — 75%.

Läti piiril on salakauba tabamiste ja konfiskeerimiste arv väike. Piiritusega tabamisi ja selle konfiskeerimisi on üldse tulnud ette ainult neljal juhul, 1922 ja 1926 a. Ka siin on näha viimaste aastate sagedamaid tabamisi, püsides arvult 70 ja 80 vahel, kuna varemalt oli tabamiste arv hoopis väiksem. Toimetuste väheste arvu tõttu on kauba konfiskeerimise % suur — 84%.

Vene piiril näitab salakauba avastamine järjekindlat tagasiminekut, võrreldes algaastaga. 1928/29 ja 1929/30 a. ei ole tulnud ette ühtegi salakauba tabamise juhtu. 1930/31 a. ainult 1 tabamise ja konfiskeerimise juht. Ka siin on konfiskeerimise % kõrge — 80 konfiskeerimist 100 tabamise kohta. Piirituse tabamisi oli varemalt mõni, kuid 1926 a. alates ei ole tulnud ette enam ühtegi piirituse tabamise juhtu. Paistab, et meie suure idanaabri piiril on salakaubitsemine omalt ulatuselt väike, kuna piir kõvasti suletud ja salakaubitsemine seetõttu suure riisikoga seotud.

2. Salakaubatoimetused tolliameti ringkondade järgi.

Comptabilité des douanes d'après les districts douaniers.

Salakaubatoimetuste üldarvus on kõige elavama tegevusega Tallinna peatolliameti ringkond. Salakauba tabamiste ja konfiskeerimiste arvus ses ringkonnas aastate kestel näeme suuri kõikumisi. Eriti on see märgatav viimaisel aastail, kuna varemalt aastail oli vahekord palju ühtlasem. 1930/31 a. on salakauba tabamiste ja konfiskeerimiste arv tõusnud üle kahekordseks, võrreldes 1929/30 a. Tabamiste arv on 1248 ja konfiskeerimiste arv 896. 1929/30 a. olid need vastavalt — 617 ja 419. 1930/31 a. on toimetuste arv maksimaalne. Tabamiste ja konfiskeerimiste vahekord on samuti muutuv. Eriti on suured lahkuvinekud 1925 ja 1926 a. 1925 a. tuleb iga kahe tabamise kohta üks konfiskeerimine. 1926 a.

on see vahe suurim kõigi aastate kestel, 652 salakauba tabamise kohta tuleb ainult 187 konfiskeerimist, s. o. üks konfiskeerimisjuht 3% tabamise kohta. Millest on tingitud nii suur vahe, selgub salakauba konfiskeerimise põhjustist. Salakaup konfiskeeritakse, kui on töestatud, et kindlasti salakaubaga tegemist. See on maksev ka omanikuta tabatud salakauba kohta. Sageli juhtub, et piirivalve tabab kauba, kuid tollinõukogu määrab selle omanikule tagasiandmiseks, kuna ei leita külaloldasi süütegevaid põhjusi. Viimaseil aastail on see vahe tunduvalt vähenedud.

Salakauba tabamiste ja konfiskeerimiste üldarvus sisaldub rohkem piirituse, kui muu salakauba juhte. 1930/31 a. on piiritusega tabamisi 790 juhtu, muu salakaubaga — 458; konfiskeerimisi — 540 ja 356. Eriti kõikuv on tabamiste ja konfiskeerimiste vahekord piirituse juures. 1926 a. tuleb 302 piiritusega tabamise kohta ainult 56 konfiskeerimist, s. o. 1 konfiskeerimine 5% tabamise kohta. Aastate keskmiselt on konfiskeerimise % piiritusel — 56% ja muul salakaubal — 68%. Üldisest salakauba tabamiste arvust on piiritusega tabamisi keskm. 59%, konfiskeerimiste arvust — 54%, mis omakorda näitavad piirituse salaveo sagedamaid avastamisi.

Valga maksuameti tegevusepiirkonnas tuleb ette peaaegu ainult muid salakauba toimetusi. 1921 ja 1922 a. esinesid mõned piiritusetabamise juhud, hiljem on see harukordne. Nii ei olnud kolme viimase aasta kestel ühtegi piiritusega tabamist. Üldiselt on salakauba toimetuste arv Valga maksuameti ringkonnas väike, piirdudes vaid mõnekümne juhuga aasta kohta. Ka siin on märgata kahel viimasel aastal tõusu. 1930/31 a. on salakaubatabamisi 155 (1929/30 a. — 128), konfiskeerimisi — 127 (120). Varemalt aastail olid need arvud palju väiksemad. Konfiskeerimiste % tabamiste üldarvust on keskm. 80.

Narva maksuameti ringkonnas on salakaubatoimetuste arv veelgi väiksem. Kõige rohkem on toimetusi 1920 a., tabamisi — 87 ja konfiskeerimisi — 83. Edasi algab kaunis korrapärane langus ja 1927/28 a. on ainult 2 tabamist ja konfiskeerimist. Kolmel viimasel aastal on märgata jällegi tõusu. 1930/31 a. on 26 tabamist ja 19 konfiskeerimist. Suurem osa salakauba toimetust langeb muule kaubale, kuna piirituse tabamisi tuleb ette vähe. Keskmiselt on piirituse osatähtsus tabamisel 20% ja konfiskeerimisel 18%. Üldine konfiskeerimise % tabamisest on 88. Valga ja Narva maksuametite ringkonnis on salakauba toimetuste arv väike. Tabamisele järgneb enamal juhtudel ka karistus.

Salakaubandus tolliametite järgi — Contrebande décélée d'après les districts douaniers.

2.	Piiritus—Alcool			Muu salakaup Autre contrebande			Kokku—Total		
	Salakauba		Tollinõukogu poolt määratud trahv kr	Cas		Amende inflictée par le conseil de douane (kr)	Salakauba		Tollinõukogu poolt määratud trahv kr
	Tabamiste arv	Konfiskeerimise arv		De décéle- ment	De confis- cation		Tabamiste arv	Konfiskeerimise arv	
Tallinn									
1930/31	790	540	377 220	458	356	1 672 167	1 248	896	2 049 887
1929/30	460	304	237 806	157	115	1 276 641	617	419	1 514 447
1928/29	301	200	772 226	184	142	34 668	465	342	806 894
1927/28	278	183	830 745	223	185	388 112	501	298	718 857
1927 (1. I.—31. III.) *)	44	35	8 765 541	48	41	14 741	92	76	8 780 282
1926	302	56	...	350	131	...	652	187	...
1925	594	283	56 489	299	162	37 360	898	445	93 799
1924	351	153	244 581	198	119	29 879	544	272	274 410
1923	182	91	83 772	176	144	74 422	307	285	158 194
1922	81	65	89 084	246	187	54 766	317	252	158 800
Valga									
1930/31	—	—	—	155	127	29 392	155	127	29 392
1929/30	—	—	—	128	120	40 473	128	120	40 473
1928/29	—	—	—	91	72	28 299	91	72	28 299
1927/28	—	1	1 171	97	76	19 948	98	77	21 119
1927 (1. I.—31. III.)	—	2	—	10	8	566	10	8	566
1926	—	2	—	40	26	3 582	42	28	3 582
1925	—	—	—	42	32	5 694	42	32	5 694
1924	—	—	—	27	20	18 701	27	20	18 701
1923	—	1	—	24	10	228	25	10	228
1922	—	2	61	53	37	3 157	61	41	3 218
1921	2	2	209	53	48	3 806	55	50	4 015
Narva									
1930/31	16	14	1 095	10	5	607	26	19	1 702
1929/30	6	5	3 467	4	2	1 588	10	7	5 055
1928/29	2	2	11	5	5	4 917	7	7	4 928
1927/28	—	—	—	2	2	494	2	2	494
1927 (1. I.—31. III.)	1	—	—	2	2	1 614	3	2	1 614
1926	9	1	—	3	1	1 232	12	2	1 232
1925	4	4	2 028	7	6	554	11	10	2 582
1924	6	6	32 734	12	7	421	18	13	38 155
1923	2	2	169	20	14	1 182	22	16	1 351
1922	1	—	—	23	18	392	24	18	392
1921	4	4	—	41	37	1 107	45	41	1 107
1920	1	1	—	86	82	2 943	87	83	2 943

**3. Tollinõukogu poolt määratud rahatrahvid salakauba tabamistel.
Amendes péunitaires infligées par le conseil douanier.**

kui puudub ülevaade konfiskeeritud salakauba väärtsuse kohta. Sageli etendavad üksikud juhud, mil trahvisumma määratu suureks võib tösta, tähtsat osa. Nii 1927 a. jaanuaris „Tormi“ tabamise puhul tollinõukogu määras ligi 9 milj. kr trahvi, s. o. suurema kui kõigi aastate trahvisummad kokku, otsus tühistati aga täies ulatuses. Vaadeldes üksikuid trahve, on parem kui me selle summaga ei arvesta.

1930/31 a. oli tollinõukogu poolt määratud trahvide üldsumma 2 080 tuh. kr, 1929/30 a.—1 560 tuh. kr. Keskmiselt tuleb ühe konfiskeerimise juhu kohta 1,7 tuh. kr trahvi, 1928/29 a. oli see suurim — 2,0 tuh. kr, 1930/31 a. — 2,0 tuh. kr. Piirituse pealt määratud trahvi osa-

suurus on väga juhuslik. Keskmiselt tuleb üldisest trahvimäärást 38% piiritusele, 1928/29 a. on see koguni 92%, 1929/30 a. ainult 15% ja 1930/31 a. — 18%.

Suurimad on trahvisummad sisemaal, nii üldiselt kui ka ühe konfiskeerimise kohta (2,0 tuh. kr). Trahvi osa piirituse pealt on aga väike — 27%. Merepiirlil tuleb ühe konfiski kohta 0,9 tuh. kr trahvi, piiritusele langev osa on aga suurim — 88%. Läti piirlil tuleb ühe konfiski kohta 0,9 tuh. kr ja Vene piirlil ainult 0,08 tuh. kr trahvi.

Tallinna peatolliameti ringkonnas tuleb ühe konfiskeerimise kohta 1,7 tuh. kr trahvi, Narva ja Valga maksuametite ringkonnis on see ainult 0,9 tuh. kr. Paistab et Tallinna peatolliameti ringkond on suurelt soodustatud olukorras, kuna siin salakauba tabamise tasuvus on suurim. Kuid vaadates lõpetatud süüteoasjades sissenõutava rahatrahvi laekumisi, ei ole need vahed kuigi suured.

^{*)} Siin hulgas 1927 a. jaanuaris tabatud piirit. laeva „Tormi“ juht, kus tollinõukogu 8,7 milj. kr trahvi määras.

4. Lõpetatud süüteoasjad salakaubaväeos 1928/29—1930/31 a.
Persécutions en contrebande déterminées ou supprimées.

Lõpetatud süüteoasjades üldiselt on mõeldud toimetusti, mille järgi on tollinöökogu poolt kellegi vastu süüdistus tõstetud ts. VII jao alusel (vaatamata sellele, kas kohtu poolt hiljem õigeks mõistetud). Arvuliselt näitavad lõpetatud süüteoasjad kolme viimase aasta kestel tõusu, kuid osatähtsuselt salakauba toimetuste üldarvus aga tagasiminekut. 1930/31 aastal oli lõpetatud süüteoasju 343 (24,3% üldisest toimetuste arvust), 1929/30 a. — 202 (26,7%) ja 1928/29 a. — 185 (32,8%). Suurim on lõpetatud süüteoasjade % Narva maksuameti ringkonnas — 70%, ka Valgas on see suur, 40—60% vahel. Tallinnas on see % kaunis väike, 20—26% ümber. Lõpetatud süüteoasjade % on sõltuv salakauba toimetuste arvust, mida suurem viimane — seda väiksem osa asju kuulub lõpetamisele. Seda töendab omalt poolt lõpetamata süüteoasjade arv. 1930/31 a. oli Tallinnas lõpetamata asju 529, üle kahekordsest rohkem lõpetatust, 1928/29 a. oli neid aga vähem kui lõpetatuid. Valgas on aasta kestel ettetulevaist süüteoasjust suurem osa lõpetatud, Narvas aga pea kõik asjad on kuu-

lunud lõpetamisele. Suurema toimetuste arvu juures läheb rohkem süüteoasju ka kohtuile otsustamiseks, tekib kuhjumine ja hilinemine aastais.

Määratud rahatrahvide alla lõpetatud süüteoasjus käivad need trahvid, kus tollinöökogu otsusega on lepitud ja need, mis kohutute lahendada antud. Seejuures võib kohus trahvi vähenendada ehk ka üldse kaotada. Rahatrahvis on arvatud ühes ka ts. § 425 järgi sissenõutav, kättesaamata jäänud salakauba väärus. Üldsummas on rahatrahvid kolme viimase aasta kestel langenud. 1928/29 a. määritati trahvi 83 tuh. kr, 1930/31 a. — 31 tuh. kr. Kuna lõpet. süüteoasjade arv sama aja kestel on tõsnud, siis keskmene trahvimäär on seda enam langenud: 450 kroonilt — 90 kroonile ühe asja kohta. Trahvi osasuurus alkoholilt on 66—73% vahel kõikuv. Vaadates sissenõutud rahatrahvide laekumiste osatähtsust üldisest trahvimäärest, näeme kaunis suurt tõusu: 29,3%-lt — 52,0%-le; alkoholi trahvide laekumisel 10,8% — 45,5%-le. 1930/31 a. ulatus sisse-nõutud rahatrahv 16 tuh. kr — s. o. 47 kr ühe lõpetatud süüteoasja kohta. 1929/30 a. — 18 tuh. kr (65) ja 1928/29 a. — 24 tuh. kr (181). Isiklikke karistusi tuli ette ainult alkoholi salaveos. Isiklikkude karistustesse arvus on võetud isikute, mitte toimetustesse arv — sest need ei ole jaotatavad isikute vahel. 1930/31 a. oli

**Salakauba toimetustesse arv, lõpetatud süüteoasjad ja konfiskeeritud salakaup 1928/29—1930/31.
 Nombre des dossiers de contrebande, dossiers décisés et contrebande confisquée de 1928/29—1930/31.**

3.	Salakauba toimetustesse arv N. des dossiers de contrebande	Lõpetatud süüteoasjatest — Dossiers d'accusation décidés																		
		Rahatrahvi määratud (kr) Amendes pécuniaires infligées (kr)			Rahatrahvi sissenõutud (kr) Amendes pécuniaires perçues (kr)			Isiklike karistust määratud (isklukute arv) 2)			Konfiskeeritud—Contrebande confisquées									
		Sell.—Dont	Süüteoasju Accusat.	Muid—Autres	Kokku—Total 1)	Alkoholi salaveo asjus	Muis asjus	Kokku	Affaires d'alcool	Autres	Total	Alkoholi salaveo asjus	Muis asjus	Autres affaires	Salakaupa—Contrebande	Veoabinõusid Véhicules				
		Kokku—Total	Lõpetatud Décidés	Lõpetamata Non décidés	Muid—Autres							Piirilustut lk. Alcool (litres)	Napse ja liikööre kg. Eaux-de-vie et liq (kg)	Veine kg—Vins (kg)	Tubakasadus kg Tabac (kg)	Muid kg—Autres (kg)	Autosid ja mootorataid tk—Autos etc Ujuresõhbnõusid tk Bâtiments (p.) Muid lk—Autres (p.)			
Tallinna Peatellihamet.																				
1930/31 .	1224	258	529	437	19 306	5 305	24 671	9 099	4 276	13 375	14	—	861,3	56,1	29,5	20,5	729,3	—	—	
1929/30 .	616	121	157	338	29 847	1 523	30 870	7 855	1 436	9 291	36	—	1 298,4	10,3	12,2	1,5	71,6	—	3	
1928/29 .	467	123	50	294	54 797	12 487	67 284	5 950	11 053	17 808	20	—	1 369,3	23,1	6,5	10,5	449,9	—	1	
Valga																				
Maksuamet.																				
1930/31 .	166	67	55	44	—	4 472	4 472	—	2 347	2 347	—	—	—	—	—	—	0,4	157,3	—	
1929/30 .	130	74	87	19	—	8 321	8 321	—	2 950	2 950	—	—	—	—	—	—	2,3	171,2	—	
1928/29 .	91	57	18	21	—	192	15 609	15 801	—	6 256	6 256	—	—	—	1,5	—	0,3	499,9	—	2
Narva																				
Maksuamet.																				
1930/31 .	26	18	1	7	1	1 153	549	1 702	240	277	517	3	—	1 223,4	—	—	6,7	—	—	—
1929/30 .	10	7	1	2	1	748	1 236	1 984	223	579	802	2	—	145,4	12,0	—	3,4	5,0	—	—
1928/29 .	7	5	—	2	1	247	247	247	—	237	237	—	—	190,8	—	—	0,4	6,3	—	—
Kokku Eestis																				
1930/31 .	1 416	343	585	488	20 519	10 324	30 845	9 339	8 900	18 239	17	—	2 084,7	56,1	29,5	27,6	886,6	—	1	1
1929/30 .	756	202	195	359	30 095	11 080	41 175	8 078	4 974	13 052	38	—	1 443,8	22,3	12,2	8,2	247,8	—	3	3
1928/29 .	505	185	63	317	54 989	28 343	83 332	5 950	18 346	24 296	20	—	1 586,1	24,6	6,8	11,2	956,1	—	1	1

¹⁾ Toimetustesse arvude lahkuminekud tab. 1—2, on hilisemast koostamisest.

²⁾ Punitions personnelles infligées (n. des personnes.)

isiklikke karistusi määratud 17, 1929/30 a. — 38 ja 1928/29 a. — 20 juhul. Valgas ei tulnud isiklikke karistusi üldse ette. Narvas määrati neid 1930/31 a. ainult 3-1 ja 1929/30 a. ainult kahel juhul.

Konfiskeerimisele kuulub salakaup ja veoabinoud, millega salakaupa on edasi toimetatud. Lõpetatud süüteosajades tuleb veoabi-

nöude konfiskeerimisi harva ette. Piiritust on 1930/31 a. konfiskeeritud 2 085 lt, napse ja liköore — 56 kg, veine — 30 kg, tubakasaadusi — 28 kg ja muid aineid — 887 kg. Tegelikult on need arvud palju suuremad, kuna siin näidatud konfiskeeritud salakauba koguse hulka ei ole arvatud neid konfiskeerimisi, mille lõplik saatus alles lahendamata.

Rahatrahvid lõpetatud süüteosajades—Amendes pécuniaires infligées dans les affaires décidées.

4.	Salakauba töimeuste üldarv*) Nombre des dossiers	Lõpetatud süüteosjad Dossiers décidés		Rahatrahvi määratud Amendes pécun. inflig.		Rahatrahvi sissenõutud Amendes effect. perçues		Sissenõutud rahatrahvi % määratud üldsummaast Amendes effect. perçues en %			Sissenõutud rahatrahvi keskm. summa kr Montant moy. perçue en kr		
		Arv Nombre	%	Kokku kr Total kr	Sellest alkoholi salaveo osus % Donc aff. d'alcool %	Kokku kr Total kr	Sellest alkoholi salaveo osus % Donc aff. d'alcool %	Alkohol Alcool	Muud Autres	Kokku Total	1-e salakauba töimeuste kohta Par une accusé kohla Par une accusé.	1-e süüteo asja kohla Par une accusé.	1-e lõpetatud süüteo asja kohla Par dossier décidé
1930/31	1 416	343	24,3	30 845	66,5	16 239	57,5	45,5	67,0	52,6	11	17	47
1929/30	756	202	26,7	41 175	73,2	13 052	61,9	26,8	44,8	31,7	17	33	65
1928/29	565	185	32,8	83 332	66,2	24 296	24,5	10,8	64,7	29,2	43	98	131

*) Toimetuste arvude lahkuminekud tab. 1-2, on hilisemast koostamisest.

R. Sõrmus.

TÖÖOLUD SUURTÖÖSTUSES 1931 a. CONDITIONS du TRAVAIL en 1931.

Sisu: 1) Töötaju maht suurtööstuses 1927–31 a., lk. 49. 2) Lühendatud töötajaga töötamine, lk. 51. 3) Keskmine tööpäeva pikkus ja ületunnitüü, lk. 51. 4) Töötaja aastane kogupikkus, lk. 52. 5) Töötiste teenistus 1931 a. I poolaastal, lk. 53.

Küesolev ülevaade käsib töölude küsimust sel määral, kui seda võimaldab 1931 a. kohata osalt juha saabunud ja Keskkõrgos läbitöötatud statistiline materjal. Vaatlusele tullevad, nimelt, inimtöötjän tegeviku mahu, s. o. legevuse ulatuse küsimus suurtööstuses, tööpäeva pikkus, palga liikmine jne. Olgu selgituseks veel üeldud, et suurtööstusena on siin mõeldud tööstus ettevõtete, kus on vähemalt 20 töötajat ligas ettevõttes. Need on jaotatud veel omaette kahite rühma: rühm A (ettevõtted 50 ja enam töötajaga) ja rühm B (ettevõtted 20–49 töötajaga).

1. Töötaju maht suurtööstuses 1927–31 a.

Matu-d'œuvre occupée
dans l'industrie de
1927-31.

Suurtööstuse tegevuse ulatust selgitame esiteks seisukohalt — millisel määral ja millises suunas liigub tööstuses tegevate palgaliste arv, ja teiseks — püüame leida täpsamat vastust küsimusele, millised muutused olid suurtööstuses sel ajavahemikul töömahu ulatuses. Mõlema, kuigi ligidaselt seotud, kuid mitte täiel määral üksteist katva, küsimuse kohta annab vastuse tab. 1 toodud kaks indeksite rida. Need on tuletatud järgmiselt. Esimene — töötajate arvule rajatud indeksi arvutusel on võetud aluseks 6 kuu keskmised töötajate arvud (arvestamata ehitusetöö, mille

kohta andmed seks otstarbekks kasutuskõlbmata).

Teise — tööliste poolt tehtud töötundide arvule rajatud indeksi arvutamisel on võetud kõigis vormiliselt suurtööstusesse kuuluvates (20 ja enam töötajaga) ettevõtetes poolaasta jooksul tööliste poolt tehtud töötundide üldarv. Sealjuures on võetud arvesse ka vaatlusajal tegevust alustanud ettevõtete arvud. Teisest küljest, on vaatlusest langenud välja töötamise vähenemise momendi peale sellised ettevõtted, mis tööliste vähesuse tõttu on muutunud kesktööstusesse kuuluvaiks (ettevõtted 5–19 töötajaga).

Tahtes täpsamalt hinnata tööstusliku tegevuse konjunktuuri, tuleb sobivamaks pidada teist, tööliste poolt tehtud töötundide arvule rajatud indeksit (indeks B). Muide, indeks B, kui äsja lõppenud eriuurimuse tulemus, tuleb siin esmakordselt avaldamisele.

Kui jäätta vaatlusest välja ehitusetööstus, kust kogutud andmed ulatuselt ei ole küllalt rahuldavad, siis näeme tööstuses 1928 a., 1927 a. vörreldes, järsku palgaliste arvulist

Suur tööstuse töötamismäärade indeksid 1927–31 a.
(Arvestamata ehitusetööstust).

Nombres-indices de l'emploi dans la grande industrie de 1927–31 (Bâtiment non compris).

1.	Indeks töötajate üldarvu alusel (Indeks A) <i>N.-indice sur la base du nombre général des travailleurs</i>	Indeks tööliste poolt tehtud töötundide üldarvu alusel (Indeks B) <i>N.-indice sur la base des heures du travail effectuées par les ouvriers</i>			
		Poolaastad — Semestres			
		I	II	I	II
1927	100	103	100	108	
1928	104	111	110	115	
1929	106	111	106	113	
1930	107	104	106	105	
1931	99	98	94	...	

töusu. Ligemale samale tasemele jäääb see ka järgneval (1929) aastal. Kuid 1930 a., eriti teisel poolaastal, annab majanduskriis ennast juba tunda — tegevuse ulatus tömbub tagasi ligikaudu 1927 a. tasemele. Veel piiratum on 1931 a. tegevus, kus palgaliste arv on aasta

keskmiselt 4% võrra madalam 1927 a. tase-
mest.

Sama tendentsi näitab indeks B. Selle järgi otsustades on töötajate arv suurtööstuses 1931 a. I poolaastal läinud tagasi 1927 a. sama poolaastaga võrreldes 6% võrra, eelmise aasta keskmisega võrreldes aga 10% ümber ja 1928–29 a. võrreldes, mil tegevus oli haripunktil, võib tööstuse aktiivsuse tagasiminekut hinnata ümmarguselt 15% peale. Indeks A näitab, et tegevuse koomaletõmbamine keskis edasi ka 1931 a. II poolaastal. Kaudsetel andmetel on põhjust arvata, et 1931 a. II poolaastal tööliste poolt tehtud töötundide arvu järgi aktiivsuse vähenemine oli veel suurem kui seda näitab indeks A. Me ei eksi vist palju, kui tööstuse aktiivsuse tagasiminekut töötajate mahu järgi (indeks B) 1931 a. keskmiselt, võrreldes eelmise aastaga, hindame umbes 13–15%, 1928–29 a. võrreldes aga umbes 20% peale. (Täpsad andmed selle üle saadakse märtsis).

Suur tööstuse töötamismäärade indeks 1927–31 a. (Alus — tööliste poolt tehtud töötundide arv).
(Nombres-indices de l'emploi dans la grande industrie de 1927–31 (Base=nombre des heures du travail effectuées par les ouvriers).

2.		1927		1928		1929		1930		1931	
		I	II	I	II	I	II	I	II	I	
I. Murrud ja kaevandused		100	93	93	103	108	127	112	106	101	
Sell.: 2. Põlevkivilöödustus		100	89	90	99	99	112	92	105	99	
II. Mineraalide ümbertöötamine		100	130	107	135	109	113	86	86	74	
Sell.: { 1. Tsemendi-, lobjatööst, jne.		100	113	107	119	112	109	87	78	65	
2. Savitööstus ja keramaatika		100	205	124	211	78	113	69	75	44	
3. Klaasitööstus		100	102	83	102	126	119	95	107	114	
III. Metallitööstus		100	115	111	114	106	119	111	116	110	
IV. Keemiatööstus		100	90	96	99	87	72	57	69	78	
Sell.: 1. Tuletkutööstus		100	77	61	59	44	49	38	40	22	
V. Nahatööstus		100	119	117	129	109	114	108	97	61	
VI. Tekstiilitööstus		100	106	114	115	109	115	108	103	91	
Sell.: { 1. Puuvillatööstus		100	104	120	112	106	116	103	90	76	
2. Villatööstus		100	120	109	124	98	98	83	100	78	
3. Linatööstus		100	98	100	108	121	118	131	123	131	
VII. Puutööstus		100	97	117	106	95	89	93	77	70	
Sell.: 1. Saeveskid		100	85	117	89	84	87	85	60	63	
VIII. Paberitööstus		100	102	106	120	103	103	107	114	90	
IX. Poligraafiatööstus		100	112	103	123	120	122	118	125	108	
X. Toidu-, jookide- ja maitseainete tööstus		100	110	111	123	107	121	110	120	105	
Sell.: 3. Sokoladi- ja kompveki tööstus		100	122	133	167	128	178	146	176	156	
XI. Kehakatte-tööstus		100	121	122	137	132	167	178	196	201	
Sell.: { 1. Riletsvalmistus		100	142	148	149	171	205	241	269	266	
2. Pudu- ja moekauapade valmistus		100	98	92	104	87	96	106	102	93	
XII. Elektri- ja gaasijaamad		100	115	111	134	130	162	140	126	121	
XIV. Puhastusetööstus		100	103	105	107	104	111	104	100	89	
Kokku — Total		100	106	110	115	106	113	106	105	94	

Üksikasjalise ülevaate tööjöumahu liiku-
misest üksikute tööstuseharude järgi anna-
vad tab. 2 toodud indeksid B. Sealt näeme,
et kriisi halvav mõju on tabanud peaegu
kõiki tööstuseharusid, ja et kriisist hoolimata
kuni 1931 a. I poolaastani on suudetud tege-
vuse aktiivsust tõsta vaid üksikutes tööstuse-
harudes. Mitmel alal tegevus on vähenenud
kuni 30–40% võrra, tuletkutööstuses aga ligu
80% võrra.

Ülevaadet töötajate arvu vähenemisest
suurtööstuses 1931 a. täiendavad veel järg-
nevad arvud.

Töötajate arv suurtööstuses kuu algusks (1 000)
(arvestamata ehitusetöö):

1930 a.	1931 a.
märts	29,7
juuni	33,0
september	29,3
detsembri	28,7
	26,2

Samal ajal näitab töötute arv tööbörsides
enneolemata töusu, vaatamata, et töötaolu
pehmendamiseks korraldatakse kaunis suures
ulatuses avalikke ehk nn. hädaabitöid. Oma-
valitsuse tööbörsides registreeritud töötuid

oli (arvud kuu lõpuks, arvestamata avalikkudele töödele paigutatud töötud) järgmisel arvul:

	1930 a.	1931 a.
september	1 414	2 096
oktoober	3 282	5 425
november	5 675	7 554
detsember	6 497	7 961 ¹⁾

2. Lühendatud tööajaga töötamine.

Travail à la durée incomplète.

Tihti, et väldida töötaolu tekkimist teravamal kujul ja suuremas ulatuses, piraatakse ettevõtetes töö-

aega, töötades nädalas alla 6 päeva ehk päevas alla 8 normaalturnni. Tööaja lühendamiseks tarvitatakse Eestis rohkem esimest moodust — vähendatakse tööpäevi nädalas, tuleb siiski vahest ette ka töötamist päevas alla 8 tunni — 5—7 tundi.

Küsimuse selgitamiseks läbilöikeliselt läbi töötatud 1931 a. novembri andmetest selgus, et lühendades tööpäeva siiski alla 5 tunni tööpäevas ei töötata. Sagedamini tuleb ette töötamist à 7 tundi päevas.

1931 a. novembri andmetest selgub, et normaalse töökoormatusega töötab vaid 65% tööliste üldarvust. Nii, novembris, kus oli 25 kalendri tööpäeva, 43,3% töölistest töötas kuus 200 tundi, üks osa (20,0%) töötades laupäeviti veidi lühema tööpäevaga, töötas novembris 195 ehk 196 töötundi.

Selgituseks peab tähdama, et siin on tööliste töötundide arv arvestatud tundide arvu järgi, mil on töötanud ettevõte, või ettevõtte osad. Üksikute tööliste tööaeg võis olla novembris teatud määral lühem ehk pikem, kui mõned neist jääd veel tööle peale üldist töö lõppu, tehes ületunnitööd, ehk lahkudes töölt enne üldist töö lõppu.

Kaunis suur osa töölisi on töötanud üle normaalse töökoormatuse. Nii, 208 tundi töötas novembris 1,4% ja 216 tundi — 0,4% tööliste üldarvust. Peale selle 7,3% tööliste üldarvust töötas novembris 240 tundi, töötades seega igal kalendripäeval, arvatud kaasa pühapäevad, vähemalt 8 tundi. Sellisel määral on töötatud tehnilistel põhjustel vahetpidamata kestvate tööaladel, milliste hulka kuuluvad järgmised: klaasi- ja tsemenditööstus, põlevkiviölide destillatsioon, paberimassivabrikud, osalt trükitööstus (ajalehtede trükimine), elektrijaamad jne.

Teisest küljest, kaunis suur hulk töölisi kannatas nn. osalise tööpuuduse all. Olles vabrikutöölisteks nad ei saanud rakenduda töösse terveks normaal tööajaks. Nii, 15,5%

tööliste üldarvust töötas 1931 a. novembris normaalse 200 tunni asemel vaid 175—193 tundi, 2,5% töötas 150—168 tundi ja 8,8% töötas 136 tundi ja vähem kuus. Ligi 25% tekstiil-tööliste üldarvust töötas novembris vaid 112 tundi (Kreenholmi Manufaktuur), mis on vaid vähe üle poole normaalset töökoormatusest. Enesest mõista, samal määral on piraatud nende sissetulek palgalisest tööst. Sellise töökoormatuse juures nende kuuteenistus on paremal juhul sama, mis avalikkudele töödele paigutatud töötutel.

3. Keskmiline tööpäeva pikkus ja ületunnitöö.

Durée moyenne du travail et heures supplémentaires.

1931 a. 8,11 tundi päevas. Ühes sellega lange-

Keskmiline tööpäeva pikkus ja ületunnidide arvus saartustuses 1923—31 a.

Durée moyenne de la journée du travail et % des heures supplémentaires ordinaires dans les grandes entreprises industrielles de 1923—31.

	Keskmiline tööpäeva pikkus (tundid)	Durée moyenne de la journée du travail	Ületunnidide arvus % normaal-töötundide arvust % des heures supplémentaires ordinaires
1923 ¹⁾	8,40	7,1	
1924	8,35	6,3	
1925	8,39	5,7	
1926 ²⁾	8,37	6,3	
1927, I poolaasta—seminestre	8,26	7,3	
" II	8,35	8,3	
1928, I	8,42	8,8	
" II	8,48	9,1	
1929, I	8,17	5,3	
" II	8,20	5,5	
1930, I	8,17	5,9	
" II	8,13	5,0	
1931, I	8,11	4,9	

ka ületunnidide arvus % (arvatud normaal-töötundide arvus alusel — kuni 8 tundi päevas) 5,0 pealt 4,9% peale. Üksikasjalikuma võrdluse annavad järgnevad arvud:

	Keskmiline tööpäeva pikkus		Ületunnidide arvus % normaal-töötundide arvust	
	Mehed	Naised	Mehed	Naised
1930 a. I p. a.				
Suur tööstus	8,33	7,94	7,7	3,3
Sellest: { rühm A	8,34	7,92	8,0	3,2
" B	8,30	8,02	6,7	3,4
1931 a. I p. a.				
Suur tööstus	8,27	7,87	6,7	2,8
Sellest: { rühm A	8,28	7,85	7,0	2,2
" B	8,17	8,03	4,9	2,7

¹⁾ Arvestamata Saaremaa, Võru linna ja -maa, Peizerimaa, Põltsamaa linna ja Narva-Jõesuu alevi tööbörseides registreeritud töötud.

²⁾ II poolaasta — II semestre. ³⁾ I poolaasta — I semestre.

Toodud võrdlus näitab, et tööpäev on lühenedud ja ületunnitöö vähnenenud nii meestel kui naistel; ja seda mõlemas ettevõtete suuruserühmas. Tungides võrdlustes veel rohkem üksikasjadesse, näeme, et tööaja lühinemist osutavad 1931 a. I poolaastal peaegu erandita kõik tööstuseharud. Veidi pikema tööpäevaga on töötanud mehed 1931 a. I poolaastal, 1930 a. sama poolaastaga võrreldes,

metallitööstuses, kus üks suurematest vabrikutest sai suurema tellimise põlevkivi destiileerimise sisseseadete peale ja töötas selle föttu suurendatud koosseisuga õige intensiivselt; peale selle kehakatte- ja pudukaupade tööstuses ning keemiatööstuses. Naised aga töötasid pikema tööpäevaga ainult metallitööstuses. Kõigis teistes tööstuseharudes on tööpäev pisut lühnenenud.

Tööaeg töölisi suurtööstuses 1931 a. I poolaastal.

Durée du travail des ouvriers dans les grandes entreprises industrielles en I semestre de 1931.

4.

Pour la nomenclature française s'adresser au tab. 30 (tab. des don. cour.)

Ettevõtete arv	Keskmine tööliste arv, kelle konta andmeid käivad	Ületunnitööd teinud tööliste arvu %	Puhkpäevadel töötanud tööliste arvu %	Keskmine tööpäeva pikkus (tundidest)	Üldse	Normaal tööaja püries	Ületundide arvu % normaalitundide arvust	Puhkpäevadel tehitud töötundide arvu % normaalitundide arvust	Number des entreprises	Moyenne du nombre des ouvriers concernant les périodes auxquelles on dispose des disponibilités hebdomadaire	Durée moyenne de la journée du travail	Total					
												% du nombre d'ouvriers ayant fourni des heures supplémentaires	% des heures supplémentaires aux heures ordinaires	% des heures supplémentaires durant les jours de repos aux heures ordinaires			
I. Murrud ja kaevandused	17	2184	38,0	13,8	8,57	7,89	8,6	2,5	17	604	22,5	13,6	8,07	7,87	2,8	0,4	
II. Mineraalide ümbertöötamine	17	907	24,8	11,2	8,01	7,80	2,6	1,2	12	221	22,2	6,9	7,85	7,73	1,6	0,4	
III. Metallitööstus	41	5376	38,0	18,4	8,41	7,71	9,2	2,2	23	183	24,6	4,9	7,90	7,61	3,8	0,5	
IV. Keemiatööstus	15	577	47,8	30,0	8,48	7,84	8,3	0,9	11	228	19,7	3,9	7,80	7,86	2,0	0,3	
V. Nahatööstus	6	130	26,9	—	7,95	7,78	2,4	—	6	45	8,0	—	7,81	7,80	0,1	—	
VI. Tekstilitööstus	20	2376	37,5	10,1	8,18	7,69	6,1	1,8	21	5281	12,8	0,4	7,82	7,66	1,9	0,0	
VII. Puutiltööstus	49	2262	41,2	16,5	8,40	7,85	6,4	1,7	44	1160	30,2	2,9	7,97	7,73	3,1	0,1	
VIII. Paberitööstus	11	1504	42,0	6,0	8,19	7,73	6,2	9,8	11	347	19,9	23,1	7,88	7,79	1,4	2,5	
IX. Poligraafiatööstus	20	662	43,8	7,1	7,93	7,68	3,3	0,7	20	354	44,3	—	7,94	7,67	3,6	—	
X. Toidu-, maitsseain. ja jookide ts.	87	730	41,9	9,0	8,23	7,82	5,5	0,5	32	1194	27,6	2,1	7,97	7,79	2,3	0,1	
XI. Kehakatte ja puudukaupade ts.	16	478	46,9	0,6	8,45	7,86	7,5	0,1	18	1030	25,5	1,2	7,84	7,60	3,1	0,1	
XII. Ehitustööstus	10	1008	17,4	7,5	7,77	7,89	5,2	0,7	5	179	1,7	—	6,64	6,64	0,0	0,0	
XIII. Elektrijaamad ning gaasi ja veevärk	7	399	49,1	38,6	8,02	7,68	3,8	7,6	3	21	28,6	57,1	7,92	7,74	2,7	7,6	
XIV. Puhatustetööstus	2	5	20,0	—	7,76	7,74	0,3	—	3	109	8,3	47,7	7,49	7,86	0,2	5,5	
Kokku — Total		268	16598	37,6	17,6	8,27	7,75	6,7	2,6	226	10956	19,4	3,2	7,87	7,70	2,3	0,2
Sellest { ettevõtted 50 ja üle töötajaga	(21)	14002	37,7	19,4	8,28	7,74	7,0	2,9	110	9680	18,0	3,0	7,85	7,68	2,2	0,2	
" 20—49 töötajaga	147	2598	36,7	8,2	8,17	7,79	4,9	0,9	116	1276	29,5	4,2	8,09	7,81	2,7	0,3	

4. Tööaja aastane kogupikkus.

Durée annuelle du travail dans l'industrie.

Et hinnaata tööaja kestust tööstuses, ühest küljest kui töökoormatust, teisest küljест aga kui tööjõu mahutamise võimalust, mahutamise ulatust, selleks ei ole küllalt, kui on teada vaid tööpäeva pikkus, ületunni töö ulatus, puhkpäevadel töötamine jne. Selleks on vaja andmeid pikema aja, kogu aasta jooksul tehtud tööpäevade ja töötundide arvu kohta.

Saksa sojaaelseks normalseks töökoormatuseks, tööaja normiks tööstuses loeti aastas 3000 töötundi, s. o. 300 tööpäeva à 10 tundi. Nüüdseks normiks on 2400 töötundi, s. o. 300 tööpäeva à 8 tundi päevas.

Meie töökaitseseaduste kohaselt loetakse aastas 295 tööpäeva. Kui arvestada iga tööpäeva kohta 8 tundi, peale jõulu, lihavõtte ja nelipühade laupäeva ja 31 detsembri, mil töölopetaakse kell 12 töötades 5 tundi päevas,

siis saame töökaitse normide kohaselt aasta kohta 2 348 normaalitöötundi.

Võrreldes tegelikult tehtud tööpäevade ja töötundide arvu (v. tab. 5) eelpool toodud normidega, selgub, et kuigi paljud, töötades vahetpidamata, jätabad suure osa puhkpäevi kasutamata (eriti paber- ja klaasitööstuses), osa töötab ka peale normaal tööaja, töötades üle 8 tunni päevas, on üldine aasta jooksul tehtud tööpäevade ja töötundide arv alla normaalse.

Selleks põhjusi on mitu. Esiteks, kõik töölised ei tööta vahetpidamata kogu aasta ühes ja samas ettevõttes, mille töötu töökoha vahetuse puhul uue töökoha otsimisel osa tööpäevi läheb kaotsi. Tab. 5 toodud andmetes avaldub selle teguri mõju käll vaid sel määral, kui töölised tulevad poolest kuust tööle ja lahkuvad poolest kuust töölt. Peale selle, üks haiguste ja tööonnetuste läbi läheb aas-

Tööaja pikkus töölise kohta—Durée du travail par ouvrier

5.	Keskmiselt töölise kohta poolaastas tehtud Durée total du travail par ouvrier et par se-mestre		Keskmiselt kalendritööpäeva kohta töölisel tehtud *) Durée moyenne du travail par jour calendrier et par ouvrier		
	töö-päevi	188-tunde	Jour-nées du travail	Heures du travail	%
Suurtööstus Grandes entreprises					
Mehed—Hommes:					
1930 a., I poolaasta	127,2	1 060	0,90	7,5	100
II Semestre	138,4	1 145	0,89	7,3	97
1931 a., I "	122,3	1 011	0,87	7,2	96
Naised—Femmes:					
1930 a., I poolaasta	120,4	955	0,85	6,8	100
II "	149,5	1 184	0,96	7,8	112
1931 a., I "	120,0	944	0,83	6,7	99
Sellest—Dont:					
Ettevõtted 50 ja enam töötajaga:					
Mehed—Hommes:					
1930 a., I poolaasta	130,7	1 089	0,93	7,7	100
II Semestre	140,6	1 164	0,90	7,5	97
1931 a., I "	124,5	1 031	0,88	7,3	95
Naised—Femmes:					
1930 a., I poolaasta	122,5	970	0,87	6,9	100
II "	153,3	1 215	0,94	7,8	113
1931 a., I "	122,2	958	0,87	6,8	99
Ettevõtted 20–49 töötajaga:					
Mehed—Hommes:					
1930 a., I poolaasta	113,8	945	0,81	6,7	100
II Semestre	129,3	1 067	0,83	6,8	101
1931 a., I "	110,3	901	0,78	6,4	96
Naised—Femmes:					
1930 a., I poolaasta	108,2	868	0,77	6,2	100
II "	124,6	982	0,80	6,3	102
1931 a., I "	103,8	833	0,74	5,9	95

tas kaotsi haigekassade ja tööonnetustete vastu kindlustusühisuste alla kuuluvatel töölistel ümmarguselt 400–450 tuhat tööpäeva.

Tab. 5 paistab samuti, et antud ajal töö-aeg näitab vähenemise tendentsi. Siia juure peab aga märkima, et lühendatud tööajaga töötamisele rohkem on mindud üle alles 1931 aasta II poolaastal, nõnda et aasta keskmiselt 1931 a. kohta võime oletada, eelmise aastaga võrreldes, veel suuremat tööaja kadu.

5. Tööliste teenistus 1931 a. I poolaastal.

Gain des ouvriers dans l'industrie en I semestre de 1931.

Tööliste teenistus on 1931 aasta I poolaasta keskmiselt vähenenud ümmarguselt 2% võrra. Kuid teenistuse hinnangul tuleb pidada silmas samu, tööaja küsimuse arutlusel juba mainitud, asjaolusid. Kuigi teenistus iga tööl oldud tunni eest pole palju vähenenud ja reaalteenistus elumaksumuse languse töötu on koguni töusnud 3 punkti võrra, ei ole selle töötu tööliste majanduslik seisukoord vähemalt 1931 a. I poolaastal paranenud. Vastuoks, võib 1931 aasta II poolaasta kohta öelda juba ette, toetudes osalt juba eeltoodud, eriti lühendatud tööajaga töötamise kolita toodud andmetele, et töö vähenemise ja osalt II poolaastal kohati ettevõetud palkade kärpimise töötu tööliste majanduslik seisukoord on märgatavalalt halvenenud. Üldiselt on peamiselt töömahu vähenemise töötu tööliste üldine palgasumma vähenenud 1931 a. I p.a., 1930 a. sama poolaastaga võrreldes, umbes 1,2 milj. kr võrra.

Tööliste teenistuse liikumine suurtööstuses 1923–31 a.
Mouvement des gains des ouvriers dans les grandes entreprises industrielles de 1923–31.

6.

Pour la nomenclature française s'adresser au tab. 30 (tab. des don. cour.)

	Teenistus tunnis ühes naturaaltasudega (sentides) Gain effectif horaire, y compris la subvention en nature (en snt) 1)			Teenistuse nimiväärtuse indeksid (1923=100) 2) 3) N-indices des gains normaux (1923=100) 2) 3)			Reaalteenistuse indeksid (1923=100) 2) 3) N-indices des gains réels (1923=100) 2) 3)			
	1931 *)	1930	1929	1923 *)	1931 *)	1930	1929	1931 *)	1930	1929
I. Murrud ja kaevandused	34,4	36,0	33,7	31,5	109	114	107	109	110	92
II. Mineraalide ümberlõtamine	32,8	31,9	31,8	29,6	109	108	107	109	104	92
III. Metallitööstus	42,2	44,3	44,6	37,0	114	120	121	114	115	103
IV. Keemiatööstus	29,7	30,1	32,5	22,1	134	136	147	134	131	126
V. Nahatööstus	33,0	37,0	36,7	30,1	110	123	122	110	118	104
VI. Tekstiilitööstus	23,6	24,1	23,8	21,4	110	108	111	110	104	95
VII. Puit tööstus	32,5	33,5	33,1	27,5	118	122	120	118	117	108
VIII. Paberitööstus	34,2	35,2	32,7	27,4	125	129	119	125	124	102
IX. Poligraafiatööstus	42,8	41,9	40,8	38,0	118	110	107	113	106	92
X. Toidu-, maitseline ja jookide ts.	29,3	29,9	29,7	25,4	115	118	117	115	113	100
XI. Kehakatte ja pudukaupade ts.	30,7	33,2	33,6	33,0	93	101	102	98	97	87
XII. Elektrojaamad ning gaasi ja veevirk	49,5	48,7	48,3	37,0	134	132	131	134	127	112
XIV. Puustusetööstus	27,5	26,2	26,9	18,0	153	146	149	153	140	128
Keskmine—Moyenne	32,1	32,5	32,1	28,6	112	114	112	112	109	96

*) Kalendritööpäevi on I poolaasta kohta 140, II p. a. kohta 155.

) 1 sent=0,01 Ekr. = \$ 1/375. 2) II poolaasta—II sümestre. 3) Tallinna kohta arvutatud elumaksumuse üldindeksi kälk, mille põhjal on arvutatud reaalteenistuse indeksid, on järgmine:—Pour calcul des gains réels on s'est servi des nombres indices du coût de la vie à Tallinn: 1923=100; 1929=117; 1930=104; 1931 (I poolaasta—I sümestre)—100. 4) I poolaasta—I sümestre,

Tööliste keskmise teenistus tunnis (snt.) ja selle koostis suurtüüstuses 1931 a. I poolaastal.
Moyenne du gain horaire des ouvr. (en snt.) et affectif du gain dans les grandes entrepr. en 1 semestre de 1931.

7.	Nõmeniklauturustandart tab. 30. Pour la nomen- ature s'entreser- vir tab. 30 d'ouv.	Etevõtete arv Keskmine töölise arv keile koha andmed Kätvad normaal-töötaja	Teenistuse koostis ¹⁾			% Rahas (snt.)			Gain horaire p. ouvr. ^{a)}			% en argent												
						Rahas			Nombre des entreprises			Gain horaire p. ouvr. ^{a)}												
			Teenistus Weltunxitöö teenistus	Itsetasud	Normalitööbaia teenistus	Itsetasud	Normalitööbaia teenistus	Kokku	Nombre des entreprises	en arg. (snt.)	Total (snt.)	gain pour le travail ordin.	gain pour le travail supplémentaire	gain pour le travail supplémentaire										
A. Mehed — Hommes.	B. Naised — Femmes.																							
1.	17. 2 184	31,2	3,6	0,4	0,8	38,0	86,7	100	17	604	25,0	0,9	0,1	0,2	26,2	95,4	3,4	0,4	100					
II.	17. 907	29,4	1,1	2,6	1,4	34,5	85,2	100	12	221	18,8	0,4	0,3	0,5	20,0	94,0	2,0	1,0	100					
III.	41. 8 376	36,0	4,3	2,7	0,0	43,0	83,7	100	23	183	24,3	0,8	0,2	0,2	25,9	96,1	3,1	0,8	100					
IV.	15. 577	28,5	2,9	2,0	0,4	33,8	84,3	100	11	228	18,0	0,5	4,7	—	23,2	77,6	2,2	20,2	100					
V.	6. 130	36,5	1,2	0,0	0,0	37,7	96,8	100	6	45	18,3	0,0	—	—	18,6	98,4	—	1,6	100					
VI.	28. 2 376	22,9	2,4	2,5	0,6	28,4	80,6	85	21	5 281	20,0	0,3	0,6	0,6	21,5	93,0	1,4	2,8	100					
VII.	49. 2 262	29,8	2,5	3,9	0,0	36,2	82,3	6,9	10,8	100	44	1 160	23,2	0,8	1,7	—	25,7	90,3	3,1	6,6	100			
VIII.	11. 1 504	24,7	5,3	5,4	0,7	36,1	69,4	14,7	15,0	100	11	347	21,8	1,0	0,4	0,5	23,7	92,0	4,2	1,7	100			
IX.	20. 682	45,1	2,7	0,8	0,1	48,7	92,6	5,6	1,6	0,2	100	20	354	29,4	1,4	0,5	—	31,3	93,9	4,5	1,6	100		
X.	87. 730	32,9	2,3	1,5	1,0	37,7	87,3	6,1	4,0	2,6	100	32	1 194	22,3	0,6	0,5	0,0	23,4	95,3	2,6	2,1	100		
XI.	16. 478	38,8	1,8	0,3	—	33,9	84,6	4,8	0,8	—	100	18	1 030	25,4	0,7	0,4	—	26,5	95,8	2,6	1,6	100		
XII.	10. 1 008	33,4	2,0	0,5	—	35,9	93,0	5,6	1,4	—	100	5	178	25,6	0,0	—	—	25,6	100,0	—	—	100		
XIII.	7. 399	39,0	6,8	3,7	0,7	50,2	77,7	13,5	7,4	1,4	100	3	21	13,4	4,2	1,5	0,7	31,8	79,9	13,2	4,7	100		
XIV.	2. 5 45,8	0,8	0,8	0,8	5,7	52,6	87,1	0,8	1,5	10,8	100	2	109	28,1	2,3	0,7	0,4	26,5	87,2	8,7	2,6	100		
Kokku-Total	268	16 598	31,1	3,4	2,5	0,4	37,4	83,2	9,1	6,7	1,0	100	226	10 956	21,8	0,6	0,7	0,3	23,4	93,2	2,6	3,0	1,2	100
³⁾	121	14 002	31,0	3,5	2,8	0,5	37,8	82,0	9,3	7,4	1,3	100	110	9 680	21,8	0,6	0,8	0,4	23,6	92,4	2,5	3,4	1,7	100
⁴⁾	147	2 598	31,6	2,1	0,7	0,3	34,7	91,1	6,0	2,0	0,9	100	116	1 276	21,2	0,7	0,1	0,1	22,1	95,9	3,1	0,5	0,5	100

¹⁾ Iga liigi alal saadud teenistusesumma jagatud tehtud töötundide üldarvuga. ²⁾ Chaque composant divisé par le nombre total des heures du travail. ³⁾ Sellest ettevõttest 60 ja enam töötajaga—Dont les entreprises, ayant plus de 60 travailleurs. ⁴⁾ Sellest ettevõttest 20—49 töötajaga—Dont les entreprises ayant 20—49 travailleurs.

Palgaolude kohta ennen Keskbüroo väljaandeis ilmunud artiklid ja andmed:

Palgaolud olevikus (1930 a.), R. Sõrmus, E. Stat. Nr. 114(5), 1931 a., lk. 286—303.

Palgaolud tööstuses 1929 a., R. Sõrmus, E. Stat. Nr. 102(5), 1930 a., lk. 253—268.

Palgaolud tööstuses 1928 a., R. Sõrmus, E. Stat. Nr. 90(5), 1929 a., lk. 290—304.

Palgaolud tööstuses 1926—27 a., R. Sõrmus, E. Stat. Nr. 80(7), 1928 a., lk. 402—417.

Riigiteenijate palgaolud 1927—28 a. A. Tooms, E. Stat. Nr. 84(11), 1928 a., lk. 633—649.

Tab. 6. Riigiraudteed oktoobris 1931. — Chemins de fer en octobre 1931.

1. Tähtsamad andmed plirkondade järgi — Données principales d'après les districts du réseau.

	Tihutuvat jõe- km. arv (1000) Trains-km luearlis (1000)	Reisija- km. (1000) Voyageurs- km (1000)	Istekohnde kasutu- mise % — % des pla- ces assises	Tihukohde vankrite % vanker km. õldavust places malades au mar- chandise non char- gés au nombre total des wagons à mar- chandise	Laadiut kauba- vag. keskmine teile kooreni*) Poids moyen par essieu d'un wagon chargé	Üld- arv Total	III kl. III cl.	Kaubarongi keskmine brutto каал (ton.üldveos)	Kiirkauba- rungi keskm. brutto каал (ton.tuluveos)	Kaubarongi keskmine netto каал (ton.tulutoo- vas veos)	Kaubarongi keskm. net telgede arv moy. d'estier pour un train de march.	
								Maksul. Üld- veost raf. total	Traffic veost raf. total	Poids moy. brut d'un train rapi- de pour marchand. (raf.tot.ton)	Poids moy. brut d'un train à marchand. (raf.tot.ton)	Kaubarongi keskm. net telgede arv moy. d'estier pour un train de march.
Auru- ja mootorronges	237	11 639	10 614	31,6	—	—	—	—	—	—	—	—
Sel.: Paldiski—Kella auru-moot.	5	109	108	17,8	16,67	2,70	2,26	—	—	—	—	—
Haapsalu—Kella	23	633	623	26,8	33,03	2,64	2,44	—	—	161	—	—
Keila-Tallinn	18	1 287	1 282	76,3	35,16	3,76	3,40	—	—	318	—	—
Tallinn—Tapa	38	2 583	2 297	32,9	95,83	6,50	5,84	659	544	368	71,78	—
Tapa—Narva	48	1 791	1 648	26,5	95,54	6,35	5,03	388	442	188	43,04	—
Sel.: Tapa—Kohila	31	—	—	—	37,58	6,73	5,04	402	555	190	42,43	—
Tapa—Tarto auru-moot	38	2 521	2 232	33,7	15,75	4,87	3,45	438	345	161	59,71	—
Tartu—Valga	41	1 836	1 677	29,9	14,35	5,08	3,72	—	373	—	—	—
Valga—Irboska	26	750	728	20,9	28,75	5,37	4,84	263	—	118	37,22	—
Tähtajalisi kogu raidteele	—	23	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elektrironges Tallinn-Pääsküla	25	2 131	2 131	32,1	—	—	—	—	—	—	—	—
Kokku — Total	262	13 664	12 745	31,7	30,99	5,81	4,77	388	393	186	53,27	—
Septembris—Septembre 1931 a.	261	15 459	14 026	35,7	27,93	5,67	4,86	473	350	230	57,82	—
Oktobbris—Octobre 1930 a.	269	15 367	14 516	35,6	36,90	6,02	5,80	501	401	261	58,15	—
1. IV.—31. X. 1931 a.	1 841	12 1934	11 5894	36,1	29,30	6,04	5,84	519	383	270	60,23	—
1. IV.—31. X. 1930 a.	1 857	13 3049	12 5471	35,6	29,20	5,79	5,02	513	413	259	60,49	—
1. I.—31. X. 1931 a.	2 645	16 0913	15 2000	35,1	31,16	6,25	5,56	521	392	278	59,14	—
Sellest: Tallinn—Türi	33	1 356	1 217	37,9	29,30	3,84	3,66	324	—	141	136,16	—
Türi—Mölsaküla	24	547	494	28,6	27,29	3,32	2,54	116	—	37	51,05	—
Mölsaküla—Pärnu	12	269	248	31,7	36,22	3,68	2,70	—	—	—	—	—
Liliva—Väina	3	45	45	28,5	45,45	7,88	5,66	—	—	—	—	—
Lelle—Papiniidu	15	389	230	28,8	24,31	3,68	3,34	198	—	85	75,68	—
Türi—Tamsalu	11	255	242	34,3	29,57	3,54	2,60	—	—	—	—	—
Räisela—Orajõe	3	20	20	22,2	43,59	7,00	3,90	—	—	79	112,00	—
Mölsaküla—Valga	5	114	102	19,8	35,34	4,02	3,94	280	—	25	32,73	—
Valga—Mõniste	5	86	86	29,2	38,89	5,20	3,30	79	—	29	66,93	—
Sonda—Mustvee	6	160	158	60,8	38,01	2,85	1,86	130	—	75	81,56	—
Kokku — Total	117	3 220	2 942	33,0	30,09	3,72	3,20	192	—	88	88,96	—
Septembrist—Septembre 1931 a.	120	3 357	3 081	32,7	32,33	3,90	3,42	208	—	110	80,54	—
Oktobbris—Octobre 1930 a.	130	3 857	3 488	35,9	30,14	3,60	3,14	260	—	96	88,23	—
1. IV.—31. X. 1931 a.	842	29 315	26 614	38,3	32,26	3,90	3,58	217	—	96	82,66	—
1. IV.—31. X. 1930 a.	933	33 326	30 108	39,8	31,44	3,58	3,14	231	—	100	88,91	—
1. I.—31. X. 1931 a.	1 186	39 008	35 310	37,5	32,56	4,06	3,70	223	—	—	—	—
Laiarööpmelised teed — Voie large								Kitsarööpmelised teed — Voie étroite				
Oktobbris				1/IV— 31/X	1/IV— 31/X	1/IV— 31/X	1/I— 1931	Oktobbris				1/IV— 31/X
1931				1931	1931	1931	1931	1931				1931
2. Kaubavedu (1000) — Transport des marchandises (1000).								Kitsarööpmelised teed — Voie étroite				
Külgj saadetiste kaal—poids: Ton				123	145	982	1 036	1 518	54	66	474	517
Tn-km				13 904	17 399	117 995	120 373	187 200	3 601	4 503	33 544	36 612
Sellest maksulised saadetised—Dont les marchan- dises payables:				104	128	861	901	1 332	45	58	425	452
Ton				11 424	15 305	104 305	104 355	166 391	3 091	3 920	30 741	32 167
Sellest: erakaubad—Dont marchandises privées:				88	106	730	790	1 094	44	56	408	484
Ton				8 900	10 521	78 960	84 885	119 703	3 023	3 837	29 657	31 081
3. Pagasivedu — Transport des bagages								Kitsarööpmelised teed — Voie étroite				
Kaal — poids (tuh. tn.)				0,7	0,6	4,4	4,4	5,6	0,2	0,3	1,8	2,1
tn-km (tuh.)				79	65	437	459	571	18	23	137	158
4. Reisijate üldarv — Transport des voyageurs (1000).								Kitsarööpmelised teed — Voie étroite				
Reisijate üldarv — Nombre total de voyageurs				574	585	4 510	4 851	6 028	74	98	668	787
Sellest: Vältsühendus—Commute avec l'étranger				5	4	33	33	45	1	1	7	9
Dont (Kohalik liikumine — Mouvement local				589	581	4 477	4 618	5 988	73	92	661	779
Sellest: I—II klassis				6	6	45	54	62	3	4	30	37
III				568	579	4 465	4 597	5 986	71	89	688	750
Reisija-km üldarv — Voyageurs-km				13 664	15 367	121 934	132 048	160 913	3 220	3 857	29 315	33 226
Sellest: Elektrirongid — Trains électriques				2 131	2 739	19 019	20 899	25 737	—	—	—	—
Dont (Mootorvagunid — Wagons à moteur				—	28	181	198	239	6	7	51	58
Reisijaid ühe tee-km peale—Voyageurs par km exp.				20	28	—	—	—	—	—	—	68
Keskmine sõidukausus — Parcours moyen				23,8	26,3	27,0	28,6	26,7	43,5	41,5	43,8	42,3
Magamiskaartide üldarv — Cart pour wag-lit vend.				2	3	21	22	27	0,4	0,4	3,3	4,9
Jaamaesise-piletite üldarv — Tickets d'entrée vendus				10	12	88	101	114	0,1	0,2	1,5	2,2
5. Veerekoosselsu kasutamine (1000) — Exploitation du matériel roulant (1000).								Kitsarööpmelised teed — Voie étroite				
Rong-km üldarv — Trains-km				264	273	1 886	1 909	2 706	121	140	903	1 007
Sellest reisironges — Dont trains de voyageurs				196	194	1 335	1 344	1 861	99	100	658	686
Telg-km üldarv — Essieux-km				7 285	8 287	58 548	63 472	85 678	5 080	6 379	45 368	51 271
Sellest (Vaguniteg-km — Voitures à voyageurs				3 252	3 385	25 202	26 614	34 213	1 849	1 985	14 084	15 397
Dont (Vankriteg-km — Wagons à marchand.				4 013	4 902	33 346	36 858	51 465	8 231	4 394	31 274	35 274
Kesk. tlg. arv rong.—Moyen. des essieux par train				27,52	30,85	91,04	93,25	31,66	41,98	45,56	50,24	50,92
Aurorong.—Trains de voyageurs				22,07	19,16	25,76	21,99	25,16	34,24	35,74	39,27	40,34
Sellest (Elektrironges — Trains électriques				8,76	8,80	8,75	8,87	8,73	—	—	—	39,02
Dont (Kaubaronges — Trains de marchand.				59,15	62,37	60,48	63,00	61,24	78,88	75,97	83,88	76,40
Kesk. tlg. kaubar. brutto-kaal maksulisest veost*)				415	423	446	424	453	193	175	207	173

*) Keskmine telje koorem kitsarööpmelisel teel on arvestatud paari telje peale. 1) Poids moyen d'un train de march.

Tab. 1. Välistubaandus novembris 1931 a. —

Rühm kubu aktsias disses klas- sifikatsioon	Dans les chiffres du tableau les marchandises passées en transit ne sont pas comprises. Trafic de perfectionnement, réexportation et ré- importation sont compris.									
	Briti Bretag- ne	Läti Letto- nia	Poola- Danzig Pologne Pantz	Prant- suse France	Rootsi Süeđe	Saksa Alle- magne	S.N.V.L. U.R.S.S.	Tsche- hoslovakia Tchéco- slovag.	Ühend- riigid Etats- Unis	Mund- riigid Autres pays
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Eesti-Läti ühine nomenklaator Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie										
A. Sissevedu tonnides — Importation en tonnes.										
5	I. 1. Elusloomad (arv—nombre)	14	3 363,5	12,8	7,6	1 016,0	1 592,2	36,1	45,2	640,4
1	II. Toidu- ja matiseained, joogid	182,2	1,3	28,5	0,3	1,8	8,1	7,5	11,4	590,5
1,4	2. Tera- ja juh-statud vili	—	—	—	0,0	—	1,1	—	—	397,5
2	3. Aia- ja juurvil	—	—	—	—	—	—	1,6	0,1	38,6
6	4. Karjasaadused	—	—	—	0,0	—	0,1	—	—	52,5
4	5. Kala, kalasaadused ja vähid	147,0	—	—	—	—	—	—	—	125,0
1	6. Muud toidu- ja matiseained ning joogid	6,3	1,0	3 361,7	3,6	0,0	1 002,9	989,0	36,1	42,9
7	7. Loomasadused	—	—	—	—	—	—	12,7	—	22,5
III. Toor ja poolvalimatained										
6	8. Loomarigainned (peale rasvade)	4 586,8	49,5	9 519,0	35,0	2 058,0	484,5	10 407,2	3,2	396,0
4,7	9. Seemned, taimed ja nende osad	0,1	—	25,1	1,0	26,7	—	14,1	—	58,5
8	10. Metsamaterjal	—	0,2	—	—	—	—	9,2	6 777,7	1,9
9	11. Paberitööstuse toorained	—	—	—	—	—	—	27,3	—	333,5
10	12. Tekstilitöötained	7,8	7,2	—	—	—	—	21,8	—	207,7
12	13. Ärtaid ja metallid töölemata (metallimurd)	31,6	—	—	0,1	—	8,1	36,5	—	6,0
17,18	14. Mineralid peale ärtside	4 530,9	4,8	9 185,0	—	14,0	297,2	169,2	2,4	36,9
19-21	15. Keemiatööstuse toorained:	—	—	16,1	12,1	332,9	2,0	2 023,7	76,6	3 421,3
19	a) sellist öld, rasvad, valgud, kummi toorelt	16,1	—	—	12,1	332,7	2,0	22,8	74,2	3 271,2
20	b) väetisalined	—	—	—	—	—	2 000,9	0,6	150,0	178,9
IV. Vahmissaadused										
6	16. Nahad töötetud ja nahkkaup	261,3	49,0	203,3	287,8	271,3	844,9	315,7	42,8	35,6
8	17. Puutööstusesaadused	0,3	0,0	0,1	0,6	0,1	9,5	—	0,6	0,6
9	18. Paberitööstusesaadused	0,0	2,0	0,0	0,0	0,1	13,5	22,8	0,1	125,7
11	19. Tekstilitööstusesaadused	0,5	4,8	6,6	1,0	5,4	41,8	0,0	0,0	40,6
12,16	20. Metallid	170,0	6,4	—	235,6	59,7	285,0	36,4	3,0	382,2
14	21. Põllumajandusemasinad ja -riistad)	—	0,0	—	—	0,7	4,5	16,2	0,1	0,1
15	22. Jõu- ja töömasinad	3,2	0,1	0,1	0,1	5,8	55,1	0,8	4,8	4,5
16	23. Metallikaup	48,1	1,8	40,0	0,9	16,2	176,6	0,5	7,6	16,5
15	24. Elektrimasinald-aparaadid ja tarbeasjad	2,3	0,0	—	0,7	3,6	26,2	0,1	0,2	4,1
16	25. Instrumendid, aparaadid 2) ja laskeristad	0,6	0,0	—	0,2	0,1	6,5	—	0,1	0,4
15	26. Transportabiläud	1,5	0,4	—	0,1	0,0	13,5	—	—	11,4
17	27. Keraamika ja muid mineraalkaubad	2,5	5,8	8,3	0,2	158,7	56,3	3,5	18,8	281,6
19,21	28. Keemiatööstusesaadused	24,4	18,7	144,8	40,0	17,3	110,6	234,8	2,0	84,6
22	29. Muud eraldi nimetamata kaubad	0,1	0,0	0,0	0,0	5,0	—	0,8	0,0	0,9
12,16,22	V. 30. Kallismetallid ja -kivid	—	0,0	—	—	—	0,0	—	—	0,0
Kokku { ln		5 030,3	99,8	13 085,8	335,6	2 336,9	2 345,4	12 315,1	82,1	476,8
%		12,8	0,8	33,3	0,8	5,9	6,0	31,9	0,2	8,2
Oktoober 1931		528,7	238,6	4 728,2	246,0	526,6	4 068,6	12 026,0	63,9	4 647,1
1/1-30/XI 1931		42 055,2	6 734,9	76 132,0	2 910,2	18 832,6	38 684,1	89 952,5	808,8	17 634,2
B. Sissevedu kroonides — Importation en kr (couronne d'Estonie, égale 100% grame de l'or pur)										
5	I. 1. Animaux vivants	38	—	—	—	—	—	—	—	—
1	II. Denrées alimentaires et coloniales, boissons	33 620	648	344 879	8 641	1 522	30 321	92 901	4 737	23 884
1,4	3. Céréales et produits de minoterie	3 549	25	267	1 138	1 460	1 980	54 274	—	48 463
2	4. Produits des potagers et des vergers	—	—	12	1 287	—	545	18	11	22 431
3	5. Poissons, leurs produits et écrevisses	27 947	—	—	186	—	—	—	—	22 089
4	6. Autr. denrées aliment. et coloniales et boissons	2 124	564	344 600	5 770	62	27 705	38 127	4 726	41 633
1	7. Fourrage	—	—	—	—	4	482	—	—	2 127
III. Matières premières et demi-fabriquées										
6	8. Produits animaux (non compr. grais, huiles)	104 048	45 078	152 795	16 728	86 147	167 980	356 172	983	176 270
4,7	9. Semences, plantes vivantes et leurs parties	—	563	700	5 678	4 610	74 794	220	—	45 371
8	10. Produits forestiers	183	29 184	604	9 289	—	17 299	9 878	410	6 511
9	11. Matières pour papier	—	—	—	—	—	4 027	—	—	19 510
10	12. Matières textiles	20 610	9 419	—	—	—	15 064	—	—	145 310
12	13. Mineraals et métaux bruts	11 339	—	—	255	544	3 570	—	—	118 062
17,18	14. Minéraux (non compris minéraux)	66 782	30	93 377	—	1 462	14 092	4 404	137	2 011
19-21	15. Matières chimiques	4 949	5 882	38 114	1 506	79 531	35 800	229 969	436	2 048
19	a) doux huiles, graisses, résines et cavutch. brut	4 949	5 851	37 888	1 506	7 109	31 008	220 869	420	70 908
20	b) engrais	—	—	—	—	72 422	76	8 910	—	69 831
IV. Produits fabriqués										
6	16. Peaux apprêtées et articles en cuir et peau	193 394	143 629	66 415	153 909	131 140	1 282 233	65 703	106 914	61 405
8	17. Ouvrages en bois	2 800	331	1 194	4 484	1 278	1 06 827	—	6 286	2 353
9	18. Articles en papier et imprimés	112	1 610	4	108	190	13 260	7 004	188	37 351
11	19. Articles textiles	2 076	2 450	2 108	5 141	2 403	50 608	187	88	5 297
12,13	20. Métaux ouvrages	57 123	33 713	18 055	85 210	5 652	259 740	1 946	46 101	76 727
14	21. Outilage et machines agricole	42 198	1 050	—	19 559	20 302	43 133	5 695	1 011	33 840
15	22. Machines motrices et machines industrielles	11 671	326	293	567	17 826	120 470	498	6 230	7 773
13	23. Articles en métalz non spécialement dénommés	24 775	5 284	20 954	1 285	22 605	219 869	2 096	9 450	14 323
15	24. Machin. et appareils électriques et leurs parties	6 726	236	—	1 626	15 472	104 149	1 105	1 064	2 645
16	25. Instruments, appareils et armes à feu	5 654	698	—	1 705	2 755	78 137	—	1 000	389
15	26. Moyens de transport	6 918	398	—	528	100	47 429	780	—	27 092
17	27. Céramique et autres produits minéraux	2 896	4 021	5 543	414	5 115	49 382	735	14 378	4 981
19,21	28. Produuits chimiques	28 224	93 458	17 926	32 268	36 017	150 613	30 858	11 156	29 445
22	29. Autres articles non spécialement dénommés	2 231	103	338	764	144	45 011	—	9 880	85 468
12,13,22	V. 30. Métaux et pierres précieuses, perles et coraux	—	12	—	—	—	6 366	—	—	1 851
Total { kr		331 062	189 405	544 089	179 278	218 809	1 486 880	514 776	112 634	261 539
%		7,1	4,1	11,2	3,9	4,7	92,1	11,1	2,4	17,2
Oktobre 1931		295 600	248 756	385 822	194 132	219 704	1 699 306	542 697	129 221	621 855
1/1-30/XI 1931		4 468 188	4 172 647	1 942 611	2 784 719	167 780 68	6 459 801	1 195 691	5 104 042	119 177 88

1) Siin ka piimatallit sisseseaded. 2) Peale elektr aparaatide.

Commerce extérieur en novembre 1931.

Kokku Total	%	Nov. Nov. 1930	I/-30[XI] 1931	Belgia Belgi- que ¹⁾	Britti- Bretag- ne	Hol- landi- Pays- Bás	Läti- Letto- nie	Rootsi Suède	Saksa Alle- magne	S.N.V.L. U.R.S.S.	Soome Fin- lande	Taani Danem- ark	Mond- riid- Autres pays	Kokku Total	%	Nov. Nov. 1930	I/-30[XI] 1931			
A. Väljavõdu tonnides -- Exportation en tonnes.																				
6 897,3	17,5	10 904,1	86 425,8	208,7	2 462,3	0,1	27,2	180,2	854,9	—	647,9	0,3	48,6	4 430,2	21,2	3 468,6	55 779,1	I 1		
1 052,1	2,7	5 310,9	28 430,5	—	—	—	—	—	—	—	173,3	—	—	—	—	50,8	—	2		
93,9	0,2	285,2	2 604,7	1,5	1 965,2	—	11,2	123,7	1,1	—	214,7	—	2,7	2 320,1	11,1	968,7	25 736,2	3		
0,2	0,0	4,3	55,7	200,7	436,4	—	—	39,2	842,4	—	0,6	—	10,5	1 529,9	7,8	1 316,5	8 839,7	4		
272,0	0,7	269,9	3 876,0	—	—	0,4	0,1	13,2	16,7	11,4	—	3,5	—	60,1	0,3	58,1	1 187,1	5		
5 443,9	13,8	4 937,6	28 389,2	6,5	60,3	—	2,8	0,6	—	—	172,6	0,3	20,4	263,5	1,3	214,9	4 469,3	6		
35,2	0,1	116,9	3 068,8	—	—	—	—	—	—	—	83,3	—	—	83,3	0,4	910,4	5 036,0	7		
29 182,5	74,2	36 952,3	202 423,6	2 041,5	6 634,2	—	745,8	2 182,7	231,9	—	462,1	—	928,1	13 126,2	62,8	21 145,9	273 726,1	II 1		
82,1	0,2	109,7	857,5	—	—	—	—	—	—	—	1,1	23,3	—	—	24,4	0,1	72,0	668,2	8	
222,9	0,6	206,2	1 702,4	—	—	—	—	0,0	—	—	—	—	—	—	0,0	—	1 217,0	192,9	9	
6 789,1	17,3	7 994,6	39 577,0	2 041,5	3 471,8	—	3,8	—	—	—	—	—	—	287,0	5 803,7	27,8	10 970,7	156 215,6	10	
360,8	0,9	268,6	2 691,5	—	—	—	—	—	—	—	164,5	—	—	318,3	3 406,0	16,3	6 190,6	60 513,2	11	
605,2	1,5	672,7	6 562,3	—	—	110,1	—	66,2	1,5	10,8	—	—	—	—	230,9	1,1	196,4	4 530,1	12	
77,3	0,2	146,7	933,6	—	25,0	—	—	—	0,1	1,9	—	—	—	34,6	61,6	0,3	413,5	3 362,7	13	
14 234,4	36,2	18 281,9	87 365,7	—	—	—	—	600,4	2 180,0	—	—	462,0	—	—	3 242,4	15,5	1 979,6	45 333,9	19	
6 790,7	17,3	9 271,9	62 733,6	—	—	4,1	—	75,9	—	31,9	—	—	—	245,4	357,5	1,7	106,1	3 110,2	16	
4 636,0	11,8	5 389,9	31 092,7	—	—	—	—	—	—	5,9	—	—	—	239,4	320,9	1,5	87,5	2 749,5	a)	
2 151,5	5,5	3 723,9	24 354,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	718,8	b)	
3 265,9	8,3	4 467,3	44 309,8	19,7	1 194,7	7,5	40,7	37,8	321,3	703,6	108,0	176,9	721,8	3 332,0	16,0	4 765,3	50 161,5	c)		
11,9	0,0	11,1	89,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0,8	0,8	0,1	73,0	16	
170,2	0,4	88,1	1 521,4	19,7	1 070,8	7,5	0,1	1,3	253,9	—	0,4	90,1	84,4	1 468,2	7,1	1 187,1	14 610,9	17		
112,3	0,8	270,7	2 821,5	—	—	17,3	—	0,3	0,0	0,4	—	—	—	339,3	1 061,3	5,1	1 970,4	15 248,0	18	
83,8	0,2	95,6	9 10,0	—	—	62,8	—	—	34,9	52,9	—	1,2	137,7	—	—	484,9	4 118,8	19		
1 178,3	3,0	1 435,3	16 570,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	71,2	20	
21,6	0,1	7,4	1 048,4	—	—	—	—	5,1	0,3	0,7	—	—	—	—	—	—	—	9,3	21	
76,5	0,2	175,5	1 269,1	—	—	0,5	—	—	1,1	0,0	0,8	—	—	46,7	49,2	0,3	20,7	529,4	22	
309,8	0,8	713,5	4 172,8	—	—	—	—	—	0,2	0,1	0,2	—	—	—	—	0,8	—	146,6	23	
38,8	0,1	52,0	925,1	—	—	12,8	—	—	1,2	1,0	1,4	—	—	—	—	1,1	17,5	11,8	24	
8,0	0,0	21,7	97,0	—	—	0,0	—	—	—	—	0,2	—	—	—	0,0	0,2	—	10,2	25	
27,4	0,1	43,6	692,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121,1	26	
535,5	1,4	736,4	5 120,4	—	—	—	—	32,8	—	0,0	—	—	—	94,8	5,9	200,3	333,7	1,6	621,5	14 190,2
635,5	1,7	809,9	9 169,3	—	—	26,2	—	—	0,2	10,9	—	—	8,4	—	45,7	0,2	452,4	742,0	28	
7,0	0,0	6,5	52,7	—	—	4,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4,4	4,5	67,1	29	
0,0	0,0	0,0	2,7	—	—	—	—	—	—	0,0	—	—	—	—	—	0,0	0,0	0,2	V 30	
39 325,7	100	52 323,7	2 269,9	10 191,2	7,6	813,7	2 400,7	1 408,1	703,6	1 218,0	177,2	1 698,5	20 888,5	—	29 379,8	—	—	—		
30 926,9	100	333 251,3	4 844,0	9 579,9	1 031,7	1 842,5	4 937,3	1 239,5	1 088,0	1 587,0	429,4	7 177,7	33 207,0	8 140,5	50 850,2	—	379 066,9	—	—	

B. Väljavõdu kroonides -- Exportation en kr.

Tab. 2. VALISKAUBANDUS MUUDE RIIKIDEGA NOVEMBRIS 1931 a.—COMMERCE EXTÉRIEUR avec les AUTRES PAYS en NOVEMBRE 1931.

Rahvusvaheline statistiliste territooriumide numeratsioon	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation		Numération internationale des territoires statistiques	Sissevedu Importation		Väljavedu Exportation	
	ton	kr	ton	kr		ton	kr	ton	kr
168. Argentiliina—Argentine	50,8	23 613	—	—	22. Leedu—Lithuanie	7,3	5 524	608,4	149 365
182. Austraalia—Australie	45,5	18 644	—	—	93. Lõuna-Aafrika Ühendriigid—Union Sud-Africaine	29,8	12 028	4,2	1 571
6. Austria—Autriche	4,4	34 897	0,1	982	34. Lõunasaarlaavia—Yugoslavie	5,0	2 057	—	—
83. Belgia-Kongo—Congo-belge	0,3	232	—	—	146. Mehhiko—Mexique	0,7	652	11,0	1 801
7. Belgia-Lüksemburgi majand. liit—Belgo-Luxembourgeoise, Union econ.	423,5	67 648	*)	*)	23. Norra—Norvège	12,1	8 381	21,8	61 002
170. Brasiilia—Brésil	6,8	5 908	—	—	51. Palestina—Palestine	—	—	5,3	809
32. Briti-Egiptuse Sudaan—Soudan anglo-égyptien	4,2	4 014	—	—	174. Paraguay—Paraguay	9,9	2 987	—	—
98-104. Briti-Ida-Aafrika—Afrique d'Est britannique	7,7	3 995	—	—	175. Peruū—Pérou	7,3	5 780	19,4	2 509
90. Briti-Kamerun—Cameroon britan. britannique	0,2	149	—	—	26. Poola-Danzig—Pologne-Dantzig	*)	55,5	41 899	—
85-98. Briti-Lääne-Aafrika—Afrique d'Ouest britannique	9,8	3 900	—	—	27. Portugal—Portugal	1,8	1 267	3,2	2 170
66. Briti-Malaala—Malaisie britanniq.	0,7	651	1,2	180	129-132. Portugali-Lääne-Aafrika—Afrique d'Ouest portugaises	0,3	210	—	—
8. Bulgaria—Bulgarie	4,7	3 330	—	—	14. Prantsuse—France	*)	*)	339,6	52 258
173. Ecuador—Équateur	0,3	384	—	—	109. Prantsuse-Alzjeria—Algérie fran.	10,6	2 011	—	—
143. Guatemaala—Guatemala	16,5	11 180	—	—	71. Prantsuse-Indo-Hiina—Indo-Chine française	0,3	250	8,2	1 063
40. Hiina—Chine	0,4	526	—	—	80. Prantsuse-Maroko—Maroc, France	17,7	3 020	4,2	2 197
11. Hispaania—Espagne	0,3	952	185,6	29 297	122. Prantsuse-Somaal—Somaliland français	0,4	404	—	—
25. Hollandi—Pays-Bas	62,0	52 658	*)	*)	28. Rumeenia—Romanie	661,3	32 800	—	—
131. Holl.-Guayaana-Guyane néerland.	0,9	912	—	—	112. Senegal—Sénégal	0,2	125	—	—
72. Hollandi-India—Indes néerlandais.	11,0	9 140	—	—	53. Siiani—Siam	—	—	6,9	2 450
65. India—Inde	441,9	92 252	10,5	746	13. Soome—Finlande	562,9	139 143	*)	*)
19. Itaalia—Italie	34,2	20 140	—	—	54. Süüria—Syrie	0,1	67	—	—
154. Jamaika—Jamaïque	2,8	1 944	—	—	36. Sveits—Suisse	5,6	56 839	10,5	15 712
45. Jaapan—Japon	0,7	2 092	11,2	1 900	9. Taani—Danemark	423,1	68 005	*)	*)
156. Kanada—Canada	226,2	25 565	—	—	62. Tsellon—Ceylan	54,4	18 924	—	—
172. Kolumbia—Colombie	0,1	86	—	—	37. Tsehhoslovakia—Tchécoslovaq.	*)	*)	3,8	18 979
15. Kreeka—Grèce	14,9	11 829	—	—	56. Türki—Turquie	18,4	13 484	—	—
141. Kuuba—Cuba	13,5	8 500	10,6	2 174	16. Ungari—Hongrie	3,2	5 747	—	—
					185. Üus-Meremaa—Nouvel-Zélande	1,3	2 072	93,2	9 963
					184. Ühendriigid—États Unis	*)	940,0	03 887	—

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus novembris 1931 a.
Commerce extérieur des principaux articles en novembre 1931.

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat. 1	Eesti-Läti ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton 2	kr. 3	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat. 4	Kr.—kronouue d'Estonie, égale 100/248 gramma de l'or pur (100 marks antérieurs)	ton 5	kr. 6
II. Toidu ja maitseained, joogid	6 897,3	677 565	232	Ölikoogid	—	—	—
2. Tera- ja jahvatatud vili	1 052,1	112 527	233	Soojatangud	—	—	12,7
11. Rukis	46,1	3 690	236	Muu loomatoit ern.	—	—	486
Sel.: S. N. V. L.	46,0	3 680					
12. Nisu	557,8	55 947	8. Loomarilgained, peale rasvade	82,1	131 936	29 162,5	1 389 432
Sel.: S. N. V. L.	832,3	31 897	237-241 Toored loomanaabed ern.	64,3	43 747		
Kanada	186,1	19 956	Sel.: Argentina	28,1	17 596		
13. Oder	0,2	15	Kuuba	13,5	8 509		
14. Kaer	202,0	17 231	Prantsuse	4,2	5 678		
16. Mais	0,2	15	Karusnahad	4,5	81 962		
21. Niaujahu	87,0	11 853	243-257 taimed ja nende osad	222,8	117 928		
Sel.: Kanada	40,0	5 320	Linaseemned	—	—		
Briti	28,5	3 549	Piievallileesseemned	—	—		
26. Manna	23,8	3 951	Kopra	50,5	11 360		
Sel.: Saksa	10,0	1 500	Ristiikheinaseemned	4,5	4 600		
Rootsi	7,5	1 460	Tubak lehtedes, kasvudes	63,1	70 583		
27. Herkulo ehit kaeratangud	0,5	250	Sel.: Läti	17,6	22 734		
30. Riis	129,5	18 445	Türgi	8,2	8 050		
Sel.: India	128,6	17 347	Taani	0,9	7 459		
			307 Humalad	4,2	5 486		
3. Ala- ja juurvilli	93,9	46 424					
35. Herned	2,1	473					
59. Apelsiinid ja mandariinid	5,9	2 788					
60. Sidrunid	24,4	7 969					
62. Banaanid	1,2	1 189					
69-75. Puuvill ja marjad kuivatatud	50,5	32 385					
5. Kalu, kalasadused ja vählid	272,1	50 222	12. Tekstiilitooredained	605,2	308 465		
112. Heeringad	218,6	44 298	352 Puuvill toores	236,0	166 824		
6. Muud toidu- ja maitseained ning joogid	5 444,0	465 373	Sel.: Ühendriigid	207,6	145 290		
167. Kohv toores, ubades	7,5	8 887	Egiptus	10,5	11 180		
172, 175. Kakao ubades ja pulbris	16,8	7 841	Kanep	11,8	3 600		
176. Tee ja gasugune	5,5	11 646	Sel.: Lõunasaarlaavia	5,0	2 057		
178, 179. Suhkru peenike ja rafinaad	3 296,4	366 343	Br.-Ida-Aafrika	5,3	1 143		
Sel.: Poola-Danzig	3 055,0	339 040	Džuut	311,4	69 216		
Sool	2 096,4	45 809	Vill värvimata	25,9	61 735		
Kunstvöö	1,0	560	Sel.: Briti	7,8	20 610		
218-217, 221-224. Viinad ja veinid	2,3	5 795	Austraalia	5,1	14 132		
			Läti	4,3	8 500		
7. Loomasüüt	35,2	2 613	14. Mineraalid peale ärtside	77,3	17 719		
231. Kliid igasugused (loomatoit)	—	—	397,398 Vabrik. ja ehit. tarvitatak savi	42,1	182 332		
Sel.: Saksa	—	—	154,0	154,0	2 816		

*) V. tab. 1.

Tab. 3. Tähtsamate aineate väliskaubandus novembris 1981 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en novembre 1981 (suite).

Järjek. nr. üksikainete nomenklat.	Eesti-Lätvi ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. üksikainete nomenklat.	Kr—euroonide 100/248 gramme d'or pur (100 marcs antérieurs)	ton	kr
1	2	3	4	5	6		
SISSEVEDU / IMPORTATION.							
447	Kivisüsi Sel.: Poola-Danzig Briti	13 612,5 9 185,0 4 427,5	158 180 93 377 14 803	792 794,795 809	Vasktraat isoleer-ta ① 0,5–13 mm Inglistina	1,8 0,0 21,6	1 495 44 19 086
15. Keemiatööstuse toorained	6 790,7	491 539	21. Põllumajandusmasinad ja -riistad (sin ka pilimatalt. sisseseaded)	Traktorid	—	—	
a) Ölid, rasvad, valgud, kumani toorelt	4 636,0	403 715	Viljapeksugarnituurid jõumasi- naga ja ilma	11,8	11 111		
462 Loomarasy tehniliseks tarbeks	34,8	10 193	Niidumastnad	—	—		
473 Palmiteeroli	38,7	18 146	Adrad	1,4	487		
474 Kookosöli	2,8	1 080	Vikatid	—	—		
Sel.: Hollandi	2,8	820	Separatoorid ja m. pilimanduse masinad	3,5	8 834		
481 Kakaoovöl	16,5	17 787	Pöllutöömasinade osad	0,6	525		
483 Nafta toores	481,6	36 086	22. Jõu- ja töötmasinad	76,5	172 415		
Sel.: S. N. V. L.	476,1	35 710	Aurumasinad ja lokomobiilid	10,2	23 688		
484 Masutut	42,0	3 000	Plahvatustõunemasinad	13,3	20 025		
485 Petrooleum	3 386,6	192 170	Veskite sisseseaded	4,6	10 783		
Sel.: S. N. V. L.	2 510,6	141 735	Kudumismasinad	—	—		
Rumeenia	661,3	32 800	Ömblus- ja piltutusmasinad ja nende osad	6,7	25 254		
487 Bensiin	351,0	51 038	Igasugused töötmasinad ja abi- noud raudast, malmist, terasesest	27,8	45 309		
Sel.: Poola-Danzig	195,5	25 454	Masinade ja aparaatide osad	13,8	45 954		
S. N. V. L.	146,7	24 182	23. Metallikaup	309,8	314 046		
493 Parafin	11,0	2 965	Rauast ja terasesi täotud, pressit. ja valatud kaup ern.	0,6	706		
495 Määrdedööri ern.	119,0	28 390	Raud- ja terastorud ja nende ühendusjaod	59,9	16 915		
Sel.: S. N. V. L.	12 985	842–848	Raudtraatinaelad ja -needid	3,2	1 344		
Ühendriigid	58,9	851–864	Muu treitud, poleeritud, lihvitud raud- ja teraskaup igasugune	45,9	44 842		
Poola-Danzig	23,5	865	Raudplekk-kaup ern. ihitne	49,4	69 286		
498 Kivisöötörv	24,4	3 104	Okastraat	—	—		
518 Kampol	—	—	Raud- ja terastraaikaup ern.	9,5	7 917		
Sel.: Ühendriigid	21,1	2 841	Noakaup igasugune	4,2	23 260		
	21,1	2 839	Ern. küsitööristorud	9,0	16 495		
b) Väetisained	2 151,5	81 408	Vaskkaup igasugune	8,1	47 278		
535 'Süülalippeeter	—	881 885	Alumiiniumkaup ern.	4,7	15 907		
Väiivelhüpammoniaak	1,0	875 877	Raudtraatinaelad ja -needid	38,3	148 162		
541 Superfosfaat	2 000,9	72 422	Muu treitud, poleeritud, lihvitud raud- ja teraskaup igasugune	3,1	9 758		
542 Toomasslaiki jahvatatud	—	—	Raud- ja terastorud ja nende ühendusjaod	2,1	21 797		
546, 547 Kaalisoolid	—	—	Raudtraatinaelad ja -needid	4,6	3 877		
c) Mund keemiatööstuse toornined	3,3	6 416	El-juhed isoleeritud	7,9	9 937		
549 Viljav toores, tükkipides	0,1	8	Raadioaparaatid, -osad ja -tarb. ja laskeristad	2,6	33 055		
IV. Valmissaadused.							
16. Nahad töötletud ja nahakaup	11,9	133 439	24. Elektromasinad – aparaatid ja tarbeasjad ja laskeristad	8,0	103 460		
566–568 Saured parknahad	4,2	38 290	924,926 El-dinamod, mootoriid, transfor- maatorid	1,0	19 366		
569–576 Töötletud peenesord. nahad	6,4	82 546	924,926 El-dinamod, mootoriid, transfor- maatorid	0,9	14 754		
560 Masinarihimad	0,6	3 940	932 Elektri hõõglambid	2,9	18 259		
17. Puutööstusesaadused	170,2	59 827	934 El-kaablid metallpantseriga	0,6	9 171		
600–604 Aaml- ja puusepatöö	152,6	37 862	935 El-juhed isoleeritud	7,9	9 937		
609–612 Tisleri- ja treialitöö	4,6	9 215	943 Raadioaparaatid, -osad ja -tarb. ja laskeristad	2,6	33 055		
18. Paberitööstusesaadused	112,3	93 884	25. Instrumendid, aparaatid (peale elektriapar.) ja laskeristad	8,0	103 460		
624 Puupapp värvinimata	25,8	4 689	953 Arstiristad, -aparaatid ja -tarbed	1,0	19 366		
Sel.: Soome	25,8	4 639	958–966 Kellad	0,9	14 754		
638 Paberrossipaber	1,4	1 990	973–980 Muusikariistad	2,9	18 259		
636, 637, 650 Kirjutuse ja trükitaber	6,2	5 024	981–984 Laskeristad	0,6	9 171		
648 Tapedit ja bordüürifid	16,6	8 600	26. Transportrahendud	27,4	88 506		
		986–992	999 Veo-öönduristad	19,7 rgt. 4 tk.	3 160		
			Söödusautod	8 tk.	34 485		
19. Tekstilitööstusesaadused	83,6	583 712	27. Keraamika ja muud mineraalkaubad	8,0	103 460		
667–670 Puuvillanlit ja -lõng	6,4	37 111	1002 Arstiristad, -aparaatid ja -tarbed	1,0	19 366		
671–676 Puuvillarifite	7,6	68 152	1008 Jalgraftad	248 „	15 424		
Sel.: Saksa	3,2	—	28. Keemiatööstusesadused	535,5	111 961		
686, 750 Sukad, sokid	0,8	36 122	1025 Kähad, tahud loomulikud	0,1	115		
687, 708, 751 Muud kujutud tööd ern.	0,8	19 319	1038 Tulekindlad kivid ja tahvid (šamotkitivid)	427,1	10 104		
699–701 Villane lõng	21,8	14 296	1051–1053 Fajanskaup	26,6	18 162		
702, 703 Villane rile kangais	10,5	109 501	1054,1055 Portselaanakaup	8,9	11 917		
Sel.: Prantsuse	4,9	131 508	1056–1073 Tahvelklaas ja klaaskaup	48,1	58 735		
Saksa	2,9	50 925	1074 Peesoooda	—	—		
Briti	1,3	42 682	1075 Kaustiksooda puhastamata	685,5	499 356		
713, 715 Slid ja kunstslidniit ja -lõng	9,9	15 763	1076 Söehape (vedel)	0,1	170		
716–719, 721, 731 Slidriie	0,4	64 781	1077 Pebmest kummist teosed	9,1	32 128		
747, 748 Köied ja nõörid	3,3	22 457	1078 Veaautode raamid ühes moo- tori ja ratastega	4 „	6 764		
749 Kalavõrgud	0,5	4 811	1079 Jalgraftad	248 „	15 424		
762–767 Peakattid igasugused	0,5	4 502	1080 Keraamika ja muud mineraalkaubad	535,5	111 961		
		9 863	1081–1082 Tulekindlad kivid ja tahvid (šamotkitivid)	0,1	115		
			1083–1084 Fajanskaup	427,1	10 104		
			1085–1086 Portselaanakaup	26,6	18 162		
			1087–1088 Tahvelklaas ja klaaskaup	8,9	11 917		
			1089–1090 Peusoooda	48,1	58 735		
			1091–1092 Kaustiksooda puhastamata	204,9	20 502		
			1093–1094 Söehape (vedel)	74,3	14 935		
			1095–1096 Lõhna- ja kosmeetikakaimed	0,0	1		
20. Metallid	1 178,3	166 778	1097–1098 Parkimisekstraktid	1,5	21 753		
768–772 Raud ja teras vits, latt-, sordi	795,9	1308–1311 Lõhna- ja kosmeetikakaimed	31,4	9 390			
775–778 Sel.: Belgia-Luksemb. m-l	301,2	1321	1099 Mineraalvärvid	59,3	10 946		
	Prantsuse	236,6	1322–1328 Altsarinivärvid ern.	6,9	44 160		
	Raud- ja teraspikk	386,7	1329–1336 Saapamääre	0,4	716		
	Sel.: Briti	185,2	1337–1344 Trikitivärvi	0,5	945		
	Belgia-Luksemb. m-l	79,1	1345–1352 Pronkspuuber	0,4	878		
	Saksa	52,9	1353–1360 Linoteum	6,6	5 643		
	Raud ja terastraat ① 1,5–5 mm	6,8	1361–1368 Kirjutusematerejal ern.	6,9	66 313		
	Vask	—	1369–1376 Kirjutusematerejal ern.	2,5	19 370		
	Sel.: Saksa	5,8	1377–1396 Kirjutusematerejal ern.	—	—		
	Lätti	0,9	1397–1398 Kirjutusematerejal ern.	—	—		

Tab. 3. Tähtsamate ainete väliskaubandus novembris 1931 a. (järg).
Commerce extérieur des principaux articles en novembre 1931 (suite).

Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Eesti-Lätt ühine nomenklatuur Nomenclature unifiée pour Estonie et Lettonie	ton	kr	Järjek. nr. täielikus üksikainete nomenklat.	Kr—couronne d'Estonie, égale 100/248 gramme de l'or pur (100 marks antérieurs)	ton	kr
1				2	3	4	5
	VÄLJAVEDU—EXPORTATION						
	I. Elusloomad (arv).	4327k	1 906	13. Ärtid ja metallid töötlemata(metallinurd)	61,6	6 063	
1	Hobused (arv)	6 "	1 200	380 Vanaraud	34,6	500	
2	Telised (välijaarvatud väsikad) (arv)	—	—	385,386 Sel.: Poola-Danzig	34,6	500	
5	Sead, pörsad (arv)	— "	—	Vanavask	25,0	5 000	
				Sel.: Briti	25,0	5 000	
	II. Toidu- ja maitseained, joogid	4 430,2	2 246 258				
3	Aia- ja juurvill	2 320,1	121 211	14. Mineraalid peale ärtside	3 242,4	16 056	
38	Kartul toores	2 262,4	111 592	406,407 Kips	462,0	11 131	
57	Öunad	5,4	1 732	408 Lubi kustutamata	10,4	200	
	4. Karjasaadused	1 529,8	1 910 467	15. Keemiatööstuse toorained	357,3	100 565	
76	Peekon	405,4	216 878	a) Üld, rasvad, vaigud, kummi toorelt	320,9	40 477	
	Sel.: Briti	405,4	216 878	497 Põlevkiviööl	241,5	17 504	
77	Sealiha värsked ja soolatud	—	—				
78	Sealiha suitset. (singid külged)	1,5	1 320				
79	Loomalihha	0,5	200				
	Sel.: Belgia Luksemb. m. l.	0,5	200				
81	Lembalihha	32,8	20 701				
	Sel.: Rootsi	32,8	20 701				
95	Kohupiim	—	—				
96	Vöi	981,3	1 531 636				
	Sel.: Saksa	740,1	1 154 865	16. Nahad töötletud ja nahakaup	0,8	324	
	Belgia Luksemb. m. l.	200,3	312 996	566,567 Suured parknahad	—	—	
99	Munad	—	133 370				
		1 534 720 tk.					
5	Kala, kalasaadused ja vähid	60,1	34 835	17. Punktööstusesaadused	1 468,2	302 893	
100—105	Värsked kalad	23,6	16 251	593 Veneer	1 180,9	204 940	
116—120	Kalakonservid	17,0	13 112	Sel.: Briti	983,4	165 200	
				Saksa	117,2	23 840	
6	Muund toodu- ja maitseained ning joogid	263,5	149 261	Vineerist toolipõhjad	228,8	67 225	
127	Kartuljahu	170,0	28 713	Sel.: Saksa	136,6	40 450	
187	Sököland	55,6	84 769	Prantsuse	40,8	13 000	
210	Teraleib, pain normal	3,3	976	Tikutraat	—	—	
				Uksed	—	—	
				Niidirullid	—	—	
				Sel.: Briti	—	—	
				Mööbel	57,0	29 600	
	III. Toor- ja poolvalmisained	13 126,3	772 276				
8	Loomarlitained, peale rasvade	24,4	32 574				
237—241	Loomanahad kuivalt soolatud	8,7	18 545	18. Paberitööstusesaadused	1 061,3	174 205	
	Sel.: Saksa	8,7	18 545	634 Pakkimispaber	126,7	29 927	
237—241	Loomanahad märjalt soolatud	11,4	10 000	635 Rotatsioonipaber	789,2	113 920	
	Sel.: Saksa	11,4	10 000	636,637 Kirjutuse- ja trükipaber	140,8	27 411	
248—257	Karusnahad	0,0	1 200				
260	Jöhvid	—	—	19. Tekstilitööstusesaadused	338,6	535 889	
270	Sooled	4,3	2 829	664,665 Puuvillavatt	—	—	
				667—670 Puuvillanit ja -lõng	28,6	74 820	
9	Seemned, talmed ja nende osad	0,0	12	Sel.: Saksa	13,3	35 469	
274, 275	Linaseemned	—	—	Poola-Danzig	8,4	26 875	
10	Metsamaterjal	5 803,7	181 908	Fuuvillarlie	77,9	256 496	
310—319, 329	Palgid, prussid, pakud, latid	—	—	Sel.: Rootsi	31,7	102 645	
321	Liliprid	—	—	Norra	21,4	60 256	
322	Propsid	3 628,3	49 289	Taanil	13,2	31 388	
320, 326—329	Kuuse- ja männilauad ja -plangud	2 154,2	130 976	Pakkimis- ja kotiriike	174,0	101 478	
	Sel.: Briti	1 867,2	112 203	Sel.: Taani	109,0	62 814	
	Prantsuse	193,8	9 410	Briti	36,1	20 721	
338	Krohvimispreeurid	—	—	Villane riie	0,5	6 746	
				Sel.: Soome	0,4	4 869	
				Austria	0,1	982	
11	Paberitoorained	3 406,0	350 989				
349	Tselululoos	2 356,0	308 989	27. Keraamika ja muud mineraalkaubad	333,7	32 147	
	Sel.: Briti	1 873,2	255 500	1016 Tsement	282,7	5 800	
	Uhendrigid	318,3	38 500	Sel.: Leedu	199,9	4 653	
	Saksa	164,5	14 989	Telliskivid vaepamata	—	—	
12	Tekstilitoorained	230,9	84 109				
354	Lina	168,4	68 079				
	Sel.: Briti	107,2	43 725	28. Keemiatööstusesaadused	45,7	19 612	
	Läti	61,2	24 354	1102 Kaseini	—	—	
855	Takud	53,1	14 070	1318 Tuletikud	26,2	12 000	

Tab. 4. Telliametite läbikülik novembris 1931 a.—Activité des bureaux douaniers en novembre 1931.

	Tallinn	Valga	Pärnu	Narva	Loksa	Haapsalu	Kurese-saare	Kunda	Paldiski	Kokku Total
ton { Sissevedu—Importation . .	27 507	1 488	2 630	7 242	11	1	413	36	—	39 326
Väljavedu—Exportation . .	12 261	533	4 499	329	—	62	2 770	404	30	20 888
Üldläbikülik—Total de l'importation et de l'export. .	39 768	2 019	7 129	7 571	11	63	3 183	440	30	60 214
1 000 kr { Sissevedu—Importation . .	4 147	162	157	148	3	1	8	10	—	4 636
Väljavedu—Exportation . .	3 938	122	121	38	—	13	5	8	1	4 246
Üldläbikülik—Total de l'importation et de l'export. .	8 065	284	278	186	3	14	13	18	1	8 882

Tab. 7. Tallinna sadama tegevus detsembris 1931 a.
Mouvement du port de Tallinn en décembre 1931.

61

Rahvustik lipp Pavillons nationaux	Üldsee Grand total				Rootsimaal-te De-vers Suède				Saksamaal-te De-vers Allemagne				Soomemaal-te De-vers Finlande				Laevadega veetud Transport de			
	Arv Nombre	Maht Ton. net	Neist laaditudt *)		Arv	Maht Ton. net	Neist laaditudt		Arv	Maht Ton. net	Neist laaditudt		Arv	Maht Ton. net	Neist laaditudt		Reisijaid (arv) Voyag. (nombre)	Kaupu (tonnides) Marchan. (tonnes)		
			Arv	Maht Ton. net			Arv	Maht Ton. net			Arv	Maht Ton. net			Arv	Maht Ton. net				
Eesti	45	20 218	26	16 172	14	3 239	10	2 036	1	269	1	269	8	4 070	4	3 873	51	19 031		
Sell.aur.-Dont bal. à vap.	24	16 377	20	15 026	8	1 958	8	1 958					4	3 873	4	3 873	46	17 889		
Britti	2	2 028	2	2 028													1	494		
Botiivia	1	17	—	—													—	—		
Kreeka	9	501	—	—													6	—		
Läti	1	814	1	814													—	1 543		
Norra	2	3 894	1	1 064	1	2 830											—	—		
Prantsuse	1	864	—	—													—	—		
Poola	2	978	2	978													1	531		
Rootsi	7	3 030	4	787	6	2 898	3	655									290	584		
Saksa	25	15 137	22	12 269													139	7 260		
Soome	23	7 190	17	4 904	1	148	1	148	14	8 425	13	7 336	6	4 155	4	2 376	433	364		
Taani	5	3 742	2	1 615						2 080	2	2 080	18	4 870	12	2 084	—	85		
Tsehhoslovakia	7	776	1	102													6	—		
Ungari	2	395	2	395													2	—		
Kokku - Total	132	59 534	80	41 128	22	9 115	14	2 839	17	10 774	16	9 685	33	12 505	20	8 333	929	20 892		
I/I-31/XII 1931	1073	858 848	978	537 625	146	81 035	106	32 112	265	184 226	219	141 329	603	22 963	254	87 647	26 597	312 729		
November 1931	142	61 026	91	48 907	9	2 321	8	1 899	24	15 189	21	13 971	46	10 918	28	11 292	699	29 997		
Detsember 1930	138	69 217	78	44 944	14	4 699	10	2 282	26	17 404	21	12 586	42	17 072	17	5 842	884	27 720		
RANNASÖIT — CABOTAGE																				
Rannasöit —Petit cabot.	24	3 104	17	2 457	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	434		
Detsember 1930	29	2 726	18	2 619	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	1 076		
II. VALJUNUD LAEVAD — VALISSÖIT — II. SORTIES — LONG COURS.																				
Eesti	16	9 919	8	4 223	5	1 231	3	915	2	2 197	2	2 197	4	1 832	1	6	22	1 088		
Sell.aur.-Dont bal. à vap.	14	9 906	7	4 217	5	1 281	3	915	2	2 197	2	2 197	2	1 819	—	—	22	1 080		
Britti	2	2 028	2	2 028													—	1 794		
Botiivia	1	17	1	17													2	3		
Kreeka	4	437	1	13	1	13	1	13	1	17	1	17	1	10	—	—	—	—		
Läti	1	814	—	—													1 350	—		
Norra	2	3 894	2	3 894													2 110	—		
Prantsuse	1	838	1	838													91	—		
Poola	2	978	2	978													878	—		
Rootsi	8	3 729	5	2 673	6	2 898	4	1 974	16	9 234	12	7 125	7	4 727	2	1 711	87	1 627		
Saksa	26	15 736	16	10 400	1	571			2	2 080	2	2 080	19	4 714	16	3 666	416	513		
S. N. V. L.	—	6 682	21	6 634													—	1 121		
Taani	7	5 493	7	5 493													6 444	—		
Tschechoslovakia	6	424	2	160													5	7		
Ungari	1	155	1	155													—	25		
Kokku - Total	101	52 142	69	37 144	13	4 763	8	2 902	22	13 586	18	11 477	31	11 283	19	5 383	533	17 059		
I/I-31/XII 1931	1651	848 128	1103	576 089	136	52 115	114	27 742	237	17 6534	203	14 9069	729	21 7038	367	94 609	26 673	307 315		
November 1931	125	58 904	83	38 875	9	1 855	8	1 723	22	12 436	16	10 105	58	17 480	31	7 443	608	14 810		
Detsember 1930	119	58 407	68	39 429	11	2 451	9	2 123	22	16 195	16	11 459	50	15 956	25	6 840	652	24 131		
RANNASÖIT — CABOTAGE																				
Rannasöit —Petit cabot.	22	2 109	12	1 458	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	560		
Detsember 1930	29	5 064	18	4 750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	..	597		

*) Avec cargaison.

Tab. 8. EESTI PANGA ÄRISEIS 31 detsembril 1931 a. (1000 kr).
Bilans de la Banque d'Estonie le 31 décembre 1931 (1000 kr).

Aktiva — Actifs	1000 kr				% 31. XII.	1000 kr	% 31. XII.
	31. XII.	30. XI.	31. XII.	30. XI.			
Kattevara — Réserves	21 492	20 521	33,0	32,9			
a) kuld rahas ja kangides — or monnaie et or non monnayé	6 559	6 552	10,1	10,5			
b) välisraha — devis, étrang. nettes	14 933	13 989	22,9	22,1			
Vahetuseraha — Pièce de mon d'ap. est	1 736	1 668	2,7	2,7			
Sisevekslid: — Effets intér. — escompt.	11 111	10 524	17,0	16,8			
a) kaubavekslid — commerciaux	9 664	9 005	14,8	14,4			
b) põllumajandsl. — agricoles	1 438	1 510	2,2	2,4			
c) metsatööst. — rel. au com. de bois	9	9	0,0	0,0			
Laenud — Prêts et avances:	8 100	2 500	4,8	4,0			
valitsusele — à l'Etat	9 991	10 1412	15,2	16,2			
teistele — divers	2 078	2 074	3,2	3,3			
Kinnis- ja vallasv. — Propri. im. et mat.	16 726	15 042	24,1	24,1			
Mund aktivid	65 134	62 470	100	100			
Kokku - Total							
Kattevara vaherekord jooksvate kohustustega	31. XII. 43,10%	30. XI. 43,19%	—	—			
Kattevara vaherekord jooksvate kohustustega	31. XII. 43,10%	30. XI. 43,19%	—	—			
1) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laeue (tuh. kr.) 4 195.							
2) " " " " " 4 854.							

Põhikapital — Capital
Tagavarakapital — Fonds de réserve
Jooksvad kohustused — Exigibilités courantes:
courantes:
A. Pangatihed liikvel — Billets en circulation
B. Jooksvad arved: — Dépôts à vue et comptes cour.
et comptes cour.
a) valitsuse — Etat
b) pankade — banques
c) teised — divers
Muud passivid — Passifs divers

5 000 5 000 7,7 8,0
4 924 4 924 7,6 7,9
49 864 47 517 76,5 76,0
35 159 37 124 54,0 59,4
14 705 10 393 22,5 16,6
6 005 4 893 9,2 7,8
5 266 3 429 8,1 5,5
3 434 2 071 5,2 3,3
5 346 5 029 8,2 8,1
65 134 62 470 100 100

Proportion de la réserve par rapport aux exigibilités courantes: 43,10%
43,19%

1) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laeue (tuh. kr.) 4 195.
2) " " " " " 4 854.

Tab. 10. Pankade äriseis 1 dets. ja 1 novembr. 1931 a.
Situation financière des banques au 1 décembre et 1 novembre 1931.

	16 erapanka 16 bang. privées		25 ühispanka 25 bang. coopér.		16 erapanka 16 bang. privées		25 ühispanka 25 bang. coopér.	
	1/XII	1/XI	1/XII	1/XI	1/XII	1/XI	1/XII	1/XI
1 000 kr.				%				

Aktiva—Actifs

1. Kassa—Caisse	1 706	1 474	345	466	1,9	1,6	0,8	1,0
2. Jooksavad arved teisi rahaasutisist	1 378	1 502	1 959	2 043	1,6	1,6	4,6	4,7
a) Selles Eesti pangas—Dont à la Banque d'Estonie	642	658	230	250	0,7	0,7	—	—
3. Pt. 1 ja 2 kokku—Total p. 1 et 2	3 084	2 976	2 304	2 509	3,5	3,2	5,4	5,7
4. Panga püraalt olevad välirüused—Effets en portefeuille	1 421	1 188	385	397	1,6	1,3	0,9	0,9
a) Väärtaberid—Effets	1 281	1 102	369	373	1,4	1,2	0,9	0,8
1) Selles börssi koteeritavad—Dont effets cotés à la Bourse	232	192	—	—	0,3	0,2	—	—
b, d) Välimaa rahad, kallismetallid, tšekid ja maksukäts, välisvalutus—Métaux précieux et effets en valeurs étrangères	140	84	16	24	0,2	0,1	0,0	0,1
5. Laenud—Prêts	61 472	66 362	27 781	28 178	69,1	71,5	64,3	64,2
a) Disk. vekslid—Escomptes	20 687	22 946	15 121	15 433	23,3	23,9	35,0	35,1
1) Selles sisemaa vekslid—Dont du pays	17 803	17 838	—	—	19,5	19,1	18,0	18,1
b) Tähtajal. laenud—Prêts termin	1 722	1 753	5 010	5 740	1,9	1,9	13,0	13,1
d) Kto krt. laenud—Autres prêts	39 063	42 768	7 030	7 005	43,9	45,7	16,3	16,0
6. Garantide debitor—Prêts de gar	5 666	5 972	963	1 049	6,4	6,4	2,2	2,4
7. Korrespondendid—Correspondants	3 087	2 914	871	1 048	3,5	3,1	2,0	2,4
a) Sisemaa—en Estonie { Loro	859	961	662	816	1,0	1,0	1,5	1,9
b) Välimaa—à l'étranger { Loro	887	429	187	210	0,4	0,5	0,4	0,5
8. Protestitud vekslid — Effets protestés	391	408	656	640	0,4	0,4	1,5	1,5
9. Osakondade arved—Succursales	1 858	1 817	11	11	2,1	1,0	0,0	0,0
10. Kinnisvara—Immeubles	5 096	4 969	1 531	1 531	5,7	5,3	3,6	3,5
11. Vallavarra—Mobilis	440	420	228	228	0,5	0,5	0,5	0,5
12. 13. Jooksavad kulud, makstud % ja komisj.—Frais courants, intérêts et commis. payés	4 273	3 835	1 341	1 205	4,8	4,1	3,1	2,7
14. Üleminevad summad—Actifs transitoires	993	1 105	257	258	1,1	1,2	0,6	0,6
15. Muud aktivid—Actifs divers	1 158	1 054	6 875	6 832	1,8	1,1	15,9	15,6
a) Liikmete vastutus ¹⁾			5 636	5 635			13,1	12,8
Kokku—Total	88 879	93 518	43 183	43 682	100	100	100	100

Passiva—Passif

1. Panga kapitalid — Capitaux et réserves	7 257	7 257	2 792	2 798	8,2	7,8	6,5	6,4
a) Sissemakstud aktsiakapital—Capital versé	5 466	5 466	2 075	2 075	6,2	5,9	4,8	4,7
b) Tagavarakapital—Réserves	1 518	1 518	551	558	1,7	1,6	1,8	1,8
d) Muu erikapital — Réserves spéciales	273	273	166	188	0,3	0,3	0,4	0,4
2. Hoisumsummad—Dépôts terminables	36 910	37 613	23 821	25 025	41,5	40,2	55,2	57,0
a) Tähtajal. hoisumsummad—Dépôts terminables	10 497	10 775	10 861	11 204	11,8	11,5	25,2	25,5
b) Jooksavad arved—Comptes courans	24 261	24 593	12 535	13 438	27,3	26,3	29,0	30,6
d) Kontokorrentarvete kreditsaldood Autres dépôts	2 152	2 245	425	388	2,4	2,4	1,0	0,9
3. Rediskon—Résescompte	5 437	7 038	1 442	1 352	6,1	7,6	3,3	3,1
a) Selles maksukohaga sisemaa—Dont payables à l'intérieur du pays	2 629	2 925	—	—	3,0	3,1	—	—
4. Võlarved teisi asut—Créditeurs	6 942	7 438	2 982	2 674	7,8	8,0	6,9	6,1
a) Selles sisemaa kreditusatüüs—Dont établissements du pays	5 175	5 520	—	—	5,8	5,9	—	—
5. Pt. 3 ja 4 kokku—Total p. 3, 4	12 379	14 476	4 424	4 026	13,9	15,5	10,2	9,2
6. Korrespondendid—Correspondants	14 564	17 002	686	804	16,4	18,2	1,6	1,8
a) Sisemaa—en Estonie { Nostro	251	224	228	228	0,3	0,3	0,5	0,5
b) Välimaa—à l'étranger { Nostro	7 508	7 126	463	569	8,6	7,6	7,1	1,3
7. 8. Maksukäsid ja aktseptid—Acceptations	304	298	0	1	0,3	0,3	0,0	0,0
9. Välimaksustataa %-restant à payer	6 501	9 354	1	6	7,3	10,0	0,0	0,0
10. Välimaksustataa osakausu—Dividendes restant à payer	21	23	166	172	0,0	0,0	0,4	0,4
11. Garantide kreditorid—Créditeurs de garanties	5 666	5 972	963	1 049	6,4	6,4	2,2	2,4
12. Osakondade arved—Succursales	1 949	1 901	11	11	2,2	2,0	0,0	0,0
13. Saadud prots. ja moud tulud—Intérêts et commissions reçus	5 632	5 230	3 134	2 995	6,3	5,6	7,3	6,8
14. Jagamata puhaskasu—Bénéfice net	—	—	—	—	—	—	—	—
15. Üleminevad summad—Transitoires	957	591	218	170	1,1	0,6	0,5	0,4
16. Muud passivid—Passifs divers	2 382	2 239	6 844	6 712	2,7	2,4	15,8	15,3
a) Amortisatsioonikapital ²⁾	1 054	1 054	259	259	1,2	1,1	0,6	0,6
b) Liikmete lisakohustus ³⁾	—	—	5 636	5 635	—	—	13,0	12,8
Kokku—Total	88 879	93 518	43 183	43 682	100	100	100	100

¹⁾ Responabilité des membres. ²⁾ Capital d'amortissement. ³⁾ Responsabilité supplémentaire des membres.

Tab. 11. Üksikute pankade äriseisu summad 1 detsembri ja 1 novembr. 1931 a.
Montant des bilans des banques au 1 décembre et 1 novembre 1931.

	1. XII.	1. XI.
	1000 kr.	1000 kr.

Erapangad—Banques privées		
Kreditipank A/S	88 714	88 639
G. Scheel ja Ko	23 595	27 889
Tartu pank	8 565	6 538
Tallinna linapank	5 318	5 485
Tallinna aktsiapank	1 628	1 730
Eesti laenu-pank A/S	2 609	2 628
Skala pank	2 312	2 319
Kaubapank A/S	2 274	2 301
Pärnu kreditipank	1 653	1 629
Tartu linnapank	2 296	2 349
Valga pank	1 345	1 350
Tartu tööstuspank	1 216	1 251
Viru pank	927	939
Tartumaa pank	613	620
Rosen ja Ko	616	646
Võru pank	198	205
Kokku—Total	88 879	93 518

Tühsamad ühispankad—Principales banques coopératives		
Eesti Rahvapank	4 414	4 574
Eesti laenu-ja hoiulühis Tartus	7 114	7 189
Tallinna majaomanikkude pank	7 474	7 458
Tartu majaomanikkude pank	2 611	2 815
Viljandi ühispank	2 390	2 336
Tallinna laenu ja hoiukassa	1 507	1 585
Tallinna judi ühispank	1 165	1 251
Pärnu Eesti laenu-ja hoiulühis	1 489	1 469
Rakvere ühispank	1 420	1 438
Võru ühispank	1 300	1 311
Pöölipuidajate ühispank	1 160	1 184
Pöölsamaa ühispank	1 026	1 081
Narva ühispank	1 022	1 029
Lääne Eesti ühispank	928	937
Jõgeva ühispank	989	1 004
Tartu Joodi ühispank	782	814
Paide ühispank	840	846
Pöllumeeste Keskkbank	1 508	1 451
Tõrva ühispank	768	802
Saarde laenu-hoiu ühisus	596	595
Kinnisvara om. pank Tallinnas	573	579
Pärnumaa Pöllumeeste ühispank	690	722
Võhma ühispank	552	557
Saarte ühispank	518	534
Petseli laenu- ja hoiu ühistus	397	397
Kokku—Total	43 183	43 682

Arvestatud pankade üksikasjaline äriseis v. E. St. nr. 114(5), lk. 335—336, (äriseis 1. jaan. 1931).
 Données sur la situation séparément pour chaque banque v. Rec. nr. 114(5), page 335—336 (au 1 janvier 1931).

*Tab. 12. RIIGI SISSETULEKUD NOVEMBRIS ja 1. IV.–30. XI. 1931 (1000 kr.).
RECETTES DE L'ÉTAT en NOVEMBRE et 1. IV.–30. XI. 1931 (1000 kr.).
Kr = couronne d'Estonie, égale 100,248 gr. de l'or pur (100 mk antér.).*

	Novembris		I.V.—30.XI.	
	1931	1930	1931	1930
I. OTSEKOHESED MAKSUUD— <i>CONTRIBUTIONS DIRECTES:</i>	5 824	7 328	52 635	57 010
1. Tulumaks— <i>Impôt sur le revenu</i>	1 089	943	5 035	4 590
2. Äri- ja tööstusmaksud— <i>Impôts sur bénéfices industriels et commerciaux</i>	522	469	1 962	1 720
3. Maa- ja hoonetemaksud— <i>Contributions foncières</i>	322	283	1 449	1 597
4. Maks kapitali % pealt— <i>Impôt sur les intérêts</i>	48	39	239	255
5. Kinnistumaks— <i>Mutations, immeubles et droits immobiliers</i>	27	23	225	191
6. Pärandusemaks— <i>Impôt sur les successions</i>	140	81	759	551
II. LÖIVUD JA TASUMAKSUUD— <i>TIMBRES ET ENREGISTREMENTS</i>	30	48	401	286
7. Tempeljaks ja lõivud— <i>Timbres</i>	366	415	3 144	3 351
8. Patendid ja proovid— <i>Contributions des patentés, droits de vérification</i>	339	369	2 830	2 991
9. Mitmesugused tasumaksud— <i>Enregistrements</i>	9	13	73	75
10. 18. KAUDESSA MAKSUUD— <i>IMPÔTS INDIRECTS:</i>	18	33	241	285
10. Tollid— <i>Douanes</i>	1 872	2 242	16 350	17 775
11. Aktsilisid— <i>Droits et taxes (accises)</i>	1 549	1 912	13 204	14 591
IV. RIIGIMONOPOLID— <i>MONOPOLES DE L'ÉTAT:</i>	523	330	3 146	3 187
12. Püritusemonopol— <i>Monopole d'alcool</i>	911	995	8 216	8 379
V. RIIGI ETTEVÖTTED JA VARANDUSED— <i>ENTREPRISES ET PROPRIÉTÉS DE L'ÉTAT:</i>	911	995	8 216	8 379
13. Riigi kapitalid— <i>Fonds de l'Etat</i>	1 518	2 536	18 772	22 299
14. Maad, booned, metsad ja veed— <i>Dômaines, forêts et eaux de l'Etat</i>	46	659	1 022	2 141
15. Raudteed— <i>Chemins de fer</i>	125	225	2 803	3 191
16. Sadamad ja laod— <i>Ports et dépôts</i>	878	1 066	9 428	10 334
17. Post, telegraaf, telefon— <i>Postes, télégraphes, téléphones</i>	59	79	776	850
18. Mitmesugused riigi ettevõtted— <i>Entreprises diverses de l'Etat</i>	381	407	3 126	3 370
19. Mitmesugused riigi varandused— <i>Propriétés diverses de l'Etat</i>	3	90	1 490	2 296
VI. SEGATULUD— <i>RECETTES DIVERSES:</i>	26	10	127	117
20. Segatulud	78	207	1 212	988
	78	207	1 212	988
	Kokku— <i>Total</i>	5 834	7 338	52 729
Tagasi makstud eelmiste aastate maksu— <i>Reversemements des années précédentes</i>	10	10	94	375
Erakorralised tulud— <i>Recettes extraordinaires</i>	177	10	1 251	2 614
Operatsiooni fondide ja laenuude tagasimaks— <i>Encassement des fonds de routement</i>	29	8	647	1 471
Rannasöödulinnide ekspluateerimine— <i>Exploitation de la ligne de cabotage</i>	—	2	—	30
Paravilja müük	148	—	557	—
A ^a liigi laenude tasumine	—	—	47	—
jaen räudteede ehitamiseks	—	—	—	2 433
Üldse sisetulekuid— <i>Total des recettes</i>	6 001	7 338	53 886	59 624

Méthodes de calcul des nombres indices

L'abolition de la loi sur loyer étant ordonnée à partir du 1 mai 1981, les nombres-indices du loyer sont recalculés d'après les renseignements recueillis par l'inspecteur de l'habitation et concernant plus que 1000 logements (v. les deux premiers articles du présent N°). L'indice est sujet à la révision chaque semestre. Avec les changements survenus le nombre-indice général est également revisé, ainsi que l'indice des autres dépenses.

Les calculs sur la base 1922 = 100 sont supprimés. D'ailleurs, comme toutes les moyennes sont géométriques, le renversement de la base peut s'effectuer sans aucune difficulté.

Les nombres-indices du coût de la vie pour Tallinn sont établis conformément aux résultats de l'enquête budgétaire parmi les ménages ouvriers à Tallinn en octobre 1925 (V. Recueil Nr 48/3).

Le nombre-indice pour l'alimentation comprend le coût d'un panier de provision de 51 produits différents dont la valeur nutritive égale 3 820 calories.

<i>Poids des groupes sont suivants:</i>		
<i>Alimentation</i>	58,5%	
<i>Loyer</i>	7,5%	
<i>Chauffage et éclairage</i>	5,8%	

<i>Habillement</i>	15,7%
<i>Hygiène du corps et nettoyage</i>	2,7%
<i>Voyages, circulation, poste</i>	0,7%
<i>Frais d'instruction (journaux)</i>	2,7%
<i>Cinéma, théâtre, tabac, boissons</i>	2,8%
<i>Autres dépenses</i>	3,6%

Comme prix sont appliqués: les prix de produits d'adminstration au marché de Tallinn de même que dépenses pour l'électricité et chauffage; prix des vêtements et chaussures dans les magasins de confection, les salaires dans les ateliers des tailleur-*etc.*

Les nombres-indices des prix de gros sont les moyennes géométriques non pondérées. Le nombre-indice général comprend 42 articles.

Liste des marchandises, le groupement ainsi que les données de 1913—28 v. Recueil

Tab. 13. VALUUTA JA VÄÄRTPAPERITE HINNAD TALLINNA BÖRSIL DETSEMBRIS 1931 a
COURS du CHANGE à TALLIN en DÉCEMBRE 1931.

Tab. 26. Turuhinnad detsembris 1931. a. — Prix de détail en décembre 1931.

MÄRKUS: Kursilviga — kaupluste välkmüügilinnad — Chiffres en italique désignent les prix en magasins et boutiques.
 1) — boîte, 2) — patre, 3) — paquet, 4) — pudelipiim; 5) — rukkiliöd.

Tab. 29. Töötürg novembri 1931. a. — Marché du travail en novembre 1931.

Tab. 30 Tööstusettevõtted ja töölolu 1-ks detsembris 1931 a.
Entreprises industrielles et leur main-d'œuvre au 1 décembre 1931.

1) Eelmistel hädaabitööl 202 töötajat.

Tab. 27-28. ELUMAKSUMUS- ja SUURMÜÜGINDEKSID (geom. kesk. 1913 = 100).
Nombres-indices du coût de la vie et nombres-indices des prix de gros (moyenne géom. 1913=100).

	Keskmine selts aastas Moyenne annuelle		1931							Dets. 1930
	1929	1930	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dets.	

Tab. 27. ELUMAKSUMUSINDEKSID — N-indices du coût de la vie

1. Toitlus—Alimentation	126	103	93	94	91	87	83	82	80	96
2. Korter—Logement	52	52	145	145	145	145	145	145	145	52
3. Kliit ja valgustus—Chaufrage et éclairage	95	97	80	83	81	76	76	76	76	94
Puud—Bois	103	102	80	78	75	77	77	77	77	98
Elekter—Électricité	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43
Petrooleum—Pétrole	86	93	86	102	98	78	78	78	78	85
Tuletikud—Allumettes	109	130	130	130	122	122	122	122	122	130
4. Rilekus—Habillement	150	149	147	147	145	145	145	145	145	147
Riie—Étoffe	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120
Ömblemitne—Couture	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
Pesu—Linge	155	150	138	138	127	127	127	127	127	136
Jalatsid—Chaussures	187	187	187	187	187	187	187	187	187	187
5. Puuhastus—Hygiène et nettoyage	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Seep—Savon	111	109	109	109	109	109	109	109	109	109
Saun—Bain	71	73	73	73	73	73	73	73	73	73
Habemajamine—Barbe	105	105	105	105	105	105	105	105	105	105
Junkseõlikus—Coupe de cheveux	121	121	121	121	121	121	121	121	121	121
6. Reisid, liikumine, post—Voyages etc.	78	82	83	83	83	83	83	83	83	83
Tall—Nööme pil, bind-Chem. de fer	79	90	94	94	94	94	94	94	94	94
Tramm—Tramway	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Posttariff—Tarif postal	86	86	86	86	86	86	86	86	86	86
7. Haridus—Instruction	94	94	94	94	94	94	94	94	94	94
8. Lõbusust—Divertissements	143	143	143	143	143	143	143	143	143	143
Teater—Théâtre	56	56	56	56	56	56	56	56	56	56
Kino—Cinéma	46	46	46	46	46	46	46	46	46	46
Tubak—Tabac	174	174	174	174	174	174	174	174	174	174
Alkohol—Alcool	151	153	153	153	153	153	153	153	153	153
9. Muud kulud—Autres dépenses	100	98	107	108	107	106	105	105	104	97
Üldindeks—N.ind.général du coût de la vie	117	104	104	105	103	100	97	96	95	99

Tab. 28. a) SUURMÜÜGINDEKSID (võrdkaalustamata keskm.) — Nombres-indices des prix de gros (moyennes non pondérées).

Sisseveetavad ained—Articles d'importation										
Toiduained—Denrées aliment.	102	91	96	96	96	94	94	94	94	94
Sellest koloniaalkaubad—Données coloniales	-81	75	72	72	73	72	72	72	72	75
Söödaained—Denrées fourragères	162	128	123	122	128	118	110	106	104	115
Tööstusesaadused—Matières premières et produits industriels	92	88	78	80	78	76	74	72	72	81
Kokku sisseveetav, ained—Gr. total.	104	93	91	92	91	88	87	85	85	90
Väljaveetavad ained—Articles d'exportation										
Toiduained—Denrées aliment.	129	102	83	82	82	82	81	77	73	95
Tööstusesaadused—Matières premières et produits industriels	133	126	113	113	107	105	104	105	104	121
Lina—Lin.	174	117	77	77	77	77	77	68	66	75
Kokku väljaveetav, ained—Gr. total	135	114	95	95	93	92	91	87	85	104
Üldindeks—Nombre indice général	117	102	93	93	92	20	88	86	85	96
Sellest toiduained—Données alimentaires	113	96	90	90	90	88	88	86	84	94
tööstusesaadused—Données matières prem. et prod. industr.	110	104	93	94	91	89	87	86	86	98

Hinnamuutused 1931 a. detsembris eelmise kuuga võrreldes:

Elumaksumusindeks

Kallinenud:	O d a v n e n u d :
Nov. Dets.	Nov. Dets.
Kapsad, hap... 10 12 snt. kg	Rukkileib ... 18 17 snt. kg
Munad ... 7 8 tk.	Sepik ... 34 33 "
Vasikalnah ... 47 55 kg	Sibulad ... 30 28 "
Kilud, värsk. ... 22 24 "	Hapukoor ... 115 100 "
" soolat. 38 40 "	Kohupülm ... 34 30 "
Haugid ... 55 68 "	Võl, meierei ... 175 170 "
Suhkur ... 27 28 "	" kööggi ... 160 153 "
Kasepuud ... 774 809 m ³	Nearasv, sultam ... 75 65 "
	Sealha ... 66 58 "
	Pekk ... 70 60 "
	Teevorst ... 90 75 "
	Räimed, värsk. 25 24 "
	Mänapuud ... 582 563 m ³

Suurmüügl indeks

Kallinenud:	O d a v n e n u d :
Nov. Dets.	Nov. Dets.
Rakis ... 14,82 14,98 kr/kg	Või ... 1,54 1,43 kr/kg
Riis ... 80,00 31,00 "	Sealiba ... 0,50 0,45 "
Seatina ... 46,50 47,33 "	Loomalihha ... 0,39 0,29 "
Lina, Litvi ... 389 404 m.t.	Kartuli tärkiks ... 28,00 27,75 lv
" V.-Petseri 450 480 "	Tallanahk ... 2,85 2,63 kg
	Nisupüül ... 46,25 46,00 "
	Suhkur ... 25,82 25,10 "
	Oder, õlle ... 15,50 15,00 "
	Kaer ... 9,75 9,50 "
	Teras, vedru ... 23,50 23,00 "
	Vaskplekk ... 180 175 "
	Bensiin ... 30,45 28,75 "

Tab. 15. Linnade rahvastik detsembris 1931 a.
Mouvement de la population dans les villes en décembre 1931

Registreeritud elanikkude arv 1/XII 1931 a. Nombre de la population au 1/XII 1931	Sisseregistreeritud Enregistrés								Väljaregistreeritud Rayés des listes								Registreeritud elanikkude arv 1/1 1932 a. Nombre de la population au 1/1 1932				
	Stundi-nuid Naissances		Sisese-sötnuid Arrivées		Teise korteri sissekõljaid Changement du logement		Surveid Décès		Välja-sötnuid Départs		Tend-mata kuhu Inconnu		Korterist väljakoli-jaid Changement du logement		Kokku		M.		N.		
	Kokku	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.	M.	N.		
Tallinn	133 545	58 914	74 631	42	31	1 132	1 079	2 759	3 180	74	67	912	780	866	834	2 078	2 523	133 684	58 917	74 717	
Haapsalu	4 183	1 729	2 454	4	—	43	38	45	68	6	6	36	49	—	—	45	68	4 171	1 734	2 437	
Kuressaare	4 322	1 932	2 390	—	1	73	49	27	38	2	5	47	52	—	—	27	38	4 339	1 956	2 383	
Narva	24 869	10 724	14 145	8	7	174	148	316	450	24	17	122	100	30	44	273	302	24 970	10 773	14 197	
Nõmme	13 381	5 924	7 457	8	7	171	225	173	200	5	5	141	178	61	63	141	164	13 407	5 928	7 479	
Paide	3 396	1 499	1 897	3	1	48	37	23	24	—	1	36	23	—	—	23	24	3 425	1 514	1 911	
Paldiski	1 061	524	587	—	—	24	9	10	3	—	—	14	10	—	—	10	3	1 070	584	586	
Petseli	4 295	2 070	2 225	4	5	48	61	39	46	2	1	26	24	—	—	39	46	4 360	2 094	2 266	
Pärnu	20 580	9 422	11 107	6	12	290	272	493	583	12	8	201	201	15	13	493	598	20 660	9 491	11 169	
Põltsamaa	3 372	1 569	1 803	2	2	36	37	25	20	1	1	23	15	—	—	25	20	3 408	1 582	1 826	
Rakvere	12 428	5 145	7 283	6	3	98	95	117	139	2	7	87	101	—	—	129	142	12 418	5 148	7 270	
Tapa	4 339	2 099	2 240	1	—	26	41	47	57	2	3	19	20	1	1	51	59	4 355	2 100	2 255	
Tartu	72 022	31 064	40 958	32	26	599	714	640	827	26	34	519	373	150	182	894	1 132	71 543	30 737	40 806	
Tõrva	2 411	1 032	1 379	2	—	31	58	32	25	1	4	14	12	—	—	19	27	2 482	1 063	1 419	
Türi	3 302	1 483	1 819	1	1	16	21	44	47	—	1	22	32	—	—	44	47	3 286	1 478	1 809	
Valga	11 959	5 307	6 652	5	9	98	98	128	138	7	3	85	83	1	1	144	158	11 999	5 312	6 687	
Viljandi	12 764	5 885	6 879	1	1	126	113	101	138	—	4	5	79	76	—	—	101	138	12 841	5 920	6 912
Võru	4 914	2 347	2 587	2	1	77	44	48	54	3	1	32	26	6	8	55	59	4 950	2 378	2 572	
Kokku — Total . .	337 093	148 670	188 423	127	109	3 111	3 164	5 077	6 062	171	169	2 415	2 155	1 140	1 146	4 591	5 638	337 313	148 668	188 650	
						236	6 275		11 139		340		4 570		2 236		10 229				
Keskm. 1/I-30/XII 1931	333 590	146 977	186 613	105	102	3 752	3 901	4 630	5 685	164	175	3 126	3 809	1 052	1 151	3 994	5 009	333 785	147 128	186 657	
November 1931 a.	335 814	148 251	187 063	105	108	3 281	3 720	5 407	6 439	185	187	2 544	2 024	1 058	4 712	5 688	3 837 093	148 670	188 423		
Detsember 1930 a.	334 505	146 835	187 052	141	127	3 209	3 235	3 785	4 620	157	156	2 707	2 235	943	946	3 819	4 178	334 982	146 882	188 120	

Tab. 25. TOIDUAINETE MAKSUMUS KALORILISE SISALDUSE JÄRGI 1926–1931 a.
 COÛT DES DENRÉES ALIMENTAIRES À LA BASE DE LEUR VALEUR NUTRITIVE 1926–1931 a.

1000 kalori maksumus (sentides) Coût par 1000 calories (en sens)	Keskimäist Moyenne			1931			1000 kalori maksumus (sentides) Coût par 1000 calories (en sens)	Keskimäist Moyenne			1931						
	1926	1927	1928	1929	1930	X	XI	XII	1926	1927	1928	1929	1930	X	XI	XII	
1-2. Sealihu—Viande de porc	54	44	51	58	50	26	27	24	36. Rutkileib—Pain de seigle	8	9	9	9	6	7	7	7
3. Seapekk—Lard	21	16	19	22	18	9	9	8	37. Peenleib— " demie-bl. de seigle	14	14	14	14	12	14	13	13
4-5. Loomalihha—Viande de bœuf	66	53	55	62	58	37	34	34	38. Sepik— " de froment	16	15	15	15	14	14	14	14
6-7. Vaskilihha— " de veau	55	48	50	58	48	46	40	43	39. Naasala— " blanc	17	18	18	19	19	17	17	17
8-9. Lambalihha— " de mouton	37	35	36	41	38	23	20	19	40. Rööskiplim—Lait frais	22	21	23	25	21	16	16	16
10. Searasv sulatam— Graiste de porc	21	16	19	20	17	9	9	8	42. Hapukoor—Crème aigre	32	31	35	47	42	34	34	34
11. Sulat—Saindoux	19	18	20	21	18	11	11	11	43. Kohupiim—Caillébotte	38	41	44	47	41	29	29	29
12. Loómarasv sulatam— Grais de bœuf non fondue	14	12	12	13	13	9	9	9	44. Või, meierei—Beurre de table	35	35	39	37	30	20	21	19
14. Teevorst—Saucisson	83	80	80	88	90	59	59	50	45. Taimevõi— " de cuisine	31	31	34	33	28	20	20	19
15. Sink—Jambon	43	38	40	45	45	33	30	30	46. Jäuse sõeitsi—Fromage suisse	17	17	17	17	17	14	12	12
16. Räämed, värskeid—Petits hârengs balliques, frais	59	53	58	56	51	67	60	60	47. Kanunamad—Oeufs de poule	54	54	54	55	55	40	40	40
17. Kilud, värskeid—Esprois, rais	72	48	48	38	34	33	33	34	48. Kartulid—Pommes de terre	107	99	112	109	95	72	73	96
18. Haugid—Brochets	118	118	128	164	145	106	106	121	49. Porgandid—Carottes	8	12	11	7	7	7	7	7
19. Ahvenad—Perches, fraîches	104	96	107	124	131	77	77	62	50. Peedid—Betteraves	47	83	48	104	46	33	33	33
Tursad—Morues	66	53	61	68	49	—	—	50.	51. Kaalikad—Navelis	52	58	54	102	53	35	38	38
21. Rätmed, soolat—Pel. har. baïl. salés	50	52	56	58	54	45	45	45	52. Herned—Pois séchés	62	69	65	63	63	36	36	36
22. Kilud—Esprois, salés	43	36	36	29	27	30	30	30	53. Ond—Fèves	13	13	15	14	11	9	9	9
23. Heeringad—Hârengs	37	37	37	38	38	38	38	38	54. Kapsad, hapud—Choucroute	14	11	12	16	12	10	10	10
29. Rukkijahu—Farine de seigle	5	6	7	4	5	5	5	5	55. värsked—Choux frais	276	249	187	244	129	18	15	15
Rukkipüül—blutée	8	9	9	10	9	8	8	8	56. Stibulad—Oignons	172	122	85	177	101	40	41	42
30. Sepikuljahu— " de froment	11	11	11	11	10	9	9	9	57. Riis—Riz	160	145	137	159	151	83	93	88
Nisupüül— " blutée	17	16	16	15	14	14	14	14	58. Manna—Manne	14	14	14	15	16	16	16	16
32. Odrajuha— " d'orge	9	9	9	11	9	8	8	8	59. Makarolid—Macaronis	18	17	17	17	17	17	17	17
Odrautangud—Graine d'orge	11	10	11	11	10	8	8	8	60. Kartulijahu—Fécule de pom. de terre	24	21	20	20	21	22	22	22
Kruutid—Orge perlé	12	12	12	13	12	11	11	11	61. Suukur, peenike—Sucre en poudre	13	12	15	14	11	11	11	11
									62. Mesi—Miel	76	65	64	66	62	6	6	6
									63. Kruutid—Orge perlé	51	51	51	51	54			

TÄITSAMAD ARTIKLID JA ÜLEVAATED „ESTI STATISTIKAS“

METODOLOGIA.

Tähtsamaid jooni Eesti majanduselust
1930 a.
Põllumajanduslik üleskirjutus 1929 a.
Rahvusvaheline majandustatistika mees-
tode tütastamise konventsioon
Rahvusvahelised mõjud statistika kor-
raldamisel
Statistika liselisvuse ajal
Rahva suhtumine statistikale Eestis
IV Eesti-Läti statistika konverents

Nr. 112(8), lk. 183—147
" 88(3), " 133—141
" 87(2), " 69—75
" 76(3), " 161—170
" 75(2), " 65—72
" 75(2), " 73—81
" 94(9), " 481—485

RAHVUSVARELISED ANDMED.

Rukki- ja nisukasvatus ja -kauban-
dus maailmas Nr. 100(3), lk. 169—175
Balti riikide väliskaubandus 1924—29a. 99(2), " 57—69
Välja- ja sisseränd ilmas 1920—24 a. 57(12), " 5—10
Vördlusandmeid Balti riikidest 1920
—26 a. 72(11), " 629—688
Palgaolud väliruumides 1914—25 a. 55(10), " 1—4

RAHVASTIK.

Riikkonduse vahetamine 1920—29 a. Nr. 110(1), lk. 1—4
Talunduse rahvastik 1929 a. 104(7)—105(8), 421—428
Eestlaste arv Venes (N. S. V. L.) 101(4), lk. 193—197
Eesti laste füüsiline arenemine 1926
—27 a. 84(11), " 621—629
Västselindute pikkus, kaal ja pea-
mõõdud Tallinnas 1923—27 a. 82(9), " 525—581
Sündinud, sururus, abielluvus ja rah-
vaarv 1930 a. (eelkokkuv.) 112(3), " 147
90(5), " 279—285
109(12), " 687—698
87(2), " 101—112
56(10), " 5—8
113(4), " 207—211
113(4), " 236—240
113(4), " 241—248
69(8), " 481—445

HARIDUS.

Uldharidus. rahvuskool. 1927/28 5./a. Nr. 92(7)—93(8) lk. 407—419
Opilaste töökõrmatus 88(10), " 565—577
Opetajate seminarid 1923—27 a. 78(5), " 298—302
Oppesutused 1923—27 a. 76(3), " 200—210
Merikoolid 1923—27 a. 74(1), " 30—342
Alg- ja keskkoolid 1929/30 5/a. 111(2), " 73—96
Lasteaed 1928—29 a. 103(6), " 329—338
Tartu ülikool 1926—30 a. 115(6), " 360—368
Ulikooli õppejõud, üllipilaskond ja
majandus 1923—26 a. 66(5), " 281—288
Tallinna Tehnikum 1926—28 a. 89(4), " 240—242
Kirjastus ja ajakirjanus 1927—29 a. 109(12), " 677—686
Avallikud raamatukogud 1928/29 a. 107(10), " 551—557
Ühingud ja seltsid 1929—30 a. 113(4), " 211—215

TIH JA PALGAD.

Töölispalkude rahvusvaheline vördlus Nr. 109(6), lk. 359
Toodang ja tööjoud suurtööstuses 100(3), " 129—148
Töötaolu ja tööbörse tegevus 1929 a. 101(4), " 198—202
Tööstusühistule palgaolud 1918—30 a. 116(7)—117(8), 449—457
Avallikud tööd 1929/30 a. talvel 108(11), " 619—629
Haigusekindlustus 1930 a. 118(9), " 538—547
Uhe pölliühistuse tulud-kulud 1929 a. 109(12), " 778
Tööliste majanduslik seisukoord Tallin-
nas ja Narvas (Büdzelise üuring) 48(3), " 1—108
Palgaliste arv ja tööloolu 114(5), " 257—263
Töötalo 114(5), " 264—273
Tööstusühistule palgaolud 1918—30 a. 114(5), " 274—285
Palgaolud olevikus (1930 a.) 114(5), " 286—308
Palgaliste tööaeg 114(5), " 304—311
Pölliühistule palgad 114(5), " 312—316
Mereõemoste töö ja palgatingimused 114(5), " 316—319
Straigilitsmine 1924—30 a. 114(5), " 320—321
Naiste, alaalistele ja rauakade töö suur-
tööstuses 114(5), " 322—327
Omavalitsusesteenjate palgaolud 1930/31 120(11), " 677—687

TERVISHOID.

Haigemajades ravitavad haigused Nr. 104(7)—105(8), 415—421
Kaitsevõhi tervishoid 1925—27 a. 82(9), " 513—524
Surmapõhjused 1927 a. 87(2), " 101—112
Rinnalaste sururus 1929 a. 110(1), " 5—10
Nakkusehaigused 1930 a. 115(6), " 357—359
Leepri 1919—28 a. 84(11), " 630—632
Vihktobi 1919—25 a. 73(12), " 684—690
Tuberkulosis 1929 a. 112(3), " 156—160
Arstikond Eestis 116(7)—117(8), 430—441
Juostkonnaarstide tegevus 1930 a. 118(9), " 524—528
Kohtumeditsem 1930 a. 119(10), " 620—621
Anmaemandate tegevus 1930 a. 119(10), " 622—623

HOOLEKANNE.

Hoolekanne 1927/28 ja 1928/29 a. Nr. 106(9), lk. 510—522

KURITEGEVUS ja ÖNNETUSED.

Önnetused inimestega 1928—29 a. Nr. 104(7)—105(8), 427—432
Kohute tegevus 1920—29 a. 108(6), lk. 318—326
Tulekahju 1930 a. 115(6), " 382—387
Süüdimisüstituse koosseis 1924—26 a. 74(1), " 19—28
Eneslapp 1929 a. 109(12), " 694—697
Önnetused mootorsõidukitega ja sõi-
dumäärusti rikkumised 1930 a. 116(7)—117(8), 444—446
Süütegevus 1930 a. 118(9), " 518—519

TÜÜSTUS.

Kesk tööstustevõti 5—19 töötajaga 1928 a. Nr. 101(4), lk. 218—220
Urgootuve töösi, töndangu väärus 1927 a. 91(6), " 338—338
Toodang ja tööjoud suurtööstuses
1930 a. 121(12), " 721—738
Kütteainete tarvitus tööstuses 1928 a. 104(7)—105(8), 411—414
Jõumasinad ja mehaanilise jõu tarvi-
tus suuriõistuses 1928 a. 108(11), " 605—608
Eesti tööstussaaduse tururd 1928—26 a. 70(9), " 498—502

VALISKAUBANDUS.

Kaubanduselepingute mõju sisseveole Nr. 115(6), lk. 398—404
Metsasaaduse meie väliskaubanduses
1920—28 a. 88(3), " 165—175
Tollimaks ja väliskaubandus tollita-
rifil kohaselt 1930 a. 118(9), " 528—538
Eesti tööstussaaduse väljavööd 1927
ja 1928 a. 95(10), " 554—557
Põllumajandus- ja tööstusained välis-
kaubanduses 1924—28 a. 94(9), " 495—497

HINNAD.

Elumaksumus Eesti linnades 1922—29 Nr. 90(5), lk. 286—289
Elusloomade hinnad laatalel 1928 a. 89(4), " 228—231
Suurkülg ja elumaksumuse indeksid
1913—28 a. 77(4), " 261—269
Toiduainete vordlov maksum. 1922—27 a. 68(7), " 389—393
Põllumajandussaaduste hindade indeksid 65(4), " 219—220

TRANSPORT ja SIDE.

Kaubavedu randteel 1929/30 a. Nr. 110(1), lk. 31—48
Raudteede legevus 1930/31 a. 119(10), " 588—619
Väli- ja rannasid ning kauba- ja
reisijatevedu 1930 a. 116(7)—117(8), 458—475
Kaubalaevastik 1. I. 1931 116(7)—117(8), 479—484
Siseveeteede legevus 1930 a. 116(7)—117(8), 476—478
Era lennusajad 1930 a. 118(9), " 548—549
Post, telegraaf, telefon ja raadio
1930/31 a. 120(11), " 641—668
Autobuslinnud 1930 a. 116(7)—117(8), 447—448
Mootorsõidukid 1. I. 1931 116(7)—117(8), 442—444
Maanteede pikkus 69(8), " 467

KINDLUSTUS.

Pensionid 1925—30 a. Nr. 112(8), lk. 161—178
Kindlustuseseisid 1929 a. 115(6), " 369—381
Haigusekindlustus 1927 ja 1928 a. 95(10), " 567—574

KREDIT ja KAPITAL.

Asunikkudele antud riiklikeid läenud
ja taotused 1921—1928 a. Nr. 94(9), lk. 524—526
Pikalaeuni pank 1928 a. 89(4), " 248
Aktiaelameti seisid ja osatühiste arisi-
sid 1927 ja 1928 a. 88(3), " 176—185
Erapankade tulud ja kulud 1930 a. 118(9), " 550—556
Pankade tulud ja kulud 1927 a. 86(1), " 28—35
Maapanga tegevus 1926—27 a. 71(10), " 586—587

RAHANDUS.

Raharingvoil 1919—29 a. Nr. 95(10), lk. 558—566
Maksukoormatus 1929/30 a. 109(12), " 707—710
Riigi tulud ja kulud 1918—27 79(6), " 362—366
Vallavalitsus tulud ja kulud 1928/29 m/a. 110(1), " 11—24
Maavallitsuse tulud ja kulud 1929/30 a. 120(11), " 688—695
Linnade ja alelivel tulud ja kulud 1929/30 113(4), " 197—206
Maksutulianus 1928 a. 92(7)—93(8), " 420—426
Puhaskasumaks 1929 a. 119(10), " 577—582
Tuluksaks 1930 a. 118(4), " 215—224
Aruandvate ettevõtete maksud 1927—29 119(4), " 225—225

ÜHISTEGEVUS.

Tarvitajate ja majandusühingud 1926 a. Nr. 73(12), lk. 725—727

PÖLLUMAJANDUS.

Talundite hooned	Nr. 106(9), lk. 469—478
Väikemajapidamised (kuni 10 ha)	" 116(7)-117(8), 421-433
Mäsinakasutamine Eesti pöllumajanduses	" 116(7)-117(8), 434-439
Riigimaa suurus ja kruutide arv I. I. 20 a.	" 89(4), " 220—224
Kasapidamise tasuvus 1930 a.	" 110(1), " 25—30
Kunstvärviste tarvitamine 1928/29 a.	" 99(2), " 100—103
Pöllumajanduse erakorraline krediteerimine 1928 ja 1929 a.	" 97(12), " 727—731
Maaparanduse seisukord Maigi metsamajandus 1929/30 m/a.	" 96(11), " 665—666
Pöllumajanduse tasuvus 1930/31 a.	" 112(3), " 148—155
Pöllumajandustoodangu värtus 1922—26 a.	" 121(12), " 739—748
Pöllumajandus- ja tööstusainete väliskaubandus 1928—26 a.	" 67(6), " 319—321
Pöllumajandussaaduste hindade indeksid	" 67(6), " 322—330
	" 65(4), " 219—220

Pöllutööriistade ja -masinate arv ning vääritus talundis 1925 a. Nr. 61(16), lk. 6—10
Maakorraldus 1927 ja 1928 a. 94(9), " 522—524
Maareformi teostamine 1919—26 a. 76(3), " 171—175

VARIA.

Rahalised loterid 1924—30 a.	Nr. 115(6), lk. 358—392
Kirikuelu 1922—29 a.	" 109(12), " 721—729
Pandimajad 1930 a.	" 118(9), " 520—523
Klinisvara oksjonid 1927—29 a.	" 102(5), " 286—288
Suvitajad sivilisekohtades 1930 a.	" 115(6), " 363—367
Sportstatistika 1920—30 a.	" 101(4), " 221—285
Korterite üritused Tallinnas 1912 kuni 1981	" 121(12), " 709—716
Üüririhnnad ja elumaksunus	" 121(12), " 717—720
Ehitustegelus linnades ja alevites	" 120(11), " 669—676
Leitutised 1922/28 a.	" 94(9), " 492—494
Kiltigiteenijate paigaolud 1927/28 a.	" 84(11), " 638—649
Turism Eestis 1927—30 a.	" 112(3), " 174—176

RIIGI STATISTIKA KESKBÜROO ERIVÄLJAANDED.

LIIK A. ESTI DEMOGRAAFIA

Vihk I. Haridus Eestis I	Lhk. 288+186, 1924	Kr. 6—
" II. Stündivus, surevus, abielluvus ja rahvelliikmine 1921—1923	" 52+54, 1925.	" 3—
" III. Tervishoid Eestis	" 182+80, 1925.	" 5—
" IV. Rahvastik ja tervishoid	" 306, 1930.	" 8—
" Surmapõhjuste registreerimiskord ja rahvusvaheline surmapõhjuste nomenklaatuur	" 4+128, 1931.	" 1.30

ESTI MAJANDUS

Vihk I. Välskaubandus 1923 a.	Lhk. 20+72, 1924.	Kr. 2—
" II. Eesti sadamad, veeteed, kaubalaevastik ja laevasaadit	" 102, 1925.	" 2.50
" III. Raudtee, post, telegraaf ja telefon Eestis	" 64, 1925.	" 2—
" IV. Välskaubandus 1924 a.	" 29+92, 1925.	" 3—
" V. Tööstus Eestis	" 80, 1926.	" 2.50
" VI. Riigiraatideed 1924 a.	" 38, 1926.	" 2—
" VII. Välskaubandus 1925 a.	" 109, 1926.	" 3.25
" VIII. Välskaubandus 1926 a.	" IV+106, 1927.	" 3.25
" IX. Aktiäätsatlde, osaühingu ja ühisteg. asut. Eriseisuud I. I. 1926	" 32+84, 1927.	" 2—
" X. Välskaubandus 1927 a.	" 106, 1928.	" 3.25
" XI. Välskaubandus 1928 a.	" 120, 1929.	" 3.50
" XII. Välskaubandus 1929 a.	" 152, 1930.	" 5—
" XIII. Välskaubandus 1930 a.	" 144, 1931.	" 5—

ESTI PÖLLUMAJANDUS

Vihk I. Eesti pöllumajandus I	Lhk. 290, 1923.	Kr. 5—
" II. Eesti pöllumajandus II	" 132, 1924.	" 2.25
" III. Loomapidamine Eestis 1924	" 17+105, 1925.	" 1.50
" IV. Eesti pöllumajandus 1925 a.	" 8+201, 1926.	" 3—
" V. Eesti pöllumajandus 1926 a.	" VIII+254, 1927.	" 3—
" VI. Eesti pöllumajandus 1927 a.	" VIII+207, 1928.	" 2.75
" VII. Eesti pöllumajandus 1928 a.	" VIII+218, 1929.	" 2.75
" VIII. Eesti pöllumajandus 1929 a.	" VIII+264, 1930.	" 5.50
" IX. Eesti pöllumajandus 1930 a.	" VIII+299, 1931.	" 5.50

LIIK B. 1. I Uldrahvalgumise eelkokkuviited

2. Sugemed vigastate laste kohta Eestis	" 164, 1928.
3. II Riigikogu valimised	" 78, 1929.
4. Eesti välskaubandus 1921—1922	" 60+38, 1923.

5. 1922 a. Uldrahvalgumise andmed

Vihk I. Rahva demograafiline keosseis ja korteriolud Eestis	Lhk. 88, 1923.	Kr. 2—
" II. Üleriklike kokkuvõtted (tab.)	" 8+188, 1924.	" 4—
" III. Rahva töösal ja ühiskondlike kihitus	" 88+84, 1925.	" 3—
" IV. Viru maakond	" 24+52, 1924.	" 2—
" V. Järva maakond	" 52+60, 1923.	" 3—
" VI. Harju maakond ja Tallinn	" 40+56, 1924.	" 3—
" VII. a) Lääne maakond	" 20+56, 1924.	" 2—
" b) Saare maakond	" 20+56, 1924.	" 2—
" VIII. Pärnu maakond	" 40+84, 1924.	" 3.50
" IX. Viljandi maakond	" 86+84, 1924.	" 3.50
" X. Tartu ja Valga maakonnad	" 40+92, 1924.	" 3—
" XI. Võru ja Petseri maakonnad	" 30+46, 1927.	" 3—
6. 1922 a. Uldrahvalug. andmete läbitöötamise plaan ja tabaliste sisu	" 48, 1923.	" 1—
7. Asumas majapidamised Eestis 1919—23 a.	" 46+60, 1924.	" 3.50
8. 1925 a. Pöllumajandusliku üleskirjutuse andmed	" 4+218, 1926.	" 3.75
9. Statistiline album, v. I. Maa ja rahv. (88 dia- ja kart. värv.)	" 1926.	" 6—
" " " II. Majandus. (24 foto)	" 1926.	" 6—
" " " III. Pöllumajandus 112 lk. (joonised, fotod ja tekst)	" 1928.	" 7.50
10. III Riigikogu valimised	" 48, 1927.	" 1.75
11. Karjamajandus ja karjasaaduste turg valimail ja Eestis	" 72, 1928.	" —
12. IV Riigikogu valimised	" 62, 1929.	" 1.75
13. 1929 a. pöllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk I	" XV+235, 1930.	" 7.50
14. 1929 a. pöllumajandusliku üleskirjutuse andmed, vihk II	" Trikkis.	" —
15. Eesti 1920—1930. Arvuline ülevaade (ilukõltes)	" XV+405, 1931.	" 7—

LIIK C. ESTI STATISTIKA KUUKIRI:

1922 a. Nr. 1—11 hind kokku Kr. 10.—	1926 a. Nr. 46—61 hind kokku Kr. 15.—	1930 a. Nr. 98—109 hind kokku Kr. 15.—
1923 " 12—21 " 15.—	1927 " 62—73 " 15.—	1931 " 110—121 " 15.—
1924 " 22—33 " 15.—	1928 " 74—85 " 15.—	
1925 " 34—45 " 15.—	1929 " 86—97 " 15.—	